

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrt nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodnem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v razširjenosti Evrope.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
CEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

TOREK, 7. FEBRUARJA 1995

Zagreb prehiteva Ljubljano po desni

MARJAN SEDMAK

Sklep, ki so ga včeraj sprejeli zunanji ministri Evropske zveze, je, objektivno vzeto, za Slovenijo ugoden: približevanje Hrvaške veliki evropski integraciji pomeni stabiliziranje razmer v tem delu sveta, pa četudi Zagreb pri tem prehiteva Ljubljano takorekoč po desni strani. V manj ugodni luči se ta sklep kaže, ko gre za skrbno gojeni slovenski nacionalni ponos: že meseca, če ne kar leta, prepričujemo sebe in druge, da smo med državami v »tranziciji« razred zase in da bi nas zato morali obravnavati kot razred zase. V se manj ugodni luči pa se kaže včerajšnji bruseljski sklep, če vidimo v njem spricevalo zrelosti in sposobnosti slovenske zunanje politike. Kar zadeva gospodarsko preoblikovanje ter zrelost in trdnost demokratičnih institucij, je moč Zagrebu in Tudmanu očitati to in ono, vendar pa na Hrvaškem nečesa le niso storili: niso dopustili, da bi se zunanja politika, še preden je bila vsebinsko in kadrovska zaokrožena, iz predmeta nacionalnega pomena sprevrgla v predmet strankarskih bitk, ki so se bile tako pred domačo kot tudi tujo publiko; in prav tako tudi niso dopustili, da bi zavoljo teh pritličnih bitk v tako občutljivem trenutku na tako občutljivem področju prišlo do tako dolgega - trimesečnega, če ne se daljšega - mrtvila.

Za razliko od Ljubljane je Zagreb ravnal pragmatično. Čeprav so zahteve, ki jih pred Slovenijo postavlja Italija, le ulomek tistega, kar Italija zahteva od Hrvaške, je Zagreb k njim malodane brezbrizno prikladal; to kimanje namrec se ne pomeni, da jim bo tudi ustregel - med načelnim soglasjem in izvedbenimi akti so lahko desetine tletja in če so se Hrvatje lahko sploh kaj naučili od Italijanov, potem so se lahko prav umetnosti, kako zavlačevati z urničevanjem sprejetih (zoprnih) obveznosti. Čez mesec dni bo Hrvaška začela pogajanja z Evropsko komisijo. Kar pomeni, da ima slovenska zunanje-politična operativna zdaj le še mesec dni časa, da nadoknadi zamujeno.

V Avstriji še en atentat, tokrat proti hrvaški manjšini

DUNAJ - Avstrijo je zajel nov krvavi val rasističnega terorja. Po eksploziji bombe, ki je v nedeljo v Oberwartu na Gradiscanskem terjala življenje starih Romov, je včeraj v dvojezični (hrvaško-nemški) vasi Stinac - ne daleč od Oberwarta - eksplodiral še drugi peklenski stroj. Pri tej eksploziji je bil hudo ranjen smetar tamkajšnje uprave.

Notranje ministrstvo - ki je krvavi

nedeljski atentat v Oberwartu sprva hotelo prikazati kot nesrečo - je včeraj sporočilo, da ni več dvoma o tem, da gre za »teror z rasističnim ozadjem«. To dokazuje tudi pismo, ki se je v včerajšnjih popoldanskih urah pojavilo prav tako na Gradiscanskem, in v katerem pisec grozi s smrtjo vsem tistim vaščanom v kraju Ollersdorf, ki imajo hrvaško ime.

Na 14. strani

Velike ambicije Ferrarija z novim dirkalnikom 412T2

MARANELLO - Pri Ferrariju so včeraj predstavili novi dirkalnik 412T2, s katerim bodo v letošnjem prvenstvu formule ena poskušali poseči v boj za naslov svetovnega prvaka, ki ga pogrešajo že od davnega leta 1979, ko je prvak postal južnoafriški dirkač Jody Scheckter. Prepričani so, da je dirkalnik z oznako 412T2 boljši od avtomobila, s katerim je lani Berger zmagal v Hockeinheimu.

Na 28. strani

BRUSELJ

Že v marcu mandat za pridruženo članstvo Hrvaške v EZ?

O Sloveniji pa včeraj niso govorili - Scammacca o Thalerjevem obisku

BRUSELJ - Medtem ko Slovenije tudi včeraj ni bilo na dnevnemu redu srečanja zunanjih ministrov Evropske zveze, pa je petnajstERICA na tokratnem zasedanju že sklenila, da bodo Evropski komisiji podelili mandat za pogajanja o pridruženem članstvu Hrvaške. Ministri so od Komisije pričakovali, da bo utemeljitev za mandat nared že včeraj, kar pa se ni zgodilo, tako da so se morali zadovoljiti le z ustnim poročilom pooblaščenca za države nekdanje Jugoslavije van den Broeka. Ministri so Komisiji zato naložili, naj pripravi vse potrebno, da ji bodo mandat za začetek pogajanj z Zagrebom lahko potrdili na naslednji seji, ki bo 6. marca.

Kar zadeva Slovenijo, je italijanski predstavnik na zasedanju ministrov včeraj izjavil, da si Italija želi, da bi Slovenija »kar se da hitro« postala pridružena članica EZ. Podsekretar v rimskem zunanjem ministrstvu Scammacca je dejal, da se kažejo »zanimive predpostavke« za rešitev bilateralnega spora, ki je doslej preprečeval italijansko soglasje k podelitvi mandata za pogajanja o pridruženem

članstvu Slovenije. Italijanski funkcionar je tudi tokrat posebej poudaril, da ne bo moč prezreti bilateralnih problemov, katerih vzrok je premoženje, zaplenjeno Italijanom ob koncu druge svetovne vojne; te probleme bo treba po njegovih besedah rešiti, se preden bo Slovenija postala pridružena članica. Pač pa je izrekel zadovoljstvo sprico bližnjega (v sredo) obiska zunanjega ministra Thalerja v Rimu. V kratkem naj bi Ljubljano obiskal tudi evropski komisar van den Broek.

RIM / POLEMKA BUTTIGLIONE - LEVICA

V Ljudski stranki na delu zagovorniki kompromisa

Pred odložitvijo Vsedržavnega sveta?

RIM - Ali se bo Ljudska stranka razklala, ali pa bodo vendarle našli kompromis med tajnikom Roccum Buttiglionejem, ki se zavzema za zavezništvo z Berlusconiem in Finijevo desnico, in strankino levico, ki je odločno podprla kandidaturu Romana Prodijsa na čelu levosredinskega zavezništva? Zgodovina nekdanje KD uci, da je v katoliški stranki venomer prevladala teznja po enotnosti, zaradi česar ni mogoče izključiti, da bo tudi tokrat tako. Vlogo posredovalca je včeraj prevzel Ciriaco De Mita, ki je sel rotit Buttiglioneja, naj upošteva mnenje notranje opozicije in naj ne zatre notranjega dialoga, pa čeprav iz nasprotujočih si stališč. In dejansko je bil tudi Buttiglione včeraj bolj umirjen v svojih izjavah in celo voscil Prodijsu srečno politično pot. Na poti iskanja kompromisa je Buttiglione tudi dopustil možnost, da bi zasedanje strankinega Vsedržavnega sveta odložili na poznejši čas.

Na 3. strani

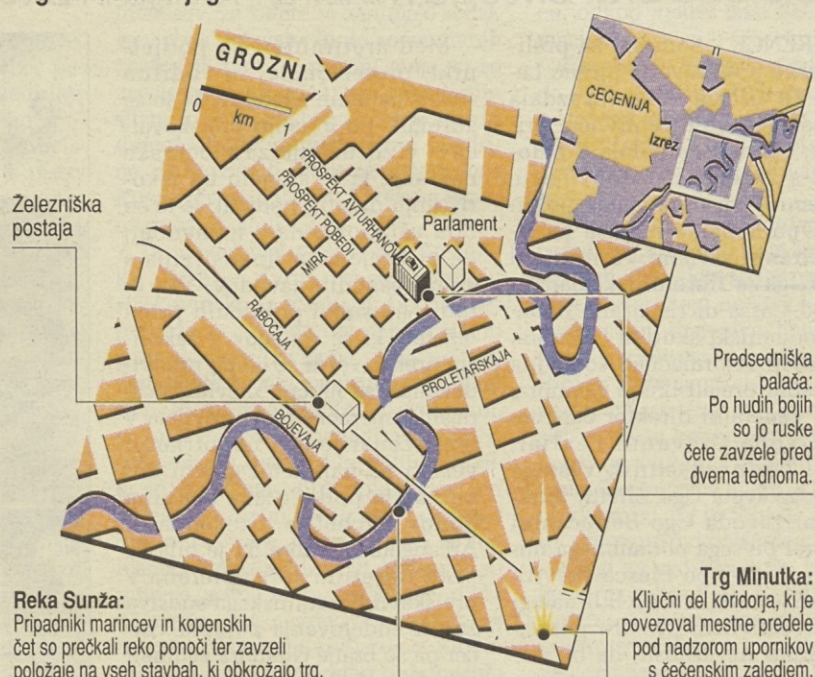
Faksimile Sonetnega venca

LJUBLJANA - K praznovanju jutrišnjega slovenskega kulturnega praznika se je z včerajšnjo predstavitevijo in izdajo faksimila Presernovega Sonetnega venca pridružilo tudi časopisno in založniško podjetje Nova revija. Publikacija, ki je izšla v tisoč izvodi, ob faksimilu prvega natisa te pesnitve v prilogi Illyrisches Blatt 1834. leta, prinaša še osem prevodov Sonetnega venca v nemški, angleški, francoski, italijanski, hrvaški, češki, ruski in kitajski jezik.

RUSKO ZAVZETJE ČEČENSKEGA GLAVNEGA OPORIŠČA

Ruske sile so včeraj sporočile, da so zlomile hrbtnico čečenskega odpora v Groznom po zavzetju ključnega oporišča separatistov Trg Minutka na jugovzhodnem delu mesta.

Reka Sunža:

Pripadniki marincev in kopenskih čet so prečkali reko ponoči ter zavzeli položaje na vseh stavbah, ki obkrožajo trg.

Trg Minutka:

Ključni del koridorja, ki je povezoval mestne predele pod nadzorom upornikov s čečenskim zaledjem.

REUTER

Imena ulic, spremenjena po letu 1991. Prospekt Avturhanova se je prej imenoval prospekt Lenina.

Čečenija: ruske sile čez reko Sundžo

GROZNI, MOSKVA - Ruska tiskovna agencija Itar-Tass je sporočila, da so ruske sile včeraj popoldne prekracile reko Sunža, ki teče skozi središče čečenske prestolnice, ter zavzele trg Minutka v jugovzhodnem delu mesta, kjer naj bi se po padcu predsedniške palače nahajalo poveljstvo čecenskih sil. »Hrbtnica čečenske obrambe je s tem zlomljena.« je dogodek komentiral neki visoki ruski castnik. Iz zahodnih virov pa se je izvedelo, da v središču Groznega se vedno potekajo siloviti spopadi med ruskimi silami in čecenskimi uporniki. Ruska vojska letala so bombardirala čecenske položaje v južnem delu Groznega.

Na 18. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Andreatta pred volilci v Trstu

Beniamino Andreatta je obrazložil, zakaj je podprl kandidaturu Romana Prodijsa.

Stran 3

Tržaški Lloyd stečaju naproti

Tržaskemu Lloydju preti stečaj. Sindikati so včeraj pozvali parlamentarce, naj posežejo v Rimu.

Stran 4

Gorica noče šole za financarje

Samo petnajst odstotkov anketirancev se strinja z lokacijo vojašnice na letališču

Stran 9

DSL za Pakt na krajevni ravni

Demokratska stranka levice predlaga Pakt za izhod iz globoke krize na Goriskem

Stran 9

Dražijo se izdelki pri proizvajalcih

Na gibanje inflacije bo v prihodnjih mesecih neizbežno vplivalo močno naraščanje cen, posebno živil.

Stran 11

Ponatisnili »partizansko« Zdravljico

Julija lani so v počastitev 50-letnice natisa v Davci in 150-letnice Presernove Zdravljice ponatisnili »partizansko« izdajo pesmi.

Stran 15

NOVICE

Milanski sodniki naj bi pripravljali »napad na Fininvest«

MILANU - Včeraj so se sestali člani milanskega poola »čiste roke«, ki so z državnim pravdnikom Borrellijem preučili zadnji razvoj preiskave o podkupovanju finančnih stražnikov. Sestanek, ki sta se ga udeležila tudi dva visoka funkcionarja Financne straže, je zbudil izredno veliko pozornost novinarjev, saj se morajo sodniki odločiti tudi o položaju Silvia Berlusconi.

Iz Fininvesta je medtem pršla tiskovna nota z ostrim napadom na milanski pool: »Se enkrat in z istimi metodami kot v preteklosti, se pripravlja nova agresija na grupo Fininvest in na njenega lastnika.« Vrh Fininvesta močno motijo govorice, ki so začele krožiti v zadnjih urah o morebitnem razvoju preiskave o korupciji v vrstah finančnih stražnikov, zato izraža odločen namen, da zavrne »vse obtožbe, o katerih natolčujejo časopisi«.

Scalfaro sprejel predsednika Madžarske

RIM - Predsednik italijanske republike Oscar Luigi Scalfaro je včeraj zjutraj sprejel madžarskega predsednika Árpada Göncza, ki se je zadržal tudi na kosilu. Srečanja se je udeležil tudi podtajnik na ministrstvu za zunanje zadeve Walter Gardini.

»Začudenje« nad imenovanjem Caputa v komisijo o Maastrichtu

RIM - Imenovanje Livia Caputa za člana komisije za revizijo sporazumov sklenjenih v Maastrichtu je izvalo več negativnih reakcij. Livio Caputo, ki bo v komisiji uradno zastopal Italijo, je bil namreč podtajnik na zunanjem ministrstvu za casa Berlusconi vlad in se je večkrat javno izrazil proti vsebini sporazumov. V posebni tiskovni noti je Evropsko federalistično gibanje (MFE) izrazilo »začudenje in zaprepačenje« nad Caputovo novo zadolžitvijo. Po oceni osrednjega vodstva gibanja je Caputovo imenovanje v nasprotju z zagotovitvijo predsednika italijanske vlad Dinija o »evropski usmerjenosti« nove vlade. Poslanec Lorenzo Strik Lievers pa je izrazil začudenje, da so tako nalogo zaupali politiku, ki nikakor ne zagovarja okrepite vloge evropskega parlamenta.

VSS danes odloča o Di Pietru

RIM - Na dnevnem redu današnjega zasedanja Visjega sodnega sveta je tudi predlog senatorja Giuseppeja Pellegrina, predsednika parlamentarne preiskovalne komisije o pokolih, da bi sodnik Antonio Di Pietro »full time« sodeloval s tem organizmom. Ni sicer se znano, če bi Di Pietro zelel prevzeti to nalogo, vsekakor se mora do 16. februarja, ko se bo njegov dopust koncal, izjasniti, če namerava zapustiti sodstvo.

Obsodili 10 naravovarstvenikov

BENETKE - Sodniki so včeraj 10 članov naravovarstvene organizacije »Grenpeace« obsodili na 20 dni zapora - lahko se pretvori v plačilo 500 tisoč lir globe - ker so 4. julija 1992 s trami skušali zapreti kanal, preko katerega je industrijski obrat Enichema v Margheri spušcal v laguno odplake. Po oceni sodnikov je slo za poskus nasilja nad privatno lastnino, ceprav so upoštevali olajševalne okoliščine.

PO NEDELJI BREZ ŠPORTA

Predsednik CONI Pescante zahteva odločne korake v boju proti nasilju

RIM - »Gre za grozovito sporočilo, ni mi bilo všeč in sem se bolj zaskrbljen. Trikrat je omenjena beseda policija, neposredno govorijo o tistih, ki uporabljajo rezila.« Predsednik Conija Mario Pescante je včeraj naredil prvi obračun »nedelje brez športa«, ki je sledila umoru Vincenza Spagnola, a sporočilo »ultrasov«, ki so se zbrali v Genovi, kotovo ne sodi med pozitivne trenutke, ki jih sicer ne manjka, kot na primer odobravanje Evropskega sveta in se zlasti predsednika mednarodnega olimpijskega odbora Juana Antonia Samarancha.

Po Pescantejem mnenju je potreben radikalen odgovor, predvčerajšji dan, ko je v sportu zavladalo mrtvilo, ne sme ostati nekaj folklorističnega, simboličnega. Predstavlja mora začetek boja, ki naj ne bo usmerjen le proti nepoboljšljivim kriminalcem, temveč proti vsem tistim, ki morajo poskrbeti, da se sedanjih huligani ne spremenijo v prave kriminalce. V prvi vrsti je treba poskrbeti, da Maronijev dekret nadaljuje svojo pot, a glavni napor mora biti usmerjen v politično smer, potrebni so zakoni, ki bodo sledili angleskemu vzoru. »Nasa država je polna bojazljivih zakonov, takih, ki jih ni mogoče izvajati,« je odkrito povedal Pescante. Nujen je torej poseg zakonodajalca, onemogociti je treba rasistične izpade na stadionih in vse, kar lahko pelje v nasilje. Ne zadostuje torej, da kaznujejo društva zaradi »objektivne odgovornosti«.

sti«, nujni so se drugačni posegi.

Torej tudi tokrat, kot vsakokrat doslej ob raznih tragedijah, ne manjka obsojanja, zgražanja, odločnih namenov, da moramo nasilje iztebiti. Upati je, da gre naposled zares in da nam ne bo treba kdaj drugič spet ugotavljati, da je ostalo le pri besedah.

Včeraj pa so v Genovi zasliševali Christiana Corsina, 19-letnega milanskega navijača, ki je obsojen, da je pomagal Simoneju Barbaglii, ki ga obtožujejo umora mladega Vincenza Spagnola. Christian je obnovil dogodke izpred tedna dni, od odhoda na tekmo v Genovo do spopada s tamkajšnjimi navijači, bega in zamenjave jopiča. Njegove besede se ujemajo s Simonejevim pričevanjem. Za zamenjavo jopiča ga je zaprosil prav Simone, češ da njegov prevec izstopa in bi ga kdo od tistih, ki so prisostvovali pretepu, lahko prepoznal. Povedal je, da je videl, kako je prijatelj zabodel Vincenza, vendar tedaj nihče ni mislil, da bo rana smrtna.

Po zaslišanju je sodnik izključil, da bi na podlagi dosedanjih pričevanj lahko sklepali, da je slo za načrten napad. Morda drži tudi trditev, da je Simone tokrat prvič vzel nož s sabo, ker naj bi slo za »tvegano« gostovanje. Zaslišali so tudi vse ostale, ki so vpleteni v preiskavo. Na sodišču sta se prikazala tudi Vincenzovi oče in teta, nameravala sta se zahvaliti sodniku za njegovo prizadevanje. Ker je bil prevec zaposlen z zaslišanji, sta odšla domov.

Posledice azbesta bo človek čutil še naslednjih trideset let

RIM - Vse do leta 1992, ko so z zakonom prepovedali uporabo azbesta, so to snov zelo široko uporabljali pri termicnih izolacijah. Ze sredi '80. let so drugod po Evropi prepovedali rabo azbesta, ker so odkrili, da je izredno škodljiv za zdravje. Vdihavanje vlaken namreč povzroča raka na pljučih, točneje zelo redko rakasto obolenje na plevri. V Italiji so evropsko normativo sprejeli z zamudno v začetku tega desetletja, od takrat pa se število rakastih obolenj vrste mezotelioma na pljučni mreni, ki ga imajo za neoporečnega pokazatelja vdihavanja azbestnih vlaken, iz leta v leto veča, ker se to obolenje razvije sele 30 let po vdihavanju azbesta. Izvedenci pa se celo bojijo, da se bodo v prihodnjih desetletjih primeri rakastega obolenja zaradi azbesta še povečali prav zato, ker so azbest prepovedali!

Na prvi pogled gre za absurd, vendar pa ni tako: ko so azbest prepovedali, so ga odstranili iz železniskih vagonov, iz ladij, od streh in zunanjih površin poslopij, od grelcev in grelnih napeljav. Na tisoče ton azbesta so vzkladiščili, vendar ne po pravilih, ki jih predvideva zakonodaja Evropske zveze, pač pa »po italijansko«. Od casa do casa odkrivajo velika skladišča azbesta, ki niso sploh zavarovana in veter raznaša vlakna tudi na velike razdalje.

»Neprimerno vzkladiščenje azbesta bi lahko povzročilo več rakastih obolenj na pljučih, pa tudi na jajcnikih, kot sama uporaba azbesta v letih, preden so ga prepovedali«, je dejal Pietro Comba, epidemiolog, ki je sodeloval pri analizi posledic uporabe azbesta v Italiji. Primerno vskladiščenje po vseh predpisih je sicer zelo drago, vendar, ugotavlja dr. Comba, bo vsa družba morala vložiti neprimerno večja finančna sredstva za (brezupno) zdravljenje onih, ki jim bo neprimerno vskladiščeni azbest povzročil raka.

Izdelali so zemljevid, iz katerega je razvidno, katera so področja, kjer je bilo največ primerov rakastih obolenj zaradi azbesta. Na zemljevidu izstopa 60 občin, kjer so zabeležili nadpovprečno število teh primerov. Največ jih je v Liguriji, v Piemontu in v Furlaniji - Julijski krajini. Po mnenju strokovnjakov so to območja, kjer so izdelovali potniške železniške vagonne, ladje ali pa proizvajali za gradbeništvo na podlagi zmesi cementa in azbesta. V Piemontu so v

kraju Casale Monferrato zabeležili desetkrat več primerov rakastih obolenj od azbesta, kot v vslednjem povprečju, kjer beležijo en sam primer vsakih 100 tisoč prebivalcev.

Ladjedelnice so očitno botrovale porastu tega obolenja v Trstu in Trzicu in to tako pri moških, ki so v ladjedelnicah delali, kakor tudi pri ženskah, verjetno ker so vdihavale vlakna, ki so jih delavci prinesli domov na oblekah. V Trstu bi moralo biti po statistikah samo 22 primerov tega raka pri moških in 15 pri ženskah. V resnici so jih zabeležili 97 oz. 20. V Trzicu so zabeležili podobne podatke: namesto predvidenih 7 primerov pri moških in 2 pri ženskah, jih je doslej bilo 34 oz. 3. V deželi izstopa tudi kraj San Daniele del Friuli, kjer so zabeležili 3 primere te smrtno bolezni, na mesto 0.5 primerov, ki jih predvideva vslednjem povprečju. V tem primeru je verjetno kriv azbest, ki so ga rabili pri termicni izolaciji skladišč, v katerih zori znani prsut.

PRVO SREČANJE MED NOVO VLADO IN SV. STOLICO

Susanna Agnelli pri vatikanskem državnem sekretarju msgr. Sodanu

VATIKAN - Mednarodna politika in »nekatera vprašanja skupnega interesa«, kot navaja skopo tiskovno poročilo, so bili v središču včerajšnjega »vljudnostnega obiska« novega zunanjega ministra Susanne Agnelli pri vatikanskem državnem sekretarju msgr. Angelu Sodanu (na sliki AP). Poročilo vatikanskega glasnika Joaquina Navarra navaja samo se, da so se prvega uradnega stika med Vatikanom in novo vlado Lamberta Dinija udeležili se nadškofa Re in Tauran ter sef kabineta Giancarlo Aragona in rimski veleposlanik pri Sv. Stolicy Bruno Bottai. Nic bolj zgovorno ni bilo sporočilo Farnesine, ki pa ni pozabila poudariti »prisrčne in tesne odnose med Italijo in Sv. Stolicco«.

FIRENCE / 25 PREVENTIVNIH PRIPOROV

Kako je hranilnica iz Firenc financirala mafijska podjetja

Vpletena brat bivšega ministra Previtiija in bivši podprednik VSS

FIRENCE - Sodnica za prelinarne preiskave iz Firenc Letizia Di Grazia je včeraj izdala 25 nalogov o preventivnem priporu; obenem je izdala 6 nalogov, s katerimi prepoveduje prejemnikom opravljanje poklica. Operacija se nanasa na finansiranje v višini 75 milijard lir, ki ga je florentinski bančni zavod Cassa di risparmio dodelil podjetniški skupini Giambra. Po prvih informacijah so sodna obvestila prejeli bratje Giambra, bivši generalni direktor bančnega zavoda Giovanni Pagliai, bivši podpredsednik Visjega sodnega sveta Ugo Ziletti, funkcionar zavoda Ugo Bertocchini ter brat bivšega obrambnega ministra Giuseppe Flesca Previti. Kot se je izvedelo, so bili nalogi o preventivnem priporu potrebni zaradi nevarnosti, da bi »organizirana kriminalna skupina« zagresila podobne prekrške na skodo drugih bančnih zavodov.

Med aretiranimi so podjetniki, profesionalci in vodilno osebje bančnih zavodov, ki so se združili - po mnenju preiskovalcev - v združenje za zločinske namene, ki je slonelo na izkoriscanju desetih podjetij; le-ta so bila ustanovljena z namenom, da bi prejemala finansiranje s strani bančnih zavodov. Vse to tudi na osnovi političnih prijateljev, ki se »gibajo« v zakulisju preiskave, ki se bo po predvidevanjih se močno razvila. Včerajšnja operacija se je odvijala v tem scenariju: po nepotrjenih vesteh pa naj bi bil glavni cilj operacije podjetniška skupina bratov Micheleja, Giuseppa in Arcangela Giambra, ki je bila ze pred desetimi leti vpletena v preiskavo florentinskega sodstva zaradi sodelovanja z mafijo. Sicer pa so bratje Giambra ze imeli opravka s sodstvom lanskega junija pod obtožbo združevanja v zločinske namene.

Sedež florentinske hranilnice (foto AP)

LJUDSKA STRANKA / ANDREATTA V TRSTU

»Prodi izhaja iz naše kulture«

Med Buttiglionejem in levico pa se boj nadaljuje

Beniamino Andreatta med svojim posegom na Pomorski postaji (foto KROMA)

Andreatta je v daljšem in briljantnem govoru podrobneje obnovil dogodke, ki so pripeljali do njegove geste. Podčrtal je, da je kandidatura Prodija že tako avtonomno dozorevala in da je sam le to skušal doseči, da se ne bi rodila povsem izven Ljudske stranke in celo proti njej. V razpravi se je izkazalo.

da se večina trzaskih strankinih aktivistov strinja s kandidaturo Prodijs, saj je prav gotovo cutenju in misljenju kršćanskih demokratov bližji Prodi kot Berlusconi. Toda mnogi so Andreotti tudi očitali, da bi kandidatura Prodijs morala postaviti celotna stranka in ne le en njen del, povrh še v kontrapoziciji s strankinim tajnikom Roccu Buttiglionejem. Marsikateri razpravljalca je Andreotti kar odprto cestil za vsebino politične iniciative, večina pa je bila kar hudo zaskbljena, da ne bi nesposstovanje pravil privedlo do dokončnega poloma stranke.

Med anketiranci, ki so izjavili, da poznajo Prodijske, je 41,8 odst. vsaj načelno pripravljenih glasovati zanj, 40,9 je načelno proti, v dvomu pa je 17,3 odst. vprašanih.

V Ricmanjih »hranijo potni list za Evropo«

Tisti »noi« mnogo pove. Starejši bralci gotovo ne bodo prezrli fonetične podobnosti za mussolinijevskim vzklikom »A noi!« A glej si ga zlomka: tako so se pred nekaj leti na protislovenskih manifestacijah po trzaskih mestnih ulicah z dvignjeno iztegnjeno roko vzklikali tudi Roberto Menzies, Paris Lippi in Fulvio Sluga, o katerih je TriesteOggi v soboto pisal na prvi strani. Ubogi Gombac, mednarodno-politični komentator: tudi v naklonjenem desničarskem casopisu je bil izrinjen na četrto stran. In ob tolikšni očitni diskriminaciji si se njegova ligaska tovarisa Carli in Kocman upata namigovati, da je postal TriesteOggi »zvočnik istih predstavnikov slovenske manjšine, ki iščejo pri manifestiranju svojega političnega oporekanja edinole lastno korist...«

M.K.

Komu verjeti: tržaški ali furlanski Severni ligi?

TRST - Pod naslovom »Previdnost za Slovenijo v Evropo« je dnevnik TriesteOggi v nedeljski številki objavil stalnice trzaskе Severne lige o vprašanju pridruženega članstva Slovenije v Evropski zvezi. V njem Severna liga izraža velik pomisleke - v bistvu nasprotovanje - nad asociacijo Slovenije v EU, v tonih in z argumentacijami, ki jih ne slišimo več niti iz ust predstavnikov neofasističnih krogov in Nacionalnega zavezništva. Z vstopom Slovenije v Evropo bi Italija pripeljala le dodatni del nemškega kapitala, piše Severna liga, ki se potem spušča v »zgodovinsko analizo« slovenskega naroda vse do Tita, »ki je bil komunist, a predvsem protiitalijanski nacionalist«. Slovenija je le na papirju demokratska država, med njo in Hrvaško ne teče dobra kri, »kot pričajo skoraj dnevni spopadi med obmejnimi enotami (!)«. Kvečjemu Slovenija lahko vstopi v Evropsko zvezo skupno z ostalinu državami bivše SFRJ...

Taka in podobna stališča torej izraža trzaska Severna liga. Stališča, ki res ne potrebujejo komentarjev, a ki odpirajo vrsto vprašanj, začeni z vprašanjem: komu naj verjameмо? Ali furlanski Ligi, ki se zavzema za vstop Slovenije v EU, ali pa njenim trzaskim somisljenikom, ki so na liniji Menie in Nacionalnega zavezništva?

TRST / OSREDNJA PREŠERNOVA

Rešimo ustanove!

Na pobudo ZSKD, ZSKP in Slovenske prosvete

Proslavljanje letosnjega dneva slovenske kulture ne bo pretežno slovesno, temveč predvsem borbeno. Na pobudo osrednjih organizacij ljubiteljske kulture, se pravi Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji, Slovenske prosvete iz Trsta in Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice, bo v nedeljo v Trstu prireditve ob Presernovem dnevu s pomenljivim naslovom Dan pravic slovenske kulture. Na letošnji osrednji proslavi v trzaskem Kulturnem domu bo namreč glavna pozornost namenjena pozornosti namenjena vlogi in položaju Glasbene matice, Narodne in študijske knjižnice, raziskovalnega instituta Slori in Dvojezičnega šolskega centra v Spretu. Kot že vsakdo ve, gre za nadvse pomembne ustanove Slovencev v Italiji, ki jim zaradi nevezdržnega finančnega položaja grozi zaprtje. V zadnjem času je bilo za prebroditev sedanjih izredno hude stiske omenjenih ustanov izpeljanih več pobud oz. srečanj, po oceni prirediteljev osrednje proslave v Presernovem imenu pa je bilo prav, da je ponoven protest-poziv izrečen tudi v nedeljo popoldne z odra Kulturnega doma. Istocasno pa je to dodatna priložnost, da se tudi pripadniki manjšine soočijo z vso ostrino in te zavnostjo položaja omenjenih ustanov. Pri osrednji proslavi v Kulturnem domu bi moralo sodelovati tudi Slovensko stal-

no gledališče, katerega finančni položaj je tudi kritičen, vendar pa zaradi notranjih nesporazumov člani gledališča na nedeljski prireditvi ne bodo nastopili.

Slavnostna govornika letošnje osrednje Presernove poslave sta predsednika dveh organizacij-pobudnic, in sicer Ace Mermolja za ZSKD in Marij Maver za Slovensko prosveto. V kulturnem programu pa bodo nastopili harmonikarski ansambel Synthesis 4 in Godalni orkester Glasbene matice (obe skupini zastopata to ustanovo), moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka, Kontovela, otroški pevski zbor Fran Venturini od Domja in recitatorji, ki bodo v veznem tekstu podali oris položaja ogroženih kulturnih ustanov Slovencev v Italiji in brali tudi odlomke iz del nekaterih tukajšnjih slovenskih avtorjev. Med temi bo seveda posebna pozornost dana Alojzu Rebuli, letošnjemu Presernovemu nagrajencu, in njegovemu umetniškemu opusu. Priprava celotnega veznega teksta z izborom avtorskih besedil in režija predstave sta bili zaupani Aleksiju Pregarcu.

O delu »neumetniških« kulturnih ustanov - GM bo svoj glas na nedeljski prireditvi povzdignila s pomočjo svojih uveljavljenih glasbenikov - bodo pričale tudi razstave, ki jih bodo NSK, Slori in špetski solski center pripravili v Kulturnem domu.

NOVI PREDSEDNIK / ADALBERTO DONAGGIO

Predali posle na Trgovinski zbornici

Pozitivni obračun inž. G. Tombesija

Med krajšo slovesnostjo je včeraj popoldne dosednji predsednik Trgovinske zbornice, inž. Giorgio Tombesi (na sliki desno), predal posle novemu predsedniku, ki ga je prejšnji teden imenovala predsednica deželne vlade Alessandra Guerra.

Novi predsednik je, kot je znano, dolgoletni predsednik združenja trzaskih trgovcev Adalberto Donaggio. Star je 55 let in je diplomiral iz ekonomije.

Inž. Tombesi, ki je bil tudi izvoljen v parlament na listi Krščanske demokracije, je bil na celu trzasko Trgovinske zbornice polnih deset let, od aprila 1984. Na včerajšnji slovesnosti so Tombesiju izročili spominsko kolajno, nekdanji predsednik pa je podal krajši obračun svojega predsednikovanja: ustanova se je v zadnjem desetletju okrepila, pridobila je na ugledu doma in po sve-

Adalberto Donaggio in Giorgio Tombesi (F. KROMA)

tu, vzpostavila je koristne mednarodne zveze in se finančno utrdila. »Spostoval sem obljubo, ki sem jo dal na začetku svojega mandata: nikoli nisem pri vodenju Trgovinske zbornice sprejel pritiskov s strani politic-

nega sveta.«

Podobno misel je izrazil tudi novi predsednik Donaggio, ki sprejema, je dejal, predsedstvo zbornice »v popolni avtonomiji, brez političnih pritiskov s kakršnekoli strani«.

SSK / V DEVINSKO NABREŽINSKI OBČINI

Za revizijo regulacijskega načrta

Občina bi se morala zavzeti za uresničitev obrtne cone

V soboto se je sestalo sekcijsko tajništvo Slovenske skupnosti za občino Devin-Nabrežina in obravnavalo vrsto vprašanj, s katerimi se spopada krajevna stvarnost. Tajništvo se je zavzelo, da bi občinska uprava v skladu s svojim programom začela že večkrat napovedano revizijo splošnega regulacijskega načrta. Po mnenju tajništva je nujno potrebno vnesti večji red in kakovost v urbanistični razvoj občine in urediti prepotrebne ustrezne infrastrukture (ceste, kanalizacijo, metan in druge usluge). V ta namen bi bila zadostna že delna revizija normativa za rezidenčna območja.

Tajništvo je tudi mnenja, da bi si morala občinska uprava v večji meri prizadevati za ovrednotenje krajevnih gospodarskih dejavnosti in spodbujati nove možnosti razvoja. Pri tem velja opozoriti na nerešeno vprašanje obrtne cone, ki ga je treba čimprej rešiti v korist celotne občinske stvarnosti. Tajništvo je razpravljalo o velikem pomenu, ki ga imajo kulturna in športna društva zlasti za slovenski živelj v občini ter sklenilo, da bo tudi preko svojih predstavnikov v občinski upravi pomagalo reševati številna vprašanja, ki ovirajo njihovo delovanje in razvoj.

M.T.

NOVICE

DSL: danes razprava o trzaskem zdravstvu

Področna sekcija »N. Bethune«, ki je pristojna za zdravstvo in delovna skupina za zdravstvo, ki deluje v sklopu DSL, prireja danes, ob 18. uri, na sedežu v Ul. S. Spiridione 7 srečanje z razpravo, na kateri bo sodeloval deželni svetovalec DSL Giorgio Mattassi na temo: Kaksne perspektive za trzasko zdravstvo po odobritvi zakona št. 40.

Zdravstvo: jutri na Kontovelu

Študijski in raziskovalni center N. Tommaseo prireja jutri, v okviru srečanj z avtorjem, ob 19. uri, v društveni gostilni na Kontovelu, srečanje z razpravo na temo: Trzasko zdravstvo po zadnjih ukrepih, od glavne bolnišnice do leta 2000. Uvodno poročilo bo imel Umberto Maddaleni.

Sodna preiskava o fojbah: sodnik je precej pesimist

Namestnik javnega tožilca Giorgio Nicoli bo jutri v Rimu srečal kolego Gianfranca Mantellija, ki se, podobno kot on, ukvarja s preiskavo o kraskih fojbah. Nicoli je pred odhodom v Rim priznal, da bo na osnovi zbranih podatkov zelo težko dodatno osvetliti tragedijo fojb. V trzasko preiskavo naj bi bili doslej vpleteni dve osebi, ki pa sta bili leta 1945 mladoletni. Tiskovna agencija ANSA poroča, da obstajajo konkretne možnosti za arhiviranje tako trzasko, kot rimske preiskave o fojbah, ki sta dvignili precej prahu v javnih obcih.

Dražba za vzdrževalna dela v telovadnici v Miljah

Miljska Občina je objavila razpis za izvedbo rednih vzdrževalnih del v kopalnicah in slalinih telovadnic »G. Pacco« na Drevoredu D'Annunzio v Miljah. Izklicna cena dražbe je 15 milijonov lir (vključno z IVA). Za podrobnejše informacije se zainteresirani lahko obrnejo do tehničnega urada in urada za okolje (v torkih, četrkih in sobotah od 9. do 11. ure).

V petek in soboto deželni kongres Zveze zadrug

V petek in soboto, 10. in 11. februarja bo na Pomorski postaji 8. deželni kongres Zveze zadrug iz naše dežele, ki se bo odvijal na temo: »Vrednote združenstva za obnovo Italije«. Kongres se bo začel v petek ob 16. uri s poročilom deželnega predsednika Enoreja Casanove, sledili pa bodo pozdravi predstavnikov institucij in gostov. V soboto, od 9. dalje, bodo besedo imeli delegati, kongres pa se bo zaključil ob 17. uri s posegom podpredsednika vsedržavne Zveze zadrug Sandra Bonelle.

Prihaja »Turek v Italiji«

Po velikem uspehu, ki ga je doživela Puccinijeva opera »Boheme«, se v Verdiju pripravljajo na novo operno uprizoritev. Tokrat bo na vrsti Rossini z eno svojih najboljših komičnih oper, to je s »Turkom v Italiji«, ki so jo enkrat samkrat uprizorili v Trstu, in to pred nič manj kot 180 leti. Premiera bo v soboto, 11. februarja ob 20. uri. Dan prej ob 18. uri pa bo v avditoriju muzeja Revoltella predstavitev dela. Govoril bo muzikolog in glasbeni kritik Espresso Giovanni Carli Ballola.

Poročilo Unicef o stanju otroštva

V četrtek, ob 17.30, bosta Gigliola Della Marina, članica deželnega odbora Unicef in Giorgio Tamburlini, član Urada za kooperacijo Burla, predstavila v Novinarskem krogu »Poročilo Unicef '95 o stanju otroštva v svetu« in »Profil dejavnosti Urada za mednarodno kooperacijo«.

Unicef objavlja vsako leto obsirno poročilo o stanju otroštva v svetu. Iz letosnjega izhaja, da poleg blagostanja v zahodnih državah obstajajo emergencne situacije, predvsem zaradi vojn, ki zadevajo milijone otrok. Poročilo je tudi izziv vladam in javnemu mnenju, posebej pa poudarja slabo voljo v socialnih poslih in v neizvajanju mednarodne konvencije o pravicah otroštva.

TURIZEM / NOV VODNIK

Znanost kot atrakcija

Včeraj so na sedežu Podjetja za pospeševanje turizma v Trstu na tiskovni konferenci predstavili novo knjizico z naslovom »Trieste at a glance« (»Trst pod drobnogledom«). Gre za licen turistični vodnik, ki ga je uristična ustanova pripravila za obiskovalce in časne prebivalce našega mesta, med katerimi so posebno številni znanstveniki, ki občasno sodelujejo v miramarskem Mednarodnem centru za teoretsko fiziko, v Centru za znanstveni in tehnološke raziskave pri Padricah, na univerzi in na številnih drugih znanstvenih ustanovah ter institutih.

Tiskovne konference so se udeležili tudi mnogi visoki predstavniki omenjenih ustanov. Sam vodnik pa poleg splošnih informacij o mestu in okolici prinaša koledar prireditve in pobud, ki jih bo Podjetje za pospeševanje turizma pripravilo v teku tega leta prav za turiste. Gre za vodene obiske kulturnih in naravnih znamenitosti, pa tudi samih znanstvenih centrov, ki torej odigravajo pri zadevi tudi aktivno vlogo. Turistični delavci med drugim pripravljajo pakete po znanih cenah, ki bodo prav gotovo posebno vabljivi za študente in sploh za mlade turiste. Na sporedu bodo med drugim razna predavanja in srečanja z znanstveniki.

Na tak način namerava Podjetje za pospeševanje turizma podrobneje seznaniti zunanji svet s trzaskimi znanstvenimi ustanovami, ki prav gotovo predstavljajo zelo zanimiv, a, žal, še vedno premalo znan aspekt naše stvarnosti.

Tržaški tedni o prehrani

V vseh prodajalnah Delavskih zadrug v Trstu, Gorici, Cervinjanu in San Giorgiu di Nogaro bodo od 9. do 25. t.m. promovirali, pod naslovom »Trieste da Gustare«, proizvode 18 prehranskih podjetij iz trzasko pokrajine. Pobudo so sprožila sama podjetja, ki so posegla pri Trgovinski zbornici, da bi podprla krajevno proizvodnjo, kot je sicer že storila lansko leto. »Tržaški prehranski tedni« so pobuda, ki bi jo po namerah prirediteljev lahko v kratkem ponovili tudi v Avstriji, glede na uspeh, ki ga je bila deležna predstavitev lanskega oktobra v Gradcu. Podrobneje bodo pobudo predstavili na tiskovni konferenci, ki bo jutri, ob 17. uri, na sedežu Trgovinske zbornice.

VČERAJ V PRISTANIŠČU

Delavec padel in si zlomil nogo

Kaže, da je prečkal tračnice ter nerodno stopil - Zaposlen je pri zunanem podjetju

Pristanišče, ali bolje VII. pomol, je bil včeraj spet prizorišče nesreče na delu. Prve informacije o nezgodi so bile dokaj skope, zbili smo se, da gre za kaj hujšega. Se pred nedavnim je namreč na VII. pomolu izgubil življenje en delavec, dva druga pa sta bila zelo hudo ranjena. Marsikdo je začel praviti, da je tamkajšnje področje kot uročno. Na srečo tokrat ni bilo tako hudo, življenje 40-letnega Massimiliana Gorlata sploh ni v nevarnosti, vendar bo potreboval precej časa, predno si bo opomogel. V katarski bolnišnici, kamor so ga odpeljali z rešilcem Rdečega križa, so ga sprejeli s prognozo okrevanja v 50 dneh. Ugotovili so, da si je zlomil pisal in golenico na desni nogi. Gorlato, ki je zaposlen pri nekem zunanem podjetju, je prečkal tračnice, ko naj

bi se spotaknil in nerodno padel.

Motomo kolo v avtomobil

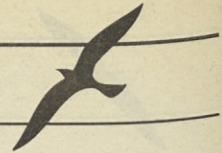
V trčenju med motornim kolesom in avtomobilom je običajno motociklist tisti, ki potegne krajši konec. Tudi tokrat ni bilo nič drugače, a s to razliko, da se avtomobila sploh ni dotaknil. Kaže namreč, da je 34-letni Nicola Viterbo padel, ker se je avtomobilu (Y10) skušal izogniti. Do nesreče je prišlo na križišču med Istrsko ulico in Ul. Trissino. Viterbo in njegov kawasaki je pri padcu zaneslo v tamkaj parkirani renault 5, ki je ostal poškodovan.

Z rešilcem Rdečega križa so ranjenca odpeljali v katarsko bolnišnico, kjer se bo zdravil petnajst dni. Izvide o nesreči so opravili mestni redarji.

Poziv Bozzolove žene Scalfaru

Carla Bozzolo se niso izpustili. Propadel je tudi poskus, da bi v zameno za 200 milijonov lir pomoci, ki jo je zbralo združenje Asit na pobudo pediatra Marina Andoline, dosegli osvoboditev Bozzole. Muslimanske oblasti iz Bihača so sicer pomoč sprejele, Bozzole pa niso izpustile. Bozzola je prestal kaznen, na katero je bil obsojen, in sicer mesec dni zapora. Ni torej več v arestu, ni pa niti svoboden, da bi se lahko vrnil domov. Očitno je zadeva bolj zapletena, predvsem niso jasni odnosi združenja Asit s srbsko stranjo.

Bozzolova žena Radmila, ki je po rodu Srbinja, je naslovlila na predsednika republike Scalfara poziv, naj posreduje za osvoboditev moza.

DEVIN / DR. RAFKO DOLHAR NA PREŠERNOVI PROSLAVI

»Kulture ne smemo samo proslavljati«

Na večeru so nastopili vsi trije domači pevski zbori

Pevski zbor Fantje izpod Grmade med enim od svojih koncertov (Foto KROMA)

»Slovinci smo eden redkih ali mogoče celo edini narod, ki pozna praznik kulture. Toda kulturo ni dovolj proslavljati, treba jo je živeti, postati mora življenjski stil. To pa pomeni, da se ne smemo zadovoljiti, da iz okolja, v katerem živimo, samo črpamo. Vanj moramo tudi nekaj iz svojega prispevati.«

Tako je med drugim povedal dr. Rafko Dolhar, ko je preteklo soboto kot slavnostni govornik nastopil na Prešernovi proslavi v Devinu. Kulturni večer se je odvijal v dvorani zadruga Grmada ob številni udeležbi domačinov in prebivalcev sosednjih vsi. Udeležence je uvodoma pozdravila predsednica Dekliskega zbora Devin Ivanka Pahor, nakar je zapel otroški zbor Ladjica pod vodstvom Olge Tavcar. Po slavnostnem govoru dr. Rafka Dolharja je tri pesmi zapela dekleta pod vodstvom Hermana Antonica, nakar je dr. Dolhar spet prišel na vrsto, a tokrat kot avtor knjige o znamenitem alpinistu Juliusu Kugyju Od Trente do Zajzere, ki je nedavno izšla pri Goriski Mohorjevi družbi.

O knjigi je spregovoril casnikar Marko Tavcar, odlomke iz nje pa je bral Gregor Pertot, nakar je nekaj besed o njenem nastanku povedal se sam avtor. Večer je zaključil nastop Fantov izpod Grmade pod vodstvom Iva Kralja.

Proslava je res lepo uspela, udeleženci pa so se po njej zadržali še veliko časa v prijetni družabnosti.

ZGONIK / NASTOP ANSAMBLA ROMPOMPOM

Ko postane lahka glasba virtuoziizem

Spored povezoval humorist Slavko Podboj

Dokaj številni ljubitelji narodno-zabavne glasbe so tokrat z dobrim občutkom zapuščali dvorano sportno-kulturnega centra v Zgoniku. Med več kot dveh tisoč nedeljskim koncertom ansambla Rompompom so res prišli na svoj račun in potesili svoje hrepenenje po pristni domaći glasbi.

Se zelo mlad dolenjskogorenjski ansambel, ki je tokrat doživel krstni nastop na Trzaskem, je pred leti nastal na pobudo Nika Zlobka, ki si je v svoji 30-letni karieri pridobil veliko izkušenj z Beneskim fanti in Lojzotom Slakom, sedaj pa je »postavil na noge« po mnenju izvedencev ene najperspektivnejših slovenskih ansamblov. Pravi, da se Rompompove delnice strmo dvigajo na borzi sloven-

ske narodno-zabavne glasbe in ta umetniški vtis so vrli izvajalci nedvoumno potrdili v Zgoniku.

Mojstrsko obvladanje instrumentov, izvajalska spretnost, uigranost in vokalna barvitost 7-clanskega kolektiva omogočajo zelo prefinjeno tolmačenje različnih glasbenih zvrsti, tako da široki razpon zajema od prevladujoče poskočne domače glasbe pa vse do lahke in evergreen glasbe, skratka za vse okuse in vse starostne pasove. Rompompom, ki ga karakterizira polno zvočno izražanje s poudarkom na trobilih, je že veliko natopal v Nemčiji in Italiji, je pa posebno priljubljen v Sloveniji in se je povzpел na sam vrh televizijske oddaje »Lojtrca domačih« z izvirno sk-

ladbo »Bele strmine«, ki jo najdemo na pred kratkim izdani kaseti.

Program je povezoval znani humorist Slavko Podboj, ki je svoja izvajanja popopravljal z duhovitimi skeči. V vlogi ciganskega para sta tudi nastopila in živo zaplesala člana folklorne skupine Kres iz Novega mesta. Ob poslušanju lepih viž in motivov, glasbenih virtuoziizmov ter tople vokalne interpretacije Metke Ales in Marka Pezdirca, je minil kot bi trenil ta prijeten večer, ki ga je priredila glasbeno zadruga Ars nova pod pokroviteljstvom restavracij Božo z Repentabra in od Fernetičev ter cveticarne Miki iz Nabrežine. Za 26. marec je spet v Zgoniku napovedan koncert skupine Plava trava zaborava. (B)

KULTURNO DRUŠTVO IVAN GRBEC

Družabno srečanje v Škednju

Škedenjsko kulturno društvo Ivan Grbec je priredilo v nedeljo popoldne za svoje člane in prijatelje lepo družabno prireditev. Takih so naši ljudje potrebni, saj imajo tako možnost, da se med seboj srečajo, pogovorijo, društvo samo pa ima možnost, da utrdi svoje stike s člani in prijatelji.

V tem primeru je prireditev izžvenela tudi kot priprava na 15-letni kot delovanja škedenjskega ženskega pevskega zbora, ki ga požrtvovalno in uspešno vodi Boža Hrvatič. Pevke in vsi člani društva Grbec si seveda želijo, da bi bila proslava čim lepša in čim slovesnejša.

Kulturno društvo Ivan Grbec se skupno z društvom Kolonkovec-Zenjan in Domom Jakoba Ukmarja pripravlja tudi na skupno proslavo Dneva slovenske kulture, ki bo tokrat 5. marca v prostorih škedenjskega društva. To bo že dvanajsto leto, ko bodo tri društva skupno praznovala slovenski praznik kulture, in tudi tokrat ga bodo povezali z glasbo, petjem in recitacijami.

N.L.

Giora Feidman v četrtek v Mieli

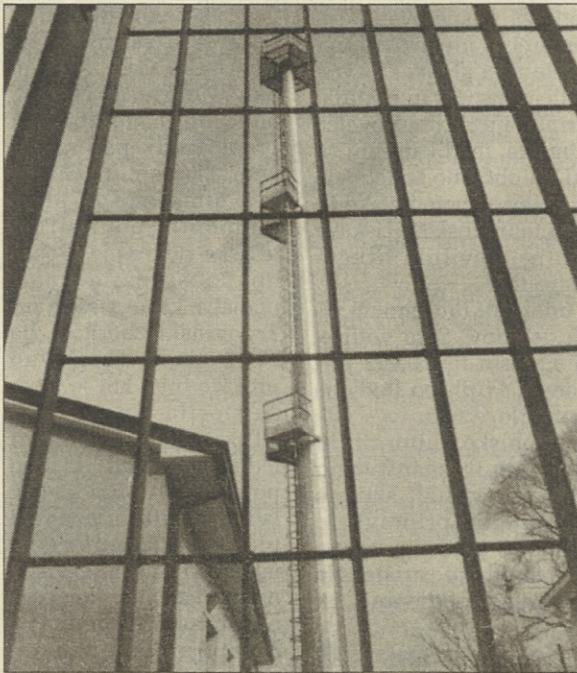
Smatrajo ga za enega največjih živečih klarinetistov na svetovnem glasbenem prizorišču. Giora Feidman je dejansko že postal glasbeni mit in ga primerjajo slavnima Bennyju Goodmanu in Sidneyu Bechetu. Feidman, ki trenutno živi v Izraelu in igra kot prvi klarinet v orkestru iz Tel Aviva, bo v četrtek ob 21. uri nastopil v gledališču Miela na pobudo Zadruga Bonawentura in Glasbene sole 55. Koncert se uvršča v niz prireditev z naslovom »Potovanje v kulturo jidiš«, ki potekajo do 6. marca v Mieli. Izbira Feidmana za ta niz je se posebej posrečena, saj je izraelski glasbenik posevil del svojega življenja raziskavam tradicije židovske glasbe Klezmer.

Pred nekaj tedni je telefonsko podjetje Telecom postavilo v Nabrežini 30-metrski železni drog, kateremu bodo kmalu dodali se anteno. Visoki drog vidimo že iz daljave in stoji ob cesti, ki pelje v občinsko telovadnico. Razvidno je, da ni namenjen oddajanju radijskih ali televizijskih valov, saj so s tovrstnimi antenami posejani predvsem grci v okolici mesta.

Komaj dvignjeni drog je v bližini telefonske centrale in bo služil za ojačenje do sedaj presibkih signalov pri prenosih telefonih. Državno telefonsko podjetje se je za postavitev antene odločilo potem, ko so se zahodnokraski porabniki mobitela pritoževali, da so telefonski signali zelo šibki. To jim je ustvarjalo težave pri vsakodnevnem klicanju in sprejemanju. Pri Telecomu so nam zagotovili, da antena nikakor ne bo sko-

NABREŽINA

Boljši signali za prenosne telefone

dovala zdravju prebivalstva, saj bo oddajala izredno majhno količino radioelek-

tričnih valov. Sicer pa so državni zakoni glede tega zelo strogi. (M.C.)

MAČKOLJE

Zadnja pot Gizele Smotlak

Prejšnje dni so v Mačkoljah pokopali Gizelo Marusic - vd. Smotlak, najstarejšo vascanko, ki bi bila letos dopolnila 94 let. »Vecna begunka« bi jo lahko imenovali, saj je prestala težave in grozote prve in druge svetovne vojne, okusila življenje v izgnanstvu, za časa fasizma pa stalne groznice s strani fašistov, ki so ji tudi zazgali dom. Ze mladost pokojne, ki se je rodila v Opatjem Selu, je bila polna revščine, preganjanj in se drugih težav, ki so jo prisilile, da si je iskala službo v Trstu. Tu je spoznala Antona Smotlaka, se z njim poročila in imela šest otrok. Ze nekaj tednov po poroki je moral mož zbežati v Jugoslavijo. Vsa družina je potem sodelovala v osvobodilnem boju: dva sinova sta se borila kot partizana, oče in eden od sinov sta bila po zaporih, hčerka Dragica pa je bila kurirka in kot taka povezana s petimi ustreljenimi dekleti iz Prebenega. Vse te težave, skrbi in preganjanja niso pokojnice zlomile. Vse je preživljala z velikim pogumom.

Smrt dveh sinov - Aleksandra v letu 1993 in Cvetka v letu 1994 in smrt dveh zetov, so bili tudi zanjo, sicer tako močno in pogumno, le prehudi udarci. Zacele je bolehati, hirati, dokler je ni pobrala smrt.

Veliko število domačinov, ki se je udeležilo pogreba, je bilo dokaz, kako je bila pokojnica priljubljena in spoštovana v vasi, v kateri je preživela večji del svojega življenja. Naj ji bo lahka domača zemlja.

Neva Lukeš

ZDRUŽENJE MITTELEUROPA

Pri Sv. Ani so se spomnili
obletnice Kugyjeve smrti

Na pobudo kulturnega združenja Mitteleuropa so se v nedeljo dopoldne na pokopališču pri Sv. Ani spomnili 51. obletnice smrti planinca, pisatelja in glasbenika Juliusa Kugyja. Pobudo za kratko spominsko slavnost je dalo združenje Mitteleuropa. Ob Kugyjevim grobu je spregovoril tajnik združenja Mazzoli, ki je poudaril, da je pokojni kulturnik in alpinist se danes za zgled vsem tistim, ki si prizadevajo za prijateljstvo, za sožitje in za razumevanje med različnimi narodi. Spominske slavnosti so se udeležili tudi novoizvoljeni predsednik trzaskega občinskega sveta Ettore Rosato, ki je pozdravil v imenu vseh mestnih svetovalec, slovenski občinski svetovalec Igor Dolenc in predsednik Slovenskega planinskega društva Lojze Abram. Pred slavnostjo na pokopališču pri Sv. Ani so v cerkvi nemške katoliške skupnosti darovali maso v spomin na Kugyja.

Seminar o gledališču

V tem tednu se bo zaključil seminar, ki ga je Stalno gledališče La Contrada priredilo tudi letos za trzasko visje srednje sole v okviru pobude »Povabilo v gledališče 95«, da bi mlade priblizalo gledališki umetnosti ter jim prikazalo celoten proces nastajanja gledališke predstave, od trenutka ko igralec in režiser dobta tekst v roke, do uprizoritve. Letos so za praktični prikaz izbrali tekst znamenitega francoskega režiserja Erica Rohmerja »Trio v E molu«. Po prvih srečanjih, ki so potekala po solah in so igralci brali tekst (prva faza nastajanja predstave) in nato vajah na odru, so si dijaki včeraj lahko ogledali Rohmerjev film v Cristallu, v petek pa si bodo ogledali dokončano predstavo.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK,
7. februarja 1995

RIHARD

Sonce vzide ob 7.19 in
zatone ob 17.19 - Dolžina
dneva 10.00 - Luna vzide
ob 10.46 in zatone ob
0.46.

Jutri, SREDA,
8. februarja 1995

PRESERNOV DAN

**VREME VČERAJ OB
12. URI:** temperatura
zraka 8,5 stopinje, zračni
tlak 1022,8 mb narasča,
veter vzhodnik 2 km na
uro, vlaga 72-odstotna,
nebo jasno, morje mirno,
temperatura morja 8,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Michael
Donà, Beniamino Benedetti,
Michel Piccinino.

UMRLI SO: 80-letna
Anna Maier, 57-letni
Damiano Busato, 66-letni
Aldo Faiman, 81-letna
Lucia Trento, 71-letna
Nives Minca, 77-letni
Francesco De Marinis, 86-
letna Fernanda Bastiani,
86-letna Caterina Minca,
94-letni Giovanni Malalan,
91-letna Eleonora Fattuta,
85-letni Antonio Canciani,
69-letna Pierina Colom-
bini, 86-letni Ezio Laco-
vigi, 74-letna Nerina
Millo, 73-letni Giovanni
Castoldi, 78-letni Mario
Pison, 68-letna Lidia Sor-
goni.

LEKARNE

Od ponedeljka, 6., do
nedelje, 12. februarja
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

OBVESTILO
BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

ZVEZA
SLOVENSKE
KATOLIŠKE
PROSVETE

PROSVETNA
ZVEZA

ZVEZA
SLOVENSKIH
KULTURNIH
DRUŠTEV

DAN

PRAVIC

SLOVENSKE
KULTURE

POBUDI SE PRIDRUŽUJEJO:

GLASBENA MATICA
SLOVENSKI RAZISKOVALNI INŠTITUT
NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
DVOJEZIČNI ŠOLSKI CENTER V ŠPETRU

Nedelja, 12. februarja 1995,

ob 17. uri

v Kulturnem domu v Trstu

KD FRAN VENTURINI

v sodelovanju s
COŠ Mera Samasa

priredi proslavo

DNEVA
SLOVENSKE
KULTURE

danes, ob 20. uri

v Centru A. U. Miro pri

Damju

Gostuje ZPZI I. Grbec iz

Skednja

EXCELSIOR AZZUR-

RA - 16.30, 18.20, 22.10,

22.00 »Belle al bar«, r.-i.

Alessandro Benvenuti, i.

Eva Robin's.

AMBASCIATORI -

16.00, 18.00, 20.05, 22.15

»Stargate«, i. Kurt Russell.

NAZIONALE 1- 16.30,

18.20, 20.15, 22.15 »Time

Cop«, i. Jean Claude Van

Damme.

NAZIONALE 2 - 16.00,

18.00, 20.05, 22.15

»Kika«, r. Pedro Almodovar,

prepovedan mladini

pod 14. letom.

NAZIONALE 3 - 16.15,

18.15, 20.15, 22.15 »Camerieri«,

i. Paolo Villaggio, Diego

Abatantuono.

NAZIONALE 4 - 16.15,

18.15, 20.15, 22.15 »Quattro

matrimoni e un funerale«.

MIGNON - 16.00 -

22.00 »Ingordigia anale«,

porn., prepovedan mladini

pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00,

18.40, 20.20, 22.10 »The

Mask« r. Jim Carrey.

ALCIONE - 18.00,

20.00, 22.00 »Il toro«, r.

Carlo Mazzacurati, i. Diego

Abatantuono, Roberto

Citran.

LUMIERE - 17.00,

18.45, 20.30, 22.15 »Sirene«,

i. Hugh Grant. Zadnji dan.

PRIREDITVE

KD . VODNIK vabi na

proslavo ob DNEVU SLO-

VENSKE KULTURE, ki bo

jutri, ob 20. uri v društvenih

prostorih v Dolini. Nastopajo

učenci osnovne sole P. Voranc in

dijaki nižje srednje sole S. Gregorčič,

dekliski zbor V. Vodnik pod

vodstvom I. Tulla.

KD LONJER KATINARA

prireja ob dnevu slovenske

kulture KINO ALJOSE ZERJALA

v društvenih prostorih v

Lonjerju jutri, ob 20.30.

Vabljeni!

V četrtek, 9. t. m. bo

SLOVENSKO PLANINSKO

DRUŠTVO TRST proslavilo

PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE

s predstavitevjo najvažnejših

za planinstvo pomembnih del:

Rafko Dolhar - Od Trente do Zaj-

zere; Jelincic - Pod svinčnim

nebo; Henrik Tuma - Dalla

mia vita; Dušan Jelincic -

Le notti stellate. Po uvodnih

besedah prof. Nade Pertot,

bodo o knjigah spregovorili:

avtorja in prevajalec prof. Marjan

Voncina. Vabljeni v Gregorčičevo

dvorano v Ul. sv. Franciska 20,

ob 20.30.

DRUŠTVO SLOVENSKIH

UPOKOJENCEV

prireja

jutri, ob 16. uri

v Gregorčičevi dvorani v

Trstu, Ul. sv. Franciska 20

PRIREDITEV

OB DNEVU

SLOVENSKE

KULTURE

SODELOVALI BODO:

prof. J. Basa z uvodno besedo,

recital Stane Raztresen,

glasbeno točko bosta pripravila

gojenca Glasbene matice:

violina - Matej Santi,

klavir - Tatjana Jercog iz

razreda Jagode Kjuder.

Vabljeni!

ZDRUŽENJE STARSEV

osnovne sole Prosek vabi v

soboto, 11. t. m., ob 18. uri

v Kulturni dom Prosek na

ogled igrice MESTNI

GODCI. Izvaja mladinska

skupina SKD Primorec.

SKD TABOR in TK GALERIJA

ob dnevu slovenske kulture

v soboto, 11. t. m., ob 20. uri

v Prosvetnem domu na Opcinah

RUDOLF SAKSIDA. Odprtje

razstave ob 10-letnici

umetniške smrti. Predstavitve

Franko Vecchiet. Predvajanje

kratkega filma Rudolfa

Saksida. Nastopata MPZ in

ZPZ Tabor pod vodstvom

Sveta Grigica.

KD VESNA vabi v soboto,

11. t. m., ob 20.30 v Domu

A. Sirka v Krizu na KONCERT

harmonikarskega ansambla

"Synthesis 4". Vodi prof. Claudio

Furlan.

KD RDECA ZVEZDA in

SK KRAS vabita na DAN

SLOVENSKE KULTURE, ki bo

v petek, 10. t. m., ob 20. uri

v Salezu. Nastopajo: vokalna

skupina Stuleti, Silva Percic

in Franka Slavec (predstavitve

kraske noše), L. Furlan

(harmonika), Atilij Kralj

(poezija) ter MPZ Rdeca

zvezda. Vabljeni!

ZADRUGA KD Prosek -

Konovel in SD Primorje

priredita v nedeljo, 12. t. m.

v Kulturnem domu na Proseku

ob 18. uri KONCERT MIX

ORKESTRA S PEVCI. Nastopajo

bodo izvajali izvirne skladbe 3.

festivala slovenske popevke

v Trstu. Vabljeni!

KD LIPA s sodelovanjem

bazovskega mladinskega

krožka priredi KONCERT ob

dnevu slovenske kulture v

petek, 17. t. m., ob 20.30 v

Bazovskem domu. Gostuje

ZPZI I. Grbec iz Skednja. Vabljeni!

KD PRIMORSKO priredi

v soboto, 11. t. m., v srenjski

hiši v Mackoljah, ob 20. uri

PRESERNOVO PROSLAVO. Gost

večera je MPZ V. Mirk - Prosek

Kontovel. Vabljeni.

OBVESTILA

GLASBENA SOLA GODBE NA PIHALA IZ RICMANJ sporoča, da poteka na osnovni soli v Ricmanjih predvpis za solsko leto 1995/96 in sicer: do 17. t. m. (izključne srede in sobote) od 16.30 do 19. ure v tečaj glasbene vzgoje za predšolske in otroke od 6. leta dalje z individualnim poukom trobil, pihal, tolkal in komp. klavirja.

S I N D I K A T UPOKOJENCEV SPI-CGIL iz Nabrezine organizira v četrtek, 9. t. m., ob 16.30 na kmetiji Radovic v Nabrezini PRAZNIK VCLANJEVANJA. Vabljeni S I N D I K A T UPOKOJENCEV SPI-CGIL organizira v soboto, 18. t. m., ob 17. uri v hotelu Sistiana PRAZNIK VCLANJEVANJA. Vabljeni.

KONZORCIJ DOC Kras vabi na srečanje z vodilnim kleti Castelveticchio g. Bignucolom v četrtek, 9. t. m., ob 19.30 v Kraskem muzeju.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - obvešča članke, da so roki za vložitev prošnje za premestitve naslednji: prof. visjih sol do 10. t. m.; osehje A.T.A. do 11. marca.

Kandidate, ki so se prijavili k natečaju na osnovi izpitov in uradnih listin (dne 22.2.1995), da je solski skrbnik poslal vsem didaktičnim ravnateljstvom okrožnico v kateri jih vabi, da naj zaslusnim supletom omogočijo udeležbo na natečaju.

Profesorje nizjih in visjih sol, da je do 28. t. m., čas za predstavitev prošnje za vključitev v pokrajinske lestvice za opravljanje suplenc v solskih letih 1995/96, 96/97, 97/98. Obrazce za prošnje in informacije nudi tajništvo - tel. 370301.

Danes praznujeta 25-letnico poroke

Lojzka in Silvan Corbatti

Iskreno jima čestita

»klapa«

ČESTITKE

Danes praznuje svoj 14. rojstni dan ALENKA STOKA s Kontovela. Iz vsega sreča ji želijo, da bi bila vedno zdrava in da bi se ji izpolnile vse želje, nona Albina, nona Zora ter teti in strici iz Precnika.

MALI OGLASI

V NABREZINI in Selajnu prodajamo hiše dvojčice 210 kv.m, stanovanje in klet, zemljišče 500 - 600 kv.m. Riviera, tel. 224426.

BOŽJE POLJE - prodajamo vilo z bazenom in 1000 kv.m zemljišča, stanovanje in kletni prostori: 280 kv.m. Riviera, tel. 224426.

V KRIZU prodajamo dvonadstropno hišo z veliko teraso in dvoriščem. Riviera, tel. 224426.

PRODAM po ugodni ceni skoraj novo pohištvo za opremo pisarne. Tel. 368633-4 od 10 do 17. ure.

ISCEM traktor v dobrem stanju, od 20 do 25 KM s prikolico, plugom in frezo. Telefon 53420 ob večernih urah.

SLUŽBO isče marljiv in vesten fant, star 21 let, vojašine prost, z vozniskim dovoljenjem, srednjesolsko izobrazbo, dobrim znanjem slovenskega in italijanskega jezika, željan delati. Tel. st. 368230.

MLADA zena, delovna, postena, isče zaposlitev kot hišna pomočnica ali otroška varuska. Tel. st. 229389.

ISCEN stare razglednice ali risbe iz Podgore, St. mavra, Oslavlja in Pevme ali zanimivosti iz teh krajev za objavo v zborniku, ki je v pripravi. Zanima me material izpred prve svetovne vojne. Osebnost jamcim za vračanje materiala. Vlado Klemše, Rupa, 54 - Sovodnje ob Soci - tel. st. (0481) 882079 (v večernih urah) ali (0481) 533382 med delovnim časom.

DRUŠTVENA GOSTILNA NA PROSEKU isče natakario/ja max 19 let. Tel. na st. 225039 od 18. do 20. ure.

PODJETJE import/export zaposli osebo s prakso v uvoznizvoznih operacijah ter odličnim obvladanjem slovenskega in hrvaskega jezika. Pisati na Publist Srl pod sifro "Import/Export, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst.

VZGOJNO ZAPOLITVENO središče Mitja Cuk zbira volno in blago. Za pojasnila kličite po 13. uri na tel. st. 327114. Ze v naprej hvala.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz angleščine. Tel. st. 814550.

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grljanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23).
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23).
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grljanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	Videm (5.28), Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	Videm (6.10), Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	Videm (6.25), Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih.
7.54	(D)	Sacile (5.46), Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	Videm (7.08), Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	Videm (7.43), Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	Videm (11.02), Gorica (11.38), Tržič (12.02). Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	Videm (12.37), Gorica (13.08), Tržič (13.29).
14.57	(R)	Videm (13.30), Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	Videm (14.30), Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	Videm (14.10), Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	Pordenon (14.50), Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	Videm (16.32), Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	Videm (17.01), Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	Videm (17.40), Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	Videm (18.18), Gorica (18.44), Tržič (19.05). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	Carnia (18.01), Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	Videm (19.13), Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	Videm (20.00), Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	Videm (20.47), Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

KULTURNI DOM

Luigi Negri govoril o Papeževi knjigi

Srečanje je priredil krožek Centro Studium
Zanimanje za poseg profesorja Negrija

Občinstvo na sobotnem srečanju v Kulturnem domu (foto Studio Reportage)

V Kulturnem domu je bilo v soboto srečanje s profesorjem Luigijem Negrijem o papeževi knjigi "Varcare la soglia della speranza" (Prestopiti prag upanja). Srečanje je priredil krožek Centro Studium. Pobuda je naletela na zelo ugoden odziv. Med udeleženci srečanja je bil tudi goriski nadskof A. V. Bommarco in predstavniki oblasti.

Prof. Negrija, ki poučuje na Katoliški univerzi v Milanu in ki velja za enega najboljših poznavalcev papeževega nauka, je občinstvu predstavil Sergio Pellegri. V knjigi, ki je pred kratkim izšla tudi v slovenščini, je razmišljanje voditelja rimske-katoliške cerkve o najpomembnejših, lahko rečemo temeljnih vprašanjih človeške biti, razvoja, in tudi razdvojenosti, ki jo v sebi nosi in cuti človeštvo.

Prof. Negri je z njemu lastnim pristopom pojasnil bistvo papeževega razmišljanja.

KINO

GORICA VITTORIA 16.30-18.20-20.10-22.00 »The mask«. Igra Jim Carrey. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 17.30-19.45-22.00 »Rivelazioni«. I. M. Douglas in D. Moore.
TRŽIČ COMUNALE Zaprto.

RAZSTAVE

V PROSTORIH KNJŽNICE DAMIR FEIGEL v Gorici je do 17. februarja odprta dokumentarna razstava o življenju in delu Ivana Trinka. Urnik ogleda je ob delavnikih med 10. in 12. uro ter od 13. do 17. ure. Ogled za sole po predhodnem dogovoru.

V KATOLISKI KNJIGARNI je postavljena razstava fotografa Paula D. Redferna. Ogled do konca tedna.

ŠOLSKE VESTI

SREDNJA ŠOLA IVAN TRINKO vabi starše in predstavnike kulturnih in sportnih društev iz Doberdoba na informativni večer o manifestaciji Evrosola, ki bo jutri, 8. februarja, ob 18. uri na sežu oddeljenih razredov sole v Doberdobu.

PIREDITVE

ŠD SOVODNJE prireja 25. februarja pustovanje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vabila so na razpolago pri S. Marsonu, Davorinu Peliconu, Igorju petejanu in Lucotu Fajtu.
KD BRISKI GRİČ IZ STEVERJANA vabi na pustovanje z večerjo, ki bo 18. februarja v domu na Bukovju. Prirejajo tudi nagradno razstavo pustnih slastic, srečolov, saljiva tekmovanja in nagrajevanje mask. Vpišujejo Maja Humar (tel. 884187), Tamara Mizerit (884110) in Emanuela Juretič (81163).

SKD KREMENJAK vabi v nedeljo, 12. februarja, ob 18. uri na koncert in predstavitev kasete Pri nas doma v izvedbi ansambla Adria kvinteta.

KRAJEVNI LEKSIKON SLOVENCEV V ITALIJI (2. knjiga - Goriska pokrajina) bodo predstavili v četrtek, 23. februarja, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV ZA GORISKO obvešča, da bo pustovanje 25. februarja v gostišču Al Fogolar v Gallianu pri Cedadu. Poskrbeli bodo za glasbo in zabavo s kabaretnim duom Boris Kobal in Sergij Verč. Prijave na sežu in pri poverjenikih.

OBVESTILA

ŠZ VELOX IZ STAN-DREŽA priredi danes ob 19.30 tekmovanje v namiznem tenisu. Prijave pri Marku (tel. 21090) in Davidu (tel. 21648).

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA vabi upokojence iz doberdobske občine na srečanje, ki bo v četrtek, 9. februarja, ob 15.30, v glasbeni sobi v Doberdobu. Razdelili bodo izkaznice in sprejemali prijave novih članov. Sledi družabnost.

SPD GORICA obvešča, da se v nedeljo nadaljuje in zaključuje tečaj smucanja na Nevejskem sedlu. Avtobus bo vozil po običajnem redu. Priporočajo točnost.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI THEA, Rastel 52, tel. 533349
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, Ul. Romana 147, tel. 40497

POGREBI

Danes: 9.30 Maria Doumar iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, 10.10 Rodolfo Nacinovich iz bolnišnice Janeza od Boga v Tržič, 10.20 Livina Maria Trevisan vd. Cattarini iz bolnišnice Janeza od Boga v Gradisce, 11.00 Oscarre Podgornik iz mrliske veže glavnega pokopališča v cerkev sv. Justa, 12.30 Gioacchino Di Giovanna iz splosne bolnišnice v cerkev Pija X. in na glavno pokopališče.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Marc Camoletti

PRIDI GOLA NA VEČERJO

Gostovanje MGL - Režija ZVONE SEDLBAUER

Danes, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici
(Ul. I. Brass 20)

GORICA / OBČINA IN SKRBNISTVO

Sedaj še prepir glede selitve šole Ivan Trinko

Nocoj seja občinskega sveta

Problematika racionalizacije solske mreže v Gorici bo danes na dnevnem redu seje občinskega sveta, ki se bo sestal ob 16. uri v sejni dvorani na zupanstvu. Razprava o problemu je nujna, saj se v petek, 10. februarja, že začne vpisovanje v šole za solsko leto 1995/96. Problem so vključili v dnevni red seje občinskega sveta na zahtevo opozicije, vendar le kot zadnjo točko. Zaradi tega je vprašljivo, ali bodo zahtevno vprašanje sploh načeli na nocojsnji seji, katere dnevni red je že dokaj natrpan z drugimi kocljivimi problemi. S prejšnje seje je namreč izostal cel kup zahtevnih točk od izvolitve občanovega pravobranilca, do spornih poviškov odškodnin za zupana in občinske odbornike, do najema nekaterih nujnih posojil in kopice točk s področja urbanistike in javnih del.

Mozno je torej, da nocoj nujne in tudi medstevilnimi občani zelo pričakovane razprave o solstvu sploh ne bo. V tem primeru bi o zapiranju in premeščanju sol odločala občinska uprava in solsko skrbništvo tudi mimo volje občinskega sveta. Ukrepi bi bili sicer nekoliko omiljeni v primerjavi s prvimi napovedmi, saj so, kakor kaže, opustili namero, da bi se s prihodnjim letom okrnili slovensko osnovno šolo v Pevni, med italijanskimi solami pa naj bi zaprli dve (Pitteri in Leopardi), medtem ko bi Fumagalli v Ul. Cappella le začasno premestili, ko bo to potrebno zaradi ob-

novitvenih del.

Razprava o solstvu pa se je te dni razgrela tudi zaradi polemike med občinsko upravo in solskim skrbništvom glede selitve slovenske nižje srednje šole Ivan Trinko. Sedanje poslopje v Kapucinski ulici je potrebno temeljite obnove, za katero pa občina nima denarja. Solsko skrbništvo je zato predlagalo preselitev v solsko poslopje tik za obcino (vhod je s trga pred stolnico), ki so ga pred dvema letoma "začasno" zasedli občinski redarji. Poslopje, trdijo na skrbništvu, povsem ustreza potrebam slovenske šole, za katero nikakor ne pride v poštev selitev v solsko središče v Ul. Puccini, ki je namenjeno višjim srednjim solam in kjer za solo Trinko ne bi bilo dovolj prostora.

Proti temu namenu pa se je oglašil občinski odbornik za mestno policijo Claudio Pesco, ki je imel za to poslopje drugačne namene. V njem je hotel ne le obdržati mestne redarje, tako da bi začasni sedež postal stalen, temveč tudi pridobiti urade za druge občinske službe povezane z njegovim oddelkom. Toda solsko skrbništvo opozarja, da občina nikoli ni formalno zaprosila za drugačno namembnost poslopja, ki je bilo in ostaja solsko.

V času, ko občina ni zmožna nuditi številnim solam v mestu dostojnih prostorov za delovanje, je najbrž tak prebrisani poskus prilascanja ene redkih sodobno urejenih solskih stavb res neumestno.

POLITIKA / POBUDO SO PREDSTAVILI VČERAJ

DSL : Pakt na krajevnih ravni

Dogovor za razrešitev nujnih vprašanj

Z včerajšnje tiskovne konference - foto Studio Reportage

Demokratska stranka levice vidi izhod iz sedanjega kritičnega stanja na politično-upravnem področju v sklenitvi nekakšnega dogovora (pakta) na krajevnih ravni. To pobudo so predstavili na včerajšnjem srečanju z novinarji, na pokrajinskem sedezu stranke. Srečanja so se udeležili poleg pokrajinskega tajnika Alessandra Marana, deželni svetovalec Degrassi, senator Darko Bratina in predstavnik svetovalske skupine v pokrajinskem svetu Salomoni in Piro.

Srečanje z novinarji so sklicali tudi z namenom objasniti stališče stranke v odnosu do pokrajinske uprave. V zadnjem času je namreč vse pogostejše slišati namige, kako da se v pokrajinskem svetu ustvarja

zaveznost med SL in DSL in da pravzaprav Stranka demokratske levice na nek način rešuje legistično ladjo, ki se zmeraj bolj pogreza. V pogovoru z novinarji so predstavniki stranke pojasnili, da temu ni tako. Zavzeli pa so stališče, da bodo v obdobju, ki manjka do izteka mandata skušali konstruktivno vplivati na vodenje pokrajinske in drugih uprav. In v tej smeri gre pobuda, ki so jo predstavili kot Pakt na krajevnih ravni med vsemi političnimi silami, predstavniki najpomembnejših krajevnih ustanov, združenji gospodarstvenikov. Politiko na krajevnem nivoju je treba od praznega besedjenja, razprtij in obrekovanja preusmeriti k razreševanju konkretnih vprašanj. Sporazu-

mevanje, ali z drugo besedo, iskanje skupnega imenovalca, je težko tudi zaradi tega, ker je politična slika zelo neenotna. Doseči bi morali načelni dogovor o nekaterih nujnih vprašanjih, ki so osnovnega pomena za splošni in gospodarski razvoj Gorice in pokrajine: o ureditvi cestnega omrežja, prometu, socialnem varstvu in oskrbi, nacrtu za pobiranje in unicevanje odpadkov, o vrsti politike ob meji in kaksen razvoj si želimo in načrtujemo. Je to veliko, preveč, ali premalo? Odgovori so lahko različni. Dejstvo je, da gre za vprašanja, ki so prisotna že dolga leta, in ki jim ni kos niti "nova" pokrajinska uprava. Zatevajo namreč drugačen, usklajen nastop in sodelovanje vseh političnih in družbenih sil.

NOVICE

Drevi gostovanje MGL

V Kulturnem domu bo drevi spet gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane z delom M. Camolettija Pri di gola na večerjo. Predstava je v sklopu abonmajskih prireditev in sicer za abonente red B. Začetek ob 20.30. V četrtek, 9. februarja pa bo v Kulturnem domu gostovala gledališka skupina Maria Chiocchia z delom "Vita col padre" (Življenje z očetom). Tudi to delo je v sklopu abonmajske sezone.

Koncert dunajskega Jess tria

V občinskem gledališču v Trzicu bo drevi spet koncertiral znani dunajski Jess trio, ki ga sestavljajo bratje Elisabeth, Stefan in Johannes Kropfisch. Ansambel je pravzaprav stalni gost trziških glasbenih prireditev, odkar je, pred stirinajstimi leti, prav tu imel svoj prvi koncert v Italiji. Kropfisch bodo na nocojsnjem koncertu zaigrali Schubertov trio op. 99 in Brahmsov trio op. 8. Koncert, ki je v sklopu abonmajske glasbene sezone, se bo pričel ob 20.30.

Pogovor na "Zelenem vlaku"

Združenje Legambiente prireja danes, ob 18. uri, na "Zelenem vlaku", ki stoji na železniški postaji srečanje z Neviom Costanzom in Robertom Schumannom. Govorila bosta o smotni preureditvi prevoza, oziroma prometa v mestih. Naslov srečanja je: Kolo, vlak in mesto. Pobude Legambiente se bodo odvijale do konca tedna.

Zapora pokrajinske ceste v Fratti

Pokrajinska uprava sporoča, da je od včeraj zaradi del prekinjen promet na pokrajinski cesti med Marianom in Vilesem, v kraju Fratta. Prekinitev je v zvezi z deli za regulacijo potoka Bisunta. Poseg bodo predvidoma dokončali do petka, 10. t.m., ko bodo odpravili tudi prepoved, oziroma začasno prekinitev prometa.

Samo 15 odstotkov za šolo-vojašnico

Na tiskovni konferenci je senator Bratina podčrtal, da je treba, za izhod iz sedanje slepe ulice, narediti kakovosten korak, opustiti določene sheme, zlasti kar zadeva razvoj Gorice. Možnosti Gorice so v stopnji njene vgrajenosti v mednarodni prostor in dogajanje, pri čemer bi morala imeti Univerza vodenilno vlogo. "Videti razvoj mesta in širše skupnosti v prisotnosti vojašnic in drugih vojskih objektov je zelo kratkovidna vizija". Ob tem je senator Bratina mislil na tiste kroge, ki si na vso moč prizadevajo da se sola - vojašnica zgradi na letališču. V prihodnjih dneh bodo znani končni podatki ankete, ki jo je parlamentarec naročil pri specializirani ustanovi za raziskave javnega mnenja, nekaj podatkov pa je že na razpolago. "Tako se z lokacijo šole na letališču strinja samo 15 odstotkov anketirancev, med tistimi, ki so volili za stranke sedanje večine na občini pa 16 odstotkov." Gre za podatke, ki bodo predvidoma sprožili nov val polemik, pred katerimi pa se ne da, ali vsaj ni pametno zapirati oči.

POLEMIKE / NEMOČ GORICE IN VOJAŠNICE

Valenti napoveduje drugačno ravnanje in odločno zavrača kritike

"Vprašal sem za točno poročilo o vseh milijardah, ki so bile nakazane in uporabljene v okviru Osimskega sporazuma. Ne zgolj zato, da bi se seznanil s stevilkami, ampak da bi zahteval za Gorico to, kar nam priteče a nam ni bilo dodeljeno". Tako navaja v daljšem poročilu za tisk goriski zupan dr. Gaetano Valenti in obenem napoveduje, da se bo na vseh ravneh zavzemal zato, da Gorica ne bo več odrinjena in neupoštevana, kakor se je dogajalo (in se morda še dogaja) tudi zdaj. Zupan namerava zagovarjati koristi Gorice drugače kakor doslej in skupaj s predstavniki sil, ki imajo podobne cilje. Vendar Valenti v isti sapi dodaja,

da se bo prav tako odločno boril proti politiki "nobene izbire", ki je po njegovem prav tako nevarna, kakor vse večja odrinjenost in nepomembnost Gorice v deželni okviru. Zupana seveda zuli vprašanje šole - vojašnice finančne straže. V zadnjih tednih se je občinska uprava znasla v, milo rečeno, dokaj nerodnem položaju. Zupan zagotavlja, da ne bo dopustil poskusov nadaljnega zavlačevanja (najbrž misli na posvetovalni referendum o katerem se že dalj časa govori) zato, ker bi s takim ravnanjem lahko napravili zadnjo možnost. To so seveda njegove trditve in napovedi. Valenti tudi zanika, da bi glede šole - vojašnice

prisel kakrsen koli diktat z Rima.

"Občina je v tem primeru ravnala odločno in predvsem pravočasno, ko je s posredovanjem v Rimu uspela zaustaviti poskus Dezele, da vpliva na odločitev".

Zadnji del tiskovnega poročila se nanasa na Severno Ligo, oziroma njenega predstavnika Asquinija. Severna Liga je prav te dni preko tiska sporočila, da podpira zahteve prebivalcev Gorice, da se o vprašanju gradnje šole - vojašnice odloča demokratično.

Iz načina kako zupan odgovarja Asquiniju je razumeti, da pri FI niso ravno najbolj navdušeno sprejeli "solidarnosti", ki jo Goricanom ponuja to gibanje. +

POKRAJINA / SODELUJE TUDI OBČINA NOVA GORICA

Natečaj o vprašanjih okolja za učence z obeh strani meje

Razpis za izdelavo lepaka o ločenem pobiranju odpadkov

Goriška pokrajinska uprava in občina Nova Gorica bosta skupaj izvedli natečaj med solobvezno mladino na obeh straneh meje, katerega namen je spodbujati mlade k večji ekološki zavesti. Predstavili so ga včeraj na tiskovni konferenci (na sliki - Fotostudio Reportage), ki jo je uvedel pokrajinski odbornik za okolje Manfredi Jacumin. Natečaj predvideva izdelavo lepaka o ločenem zbiranju in predelavi odpadkov. Sodelujejo lahko učenci osnovnih in dijaški nižjih srednjih sol. Velikost lepaka naj bo 50 x 70 cm, tehnika je poljubna. Predvidene so tri nagrade (2 milijona, 1 milijon in 500 tisoč lir). Pokrajina bo najboljši izdelek uporabila za propagandno akcijo za

ločeno zbiranje odpadkov.

Pri akciji sodelujejo tudi solsko skrbništvo, druga Gaia in deželni odbor WWF. Pridružila se je tudi občina Nova Gorica,

ki sta jo včeraj zastopala odbornik za kulturo Stefan Krepse in odgovorna pri uradu za mlade Patricija Lovišček. Nova Gorica bo prispevala v nagradni

sklad in spodbudila učenje k sodelovanju.

Rok za oddajo del zapade 1. maja, konec maja bo slovesno nagrajevanja in najbrž tudi razstava del.

Gonja proti dvojezičnim tablam v Benečiji

SPETER - Protislovenska gonja v Benečiji se stopnjuje in zadobiva vse bolj zaskrbljujoče okvire. Pisali smo že o hudih napadih, ki jih je bil deležen spetski zupan Firmino Marinic zaradi govora, ki ga je imel na tradicionalnem srečanju v Kobaridu. Zupana so krajevne desničarske in nacionalistične sile obtožile, ker je govoril slovensko in ker je slovensko proslil za pomoč, da bi se Benečija in Gornje Posočje lahko dvignila iz gospodarske zaostalosti.

Napadi in psovke na zupana pa očitno niso zadostovali, tako da so običajni »neznanci« skukenili, da bodo pustili tudi vidne sledove svoje protislovenskosti. Pred približno tednom dni so ponoči s črno barvo pomazali nove dvojezične napise ob vhodu v Speter. Ze naslednjega dne so bile table ponovno očiščene in to po zaslugi nekaterih vaščanov, ki so crnino in kljukaste krže odstrani s tabel.

Pobuda vaščanov je

neofasiste in nacionaliste razburila, da so v noci od petka na soboto s kovinskimi skarjami izrezali slovenski napis na tablah in ga poskodovali. Za »delo« so potebovali kar nekaj casa, saj so table kovinske. Dejstvo pa je, da nihče ni zalotil nepridipravov, ki so akcijo celo ponovili v noci na nedeljo, tudi tokrat ne da bi kdo kaj videl ali slisal.

Spetski zupan Marinic je dogodek prijavil orožnikom in državnemu pravdnistvu. Povečal nam je, da občinska uprava tokrat ne namerava table obnoviti oziroma postaviti nove. »Naj ljudje spoznajo, kakšne je stopnja civilizacije in kulture teh skupin, ki računajo, da nas bodo ustražovali. S svojimi nocnimi pobudami in javnimi napadi pa bodo dosegli nasprotni učinek: več se namrec krog tistih, ki nas podpirajo in nasi upravi izkazujejo razumevanje in solidarnost«.

Rudi Pavšič

GORICA / DEŽELNO TAJNIŠTVO SSK

Začasno zastopstvo čimprej izpopolniti

Za odločnejši nastop Slovencev

GORICA - Samo z utrjevanjem sloge v medsebojnih odnosih in z odločnejšim nastopanjem na vseh ravneh bomo Slovenci v Italiji lahko kos novim in starim problemom, s katerimi se zdaj naša narodnostna skupnost spopada ob zaostrenih političnih razmerah v državi. V preteklih mesecih smo izkusili, kaj lahko pomeni nacionalistična desnica na oblasti za nas in za ves obmejni prostor, katerega sestavni del smo. Ni izključeno, da se bodo v kratkem takšne ali se težje razmere obnovile, od nas pa je odvisno, ali jih bomo dočakali neoproti in nepripravljeni, kakor smo že toliko pomembnih preizkušenj v preteklosti.

Tako je ugotovilo deželno tajništvo SSK na redni mesečni seji v Ste-

verjanu. Tajništvo je pozitivno ocenilo oblikovanje začasnega zastopstva Slovencev v Italiji, poudarilo pa je, da je treba to zastopstvo nujno in čim prej izpopolniti, tako da bi se v njem lahko v polnejši meri prepoznala celotna naša narodnostna skupnost. SSK se namerava v tem smislu se odločno zavzemati in zato ponovno poziva vse ostale komponente, naj presežejo parcialne in kratkotrajne interese, ki so hudo ovirali dosežanja prizadevanja za obnovo skupnega predstavnstva.

Deželno vodstvo SSK je nadalje izrazilo potrebo, da bi Slovenci v Italiji odločnejše nastopali na krajevni, vsedržavni in na mednarodni ravni za uveljavljanje svojih pravic in zakonitih koristi. V tem oziru, piše v tiskovni noti s seje, seveda ostaja na prvem mestu zahteva po pravicnem zaščitnem zakonu. Toda medtem ko so, zal, se vedno v teku priprave na vložitev v parlamentu zakonskega predloga, ki so ga pred časom izdelale najpomembnejše komponente naše skupnosti, pa se je zdaj pojavil zakonski predlog goriskega senatorja Ettoreja Romolija, ki je nezaslišano omejevalen, bodisi kar zadeva zemljepisno področje kot samo vsebinsko zaščito naše narodnostne skupnosti. To bi si morali dodobra zapomniti Slovenci, ki so na volitvah podprli tako imenovani pol svobocin in še posebej gibanje Forza Italia.

Deželno tajništvo SSK je posebno pozornost posvetilo uveljavljanju pravice do zastopnosti Slo-

vencev v izvoljenih telesih. Sedanja volilna zakonodaja ne samo ne ščiti naše narodnostne skupnosti, ampak jo celo namerno diskriminira, kot je prislo do izraza pri porazdelitvi volilnih okrožij za tržaški pokrajinski svet, in vsekakor ji dela hude težave še zlasti po uvedbi večinskega volilnega sistema. Deželni svet FJK bo zdaj vzel znova v pretres volilno zakonodajo za občine in pokrajine, prej ali slej pa bo začel oblikovati nov zakon za izvolitev samega deželnega sveta, kakor bo tudi parlament nekod moral dopolniti volilno reformo za vsedržavne volitve. Nujno je, da Slovenci v Italiji ob tem dosežemo uvedbo mehanizmov, ki naj zascitijo našo zastopnost v izvoljenih telesih, podobno kot se velja za Ladinco v bocenski pokrajini, pa tudi za Italijane v Sloveniji in za druge manjšine v Evropi. Omeniti velja, da gre za pravico, ki jo poudarja tudi Konvencija o zaščiti narodnih manjšin, ki sta jo pred nekaj dnevi poleg 19 drugih držav podpisali v Strasburgu Italija in Slovenija.

Deželno tajništvo SSK je naposled obravnavalo se priprave na upravne volitve, ki bodo spomlad v številnih naših občinah na Trzaskem, Goriskem in Videmskem. SSK meni, piše v tiskovnem poročilu, da gre za preizkušnjo, ki bo velikega pomena ne le za zainteresirane krajevne stvarnosti, ampak tudi za celotno našo narodnostno skupnost, ki bo tako spet imela možnost, da pokaže, koliko se zna dogovarjati, ko gre za skupen interes.

ODPRTA VRATA

Vključevanje otrok z downovim sindromom v socialno okolje

ALDO RUPEL

Osebe z motnjami v razvoju so takšne, kakršne so, zaradi fizičnih in psihičnih vzrokov ter zaradi vzrokov, ki izhajajo iz okolja, največkrat pa zaradi vpliva sovpadajočih vzrokov v različnih zaporedjih.

Vzroki motenj so lahko organski ali funkcionalni. O organski motnji v razvoju govorimo, ko ugotovimo, da so patološki dejavniki delovali na organizem oziroma plod pred spočetjem, v času spočetja, v obdobju nosečnosti, ob porodu ali po rojstvu. O funkcionalni motnji v razvoju pa govorimo, kadar ne moremo odkriti organskega vzroka, oseba pa kljub temu deluje kot oseba z motnjo v razvoju. Pri tej obliki motnje pogosto iščemo vzrok v okolju.

Doslej smo bili na žalost priče politično-kulturni in znanstveni praksi, ki sta težili k ločevanju motnje v razvoju od zgodovinskih izhodišč, ki so jo povzročile, in od družbenega okolja, ter z diagnostičnimi kategorizacijami, ki nimajo nič skupnega z zgodovino posameznika in skupnosti.

Sodobnejše obravnavanje je pripeljalo do velikih sprememb v pojmovanju, na katerem sta se vselej osnovala rehabilitacijska dejavnost in usposabljanje. Ponovno smo odkrili psihofizično enotnost in nedeljivo medsebojno odvisnost med telesno-gibalnim in psihološko kognitivnim razvojem ter izražanjem.

Nova pojmovanja, na katere se sedaj opira rehabilitacijska dejavnost, in vedno nove ter različne metodologije težijo k oblikovanju organskega teoretičnega in praktičnega sklopa, ki ga s skupnim izrazom imenujemo PSIHOMOTORIKA.

V psihomotorični vzgoji so raziskava, odkrivanje, motorično izvajanje, izkušnje in spodbude osnova delovne metode, ki ne prepustja ničesar slučajju. Nevrologija, eksperimentalna psihologija, psihogenetika, nevrobalna pedagogija in telesna vzgoja, ki predpostavljajo ponovno opredelitev pojma prizadetosti in normalnosti, saj telo, ki ga ne dojemamo kot celoto, ni izključna značilnost oseb z znanimi oblikami prizadetosti.

Ce torej obstaja neko razmerje med cerebralnim stanjem in zaznavo giba, ni zgrešeno trditi, da lahko s telesno vajo, to je z izboljšanjem osnovnih gibov, dosežemo izboljšanje celotnega umskega stanja in živčnega sistema.

Telovadba mora spodbujati pri osebah s posebnimi potrebami ravnotežje med umsko in telesno dejavnostjo, med živčnim in mišičnim delom, spodbujati gibanje, spomin, dajati občutek veselja in sproščenosti.

Da z gibalnimi dejavnostmi dosežemo terapevtski učinek, je potrebno psihološko poznavanje obravnavane osebe. Zavednost in vztrajno opazovanje gibov, ki jih oseba z motnjo v razvoju izvaja brez vsakršne predpriprave in v popolni svobodi izražanja, je izredno pomembno za načrtovanje korektivnih posegov. Telesne vaje, ki jih pogojuje sposobnost posameznikov, morajo biti prilagojene posameznim osebam, saj praktično ne obstajata dve med seboj enaki osebi, ki bi potrebovali isto gibalno terapijo.

Pri Downovem sindromu gre za genetsko neravnovesje, ki se pojavlja približno v razmerju 1:600 porodov. Zelo verjetno je, da so se takšni otroci rojevali že od začetka cloveske zgodovine, a sele leta 1866 je angleški zdravnik Langdon Down prvi opisal klinično sliko teh oseb.

Otrok, ki je prizadet z Downovim sindromom, se lahko rodi iz kakršnekolik nosečnosti, toda obstaja zelo jasno razmerje med pogostostjo nenormalnega pojava in materino starostjo ob spočetju. Tveganje, da se bo otrok rodil s trisomijo, posebno s trisomijo 21, se začneja večati po 35. letu starosti.

Otrokovo rojstvo stari največkrat načrtujejo. Predstavljajo si, da se bo rodil zdrav, močan, lep in inteligenčen otrok. Do prvega soočanja z otrokovo motnjo pride navadno ob diagnozi, ko zdravnik obvesti starše, da imajo otroka z Downovim sindromom. Stari spoznajo, da je otrok drugačen, bojijo se za otrokovo in svojo prihodnost. Zalost, tesnoba, zanikanje motnje, jeza, depresija so nedvomno čustva, ki jih stari doživljajo na začetku. Zavedati se moramo, da potrebujejo čas, da se bodo prilagodili novim razmeram in pomoč različnih strokovnjakov.

V zadnjih desetih letih je postala zgodnja obravna otrok z Downovim sindromom reden pojav, ki ga zahtevajo tako stari kot strokovno osebje in se nanasa zlasti na posebne telovadne vaje. Splošno priznano mnenje je, da predstavljajo prva leta življenja osnovo bodočega razvoja. V tem obdobju ima otrok največ stikov s stari in noben specialist jih ne more nadomestiti pri posredovanju nestetih spodbud in zaznav, ki pomagajo otroku, da razvije vse svoje razpoložljive sposobnosti.

Spoznali smo, da so uspehi brez vključevanja družine minimalni. Idealni program ni namreč namenjen le staršem ali zgolj otroku, temveč interakciji med stari in otrokom. Prvo, kar je potrebno upoštevati med poučevanjem otroka z motnjo v razvoju je primeren odnos, ki ne sme biti drugačen kot do drugih otrok. Ne sme se nam »smiliti« zaradi njegove motnje, toda ne smemo zanemarjati njegovih posebnih potreb, ker ga imamo za »normalnega«.

Potrebno je, da si otrok pridobi čim večje stevilo izkušenj, ki morajo spodbujati njegova čutila in pozornost. Moramo jim dajati možnosti, da se znajdejo z različnimi pogoji; potrebno jim je govoriti in se igrati z njimi, moramo jih spodbujati in gladiti dlani, stopala in ostale dele telesa. Zelo pomembno je, da mu nudimo dovolj časa in možnosti, da sam poskusa, in biti moramo zelo pozorni na njegove pobude v odnosu do drugih in do predmetov okoli sebe.

Programi in dejavnosti ne morejo 100% ustrezati potrebam vseh otrok ravno zato, ker so si med seboj različni. Zato je razvidno, da je potrebno pri delu s posameznikom in tudi v skupini spostovati in čakati na osebne ritme, občasno prekinjati delo zaradi boljsega zasidranja izkušnje v zavesti in spominu, predlagati nove dejavnosti z različnimi spodbudami, ce so se prejšnje izkazale preveč ponavljajoče, dolgecasne in že dojele.

Na tak način bodo lahko »nesposobne« in »težavne« osebe, ce jih namreč dojamemo kot posameznike, tudi nekaj svojega in bodo sodelovale pri oblikovanju in spreminjanju najbolj vprasiljivih pojavnosti v svojem značaju ter pri odpravljanju, čeprav le delnem, svojih »nesposobnosti«.

Včasih je namreč laze doseči razumevanje in sodelovanje s pomočjo intimnega klepetala ali izpovedi »z roko v roki« oziroma z roko čez ramo, zato da je oseba z motnjo začuti gotovost v dialogu, ki se je nanasal bolj na telesno kot na besedno govorico.

VIDEM / ZARADI IZSILJEVANJA

Biasuttiju bodo sodili oktobra

Bivši predsednik deželnega odbora FJK ni edini obtoženec

Bivši predsednik deželne vlade FJK Adriano Biasutti

VIDEM - Bivši predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti bo moral pred sodnika. Obtožujejo ga namreč izsiljevanja, proces pa se bo pričel 13. oktobra letos. Skupaj z Biasuttijem bodo na zatožni klopi sedeli se bivši tajnik videmske KD Luciano Missera, profesionalni Luciano Babos ter bivša predstavnik PSI iz Cervignana Maurizio Anolfo in Maurizio Briga.

Tako je včeraj sklenil sodnik za predhodne preiskave Enzo Turel. Obtožbe se nanasajo na afero, ki je izbruhnila po prijavi Lamberta Favella, bivšega obin-

skega svetovalca KD iz Vidma, ki je bil tudi predstavnik družbe »Degremont«. Slednjo naj bi oskodovali ob nekaterih zakupih, in sicer za gradnjo dveh naprav za uničevanje odpadkov v Vidmu in S. Giorgiu di Nogaro. Pri Degremontu so trdili, da je pri obeh zakupih prislo do vmesavanja »vplivnih politikov«. Sodnik za predhodne preiskave je sklenil, da morajo za zakup v San Giorgiu odgovarjati Biasutti, Babos, Briga in Anolfo, ne pa bivši pokrajinski tajnik KD. Favella se bo predstavil kot oskodovana stranka.

Bogdan Berdon

Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji

66.

To bi lahko dosegli z dodatno razsodbo («sentenza additiva») Ustavnega sodišča. Tudi neposredno tolmačenje s pomočjo »preambule«, katerega se je poslužilo Deželno upravno sodišče v obravnavani razsodbi in v številnih drugih razsodbah, bi bilo se bolj osnovano in podkrepjeno ob takem zakonu, kot ga je predvideval Forlanijev osnutek. Pa celo sam zakonodajalec ne bi mogel dolgo zavlačevati z ureditvijo »globalne zaščite« za vse Slovence v Deželi FJK.

10) RAZSODBA TRŽASKEGA TRIBUNALA Z DNE 14.2.1992 ŠT.5

Trzasko sodstvo je izreklo več pomembnih razsodb, ki se nanasajo na manjšino. V predmetni razsodbi pa Trzasko sodišče (Predsednik dr. Mario Trampus, stranska sodnika dr. Guido Patriarchi in dr. Luigi A. Scarano) posega v obrazložitev na področje javne uprave glede izvajanja jezikovnih pravic. Razsodba navaja, da »v organizacijskem pogledu ni velikih ovir pri odnosih pripadnikov slo-

venske manjšine s krajevnimi sodnimi oblastmi«. Pač pa se »resnejše težave pojavljajo v razmerjih z javno upravo in krajevnimi javnimi ustanovami zaradi pomanjkanja ureditve, ki bi predpisovala potrebne organizacijske predpostavke. Toda to pomanjkanje nikakor ne izključuje dejstva, da se javna uprava in krajevne javne ustanove morejo in morajo - pa čeprav v mejah svojih konkretnih in specifičnih močnosti samoorganiziranja - opremiti z vsemi potrebnimi sredstvi, da bi lahko zadovoljile potrebe, ki jih uzakonja 6. člen Ustave, saj bi v nasprotnem primeru ta člen postal popolnoma odveč.« (»Ma tale mancanza non esclude che la Pubblica Amministrazione e gli Enti locali possano o debbano, pur nei limiti consentiti dalle concrete e specifiche possibilità, dotarsi dei necessari strumenti per soddisfare le esigenze sottese al precetto costituzionale, pena la sua completa vanificazione.«)

11) NOVI KAZENSKI POSTOPNIK (člen 109). Uradni list št. 250 z dne 24.10.1988 v redni dodatni prilogi št. 1 (Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana del 24.10.1988 n. 250 Supplemento ordinario n.1 - Serie generale) objavlja novi Kazenski postopnik (Codice di procedura penale) in doloca, da ta stopi v veljavo dne 24. oktobra 1989. Novi kazenski postopnik je prinesel dokajsnje novosti. Uvedel je dvojezičnost na sodišču z znanim členom 109, ki v drugem in tretjem odstavku tako doloca: »2) Pred sodno oblastjo s prvostopno in drugostopno (prizivno) pristojnostjo na ozemlju, kjer živi priznana jezikovna manjšina, je italijanski državljani pripadnik te manjšine, na lastno zahtevo, za-

slisan ali izpraševan v materinem jeziku in zadevni zapisnik napisan tudi v tem jeziku. V isti jezik se prevedejo akti postopka, ki so naslovljeni nanj po njegovi zahtevi. Ostajajo v veljavi vse pravice določene v posebnih zakonih in v mednarodnih pogodbah.

3) Dolocila tega člena je treba izvajati pod sankcijo nicnosti.«

»2. Davanti all'autorità giuridica avente competenza di primo grado o di appello su un territorio dove è insediata una minoranza linguistica riconosciuta, il cittadino italiano che appartiene a questa minoranza è, a sua richiesta, interrogato o esaminato nella madrelingua e il relativo verbale è redatto anche in tale lingua. Nella stessa lingua sono tradotti gli atti del procedimento a lui indirizzati successivamente alla sua richiesta. Restano salvi gli altri diritti stabiliti da leggi speciali e da convenzioni internazionali.

3. Le disposizioni di questo Articolo si osservano a pena di nullità.«

Uvedba dvojezičnosti v sodno vejo državne oblasti je bilo izredno dejanje, katerega blagodejne posledice so neomejene. Za naše narodne nasprotnike je bila sodna oblast nekaka trdnjava »obrambe« italijanskega jezika pred »skrunitvijo«, ki naj bi jo povzročila naša materinscina. To svetisce italijanstva je branil tudi člen 137 prejšnjega Kazenskega postopnika, saj je kaznoval kot »zločinca« Slovence, ki bi se hotel izražati v materinskini v kazenskem postopku. Slo je pač za uzakonjeno načelo zloglasnega fasističnega gesla »qui si parla soltanto italiano!«

(Se nadaljuje)

gospodarstvo in finance

TRENDI / PODATKI UNIONCAMERE

Nevarno višanje cen pri proizvajalcih

Napovedi Confcommercia so seuresničile: januarja 7-odstotni porast pri živilskih proizvodih

RIM - Uradne Istatove podatke o ugodnem januarskem gibanju inflacije so stanovske organizacije trgovcev komentirale z opozorilom, da bi bilo neprevidno upati v nadaljevanje tako pozitivnega trenda. Prepricane so namreč, da trgovini na drobno ne bo mogoče več dolgo zadrževati rastne stopnje cen, saj so industriji že močno povisali cene svojih izdelkov, ponekod tudi za sedem odstotkov.

Na potrditev teh napovedi žal ni bilo treba dolgo čakati. Opazovalnica za cene pri zvezi trgovinskih zbornic Unioncamere je včeraj objavila podatke, po katerih so se živila pri proizvajalcih v trimesečju november - januar podražila za 2,9 odstotka, to pa je prineslo v januarju povprečno letno povišanje (torej glede na januar 1994) za kar 7,1 odstotka. Iz tega podatka je mogoče sklepati, da napoved trgovskega združenja Confcommercia, po kateri se bo to cenovno vzpenjanje nadaljevalo in konec marca privedlo do 8-odstotnega zvišanja cen pri proizvajalcih, ni iz trte izvito.

»Ze julija lani smo predvideli preskok programiranega inflacijskega stropa,« pravi generalni tajnik Confcommercia Luigi Trigona, »in med drugim navedli razloge, povzroča pa smo zahtevali takojšnjo ponovno uvedbo opazovalnice cen. Žal nismo bili uslišani, dejstva pa sedaj potrjujejo takratni klic v sili.«

Studijski center združenja Confcommercio je z analizo zbranih podatkov ugotovil, da je do posebnih visokih podražitev pri proizvajalcih na področju sirarstva, oljarstva in kave. Cene v prodaji na drobno pa vsaj decembra lani se niso občutile tega pritiska, saj so se zvišale za 4,6 odstotka, mesec kasneje pa, kot rečeno, za 7,1 odstotka.

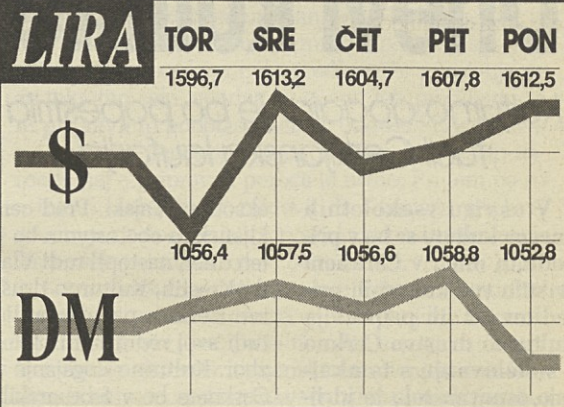
S področja široke porabe je včeraj prišla tudi vest, da se je nova evrop-

ska komisarka za politiko porabe Emma Bonino zavzela za okrepitev zaščite porabnikov javnih služb, kot so dobava električne energije in plina, prevozi in telefonija. Ta področja so po njenem mnenju veliko manj nadzorovana kot cene in kakovost proizvodov široke porabe, zraven pa je Boninova opozorila, da je Italija edina država Evropske unije, ki področja javnih služb ni uredila z ustreznimi normativom.

V Tommaseu vina briške družine Fiegl

TRST - V okviru sodelovanja med kavarno Tommaseo in skupino vinogradnikov iz Goriskih Brd, ki je privedlo do zamisli o predstavitvi nekaterih najbolj zlatih briskih vin v tej tržski zgodovinski kavarni, se bo po podjetju Radikon sedaj predstavilo podjetje Fiegl. Razstavo njegovih vin bodo odprli v jutri, v sredo, 8. februarja ob 19.30, ko bodo tudi predstavili znano vinarsko družino z Oslavja, ki se z vinogradnistvom ukvarja že od daljnega leta 1782. Ze takrat je bila namreč lastnica 25 hektarjev površine enega najboljših vinogradniških okolisev v Brdih. S trto je zasajeno kar 16 hektarjev tega posestva, katerega lastniki so trenutno Alessio, Giuseppe in Rinaldo Fiegl. Pri zahtevnem pridelovanju vina jim pomaga dr. Giovanni Bianchi, znani enolog, ki je tudi sam proizvajalec vina vrhunske kakovosti.

Od jutri pa bo konca meseca bodo torej obiskovalci kavarne Tommaseo lahko pokušali odlična vina znamke Fiegl, v prvi vrsti odlični beli in sivi pinot, tokaj, sauvignon, traminer in chardonnay. Za ljubitelje zlatih kapljic in trgovske posrednike za vina z zaščitenim oziroma nadzorovanim poreklom torej velja nasvet, naj ne izgubijo te priložnosti, tujci pa so seveda tudi nepoznavalci, ki imajo možnost, da se naučijo ceniti kazarec vina vrhunske kakovosti.

Dober start valutnega in borznega trga

MILAN - Za liro se je menjalni teden začel kar dobro, k čemur je pripomoglo večje zaupanje trgov v stabilnost notranjepolitičnih razmer. Italijanski bankovec se je okrepil do vseh glavnih valut, vključno z marko in z izjemo dolarja, ki ga mu je kanadski vrh G7 pomagal k okrepitevi na vseh mednarodnih trgih. Tudi milanska borza je začela teden v živahnem tonu, čeprav so posli proti koncu sestanka opesali zaradi bližanja tehničnih zapadlosti. Obseg poslov je dosegel vrednost 760 milijard lir, kazalec Mib je pridobil 1,03 odstotka, medtem ko je Mibtel sestanek sklenil na enaki ravni kot v začetku sestanka.

NOVICE

CRT-Banca v odboru za borzno kotacijo podjetij iz Triveneta

TRST - Trzaska CRT-Banca je te dni uradno stopila v promocijski odbor za »premičniški trg Triveneta« (Mercato Mobiliare del Triveneto - MMT) za mala in srednja podjetja, za katerega ustanovitev so dale pobudo finančne družbe dežel Furlanija-Juljska krajina (Friulia), Veneto (Veneto Sviluppo) in Tridentinske-Južne Tirolske (Tecnofin). Namen odbora je torej poskrbeti, da bi delnice malih in srednjevelikih podjetij iz teh treh dežel prisle na predviden nov italijanski telematski borzni trg, in sicer s pomočjo posebnih storitev in pomoči vsem tistim podjetjem, ki bi želela priti do kotacije na borzi. Gre namreč za dokaj zapleten postopek, ki ga majhna podjetja niso vedno sposobna izvesti sama. CRT-Banca se je brez pomislekov pridružila tej pobudi, ki tudi ozemeljsko pokriva območje njenega poslovnega interesa.

Končni obračun operacije Rolo

MILAN - Javna ponudba banke Credit za nakup delnic bolonskega zavoda Credito Romagnolo, ki se je končala pretekli petek, je zbrala 210, 88 milijona delnic ali 96,43 odstotka celotne glavnice Rolo, kar je za 23,06 odst. več delnic, kot jih je bilo ponujeno v prodajo. Podatki, ki jih je včeraj objavil Borzni svet, kažejo, da je operacija povsem uspela, saj je imel Credit že prej v svojem portfelju približno 2 odst. glavnice bolonske banke. K ponudbi Credita je torej pristopila tudi konkurenčna veriga Cariplo-Imi-Carisbo-Reale Mutua, ki je odkupila 9 odst.

Borzni komisar se poslavlja

MILAN - Po desetih letih delovanja bodo ukinili funkcijo borznih komisarjev, torej predstavnikov borzne komisije Consob na raznih italijanskih borzah. Kot marsikaterga delavca je tudi komisarja izpodrinil računalnik, borzna komisija pa sedaj razmišlja o novem načinu nadziranja in administrativnega upravljanja krajevnih borz.

PREVOZ / PO DOLGIH DESETLETJIH PRIVILEGIRANJA CESTNIH POVEZAV

Italijanske železnice v procesu pospešenega posodabljanja

Zaradi zanemarjanja »železnih cest« smo danes na repu Evrope

GORICA - Povojne italijanske vlade so Agneljevi tovarni Fiat naredile veliko uslugo, ko so zgradile sodobno mrežo avtocest, družini Pesenti pa prav tako uslugo, ker so pri gradnji teh cest porabile ogromno železobetona, tudi zaradi velikega števila večkrat ne prav nihnih viaduktov. Svetovnim naftnim družbam in tudi domačemu Agipu pa so rimske vlade s tem zagotavljale si- jajno prodajo pogonskih goriv, saj je po avtocestah drvelo vsako leto več avtomobilov. V tem sicer ni nič slabega, saj

so avtoceste zgradili tudi drugod v Evropi, toda Rim je razliko od drugih pozabil na železnice.

Italija je tako danes po »železni cesti« na repu Evrope. Kaksnih petnajst, če ne več let so gradili hitro progo med Rimom in Firencami in sele pred nekaj leti se je Rim obvezal za izgradnjo hitrih železnih prog za prevoz potnikov in blaga med severom in jugom ter med zahodom in vzhodom. Dostava blaga je po italijanskih tirih zdaj zelo počasna, tovarnjak pa pripelje blago na tovarniško skladišče v

zelo kratkem času.

Drugod po Evropi je položaj bistveno drugačen. Tudi v Nemčiji in Franciji sicer več blaga prepeljejo po cesti, vendar je odstotek za železnico veliko ugodnejši kot v Italiji. Francozi, Nemci in celo Spanci so zgradili hitre proge, po katerih vozijo udobni potniški vlaki s hitrostjo 250 km na uro. V zadnjih nekaj letih so italijanske državne železnice sle v korenito prenovi, ki se je začela s preobrazbo ustanove v družbo. Odslovili so več deset tisoč železničarjev in začeli posodabljanje železnice in tudi voznih park, postajam pa dajejo lepši, vabljivejši videz. V zadnjih nekaj letih so tudi precej podražili vozovnice in abonmaje, vendar so tarife italijanskih železnic še vedno najnižje v Evropski uniji. S časopisno in televizijsko reklamo železnice vabijo, naj ljudje potujejo z vlakom. Kot rečeno, gre posebna skrb prenovi voznega parka in tudi v tem primeru bo šel zaslužek Fiatu, ki ima tudi tovarne za izdelovanje vagonov in lokomotiv. Med najbolj zahtevne in sodobne vlakovne kompozicije sodijo tiste z oznako Pendolino. Pred poldrugim letom smo jih videli tudi v Trstu in na slovenskih železnicah, saj namerava tudi Slovenija posodobiti svoj voznih park.

Prvi pendolino ETR 460 je začel decembra voziti na relaciji Rim - Milan. Do maja bo na tej progi vozilo kar deset takšnih vlakov, ki potni-

ka v piclih starih urah iz središča prestolnice pripeljejo v središče Milana. Skoraj toliko časa, kot ga potnik porabi kot z letalom. Iz Milana v Benetke, ko bodo ti vlaki vozili tudi po tej progi, bomo prišli v 2 urah in 40 minutah. Ze prihodnje leto bodo na raznih progah v Italiji vozili še hitrejši vlaki, ki bodo lahko dosegli hitrost 300 km na uro.

V vodstvu železnicega podjetja so se lotili tudi temeljite prenove službe za tovarni promet. Pristanišče Gioia Tauro bo kmalu postalo najpomembnejše pristanišče za kontejnerje v Sredozemlju. Uvedli so hitre tovarne vlake na relaciji jug - sever. Kontejnerji in drugo blago že sedaj dosepejo z enega na drug konec polotoka v zgolj 24 urah. Prav tako so uvedli nekaj tedenskih, v nekaterih primerih tudi ze vsakodnevnih hitrih vlakov, ki tovor v dveh ali treh dneh pripeljejo iz Italije v Nemčijo, Belgijo, Veliko Britanijo, Francijo in Spanijo.

To je najbrz glavni razlog, da so ze lani dosegli precejšen porast po železnici prepeljanega blaga, nadaljnje naraščanje pa pričakujejo letos in prihodnja leta. Na tire so ze postavili tudi prve posebne vlake za prevoz tovornjakov. Ti jih pripeljejo iz Italije v Nemčijo hitreje, kot ce bi vozili sami po cesti, povzroča pa se izogone oviram, ki jih težkemu cestnemu prometu postavljajo Svicarji in Avstrijci.

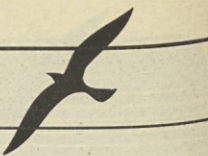
Marko Waltritsch

Tečaj za natakraje že v polnem teku

TRST - Kot smo ze poročali, poteka v gostilni Gruden v Sempolaju strokovni tečaj za natakraje, ki ga je v sodelovanju s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem iz Trsta in s Slovenskim gospodarskim združenjem iz Gorice orga-

niziral Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje. Tečaj bo trajal do prvih dni marca, udeležuje pa se ga okrog 20 slušateljev. Nas posnetek (foto Ferrari/KROMA) je z uvodnega predavanja somelierja Sergija Cesarja.

CERKNO / PRIREDITVE

Tradiconalni Dnevi kulture

*Kulturno dogajanje bo popestrila
tudi Cerkljanska laufarija*

V okviru vsakoletnih dnevi kulture se bo v prihodnjih dneh v Cerknem zvrstilo več kulturnih prireditvev, ki jih pripravlja Kulturno društvo Cerkno v sodelovanju s tamkajšnjim osnovno solo in idrijskim mestnim muzejem.

Tako bo drevi ob 17. uri v osnovni soli literarno-glasbena prireditev V novo pomlad, ki jo pripravljajo cerkljanski osnovnošolci, v četrtek pa bo o rovtarstvu in svetovljanstvu predaval profesor filozofije Miha Naglič iz Zirov. V okviru tradicionalnih dnevi kulture bo idrijski Mestni muzej 21. februarja predstavil vsebino najnovejše številke Idrijskih razgledov, svetovna popotnica Vlasta Hvala iz Cerknega pa bo predstavila popotovanje po daljnji

eksoični Tajski. Pred cerkljanskim občinstvom bo v teh dneh nastopil tudi Vlado Kreslin, Kulturno društvo Cerkno pa pripravlja tudi svoj redni letni občni zbor. Kulturno dogajanje v Cerknem bo v februarjskih dneh popestrila Cerkljanska laufarija, ki se že pripravlja na letošnji pustni ceremonial. Pridružili so se tudi člani fotokluba pri Kulturnem društvu Cerkno, ki letos prvič razpisujejo natečaj na temo Pustna maska v fotoobjektivu. Najzanimivejše motive o pustnih maskah na Slovenskem pa tudi izven naših meja bodo nagradili na prvem natečaju prihodnje leto, ko bo Cerkljanska laufarija praznovala 40-letnico svojega delovanja v povojnih letih.

Roman Bric

MARIBOR / PROJEKT

Ohranjanje tehnične dediščine mesta

Odprli naj bi tudi Muzej tehnične kulture

Maribor ima dolgo industrijsko tradicijo in veliko ohranjenih strojev, naprav, orodij in izdelkov. V sedanjih casih privatizacije in denacionalizacije, ko gredo številna podjetja v stečaj, je resno ogrožena tudi tehnična dediščina, ki je za podobo mesta izjemno pomembna. Maribor je bil vselej nepredno industrijsko mesto z visoko razvito tehnologijo, ki se zdaj izgublja.

Da bi zavarovali predmete in znanje, je Zveza društev inženirjev in tehnikov Maribor dala pobudo za izdelavo projekta, v katerem je podrobno opredeljeno, na kakšen način se lotiti tega zahtevnega dela. Tako pobuda kot izdelan projekt sta bila pozitivno sprejeta na ministrstvih za znanost in tehnologijo ter solstvo in sport in drugih institucijah, ki se bodo neposredno vključile v realizacijo tega projekta, ki je prvi taksne vrste v Sloveniji.

Projekt so predstavniki ZDITM iz zavoda za ohranjanje naravne in kulturne dediščine predstavili na ti-

skovni konferenci včeraj. V prvi fazi, ki je že v teku in bo trajala predvidoma dve leti, so se številni člani ZDITM lotili popisa predmetov z začetnim letom 1850. To je prelomna letnica, saj je bila tedaj zgrajena gospodarsko pomembna transportna pot - južna železnica, ki je povezovala Dunaj - Grude - Maribor - Ljubljano - Trst. S to povezavo je Maribor zapustil obliko srednjeveškega mesta in se začel siriti v predmestja. Industrija in z njo tehnična kultura pa sta mu dali podobo z vsebino in značilnostmi vse do danes, ko ta podoba blesti.

Popis predmetov tehnične kulturne dediščine zajema stroje, naprave, priprave, orodja, izdelke, prototipe, tehnično dokumentacijo, literaturo, kataloge in literaturo, ki bo deloval v Domu DIT v Mariboru in bo računalniško povezan z vsemi knjižnicami, kar pomeni, da bodo podatki na voljo najširšemu krogu zainteresiranih. Vzporedno z uvajanjem tehnično-informacijskega centra pa bo potrebno zagotoviti ustrezne prostore - opuščene tovarniške zgradbe - kjer bo mogoče hraniti predmete tehnične dediščine, najprej kot muzejsko zbirko, nato pa kot Muzej tehnične kulture Maribor, ki bo javni zavod za varstvo tehnične dediščine Maribora. Martina Pavšič

NOVICE Z OBALE

Razsodilo bo ustavno sodišče

PIRAN - Ustavno sodišče bo moralo razsoditi, v cigavo pristojnost sodi izdajanje gradbenih dovoljenj. O razhajanjih glede tega med načelnico piranske upravne enote Vojko Bole-Delak in zupanom Frankom Ficurjem smo že poročali, zdaj pa se je slednji obrnil na Ustavno sodišče. Zupan se sklicuje na statutarni sklep nove piranske občine, po katerem odločanje o rabi prostora v občini sodi v pristojnost občinske uprave in državnih organov. Upravna enota pa med tem že izdaja med drugim tudi gradbena dovoljenja, saj to po zakonu sodi med njena opravila.

Sodelovali bodo italijanski strokovnjaki

IZOLA - Pri prenovi Manziolijeve palače, sedeža italijanske narodnostne skupnosti v Izoli, bodo sodelovali tudi italijanski strokovnjaki. Predstavniki gradbenega odbora za prenovno palačo ter predstavniki skupnosti Italijanov in podjetja Architecta, ki vodi inženiring projekta, so bili pred kratkim na obisku v Reggio. S strokovnjaki tamkajšnje fakultete za arhitekturo so se pogovarjali o strokovnem pristopu k prenovi palače. Prenovo bo namreč sofinancirala italijanska vlada, zato je potrebno uskladiti strokovna izhodišča, preden bosta italijansko in naše zunanje ministrstvo podpisala protokol o tem projektu.

Novo vodstvo

PIRAN - Na rednem občnem zboru svojega združenja so zbrani poklicni ribiči slovenske obale sprejeli poročilo o dosedanjem delovanju združenja, ki je bilo dobro ocenjeno. Kljub temu pa so ob koncu sestanka izglasovali nezaupnico dosedanemu predsedniku Zlatku Novogradcu in podpredsedniku Goranu Pahorju. Oba sta si pridobila nasprotnike predvsem zato, ker sta sodelovala v skupini ribičev, ki je od občine Piran pridobila koncesijo za ulov cipljev. Po njuni razrešitvi je odstopil celotni izvršni odbor združenja, nakar so izvolili novo predsedstvo. Predsednik združenja je zdaj Vladimir Vincar, podpredsednik je Edi Ukmar, člani izvršnega odbora pa so: Dusan Kmetec, Bogomir Lazar, Srečko Medved, Franko Pecar, Loredano Pugliese in Bojan Troha.

Dušan Fišer razstavlja v Loži

KOPER - Od petka je v koprski galeriji Loža odprta slikarska razstava Dušana Fišerja. Avtor sodi v mlajšo generacijo slovenskih slikarjev. Studiral je na ljubljanski Akademiji, kjer je pred štirimi leti končal tudi specialko pri profesorju Emeriku Bernardu, nato pa se je izpopolnjeval tudi na Nizozemskem. Razstavlja že od leta 1987, leta 1993 pa je imel zelo odmevno samostojno razstavo v Miljah v sosednji Italiji. V Loži predstavlja svoja dela iz obdobja zadnjih dveh let.

Istrski pisatelji ob prazniku

PIRAN - Ob slovenskem kulturnem prazniku bo danes ob 18. uri v prostorih piranske občinske stavbe prireditve, na kateri se bodo predstavili trije istrski pisatelji: Marjan Tomšič, Milan Rakovac in Fulvio Tomizza. Pri povedovali bodo o svojih razmišljanjih na temo: Kako odmevajo glasovi Istre v pisatelju, ko je sam. Odlomke iz njihovih del bodo brali Rozana Kostalj, Milan Medak in Gianfranco Silan, z glasbenimi vložki pa bodo nastopili Istrski muzikantje. S to prireditvijo želijo organizatorji predvsem poudariti sožitje ljudi in jezikov v istrskem prostoru.

Novice zbral Boris Vuk

CERKNO / FOTO KLUB

Maska v objektivu

Natečaj za najboljši motiv pustne maske

Fotoklub Cerkno, ki deluje v okviru Kulturnega društva Cerkno, je ob 40-letnici Cerkljanske laufarije v letšnjem predpustnem času razpisal natečaj na temo Pustna maska v fotoobjektivu. Udeleženci lahko na natečaju sodelujejo s šestimi posnetki v treh kategorijah, in sicer v crnobeli fotografiji, barvni fotografiji ali diapozitivu.

Prednost imajo maske s slovenskega etničnega območja. Poleg nagrad za posamezne kategorije podeljuje tudi Fotografska zveza Slovenije ob 40-letnici Cerkljanske laufarije posebno nagrado za najboljši posnetek cerkljanskih laufarjev. Rok za oddajo po-

snetkov je november 1995, podelitev nagrad za najboljšo posnetke pa bo prihodnje leto, ko bo Cerkljanska laufarija proslavljala 40 let delovanja v povojnem obdobju. Ob tej priložnosti bo v oddelku muzeja v Cerknem pripravljena tudi razstava najboljših del iz letošnjega izbora fotografij na to temo. Fotoklub Cerkno je te dni s predrazpisom objavil pogoje za sodelovanje z namenom, da bi se ljubitelji fotografije na Slovenskem in izven njenih meja lahko se pravočasno pripravili na natečaj. Ambicija organizatorjev prvega natečaja je, da bi prireditve v Cerknem postala vsakoletna. Roman Bric

IL. BISTRICA, POSTOJNA, PIVKA

Letošnji kulturni praznik v znamenju zborovskega petja

V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo v domu na Vidmu v Ilirski Bistrici jutri ob 20. uri prireditve, na kateri se bodo predstavili Mesani pevski zbor upokojencev iz Ilirske Bistrice, Mesani pevski zbor Slovenskega kulturnega društva Bazovica z Reke in Mesani pevski zbor Igo Gruden iz Nabrezine.

V kulturnem večeru bosta sodelovala se igralka SNG iz Ljubljane Jadranka Tomazič in kvartet bratov Boštjančič, prireditve pa bo povezoval Franc Gombac. Drevi, na predvečer praznika, pa bo že tradici-

onalno zapel na prostem domači Moški pevski zbor Dragotin Kette. Osrednja kulturna večera bosta v Pivki in v Postojni jutri; v OS v Pivki bodo ob 19. uri nastopili Moski pevski zbor Pivka, kvintet Sonček, Dekliski zbor Amadeus Pivka, predstavili pa bodo tudi pesnika Jozeta Steguja in njegov pesniški prvenec Nočni samogovori. V postojnski glasbeni soli pa se bo uro prej z igro Scuke pa ne predstavila dramska skupina Scuka iz Planine. Program bosta sodelovala se Komorni mešani zbor in oktet Bori iz Postojne. (M. G.)

AJDOVŠČINA / NAČRTI OBČINE

Prednost bodo dali avtocesti in vodovodu

Župan računa na sodelovanje novogoriške občine

»Nismo zeleli vnaprej in za vsako ceno urejati razmerij, ki so postale v državnih telesih predmet ponovne obravnave zaradi nedorečenosti,« je za Republiko po trideset dneh od nastopa dela povedal ajdovski župan Kazimir Bavec.

Zato se tudi ni hitelo s sklicem druge seje, ki bo predvidoma sele konec meseca: namenjena bo zaključnemu računu in začasnemu proračunu občine. Kot pravi župan, kaže, da bo mogoče zastaviti sodelovanje med zupanom in svetom in z rednimi stiki dosega konsenz. Temu naj bi služila tudi obravnavna gradiva v poslanskih skupinah pred sejami. V delu občinske uprave naj bi imela pomembno mesto stroka, s čimer naj bi osta-

lo manj prostora za medstrankarske spore.

Občina naj bi imela zaposlenih enajst do petnajst ljudi, pač odvisno od pristojnosti, pa tudi od tega, kako bodo stekli dogovori o oblikovanju služb z novo vipavsko občino. Predlagalo se je, da bi lahko nekatera opravila zanj izvajala ajdovska občina, kot je že doslej v različnih oblikah. Dosedanje sodelovanje z novo občino je dobro, podobno kot tudi z državno upravo, ki se bo te dni selila v novo občinsko stavbo. Zasedla bo pritličje in prvo nadstropje. Medtem naj bi občina ostala v dosedanjih prostorih. »Občutek imam, da bo steklo tudi sodelovanje sosednje novogoriške občine, kjer smo zastavili razrešitev problema o vodovodu in o avtocesti,« pravi župan.

Prav slednjemu naj bi letos posvetili največ pozornosti, poleg problemov glede lokalnih cest in infrastrukture ter dokončanju začetnih programov, nekatere od njih je mogoče zastaviti le s pomočjo posameznih ministrstev, npr. za kulturo. Ajdovski župan opravlja zaenkrat funkcijo nepoklicno, saj odločitve o profesionalizaciji se ni. Srede so dnevi, rezervirani za sprejem občanov, ki se za obisk običajno dogovorijo po telefonu. Med njimi so tudi predstavniki aktivnih krajevnih skupnosti. Krajevne skupnosti naj bi ohranili, tudi kot pravne osebe z lastnimi zbirarstvi. Krajevne skupnosti namreč proračunski denar večkratno oplemenitijo z lastnim delom.

Artur Lipovž

Gasilci so z dodatnim izobraževanjem pridobili naziv »izprašani gasilec«

JESENICE - Pri gasilski zvezi Jesenice, pod katero sodijo tudi gasilska društva iz nove občine Kranjska gora, že vrsto let skrbijo za dodatno izobraževanje članov v vseh gasilskih društvih v obeh občinah. Tako so uvedli tečaj, na katerem gasilci pridobivajo dodatna znanja s področja požarne varnosti. Na nedavni slovesnosti na Jesenicah sta župana občine Jesenice in Kranjska gora dr. Božidar Brudar in Jože Kotnik podelila priznanja in spricevala 85 gasilec, ki so pridobili naziv »izprašani gasilec«. Oba gosta in vse prisotne gasilce je po-

zdravil predsednik GZ Jesenice Anton Arh, ki je med drugim prisotne seznanil z novostmi, ki jih prinaša nova lokalna samouprava na področju gasilstva. Pri tem sta oba župana, ki jima sedanja zakonodaja daje več pooblastil na področju požarne varnosti, obljubila vso pomoč tako društvom kot članom le teh. Jeseniska GZ združuje 14 prostovoljnih gasilskih društev in eno industrijsko GD v Mojstrani. Tako kot v preteklem letu bo tudi letos delo gasilcev usmerjeno predvsem v preventivno dejavnost.

Tekst in foto: Mateja Faletić

Zelena luč za širitev pokopališča

ILIRSKA BISTRICA - Ilirskobistrski občinski svet se je odločil za odkup zemljišča, na katerem bodo razširili in uredili ilirskobistrsko pokopališče. S prostorskimi in ureditvenimi tezavami pokopališč se v tej občini srečujejo že nekaj časa. Med 14 pokopališči v občini je trenutno najbolj potrebno razširitve mestno pokopališče, na katerega gravitira več kot polovica od 14 tisoč prebivalcev te občine.

Razprave, ali naj pomanjkanje grobnih polj rešijo z razširitvijo sedanje ali gradnjo novega pokopališča, so potekale že od leta 1991, zdaj pa je že nekaj časa sprejeta odločitev o razširitvi in ureditvi obstoječega pokopališča.

Za izgradnjo prve etape je potrebno odkupiti zemljišča v velikosti 4 tisoč m², zanj pa mora občina lastniku plačati 1,7 milijona tolarjev. Občinskimi svetnikom se je cena (5 mark za m²) zdela primerna, zato so na zadnji seji občinskega sveta soglasali z odkupom zemljišča.

Na bistriskem pokopališču (kamor poleg mesta gravitira še 15 okoljskih naselij) letno potrebujejo 40 novih grobov. V prvi etapi je predvidenih 56 dvojnih in 178 zanih grobov. Razširitev ostalih grobnih polj druge in tretje faze načrtujejo na JZ strani pokopališča. Načrt predvideva tudi celotno ureditev pokopališča s parkiranjem, zelenim pasom in spremljajočimi objekti.

Mateja Godejša

MINISTER THALER V BUDIMPEŠTI

Težav ne manjka, vendar so rešljive

BUDIMPEŠTA - Minister za zunanje zadeve Slovenije Zoran Thaler in njegov madžarski kolega Laszlo Kovacs sta včerajšnje pogovore v Budimpešti ocenila kot zelo izčrpne, prijateljske in ambiciozne. Podpisala sta protokol o nasledstvu Slovenije glede dvostranskih pogodb, ki so bile sklenjene med nekdanjo SFRJ in Madžarsko.

Podpis tega dokumenta sta ministra ocenila kot zelo pomemben akt, saj bo obogatil številne sporazume, ki sta jih državi sprejeli v zadnjih letih. Po dveh pogovorih sta ministra dala izjavi za novinarje in odgovarjala na vprašanja. Zoran Thaler je pogovore s svojim madžarskim kolegom ocenil kot izčrpne, saj sta se dotaknila številnih dvostranskih, večstranskih in tudi regionalnih vprašanj. Hkrati je poudaril, da je vzpostavil dober oseben stik z madžarskim kolegom, s katerim sta se dogovorila tudi za stalna posve-

tovanja o vseh vprašanjih. Thaler je posebej opozoril, da je Madžarska za Slovenijo izjemno pomemben sosed in partner, odnose med državama pa je ocenil kot odlične, celo vzorne, saj nudijo možnost za hitro reševanje vseh vprašanj. Thaler je poudaril, da visoko ceni aktivno vlogo Madžarske kot predsedujoče OVSE.

Ministra sta povedala, da sta za letošnje leto postavila okvirni urnik srečanj na najvišji ravni. Tako bo predsednik madžarske vlade Gyula Horn spomladi obiskal Slovenijo, predsednik slo-

venske države Milan Kučan pa bo maja letos obiskal Budimpešto. Marca se bo v Ljubljani sestala mešana komisija, ki bo obravnavala manjšinsko problematiko. Thaler je povabil madžarskega zunanjega ministra Laszla Kovacs, naj obišče Ljubljano, kar je ta z zadovoljstvom sprejel, datum pa bo usklajen kasneje. Thaler in Kovacs sta izjavila, da so politični odnosi med državama zelo dobri, medtem ko gospodarska in trgovinska menjava nista najbolj razviti in ne dosegata ravni političnih odnosov. Ocenila sta, da sporazum o prosti trgovini že daje rezultate. Obe strani sta trdno odločeni, da se državi medsebojno se naprej povezujeta z vzpostavitvijo prometne infrastrukture ter izgradnjo železniških in cestnih povezav. Thaler

je izrazil zadovoljstvo, da dogovori med državama že dajejo rezultate, tudi kar zadeva meddržavne mejne prehode. Vendar je ob tem posebej opozoril na za slovensko javnost neprijetno dolge vrste in nereseno vprašanje mejnega prehoda Dolga vas. Kovacs pa je dodal, da se zaveda problematičnosti tega vprašanja, saj bi morale biti meje med Slovenijo in Madžarsko na evropski ravni. Laszlo Kovacs je v svoji izjavi izrazil zadovoljstvo, da je slovenski zunanji minister Madžarsko obiskal kot drugo državo v okviru svoje diplomatske turnee po sosednjih državah. Pogovore s Thalerjem je madžarski minister ocenil kot prisrčne in po vsebini zelo obsežne. Ministra sta obravnavala pogodbena vprašanja, se dogova-

jala o obiskih na visoki ravni, o gospodarskem in trgovinskem sodelovanju, manjšinah in infrastrukturi. Kot zelo pomembno je madžarski minister ocenil regionalno sodelovanje Slovenije v okviru Srednjeevropske pobude in skupnosti Alpe - Jadran. Madžarska je slovenski strani obljubila, da jo bo se naprej podpirala pri prizadevanjih za pridružitve k Evropski uniji in za priključitev k zvezi Nato. Sogovornika sta se dotaknila tudi krize na Balkanu in položaja na Hrvaškem po njeni odločitvi, da odpove gostoljubje Unproforju. Zoran Thaler je popoldan obiskal slovensko veleposlanstvo v Budimpešti ter imel pogovor za največji madžarski dnevnik Magyar Hírlap.

STA in B.L.

Hrvaška prehiteva Slovenijo na poti v EZ

BRUSELJ - V belgijskem glavnem mestu so se včeraj drugič pod predsedstvom Francije sesli zunanji ministri Evropske zveze. Na dnevnem redu petnajsterice so se tokrat znsali carinska unija s Turčijo, razmere v Alžiriji ter finančna pomoč afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državam do leta 1999.

Mandat za pogajanja o pridruženem članstvu Slovenije tudi tokrat ni bil na dnevnem redu. Pač pa je iz Bruslja prišlo presenetljivo sporočilo, da so ministri naložili Evropski komisiji, naj začne priprave na pogajanja o pridruženem članstvu s Hrvaško. Kot je bilo moč zvedeti včeraj, so ministri od Komisije pričakovali, da bo pripravila predloge za pogajanja že za tokratno sejo, vendar pa aparat teh predlogov se ni pripravil in pooblaščenca za odnose EZ z državami nekdanje Jugoslavije van den Broeku so zato naročili, naj o pripravah poroča le ustno. Pri tem pa so ministri vztrajali pri zahtevi, da Komisija pripravi predloge za pogajanja s Hrvaško do naslednje ministrske seje petnajsterice, ki bo 6. marca.

Kar zadeva Slovenijo, o njeni zahtevi za pridruženost članstvo včeraj na srečanju zunanjih ministrov EZ ni bil govor, pač pa je na robu seje podsekretar za zunanje zadeve v italijanskem zunanjem ministru Scammacca - ta se ukvarja zdaj s problematiko, ki jo je imel doslej v rokah Caputo - izjavil, da si Italija želi, da bi Slovenija postala pridružena članica EZ »kar se da hitro«.

Svet zunanjih ministrov je včeraj sprejel posebno deklaracijo o nekdanji Jugoslaviji, v kateri podpira predlog francoskega zunanjega ministra Juppéja o tristranski konferenci Tudman-Izetbegović-Milošević. Srečanje naj bi hkrati pomenilo novo priložnost za mednarodno konferenco o nekdanji Jugoslaviji. Deklaracija se posebej poudarja pomembnost medsebojnega priznanja novonastalih držav na ozemlju nekdanje Jugoslavije, izhodiščna točka za tristranske pogovore in mednarodno konferenco pa naj bi bil mirovni načrt skupine za stike. EZ podpira sporazume med Zagrebom in Kninom, hkrati pa poudarja, »da je prisotnost sil Unproforja na Hrvaškem ključnega pomena za mir in varnost na tem območju«.

(C. R. in Z. S.)

Razstava Slovenija in Dunaj v ponos vsej Evropi

Foto: Denis Sarkič/BOBO

LJUBLJANA - Včeraj so v prvem predverju Cankarjevega doma odprli razstavo z naslovom Slovenija in Dunaj. Otvoritve razstave, ki sta jo priredila Zgodovinski arhiv Slovenije in Dunajski mestni in deželni arhiv, so se udeležili tudi ugledni gostje iz prestolnice Avstrije in Slovenije. Uvodni govor sta imela državni sekretar na ministrstvu za kulturo Slovenije Jože Osterman in župan mesta Dunaj Helmut Zilke. Razstava naj bi spomnila, da imata Ljubljana in Dunaj nekaj skupnih kulturnih stičišč, kot so na primer arhitektura Jozeta Plecnika, ki naj bi bila v ponos tako Ljubljani kot mestu Dunaj, oba pa naj bi bila v ponos celotni Evropi.

Denis Sarkič

KONFERENCA O VLOGI ŽENSK

Drnovšek bo sopredsednik na seji Sveta Evrope

LJUBLJANA (STA) - V Strasbourgu bo od 9. do 11. februarja potekala konferenca Sveta Evrope (SE) z naslovom Enakost in demokracija - utopija ali izziv?, na kateri bodo sodelovali predstavniki različnih evropskih držav, med drugim predsednici Irske in Islandije Mary Robinson in Vidis Finnbogadottir.

Iz Slovenije se bodo delovno vključile predstavnice vladnega urada za žensko politiko. Sodeloval pa bo tudi predsednik vlade Janez Drnovšek, ki bo ob podpredsednici švedske vlade Moni Sahlin sopredsedoval konferenci in govoril na skupnem plenarnem zasedanju, so sporočili iz urada slovenske vlade za žensko politiko. Povabilo SE pomeni priznanje Sloveniji za njeno aktivno vlogo na mednarodnem področju. Priznava ji, da vsaj glede zakonodaje celo prednjači pred drugimi evropskimi državami. Udeleženci konference bodo pr-

vič razpravljali tudi o tem, da bi dosegli 50-odstotno zastopanost žensk na vseh področjih javnega in političnega življenja. Ker se pri tem zavedajo številnih ekonom-

skih, političnih, socialnih in kulturnih ovir, bodo skušali ugotoviti, ali je ta cilj le utopija ali pa ga je dejansko možno uresničiti. Poleg te tematike bodo govorili tudi o problemu nasilja, predlagali ukrepe za enakopravno delitev družinskih in starševskih obveznosti ter razmisljali o načinih, kako bi presegli predsodke o vlogi žensk v družini in družbi.

Slovenska vojska bo sodelovala na avstrijski vojaški vaji

LJUBLJANA (STA) - Na južni meji Avstrije bo 7. in 8. februarja potekala redna vaja avstrijske vojske, ki jo bodo izvedli pripadniki 7. Lovskega polka avstrijske vojske. Na vaji Resevanje izpod snežnih plazov bodo kot opazovalci sodelovali tudi častniki iz 3. Pokrajinskega poveljstva Slovenske vojske, so včeraj sporočili iz slovenskega ministrstva za obrambo. Za častnike obeh vojsk bo to tudi priložnost za obseirnejše pogovore o sodelovanju na vaji Kosuta 95, ki bo potekala decembra letos na meji med Slovenijo in Avstrijo.

NOVOST / O KNJIGI SVETOVANJE IN KOMUNIKACIJA

Komunikacije v medčloveških odnosih

Kažipot za bogatenje lastnega življenja in za pomoč drugim

LJUBLJANA - Svetovalna družba Inserco in Združenje svetovalnih delavcev Slovenije je včeraj predstavilo delo prof. Azre Kristancić Svetovanje in komunikacija. Knjiga je sad njenega dolgoletnega neposrednega dela z ljudmi in izobraževanja strokovnjakov različnih profilov, avtorica pa s teoretično-empirično vsebino posreduje zaokrožen metodološki pristop k svetovanju in komunikacijskim veščinam.

Prav to je potrebno vsem tistim, ki razvijajo in bogatijo humanistični pristop prek delovanja v različnih sistemih pomoči človeku: v vzgojno-izobraževalnem, socialno-varstvenem, zdravstvenem, sodstvenem, policijsko-varovalnem in podobnih sistemih življenja družbe. V našem prostoru so vse-

bine teh različnih sistemov pomoči posameznikom, družinam in skupinam dokaj razvite, knjiga Azre Kristancić pa zapolnjuje vrzel v tovrstni domaći literaturi. Knjiga namreč omogoča, da tisti, ki se s tem ukvarjajo, svoja znanja in veščine sproti tudi preverjajo in ocenjujejo stopnjo svoje huma-

nosti v neposrednih, vsakdanjih odnosih. To pa je tudi namen avtorice, ki je knjigi na pot zapisala upanje, »da naj bi postala sestavni del nenehnega učenja oziroma kažipot, kako obogatiti lastno življenje in pomagati drugim«.

Knjiga je razdeljena na sedem poglavij, in sicer na: uvod v svetovalno delo, procesi in faze svetovalnega odnosa - komunikacija, osnove za diferenciranje svetovalnega dela, skupinsko svetovalno delo, svetovalno delo z družino, svetovalno delo s partnerji in vaje komunikacije. (KaN)

Dva milijona ekujev za zaposlovanje

LJUBLJANA - Evropska unija bo letos predvidoma Sloveniji v okviru programa PHARE namenila za 19 milijonov ekujev pomoči. Od te pomoči bo dva milijona ekujev namenjenih za pospešitev zaposlovanja in za socialne reforme. Oba projekta bo vodilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Betka Skuber nam je včeraj povedala, da se na ministrstvu že pripravljajo na izvedbo obeh projektov.

V okviru socialnih reform bo velika pozornost namenjena tudi reformi pokojninskega sistema. Kot je znano se je v zadnjem času povečalo število tistih, ki so upravičeni do pokojnin, zmanjšal pa se je delež aktivnega prebivalstva. Tudi zaradi tega je kot vse kaže, na obzoru nov pokojninski sistem. To pa je zelo občutljiva problematika, ki zadeva ogromno ljudi, zato se je vlada loteva dolgoročno. Iz sredstev programa Phare bo financirana priprava tako imenovane Bele knjige pokojninskega sistema ali povedano drugače, načrt za njegove spremembe. Tako bo izdelana tudi studija o upravičenosti morebitnih dodatnih zasebnih pokojninskih skladov.

V Sloveniji je se vedno nezaposlenih kar 14 odstotkov za delo sposobnih ljudi. Največje težave pri zaposlovanju imajo ljudje brez strokovne izobrazbe, veča pa se tudi število tistih, ki so brez dela že dlje časa. Da bi pomagali najbolj ogroženim kategorijam nezaposlenih, bo s sredstvi iz programa Phare izgrajen zaposlovalni center. Del sredstev bo tudi namenjen posodobitvi informacijskega sistema, da bi tako izboljšali usklajevanje med iskalci zaposlitve in delodajalci. Za izboljšanje kakovosti dela zavodov za zaposlovanje, bo program Phare financiral tudi usposabljanje mentorjev, ki bodo prenasali ta znanja, o učinkovitih metodah zaposlovanja.

Mateja Bertonec

Zakon o soupravljanju še ni zaživel

LJUBLJANA - Potem ko je bil pred dobrim letom in pol sprejet zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije ugotavlja, da v praksi njegovo izvajanje ne poteka tako, kot bi si želeli. Zakon je namreč povzročil precejšnje negotovanje zlasti pri delodajalcih, ki ga jemljejo kot nepotrebno sindikalno pridobitev. Delavcem daje omenjeni zakon pravico do soupravljanja v gospodarskih družbah, delodajalci pa skušajo vplivati na delavce, da te pravice ne bi izkoristili, je na včerajšnji novinarski konferenci svobodnih sindikatov povedal Milan Utroša.

Zaradi preteklih izkušenj s samoupravljanjem so se delodajalci pri oblikovanju tega zakona ves čas zavzemali za čim nižjo raven sodelovanja delavcev pri upravljanju. Sicer pa bo po njegovih besedah zakon v celoti zaživel, ko bo opravljen postopek lastninjenja. Sistem soupravljanja bo na tej ravni tudi precej spremenil položaj in vlogo sindikata, zato so v ZSSS usposobili več kot stiri tisoč sindikalnih zaupnikov. V 250 gospodarskih družbah so izvolili svete delavcev in med 1500 člani teh svetov je 80 odstotkov članov ZSSS. »Tudi od stopnje uresničevanja pravic delavcev pri upravljanju bo odvisna uspešnost sindikata,« meni Utroša. V ZSSS so prepričani, da bodo po začelih nasprotovanjih tudi delodajalci spoznali, da daje soupravljanje ekonomsko-socialno noto, zato bodo nanj morali pristati. »Zakon je dober, ne le zaradi tega, ker smo pri njegovi pripravi sodelovali sindikati, ampak ker bo pripomogel, da bodo odnosi med zaposlenimi bolj humani,« meni predsednik ZSSS Dusan Semolic. Po drugi strani pa je zakon pomemben tudi iz ekonomskih razlogov. Podjetje bo lahko gospodarsko uspešno le, če bo razvijalo soupravljanje. Seveda pa se bodo morali tega zavedati tudi menedžerji in država, pravi Semolic.

Margareta Jarc

POZIV

Stojsic: Hočejo nas uničiti

DUNAJ - »Pripadniki manjšin v Avstriji, bodite budni - hočejo nas uničiti!«. S tem dramatičnim pozivom se je včeraj obrnila na avstrijsko javnost, se posebej pa na pripadnike etničnih manjšin, državna poslanka Zelenih in gradiscanska Hrvatka Tereziya Stojsic.

Parlamentarka, doma v Stinacu, torej kraju, kjer je včeraj pocila druga (paketna) bomba in teko ranila uslužbenca krajevnih služb za odvajanje smeti, v posebni izjavi poziva vse prebivalce na etnično mešanih ozemljih v Avstriji, naj bodo v naslednjih dneh se posebej budni ter da tesno sodelujejo varnostnim organom.

Notranje ministrstvo pa je Stojsiceva pozvala, naj nemudoma okrepi zaščito vseh manjšinskih ustanov v Avstriji ter skrbi za osebno varnost vseh predstavnikov manjšin.

AVSTRIJA / PO KRVAVI NEDELJI IN NOVEM ATENTATU NA GRADIŠČANSKEM JE JASNO:

Val rasističnega terorja

Štiri pripadniki narodne skupnosti Romov so žrtve natančno načrtovanega atentata - Druga bomba v Stinacu ranila delavca - Našli novo priznavalno pismo

IVAN LUKAN

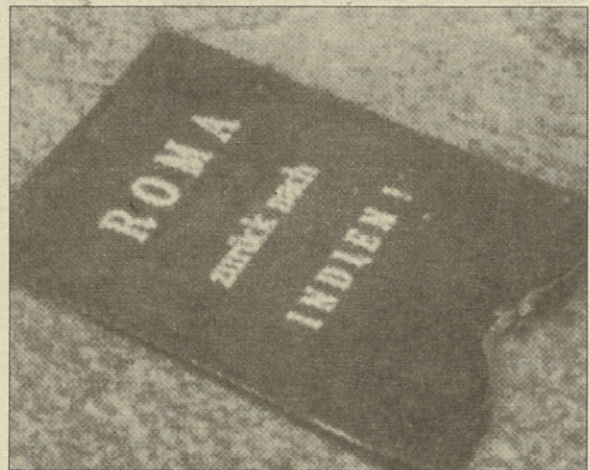
DUNAJ - Avstrijo je zajel nov, krvavi val rasističnega terorja. Eksplozija cevne bombe, ki je v nedeljo v kraju Oberwart na Gradiscanskem terjala življene starih pripadnikov narodne skupnosti Romov je namreč bil zahrbtnen, profesionalno izveden atentat, samo 36 ur kasneje pa je včeraj v dvojezičnem kraju Stinac - ne daleč od Oberwarta - eksplodiral se drugi peklenjski stroj.

Pri tej eksploziji je bil hudo ranjen smetač tamkajšnje mestne uprave. Tudi pri notranjem ministrstvu - ki je krvavi nedeljski atentat v Oberwartu sprva hotelo prikazati kot nesrečo, zdaj ni več dvoma da gre za »teror z rasističnem ozadjem«. To dokazuje tudi priznavalno pismo, ki se je v včerajšnjih popoldanskih urah pojavilo prav tako na Gradiscanskem in v katerem pisec grozi s smrtjo vsem tistim vašca-

nom v kraju Ollersdorf, ki imajo hrvasko ime.

Kljub prvotni informacijski blokadi notranjega ministrstva glede atentata v Oberwartu je že v včerajšnjih jutranjih urah bilo več ali manj jasno, da so Romi - moski, stari med 18 in 40 let - postali žrtev nastavljenega razstreljivne pasti. Prva analiza uporabljenega razstreljiva je namreč pokazala, da gre za delo profesionalcev, drugi dokaz, da gre za atentat skrajno desno oz. neonacistične scene, pa je bila na kraju eksplozije najdena tabla s protimanjšinskim geslom »Rome, nazaj v Indijo«.

Kot je minister za notranje zadeve Franz Löschnek na tiskovni konferenci opoldne na Dunaju priznal, je prav analiza razstreljiva bila zadnji dokaz, da so Romi postali žrtev nastavljenega pasti in ne nesreče, kot to celo nedeljo niso hoteli izključevati varnostni organi.

Nastavljena rastreljivna past z napisom »Rome, nazaj v Indijo«, je bila za štiri pripadnike Romov smrtonosna.

Za svojce pri eksploziji bombe zahrbtno umorjenih starih Romov, za prebivalce romovskega naselja v Oberwartu ter tudi za Društvo Romov na Gradiscanskem od vsega začetka ni bilo nobenega dvoma, da gre za atentat neonacistov. Predsednica društva Romov Suzanne Baranyi je v pogovoru z novinarji takoj po atentatu dejala, da gre za »načrtovan atentat proti narodni skupnosti Romov, katero so v Avstriji skozi desetletja porinili ob rob družbe«.

Se v noči od nedelje na ponedeljek so prebivalci romovskega naselja ter tudi veliko število prebivalcev kraja Oberwart organizirali žalni sprehod, ki ga je priredil Antifasistični komite. Občina pa je pred občinskim poslopjem razobesila črno zastavo, žalni trakovi na krajevnih tablah pa prav tako spominjajo na krvavo sled, ki jo je neonacistično nasilje zapustilo v tem narodno mešanem kraju na Gradiscanskem.

Medtem ko so se preiskave koncentrirale na Oberwart, je včeraj opoldne v kraju Stinac odjeknila druga bomba. Pri odvažanju zaboja za smeti je eksplodirala paketna bomba in težko ranila 30-letnega uslužbenca mestne uprave. Smetacu je odtrgalo del svoje desne roke. Po zadnjih podatkih kriminalistov je peklenjski stroj po vsej verjetnosti bil privezan ob strani zaboja za stari papir. Komu je bil namenjen ta atentat doslej ni znano, iz

Pripadniki narodne skupnosti Romov so pri atentatu v Oberwartu priči izgubili življenje

priznavalnega pisma, katerega je našla nekaasantanka ob avtobusni postaji v sosednem kraju Ollersdorf pa je bilo razbrati, da gre za grožnjo proti vsem pripadnikom hrvatske narodnostne skupnosti na tem območju. Po prvih informacijah naj bi pismo vsebovalo paralele z odposiljatelji druge serije pisemskih bomb, od katere je bil prizadet tudi

celovski slovenski založnik Lojze Wieser.

Generalni direktor za javno varnost Michael Sika je na tiskovni konferenci poudaril, da imata oba atentata na Gradiscanskem »rasistično ozadje«, da pa kljub temu se ni mogoče povedati, da sta oba primera tudi medseboj povezana. V Oberwartu je namreč odjeknila cevna bomba, v Sti-

nacu pa paketna bomba. Kot preventivo je direktor za javno varnost pozval predvsem prebivalstvo na narodno mešanih ozemljih v Avstriji, naj bodo v prihodnosti budni ter da tesno sodelujejo z varnostnimi organi oz. lokalno policijo oz. žendarmarijo.

Tako notranji minister Franz Löschnek kot tudi generalni direktor sika včeraj nista hotela zavzeti stališče do vprašanja, ali obstajajo paralele med cevno bombo iz Oberwarta in cevno bombo, ki je 24. avgusta lani bila nastavljena pred javno dvojezično ljudsko solo v Celovcu in ki je hudo ranila dva policaja.

Kot smo že včeraj obširno poročali, večina avstrijskih medijev novi krvavi val nasilja povezuje z neonacistično sceno in s tem tudi s pojavom pisemskih bomb decembra leta 1993. Prva serija atentatov je namreč sledila obsodbi vodje avstrijske neonacistične scene Martina Küssela, atentat s cevno bombo v Oberwartu pa se je pojavila komaj teden dni po tem, ko je pravosodno ministrstvo dalo »zeleno luč« za obtožbo in sodno obravnavo proti avstrijskima neonacistoma Petrom Binderjem in Franzom Radlomu, ki sta osumljena priprave in izvedbe atentatov s pisemskimi bombami v desetih primerih začetka meseca decembra leta 1993 v Avstriji.

Glede cevske bombe pred javno dvojezično ljudsko solo v Celovcu je včeraj bilo potrjeno, da kriminalisti niso našli nobeno »vroco sled«.

ATENTATI / IZJAVI KANCLERJA VRANITZKEGA IN VICEKANCLERJA BUSEKA

»Država ne bo klonila«

Politika sta najodločnejše obsodila zahrbtnen atentat na štiri pripadnike skupnosti Romov in atentat v Stinacu - Izraz solidarnosti z vsemi manjšinami

DUNAJ - »Kot predsednik avstrijskih socialdemokratov in se posebej v mojem lastnem imenu z vso odločnostjo obsojam zahrbtni atentat na življenje pripadnikov narodnostne skupnosti Romov v Avstriji«.

S temi besedami je včeraj na tiskovni konferenci na Dunaju komentiral zvezni kancler Franz Vranitzky novi krvavi val (desnega) terorja v Avstriji v zadnjih dveh dneh.

Skupaj s vicekanclerjem Erhardom Busekom (ljudska stranka) je zvezni kancler avstrijski javnosti zagotovil, »da bo država z vso doslednostjo, z vso ostrino ter brezkompromisno postopala proti vsem, ki hočejo zabiti klin med

Avstrijce, med večino in manjšino«.

»Atentatorji naj vzamejo na znanje, da je cela država enotna v obsodbi takega terorističnega dejanja«, je nadaljeval Vranitzky in se posebej izpostavil, da je Avstrija prav v tem trenutku solidarna z vsemi svojimi manjšinami, kajti atentat na pripadnike skupnosti Romov je veljal vsem narodnostnim skupnostim v državi.

Zvezni kancler in njegov namestnik sta nadalje poudarila, da bo zvezna vlada storila vse, da bodo »cimprij znani in eliminirani atentatorji in njihovi pomagaci«.

Vicekancler Erhard Busek je v svoji izjavi za javnost nadalje menil, da gre pri seriji atentatov, ki

Kancler Vranitzky (desno) in vicekancler Busek.

so se začeli decembra leta 1993 s pisemskimi bombami proti politikom ter predstavnikom manjšin ter njihovim simpatizantom, za po-

skus destabilizirati državo in za napad na demokracijo sistem v Avstriji. »Atentatorjem taka destabilizacija ne bo uspela, naloga nas vseh -

od politikov do vsakega posameznega državljana - pa je, se odločno zoperstaviti vsem pojavom ekstremizma«, je na tiskovni konferenci poudaril vodja ljudske stranke v Avstriji Erhard Busek.

Ostro obsodil je krvavi atentat tudi zvezni predsednik Thomas Klestil ter predstavniki ostalih parlamentarnih strank, se posebej Zeleni, ki imajo v svojih vrstah več pripadnikov manjšin.

Hrvaški akademski klub (HAK) pa je v izjavi za tisk poudaril, da pomeni najnovejše nasilje proti skupnosti Romov na Gradiscanskem »nadaljnjo zaostrovanje tako labilne situacije narodnostnih manjšin v Avstriji«.

IVAN LUKAN

KOROŠKA / ODMEVI

Prizadetost med Slovenci

NSKS in ZSO obsojata atentat

CELOVEC - Koroški Slovenci z veliko prizadetostjo in zaskrbljenostjo spremljajo krvav novi val nasilja proti manjšinam v Avstriji, ki je v nedeljo s smrtjo starih Romov dosegel svoj višek.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Marjan Sturm, je v žalni brzojavki svojcem zahrbtno umorjenih Romov izrazil svojo veliko prizadetost. V brzojavnem pismu je ob letošnji 50. obletnici osvoboditve koncentracijskega taborišča Auschwitz opozoril tudi na kruto usodo narodne skupnosti Romov v tem stoletju, saj je bilo več tisoč Romov umorjenih prav v Auschwitzu.

Hkrati je Sturm pozval varnostne organe, naj izčrpajo vsa pravnodržavna sredstva za razčiščenje atentata v Oberwartu in Stinacu.

Narodni svet koroških Slovencev in Enotna lista sta v skupni izjavi prav tako odločno obsodila krvavo nasilje na Gradiscanskem in poudarila, da gre za dokaz več, da so avstrijske manjšine slej ko prej ogroženi in v veliki nevarnosti.

Predsednika obeh narodnih organizacij, Matevž Grilc in Andrej Wakonig, sta avstrijsko državo in politike pozvala, da v bodočnosti odločneje nastopajo proti akcijam, ki so naperjeni proti manjšinam. (I.L.)

O B D N E V U S L O V E N S K E K U L T U R E

Ponatis »partizanske« Zdravljice ob 150-letnici nesmrtnih Prešernovih verzov

JOZE KOREN

Partizanske tiskarne in tehnike so med narodnoosvobodilnim bojem v najbolj nemogočih pogojih ustvarjale čudeže. Iz njih je prihajalo na milijone natisov vseh vrst, od tiskovin pa do solskih in leposlovnih knjig in časopisov, med katerimi predstavlja primorski »Partizanski dnevnik« gotovo največji dosežek, edinstven v vsem evropskem odporiskem gibanju.

Partizanske tehnike in tiskarne pa so natisnile tudi več izjemnih natisov, ki po svoji tehnični dovršenosti se danes, v primerjavi z močnimi sodobne tiskarske tehnologije, predstavljajo skoraj neverjeten podvig. Med temi po svoji monumentalnosti izstopa jubilejna izdaja Prešernove Zdravljice ob 100-letnici njenega nastanka (1844). Natisnila jo je skrbno zakonspirirana tiskarna »Trilof« (okrajšava za Tri leta OF) v grapi Davce pod Blegošem, decembra 1944.

Ta izdaja je po vojni doživela že nekaj ponatisov, zadnjega lani julija v počastitev 50-letnice natisa v Davci in 150-letnice Prešernove Zdravljice. Ponatis je izdal in založil Pokrajinski odbor OF za Gorenjsko pri ZZB in udeležencev narodnoosvobodilnega boja Slovenije, natisnila pa tiskarna »Bodočnost« podjetja za rehabilitacijo in zaposlitev invalidov v Mariboru, v opremi in grafičnem oblikovanju Stefana Urbanca v 1500 oštevilčenih in 3500 neštevilčenih izvodih.

Ker imam občutek, da je lanski ponatis čudovite »partizanske« Prešernove Zdravljice sel precej mimo nas in da ni veliko tistih, ki so ga dobili v roke, se mi je zdelo koristno, da ga bralcem Primorskega dnevnika (in skozi njega izvirnik) predstavim ob letošnjem prazniku slovenske kulture, 8. februarja, ki ga je za takega proglasil Slovenski narodnoosvobodilni svet (SNOS) 1. februarja 1945, prvič pa je bil proslavljen na svečani akademiji 8. februarja istega leta v metropoli

slovenskega svobodnega ozemlja, v Crnomlju. Zdravljico so partizani že takrat z nosom recitali na mitingih, postala je neuradna himna našega boja, samostojna država Slovenija pa jo je povzdignila v uradno državno himno.

Zamisel za natis jubilejne »partizanske« Zdravljice, tako piše Bogdan Osolnik, medvojni predsednik Pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko, v lanski avgustovski številki Svobodne misli, je nastala v grafičnem ateljeju osrednje tehnike pri POOF za Gorenjsko. Izdajo sta zasnovala in soustvarjala diplomirani arhitekt Marijan Sorli-Viher, ki se je izpopolnjeval pri Plecniku, in mladi slikar Janez Vidic. Zahtevni tisk je prevzela - kot že rečeno - tiskarna »Trilof« v zasilnem zaklonišču na robu Davske grape nad Poljansko dolino. Tiskarno je takrat vodil grafik Franc Bostjancic - Bos, isti, ki je pred povratkom s Primorske na Gorenjsko, pomagal v propagandnem odseku XXX. divizije v Beniciji tiskati njeno glasilo »Matjur«. Osolnik se spominja v Svobodni misli z dne 26. avgusta 1994, da so tiskarno morali nekaj prej iz varnostnih razlogov iz okolice Medvod preseliti na varnejši kraj v Davci. Pri preselitvi so kolono nosačev in spremstva, ki so prenasali 300 kg težak tiskarski stroj, crkovni material, papir pa se vse drugo, napadli Nemci, pri čemer se je nekaj kosov razstavljenega stroja in del crkovnega gradiva izgubilo, partizanska iznajdljivost pa je vse to premostila in tiskarno na novem kraju znova usposobila celo za natis taksnega bisera, kot je bila Zdravljica. Snovalci, grafiki, likovniki, opremljevalci in tiskarji so jo dokončali se v decembru 1944 in je potem v 1500 oštevilčenih izvodih romala

po skritih partizanskih poteh kot »dragocen dokument slovenske kulturne dediščine in kot darilo za napore in zasluge borcev in aktivistov v narodnoosvobodilnem boju« (B. Osolnik).

»Partizanska« Zdravljica je bila natisnjena v formatu 20 x 27 cm. Na prvi strani je imela natisnjeni letnici 1844-1944 z zvezdo in znakom OF ter napisom izdajatelja in avtorjev lesorezov in vinjet. Sledilo je 8 celostranskih lesorezov v formatu 14 x 20, 5 cm. Vsak natisnjem lesorez je prekrival megleno prozoren papir z natisom po ene kitice Zdravljice in vinjete v rdeči barvi. Verz in lesorez sta se skusala vsebinsko ujemati. Na ovojnicah je bil natisnjen izris Prešernov portret, ki ga ovija vinska trta, v roki pa drži časopisno pojnico.

Lani izdani ponatis te »partizanske« Zdravljice, je povsem identičen izvirniku, le na mapi je Prešernov portret obkrožen, letnicama 1844 in 1944 pa je dodana seletnica 1994. V mapi je pridan seesej slo-

venskega literarnega zgodovinarja in presernologa dr. Borisa Paternuja, v katerem opisuje nastanek

Zdravljice, Prešernovo spopadanje s cenzuro in njeno izročilo rodovom, ki so in se bodo prihajali. Sledijo se povzetki vsebine esejja v angleščini, francosčini, ruščini, nemščini in italijansčini.

Iz Osolnikovega clanka v Svobodni misli naj povzamem naslednjo misel: »Ze golo dejstvo, da je slovensko osvobodilno gibanje v razmerah grozljivega vojnega dogajanja zmoglo ustvariti tako dragoceno izdajo Prešernove pesmi, odseva globoko zavezanost duhovni in kulturni dediščini slovenskega naroda in v njej zakorenjeni ljubezni do svobode in domovine«.

Na slikah: levo Prešernov portret, spodaj pa dve ilustraciji Janeza Vidica.

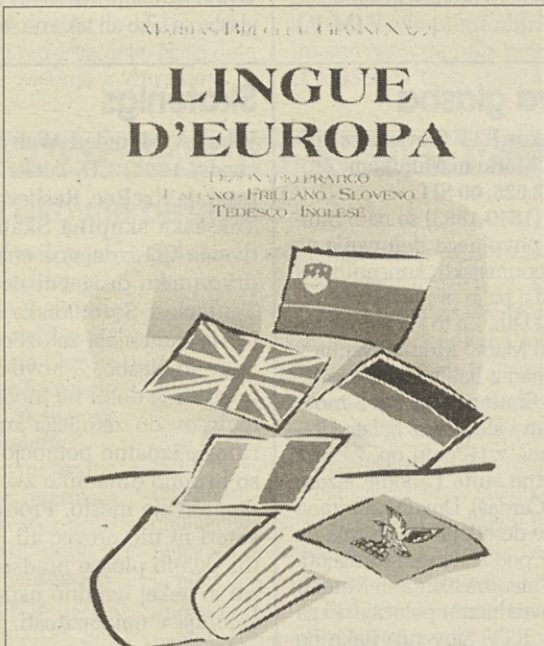
J E Z I K O S L O V J E

Pri videmskem dnevniku Messaggero Veneto izhaja v snopičih tudi furlansko-slovenski slovar

MARKO WALTRITSCH

Slovenci na Goriskem že skoro tisočletje živimo skupno s Furlani, ponekod nasi kraji mejijo na njihove, v nekaterih drugih smo pomešani, eni in drugi uporabljamo besede drugega, ki so presle tudi v vsakdanjo rabo. Nekaj pa nam je doslej manjkalo v teh naših medsebojnih odnosih, in sicer slovensko-furlanski slovar. Sedaj smo ga dobili oziroma dobivamo ga v kapljicah, dan za dnem, v obliki snopičev, ki so od nedelje, 22. januarja priloženi videmskemu dnevniku Messaggero Veneto.

Ne gre le za furlansko-slovenski ali slovensko-furlanski slovar. Naslov pobude je "Lingue d'Europa", (Jeziki Evrope), v podnaslovu pa piše, da je to "Dizionario pratico Italiano - Friulano - Sloveno - Tedesco - Inglese" (Priročni slovar italijanski - furlanski - slovenski - nemški - angleški). Avtorja sta Marijan Breclj in Gianni Nazzi. Na platičnici je knjiga in pet lističev, na katerih so zastave starih držav in ene dežele, furlanske. Izdajo je sponsorizirala banka "Credito Romagnolo - Banca del Friuli". Priloga izhaja v vsakodnevni snopič po 16 strani vsak. Vseh snopičev bo 39, kar

pomeni, da bomo dobili priročni slovar z okrog 600 stranmi, vseboval pa bo približno 4.000 gesel.

Marijan Breclj, priznan slovenski literat in prevajalec, doma v Novi Gorici, nam je povedal, kako je prišlo do te zamisli. Leta 1988 je v knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici pripravil razstavo furlanske literature. Na njej je bilo razstavljenih več sto originalnih del, kar je le delček tega, kar so furlanski avtorji v pisni besedi ustvarili od 13. stoletja dalje do današnjih dni. V takratnih casih se je namreč razvijal italijanski jezik. Istocasno se je rojevala tudi pisana furlanska beseda, ki v nasprotju s prepričanjem nekaterih, da je to le dialekt, ima vse značilnosti literarnega jezika. Na novogoriško razstavo je prišel tudi Gianni Nazzi, doma iz Vidma, sicer znan pisec in urednik več v Vidmu izhajajočih časopisov. Nazzi je tedaj sestavljal furlanski biografski leksikon. Breclj je sodeloval pri pobudi s prispevki o Slovencih, ki so bivali v Furlaniji ali na meji z njo, ter tudi o vlogi furlanskih ljudi v slovenskem svetu. Knjiga je v Furlaniji vzbudila veliko zanimanja.

Gianni Nazzi, upokojeni profesor francoskega jezika in literature, se že dolgo ukvarja s furlanskim jezikom in vsem kar je v zvezi s Furlanijo. Pred nekaj leti je, prav tako v snopičih, v videmskem dnevniku objavil furlansko-italijanski slovar z več kot 700 stranmi velikega formata. V Messaggero Veneto so se prej objavili reprint znanega italijansko-furlanskega slovarja Jacopa Pirone iz leta 1871. Skrb za ohranjanje furlanske literature in jezikovne identitete je podčrtal v uvodnih besed-

dah sedanjega večjezičnega slovarja odgovorni urednik dnevnika Sergio Gervasutti.

Kako je urejen sedanji "praktični" slovar v prej omenjenih petih jezikih? Vsak jezik je enakopraven. Najprej smo dobili že omenjenih približno 4.000 italijanskih besed z odgovarjajočo besedo v furlansčini, slovensčini, nemščini in angleščini. Tej je sledil seznam prav tolikih furlanskih besed z odgovarjajočimi prevodi. Zatem so na vrsti slovensčina, nemščina in angleščina.

Slovar je se zlasti pomemben za Furlane, saj njihov jezik prvič prihaja v obliki slovarja ne le med Slovence, marveč tudi med Nemce in anglesko govoreče ljudi.

Zadeva pa s tem ni končana. Gianni Nazzi pripravlja furlansko-francoski in francosko-furlanski slovar, Marijan Breclj pa zajeten in popolnejši furlansko-slovenski in slovensko-furlanski slovar. V njem naj bi bilo približno 15.000 gesel.

Marijan Breclj je tudi povedal, da je pri sestavi petjezičnega slovarja prevladala potreba, da bralcu nudis čimbolj preproste izraze. Slovar je namenjen predvsem turistom, ki se ne spuščajo v jezikovne podrobnosti. Glede slovenskega jezika pa je Breclj izbiral predvsem izvirne slovenske besede, kjer se je le dalo, ni rabil tujk, ki so se v našem jeziku že udomačile.

Sicer pa se Marijan Breclj tudi drugače ze vrsto let posveca furlanski literaturi in svetu naših sosedov. Velikokrat je prevajal furlanske avtorje, v furlanskih časopisih je pisal o Slovencih. Njegovo sodelovanje pri furlanskem biografskem leksikonu smo že omenili. V pripravi ima se več drugih del. Slovencem zeli se podrobneje prikazati furlansko literarno in drugo ustvarjalnost. Lahko razkrijemo skrivnost in povemo, da je zelo pomembna njegova sedanja raziskava, ki je že skoro pri kraju, gre pa za analitičen prikaz furlanske literature, od njenih začetkov do današnjih dni.

NA KRATKO

Pregled dela plesnih skupin

NOVA GORICA - V organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije in ZKO Nova Gorica poteka v tukajšnjem Kulturnem domu dvodnevni pregled ustvarjalnosti slovenskih ljubiteljskih plesnih skupin z naslovom Sredi prostora '95. Med 120 plesnimi skupinami, ki delujejo v okviru umetniških društev, klubov, plesnih centrov ali samostojno, je selektorica Sinja Ozbolt izbrala najboljše. Zaradi obsežne produkcije je v program uvrstila le mladinske in odrasle skupine, otroške skupine pa se bodo lahko predstavile na posebni prireditvi Migam '95, ki bo predvidoma konec leta. Danes se bodo ob 14. uri predstavile plesne skupine iz Novega mesta, Ptuja, Ljubljane, Celja in Maribora, kot gosti pa plesalci plesne skupine Fred Lassere iz Ljubljane, ob 17.30 pa mariborska plesna skupina Plesna izba in Nova iz Kranja. Prireditve, ki poteka že sedmič, bo končana danes. (V. R.)

Nova plošča in kaseta okteta Deseti brat

LJUBLJANA - Z željo, da bi slovensko pesem ohranili v vsej njeni pristni zlahtnosti, je slovenski oktet Deseti brat ob svoji 15. letnici delovanja izdal novi CD in glasbeno kaseto z naslovom Pelin roža. Ljubitelji narodne glasbe bodo lahko prisluhnili novemu venčku slovenskih narodnih pesmi, ki bo pripomogel k temu, da se slovensko narodno izročilo prenese preko glasbe tja, od koder izvira. Oktet Deseti brat je pred novo ploščo in kaseto 1989. leta izdal že kaseto z naslovom Slovensko dekle, leta 1992 pa kaseto z naslovom Hola, hola, fantje vstajajte. Pevci slovenskih pesmi so tako svoj prostor našli doma in med našimi ljudmi v tujini. (T. F.)

Prešernovo gledališče Kranj na vseh koncih Slovenije

LJUBLJANA - V teh dneh je Prešernovo gledališče Kranj zagotovo najobilnejše slovensko gledališče, saj s svojimi uprizoritvami bogatimo kulturno podobo številnih slovenskih krajev. Od 20. januarja do 11. februarja gostujejo s štirimi različnimi uprizoritvami, in sicer komedijama Zbeži od zene (Ray Cooney) in Kadar macke ni doma (Johnnie Mortimer - Brian Cooke), dramo Dom Bernarde Alba (Federico Garcia Lorca) in igrjo za otroke Speckahla na kahli (Matija Logar) v osmih krajih Slovenije (Menges, Ljubljana, Novo mesto, Smarje pri Jelsah, Celje, Ajdovščina, Sezana, Krško), kjer bodo skupaj odigrali kar 12 predstav. PR

KULTURNA DEDIŠČINA / POSVOJITE KNJIGO V NUK

Med restavriranimi knjigami so tudi temeljni spomeniki

LJUBLJANA - Včeraj so v Narodni in univerzitetni knjižnici ob slovenskem kulturnem prazniku odprli razstavo restavriranih literarnih spomenikov, ki so jih v ustanovi obnovili v okviru akcije Posvojite knjigo. Z akcijo so uspeli s pomočjo mecenov doslej rešiti nad dvajset rokopisov, starih knjig in kodeks.

V posebnem razredu mecenov je zavarovalniška hiša Slovenica, ki je prevzela sponzorstvo nad obnovo Prešernovih rokopisov, med diamantnimi sponzorji (800 tisoč SIT) pa so SKB (dvojni), Adriatic, Arhiv RS in Mercator, med zlatimi (480 tisoč SIT) Gal, Tobacna tovarna, Adriatik, CZ Uradni list, Ljubljanska banka, Cankarjeva založba, DZS, med srebrnimi (240 tisoč SIT) BTC, Slovenska knjiga, Mihelac, Tehnična fakulteta iz Maribora, SKB, Slovenijavino in med bronzastimi (120 tisoč SIT) Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Kanal A, CP Dnevnik, Karanta Handels-gesellschaft in Bojan Novak, doslej edini posame-

Obnova enega lista traja eno uro (Foto: B. V./BOBO)

znik. Vsa doslej restavrirana dela, med katerimi so tudi najbolj temeljni literarni spomeniki, so predstavili na razstavi, ob njej pa so dodali tudi »sirote«, ki se čakajo na sponzorje, med katerimi je največ knjig iz Kopitarjeve zapuščine, Cankarjevi rokopisi, Pesmi Jakoba Zupana in delo sv. Avgustina.

Pred odprtjem razstave so v NUK-u tudi praktično demonstrirali potek restavriranja rokopisa na papirni podlagi. Restavratorji (v NUK-u jih je pet), večino-

ma izhajajo iz kemijskih studijev, za restavriranje pa se usposablja na tečajih v tujini. Kemična obdelava posameznega lista (brez prejšnjih priprav in kasnejšega sušenja in nadaljnjih postopkov) poteka na naj-sodobnejši vakuumski mizi, ki jo je ustanovi podarila bavarska vlada (njena cena je blizu 35 tisoč DEM) in zahteva blizu uro dela; obsega izpiranje nečistoče, dolivanje novih vlaken, fiksiranje in včasih kaširanje s posebnim japonskim papirjem. (V. U.)

Niko Kuret
1906 - 1995

S smrtjo Nika Kureta (25. januarja) smo Slovenci izgubili mednarodno priznanega znanstvenika in starostno slovenske etnologije.

Niko Kuret se je rodil 24. aprila 1906 v Trstu. Na ljubljanski univerzi je studiral romanistiko in primerjalno književnost. Po diplomu l. 1930 je delal kot srednjšolski profesor z občasnimi prisilnimi prekinitvami, ki so bile posledica represivnega starojugovanskega režima. Od l. 1954 do 1979 je delal na Institutu za slovensko narodopisje SAZU, kjer se je tudi upokojil kot znanstveni svetnik.

Slovensko folkloro se je Kuret najprej zblizal kot pevec prve generacije Maroltovega Akademskoga pevskega zbora. Osrednje zanimanje Nika Kureta je bila vseskozi igra, v najširšem pomenu besede. Kot slušatelj Franceta Kidriča se je seznanil s srednjeveškim duhovnim gledališčem in po njem z ljudskim gledališčem. Njegovo zanimanje za dramatiko ga je od prevajanja in pisanja radijskih in lutkovnih iger v studijskih letih privedlo k teoretičnemu razmišljanju o sodobnem in ljudskem gledališču. V tedanjem »laicnem gledališču«, ki ga je odkrival v Nemčiji in Franciji, je videl idealno uresničeno ljudskega gledališča. Del njegovih prizadevanj je bila ustanovitev Založbe ljudskih iger in revije Ljudski oder ter izdajanje sodobnih priredb starih besedil.

Prav zanimanje za ljudsko gledališče je Nika Kureta pripeljalo v narodopisje. L. 1947 je dodatno diplomiral na novo ustanovljeni stolici za etnografijo z etnologijo, nekaj let kasneje pa je tudi obrnil doktorsko disertacijo Zazibalne koleda na Slovenskem. L. 1947 je dal tudi pobudo za ustanovitev Komisije za slovensko narodopisje pri SAZU, iz katere je l. 1951 zrasel sedanji Institut za slovensko narodopisje. V njem je leta 1954 prevzel vodstvo Sekcije za ljudske sege in igre ter začel sistematično zbirati, urejati in raziskovati gradivo o segah. Plod tega dela so bile številne razprave, sistematični pregledi in monografije (Maske slovenskih pokrajin, 1984, Jaslice na Slovenskem, 1981, Slovenska koledniška dramatika, 1986) Nesporo pa je njegovo življenjsko delo Praznično leto Slovencev (1965 - 1970), priročnik, v katerem je vsakemu letnemu času posvetil po eno knjigo.

Izredno pomembno delo Nika Kureta ni priznано sele posthumno, saj je se za casa življenja prejel številna domača in mednarodna priznanja: Pitrejevo nagrado (Palermo 1971), Herderjevo nagrado (Dunaj 1966), nagrado Sklada Borisa Kidriča (1972), Murkovo priznanje (1988)... (A. P.)

IZŠLO JE / KNJIGI IN REVIIJA

France Prešeren: Sonetni venec

Bibliofilna izdaja, pesnikova podoba in ilustracije Miha Males, Nova revija d.o.o., Ljubljana, 1995, urednik Niko Grafenauer, avtor spremne besede Mihael Glavan, trda vezava, 25 x 30 cm, 1.000 izvodov, 11.980 SIT.

Prešernova pesnitev posvečena Primičevi Juliji, Sonetni venec, ki je februarja 1834. leta izšla kot prilogi k Illyrisches Blatt in ki se danes velja za nesmrtno mojstrovino, v kateri sovpadajo tri poglobitve teme njegovega pesništva - ljubezen, narodova usoda in poezija - je eno najpogostejše prevajanih slovenskih umetniških besedil. Celotna pesnitev je bila doslej prepeta že v 15 tujih jezikov, v nekatere tudi po večkrat, zato so se pri Novi reviji odločili, da del prevodov natisnejo tudi v bibliofilski izdaji, ki obsega se faksimilne prvga natisa te mojstrovine na ročno izdelanem umetniškem papirju in v separadni mapi. Sonetni venec v sodobni jezikovni redakciji dr. Antona Slodnjaka in petnajst linoreznih ilustracij Mihe Malesa. Odločitev za novo faksimilirano izdajo potrjuje dejstvo, da prejšnja (CZ, 1957) že dolgo ni več dosegljiva, z vrstom novih generacij pa je gotovo smiselno, da se Prešernov sonetni venec tudi v podobi svojega prvotnega znova napoti med domače in tuje bralce. Sonetni venec, ki v tej izdaji prinaša osem odličnih prevodov (nemški, angleški, francoski, italijanski, hrvaški, češki, ruski in kitajski), bo tako zagotovo tudi reprezentativni promocijski material Slovenije v tujini. (M. T.)

T. M. Plautus: Bahavi vojščak

Komedija, Iz antičnega sveta 20, prevedel Alojz Rebula, Založba Obzorja Maribor, Ljubljana 1994, trda vezava, str. 85, 20, 5 x 13, 5 cm, 1.974 SIT. Rimski komediograf Titus Maccius Plautus je bil ljubljene rimskega ljudstva, saj je s svojimi številnimi komedijskimi besedili opisoval vsakdanje življenje radodivega Rima. Bahavi vojščak sodi med najbolj priljubljene komedije antičnega slovstva in govori o motivu širokoustnega vojaka, ki se vojskuje bolj z besedami kot z orožjem. Namesto z obleganjem sovražnikovih utrdb je zaposlen predvsem z osvajanjem ženskih src. Lik vojščaka, ki je povezan z donosnim poklicem vojaških najemnikov v helenističnem svetu, je komediograf presadil v svoj jezik in okolje ter ga pri tem do skrajnosti karikiriral. Ta motiv je bil aktualen in priljubljen tudi pozneje, npr. v obdobju italijanskih condottierov, španskih konkvistadorjev, med tridesetletno vojno, o čemer pričajo številne predelave in uprizoritve komedije v raznih jezikih. V svojih komedijah so ga tako povzeli Machiavelli in Ariosto, Shakespeare in Moliere. Pred desetletji je komedijo poslovenil tržaški pisatelj in klasični filolog Alojz Rebula, ki je v prevodu ostal zvest izvirniku. Po njegovem mnenju imamo Slovenci morda premalo vojaške domisljivosti, da nam bi bil takšen cloveski lik domač, kakor nam je na primer domač lik bahaskega lovca. Kljub temu pa lahko prepoznamo v njem napako, ki je občecloveska. (A. P.)

Anthropos

Casopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved: Duhovna kultura in mednarodni odnosi, 1994/XXVI, založba Društvo psihologov Slovenije in Slovensko filozofsko društvo, mehka vezava, str. 313, 23, 5 x 16, 5 cm, 2.000 SIT. Zbornik z naslovom Duhovna kultura in mednarodni odnosi je plod istoimenskega mednarodnega simpozija, ki je potekal v Ljubljani novembra 1993. V njem so združeni interdisciplinarni prispevki uglednih strokovnjakov iz literarnega, teološkega in sociološkega področja iz osmih srednjeevropskih držav. Središnja problematika simpozija je bila iskanje skupne duhovne biti kot osnove za sožitje pri oblikovanju nove Evrope. Sestindvajset prispevkov odseva vsebinsko strukturo simpozija, ki tematiko razvršča članke na tri osnovne sklope: vloga umetnosti in znanosti pri oblikovanju mednarodnih odnosov, religija in mednarodni odnosi ter filozofija in psihologija ter mednarodni odnosi. Več referatov je posvečenih perečim problemom mednarodnih odnosov, ki jih obremenjuje vojna v sosedstvu. Pri tem je potrebno omeniti zlasti prispevek S. Vrcana Vojna v nekdanji Jugoslaviji in religija. Številne teoretske raziskave analizirajo fenomen nacionalizma, zlom realnega socializma, fenomen srednje Evrope, duhovna ozadja sodobnega dogajanja... Zbornik je napisan v angleškem, francoskem, nemškem in ruskem jeziku ter vsebuje slovenske povzetke člankov. (A. P.)

PRISLUHnite

The Stone Roses

Second Coming, pop/rock, 78 minut, distribucija: NIKA, vse trgovine s ploščami, 2800 SIT. Predstavljajte si, da bi reke teklo od morja proti goram, ali da bi ljudje svojo življenjsko pot končali v porodnišnici. Tedaj se nikomur se ne bi zdelo čudno, da se hočejo pop skupine vpisati med zvezde, preden začnejo igrati dobro glasbo. Resničnost je seveda drugačna. Beseda »obscenost« je izgubila pomen, zapusajo nas tudi osebnosti, ki so utemeljile rock kulturo, kakršnakoli ze je. Zapustile so zvočne zapise in ostale glasbene pritiline, avtorske pravice zanje pa si lasti menedžerska smetana, ki sedi v upravah založb multinacionalk. Menedžerji so tu zato, da upravljajo z denarjem, ne pa z moralno, tako da odpada vsakršen moralni zadržek pri reciklazi kakršnekoli prežvečene rokrske geste s strani katerekoli tretjerazredne skupine, ce ima le-ta na voljo dovolj zelencev. Zgodba The Stone Roses je zgodba o uspehu, ceprav je manchesterski kvartet v casu obstoja napisal eno samo dobro skladbo, klubsko klasiko Fools Gold, ki jo boste zaman iskali na tem albumu. Nasli boste moderno funkoidno ritmično podlago, ome(n) jene kitarske rokrske fraze, za katere se je moral nekdo poteno potruditi, da zvenijo staromodno, dolgocasen vokal in kanček psihidelije, nad katero bo navdušen le kakšen nevretenčar na tripu. (M. P.)

Čajkovski in njegova glasba

Dvojna laserska plošča Simfonikov RTV Slovenija z dirigentoma Antonom Nanutom in Markom Munihom; ZKP RTV Slovenija, Ljubljana 1994; 2.625, 00 SIT. Glasbo Petra Iljica Čajkovskega (1840-1893) so nam Simfoniki RTV Slovenija v letih povojnega delovanja že predstavili v živo, in sicer na abonmajskih koncertih kot tudi na številnih posnetkih. Sedaj pa je prišla tudi na diskografske police na kar dveh CD-jih. Za to sta najbolj zaslužna dirigenti Anton Nanut in Marko Munih. Nanutov dirigentski delez je tokrat zastopan z Italijanskim capriciom, Uverturo 1812 op. 49 in Simfonijo št. 5 v E-molu op. 64, Munihov pa s Čvetličnim valcom iz baleta Hrestac, Simfonijo št. 6 - »Patetično« v H-molu op. 74 in s štirimi stavki - prizori iz baletne suite Labodje jezero (Scena, Valček, Labodji ples in Cardas). Dovolj rafinirana orkestrska igra ansambla, ki je v desetletjih delovanja na slovenski glasbeni sceni igral ze pod številnimi dirigenti, ki se jim sedaj spet pridružujeta maestra Nanut in Munih. Delez sta si kljub dokaj neenakovrednemu položaju, ki ga imata v odnosu do Simfonikov RTV Slovenija (tako po številu koncertov kot tudi po posnetih minutah in urah glasbe ter nenazadnje po položaju, ki ga imata na osrednjem slovenskem nacionalnem radiu) razdelila v izjemno lepi simbiozi rezultatov, ki jih sedaj lahko poslušamo. Orkestrski zvok je tako po zaslugah številnih sodelavcev in verjetno v različnih snemalnih pogojih in določeni časovni distanci dovolj izenačen ter romantiki Čajkovskega dinamično ves čas diametralno nasproten. (F. K.)

Stone Rock Blues

Različni izvajalci: Stone Rock Blues (MCA, 1994) CD, rock, 45 min. Distribucija Nika, prodajajo vse boljše trgovine z glasbo, 2.600 SIT. Eden izmed vzrokov uspeha Rolling Stonesov je bil tudi njihova interpretacija ameriškega bluesa in rock'n'rolla. Najpomembnejši vir inspiracij je bila legendarna založba Chess Records in medna sta se Mick Jagger in Keith Richards srečala in spoznala zato, ker je eden izmed njiju nosil ploščo omenjene založbe. Ko je skupina leta 1964 prvič prišla v ZDA, je v Chess studiih v Chicagu posnela novi LP, njihovo snemanje pa je bilo pravzaprav neke vrste romanje h koreninam. Več kot trideset let potem zgodba oživlja. Rolling Stonesi so presli različne glasbene fraze, klasika pa je ostala. Kompilacija Stone Rock Blues temelji na priredbah bluesa in rocka, ki so jih na začetku svoje kariere igrali Rolling Stones ter prinaša sedemnajst originalnih izvedb in se skladbo Muddyja Watersa Rollin' Stone, ki je dala ime skupini. Poleg omenjenega klasika rocka na plošči slisimo se skladbe, ki jih igrajo Chuck Berry, Bo Diddley, Arthur Alexander, Howlin' Wolf, Buddv Holly in Dale Hawkins. Večina materiala je izšla na ploščah Chess Records v obdobju med letoma 1954 do 1961. Zdaj je na enem CD-ju zbrano nekaj najboljših rock glasbenikov in skladb takratnega časa, ki so po treh desetletjih še vedno aktualni. Ne samo zaradi Rolling Stonesov. Dobra glasba se tako ali tako ne stara. (D. C.)

Skatenigs

What A Mangled Web We Leave (Bullet Proof Records, 1994) CD, rock, 34 min. Distribucija NIKA, prodaja RecRec, Resljeva 2, Lj., 2.550 SIT. Teksaska skupina Skatenigs je bila pred casom z dvema CD izdajama ena prvih »drugacnih« skupin pri ze tako drugačni neodvisni založbi Alternative Tentacles. Sestčlanska skupina je z izdajo novega CD-ja zamenjala založbo in se nekoliko radikalizirala svojo glasbo. Z novo izdajo so razvili svoj zvočni udar, ki je dobil na moči na vseh ravneh. Zvok Skatenigsov do zadnjega kotička zapolnjujejo vokali in ritmi z izdatno pomočjo kitar in samplerjev. Razvili so hrupno dinamiko zvoka, v kateri ima vsak instrument svoje mesto. Produkcija se poudarja celoto, v kateri ni nič preveč ali premalo. Vsaka izmed desetih skladb plošče predstavlja izziv zase, izmed katerih je nekaj izredno uspešnih, noben komad pa se ne izgublja v neizrazitosti. Skoda je le, da za pričujočo izdajo Skatenigsi niso posneli več skladb. Morda pa je tako se bolje: po presenečenju, ki so ga pripravili z novo ploščo, lahko pričakujemo se kakšno glasbeno zunajrednost skupine. Po svoje je zagotovilo za to ze kraj delovanja skupine: teksaski rock je v zadnjem desetletju in pol presenetil z nemajhnim številom vse prej kot običajnih bendov celo v alternativnih glasbenih okvirih. (D. C.)

LIKOVNA UMETNOST / POGOVOR Z DR. ANDREJEM SMREKARJEM

Nacionalni fond ne sodi v pisarne

LJUBLJANA - Umetnostni zgodovinar dr. Andrej Smrekar je od avgusta leta 1991 ravnatelj Narodne galerije v Ljubljani. Z njim smo se v njegovem delovnem okolju v Novem krilu Narodne galerije - v pisarni, na stenah katere proti pričakovanjem visi le ena slika (in sicer delo Mirsada Begića), v njej pa je se nekaj drugih del, ki so samo začasno v njej, in ki hkrati z dokumentacijskim materialom na mizah kažejo na aktualno dejavnost ustanove - pogovarjali o vodenju naše osrednje muzejsko-galerijske ustanove, aktualnih zakonskih spremembah na kulturnem področju, nastajanju stalne zbirke evropske likovne umetnosti, problemu del v javni lasti, denacionalizaciji in drugih aktualnostih, vezanih na projekte Narodne galerije.

Lahko komentirate novi zakon o ureditvi javnega interesa na področju kulture, ki je bil sprejet proti koncu lanskega leta? Kako bo vplival na program dejavnosti Narodne galerije v letosnjem letu?

V nacelu me pri zakonu moti, da je gospodarski direktor predpostavljen programskemu - govorim pa seveda s stališča vodenja muzeja. Menim, da je gošpodarjenje muzeja potrebno podrediti strokovnim vprašanjem. Ne vem prav dobro, kako se bo obnesla kulturniška zbornica. Pričakujem, da bo to forum za proceduralno onemogočanje dela. Sicer pa imamo z zakonskimi zadevami prevec dela in veliko prevec papirja pomagamo. Zakon ima 70, 75 členov, temu pa bodo sledili se številni podzakoni. Ne vem, zakaj se moramo tako natančno držati liberalističnega nacela, da je dovoljeno vse, kar ni prepovedano. Marsikateri zakon smo že preboheli in bomo tudi tega. Nekateri poznamo tudi profesionalno etiko - meni je vodilo predvsem ta. O tem, kaj je funkcija muzeja, in kaj funkcija nacionalnega muzeja, imamo določeno predstavo, v skladu s profesionalnimi načeli oblikujemo določeno politiko, in ce to drzavi ni všeč, pač zamenja vodstvo, ali vodstvo samo odstopi.

Napovedane so bile tudi spremembe načina financiranja.

Izboljšalo se ne bo tako hitro. Zakon o tem je v bistvu še vedno narejen precej v duhu tistega iz leta 1981. Bistvenih zadev, ki

bi jih bilo treba regulirati, ne vnaša, čeprav veliko govori o fundacijah, spremijanju načinov in virov finanCiranja itd. S tem zakonom smo naredili nekaj zelo podobnega Platonovi državi - zdaj jo bomo sele preizkusili v praksi. Zivljenje institucije ne more čakati na to. Proračunska logika vidi le eno leto vnaprej - pri nas sicer le pol leta, ker sele maja sprejemajo proračun - medtem ko muzej pooseblja trajnost, večnost. Ustanove, ki morajo svoje delo opravljati ne glede na to, kakšno državo imamo, nimajo zagotavljenih permanentnih virov za svoje neobhodne, osnovne dejavnosti. Prepuščene so političnim vetrovom in gošpodarskim nihanjem. Regulacija zakonodaje bi bilo treba pripraviti v najširšem smislu, začeni na davčnem področju. Ustrezne vzvode bi morali poiskati z regulacijo določenih dejavnosti, ki bi povečale interes za oblikovanje fondov, in ne z direktnimi predpisi. Seveda z vsemi kontrolami. Ustanova je dolžna pripraviti in argumentirati svoj program, ki ga upravitelj fondacije oceni. Pri nas prevladuje nezavedna predstava, da so fundacije namenjene predvsem neinstitutionalnim dejavnostim, Slovenci se radi vidimo kot Samaritane, na strani prikrajšanih. Na dosedanjih natečajih se zelo neenakovredni subjekti pojavljamo kot enakovredni konkurenti. Institucije pa so zelo različne - naša prioriteta naloga niso programi razstav, te so le produkti rednega dela. Naše delo se začinja z zbiranjem in

varovajem gradiva, ki ga je treba studijsko obdelati. S fondom nenehno delamo, tudi s tistimi umetninami, ki so že nasle svoje mesto v stalni zbirki.

Pred iztekom lanskega leta je minister za kulturo vendar javno povedal, da pri delitvi proračunskih sredstev ustanove nacionalnega pomena ne bodo več v enakem položaju kot ostale, da ima Narodna galerija pravico do šestih razstav na leto in zagotovljenih sredstev zanj, in da je potrebno proračun sprejeti na začetku leta in ne sele maja, junija. Se zaenkrat se ni nič spremenilo?

Tega ni moč vpeljati čez noč in nisem prepričan, da so kriteriji vrednotenja dela pravilno postavljeni. Popoln nesmisel je, da se preživamo na natečajih, kjer je ogromno materiala, ki zahteva ogromno časa in ljudi, da se to oceni in obdela. Stvari je mogoče poenostaviti - določiti, s koliko sredstvi ustanova razpolaga, in ga zaupati vodstvu. Ko je program izveden, ga je seveda potrebno oceniti, povedati, ali je izpolnil pričakovanja. Ustanovam in vodstvom je potrebno pustiti kreativno pobudo in svobodo. Saj sem vendar sam zainteresiran za dober program, če me nihče ne kontrolira, pa mi je lahko vseeno.

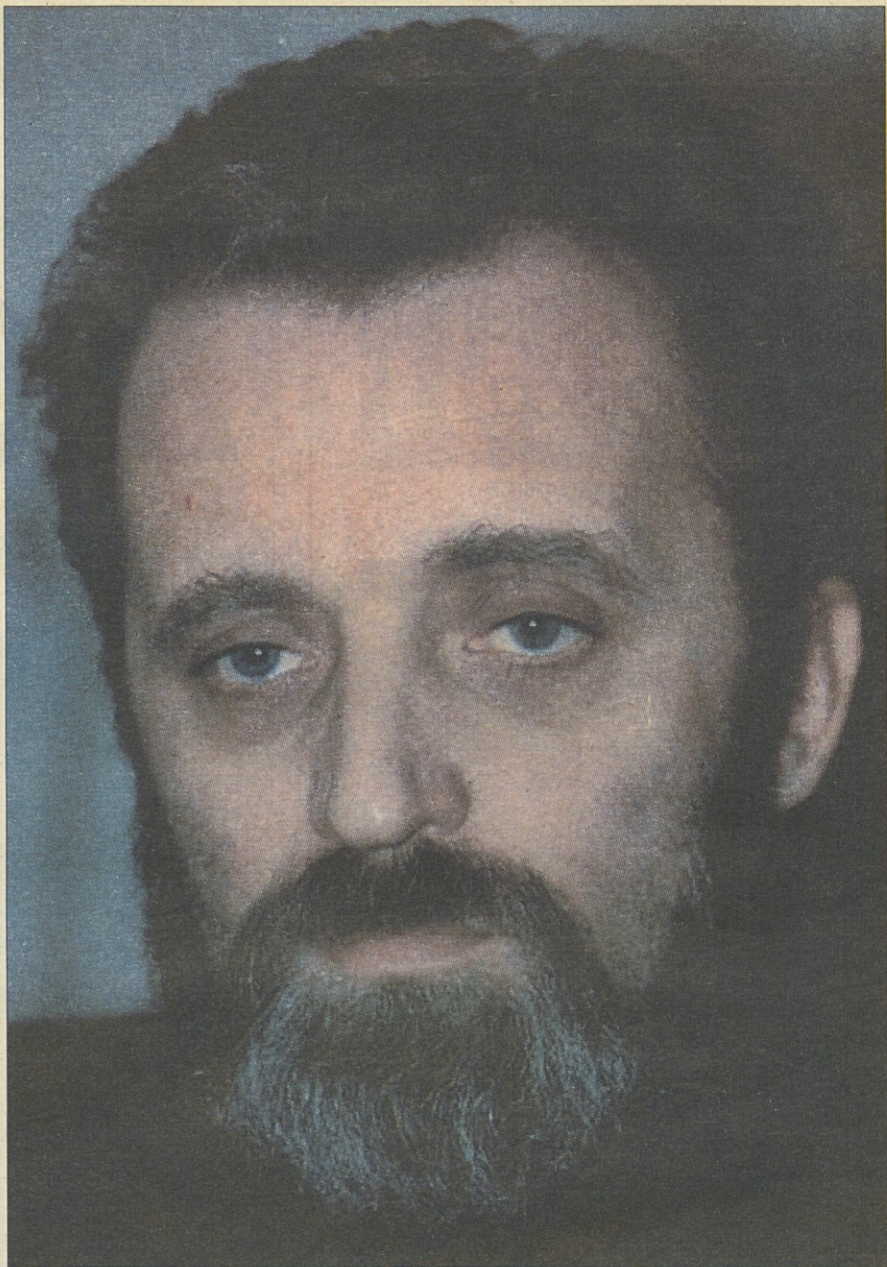
Najpomembnejša pridobitev Narodne galerije v času, odkar jo vodite, je gotovo prizidek, v katerem sediva.

To je morda se najmanj moja zasluga. Ob mojem prihodu je bilo to že zastavljeno. Fizične operacije so stekle drugi dan po mojem prihodu v hišo. Kar smo pridobili, je nekaj, kar bi morali že davno narediti. Nacionalna zbirka je zivljavala v premajhnih prostorih. Politika ni vedela, kaj z galerijo početi, in tudi danes nisem prepričan, da ve. Nacionalno zbirko imamo zato, da pokažemo, iz kakšnega testa smo, kaj

smo prispevali zahodni civilizaciji. Umetnostni patrimonij nas uvršca v zelo konkretno civilizacijsko tradicijo. Na to smo lahko ponosni, in to moramo tudi dobro predstaviti. Nove investicije moramo izpeljati dobro. Bolje je malo počakati, kot sklepati kompromise. Zelel bi, da bi Ministrstvo za kulturo v nacionalnem programu najprej opredelilo investicije v kulturo. Potrebna sta globalen program in kontinuiteta v izvajanju. To, da naj bi denar dobili le tisti direktorji, ki največ sitnarijo in ki naj stvari začnejo, pripravijo in izpeljejo, je pri nas popolnoma zgrešeno - to je najdražji način gradnje, ker uničuje strokovni kader naših ustanov. Zame Novo krilo pomeni, da sem se v tem mandatu zelo malo ukvarjal s strokovnimi vprašanji. Nisem zidar, pač pa umetnostni zgodovinar.

Na kakšni točki je trenutno priprava stalne zbirke evropske umetnosti?

Bolj ali manj je že pripravljena, je pa v toku se obdelava nekaterih novih kosov in dopolnjevanje novih informacij za katalogne enote. Druga stvar je zbiranje fonda. Tri četrtine predvidenih del je v naši lasti, precej del, ki lahko bistveno obogatijo kvaliteto zbirke, pa je v javni lasti, lasti drugih institucij. Gre za odločitve ministrstva, lahko tudi parlamenta, kako bomo postopali - ali imata na tem področju prednost javni interes in predstavitelj ali ne. Gre za občutljive stvari, ki bi jih morala urediti država. Kljub denacionalizacijskim postopkom ostaja vprašanje federalnega zbirnega centra oziroma zaplenjenega premoženja odprto - vseh zahtevkov ne bo in država naj odloči, kaj naj se s preostalim fondom zgodi. Ali naj ostane za dekoracijo delovnih in reprezentancijskih prostorov, ali naj postane del javno razstavljenega nacionalnega patrimonija.

Dr. Andrej Smrekar: »Nisem zidar, pač pa umetnostni zgodovinar.« (Foto: S. Ž. / BOBO)

Lahko poveste kakšen konkreten primer?

Z mnogimi institucijami smo se zelo lepo dogovorili. Prvi je reagiral Pen klub, prevzeli smo sliko iz CTK, likovna akademija, ki je dobila velik del fonda, in ki ga je na temelju reverzov delila naprej, nam je dala na voljo vse, za kar menimo, da sodi v stalno zbirko. Za fond, ki ga upravlja vladni protokol in skupščina, se se dogovarjamo. Na Brdu in Strmolu smo del umetnin že prevzeli, za prevzem drugega dela pa smo dogovorjeni takrat, ko bomo zagotovili zamenjave. Precej daleč so dogovori s SAZU, kjer bo slo prav tako za zamenjave. Zamenjave iz našega fonda pa sicer zelo težko zagotovimo.

Po statusu gre torej za dela, ki so javna last. Kako pa je z deli, ki so stara galerijska last, ki pa so jih odnesli v politične ustanove? Takšen primer je Jezni kralj Pietra Liberija, ki smo ga videli na zadnji izmed treh razstav evropske umetnosti in ki se je v galerijo vrnil leta 1986, pred tem pa je bil na Brdu.

Razen za ta primer nimam podatkov. Na tej sliki so pred leti našli inventarno številko Narodne galerije.

je. Vprašanje je, kaj se je s fondom dogajalo med vojno, ko je bil umaknjen, in takoj po njej. Letos bomo obhajali 50. obletnico nacionalizacije. Ponoven zelezen nadzor nad fondom se je pričel 1. julija 1946, ko je bila Narodna galerija ustanovljena kot nacionalna institucija.

Kako je z denacionalizacijo?

Posebnih problemov ni. Jasno postaja, da bo ta proces potekal izredno dolgo. Probleme imajo nekdanji lastniki, ki ne vedo, kje so njihova dela, mi pa ne vemo, od kod izhajajo. Nas fond zaenkrat ni pod hudim udarom, z izjemo nekaj del iz nekdanje Hribarjeve lastnine - Kobiličina Kofetarica in Strmolska madona. Druga stvar je, da nikoli ne vemo, kaj vse lahko priplava na dan v doslej vloženih denacionalizacijskih zahtevkih. Vemo, kateri del fonda je bil pridobljen po drugi svetovni vojni - vsa ta dela bi teoretično lahko bila izpostavljena postopkom. Mi seveda ne moremo sprejeti oporečnosti nakupov v tem obdobju.

Najambicioznejši aktualni projekt, pri katerem

sodeluje tudi Narodna galerija, je Gotika v Sloveniji.

Trenutno se pogajamo s tiskarno, dobro pa je treba premisliti tudi termine. Zelo težko je koordinirati 40 avtorjev, zadolženih za dobrih 350 katalogskih enot. Gre za razburljiv projekt, ki se ga zelo veselimo. Upam, da bo ustvaril precedens, kako naj muzejske ustanove sodelujejo. Srčno upam, da se sodelovanje ne bo skrhalo pri pobiranju lovoric. Osebo ga jemljem kot projekt umetnostnozgodovinskega oddelka Filozofske fakultete in slovenskih muzejev. Le tako je možno priti do res vidnih rezultatov.

V vasi pisarni, ki je gotovo eden reprezentantnejših prostorov ustanove, ne visi domala nobena slika...

Ravno to hočem poudariti! V svoji pisarni ne morem imeti umetnin, ki so del nacionalnega fonda. To je moj odgovor na pritisk političnih krogov na muzeje, naj iz svojih fondov prispevajo opremo njihovih prostorov. Ne! Ta fond je pod muzejskim varstvenim režimom in tukaj ni debate. Država naj zivi svoje umetnike z nakupi in naročili, in ne s socialnimi podporami. Vojsko Urbancic

OSEBNA IZKAZNICA DRUŠTEV / ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSkih LIKOVNIH UMETNIKOV (1)

Pisarna, Galerija in Likovne besede

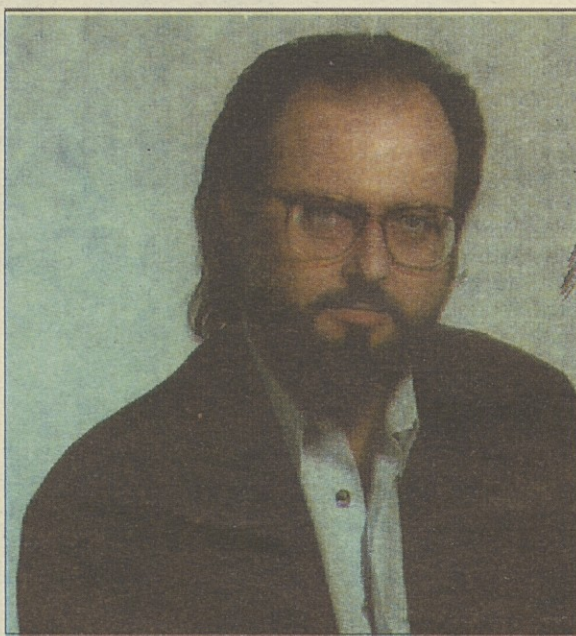
Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov je strokovno združenje likovnih umetnikov, ki živijo in delajo v slovenskem kulturnem prostoru. Ta najstarejša strokovna organizacija s področja likovne umetnosti pri nas je med drugim botrovala ustanovitvi Moderne galerije, Akademije za likovno umetnost in revije Sinteza.

O zgodovini: Prve oblike organiziranja umetnikov so obstajale že konec prejšnjega stoletja, saj je bil prvi ustanovni zbor društva likovnih umetnikov že leta 1899. V dvajsetih letih je obstajala organizacija, združena v jugoslovansko združenje, po izstopu iz njega pa je združenje 1934. leta spet nastopilo samostojno. Zveza, ki je razdeljena na področna društva in v svojih vrstah združuje preko 600 članov, je nastala na pobudo likovnih umetnikov. V svojem delovanju pa se opira na tri bistvene točke, ki so: pisarna, Galerija in strokovna revija Likovne besede, najstarejša specializirana revija za likovno umetnost pri nas.

Splosne in redne dejavnosti: Med večjimi akcijami in promocijami društva so, kot nam je sporočil vodja pisarne Dare Birsar, akademski slikar, Majski salon, letna selekcionirana razstava članov ZDSLUS, Jakopičeva nagrada, najvišje slovensko priznanje na likovnem področju, in Bienale slovenske ilustracije. Poleg tega združenje redno organizira tudi manjše razstave, slikarske cikle ter predstavitve knjig in drugih publikacij s področja likovne umetnosti. Lani je med drugim predstavilo slovensko likovno umetnost z naslovom Fragmentarni pogled v Zenevi in Vaduzu v Lichtensteinu, sodelovalo na INTART-u v Udinah, ob tem pa pripravilo tudi 28 predstavitev del likovnih umetnikov.

Naslov: Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Komenskega 8, 61000 Ljubljana, tel./fax. 061/321-886.

Pripravljala: Tanja Fajon

Tomo Vran

Tomo Vran, predsednik ZDSLUS:

»V kulturni politiki se vse močneje uveljavlja vpliv strokovne javnosti in s tem tudi strokovnih združenj. Prihodnja vloga Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov bo nedvomno povezana s tem. Nasa Zveza ima veliko nalog na področju likovne umetnosti, umetniške in kulturne dejavnosti. Med naše splosne dejavnosti namreč sodita vodenje arhiva likovnih umetnikov, vezanih na slovenski kulturni prostor, članov ZDSLUS, in zbiranje ter posredovanje informacij širši likovni javnosti o statusnih vprašanjih kulturnih in samostojnih kulturnih delavcev, o likovnih umetnikih in njih aktivnosti v zgodovini in o galerijah in trgu na področju Slovenije. Tudi v prihodnje bomo redno spremljali davčno, statusno in drugo zakonodajo na področju kulture ter dajali pobude za njene spremembe. Nasa stalna skrb je urejanje zakonskih aktov, ki so pomembni za urejanje razmer v kulturi, in v skladu s tem dajanje pobud Ministrstvu za kulturo, kot tudi drugim institucijam. V zadnjih letih smo dali več pobud za pripravo zakonov, med drugim tudi za ureditev zakonodaje glede ateljev. V zvpzostavljanjem kulturne zakonodaje pa bo nedvomno možno večji del naše energije usmeriti na področje likovne umetnosti, kar je v končni fazi naš glavni interes«.

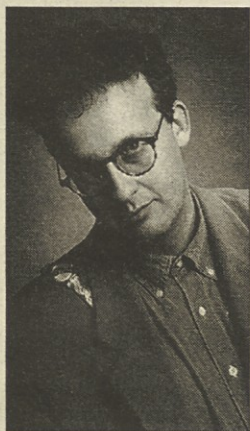
DEŽURNI
HUMORIST

GLEDA N J E
Č E Z R A M O

Premaknjena bojišča

ANDREJ BLATNIK

Harold Bloom je ena redkih oseb na ameriškem intelektualnem prizorišču, ki z vsakim novim knjižnim delom vznemirijo beroče občinstvo, hkrati pa morda edini med temi osebami, ki po svojih stališčih sodi med ljudi, kakršne bi plebejska govorica imenovala za konzervativne, saj se ne postavlja za nove, prevratne in že zato medijsko odmevne reči, temveč, reči smemo, proti njim. Bloom se v svojih delih, recimo v obsežni knjigi pomenljivega naslova Zahodni kanon, zavzema za klasično kulturo in književnost (katere profesor je). Pomen književnosti vidi v njej sami in ne v družbenih spremembah, ki jih ta lahko povzroči, zato s sizifovsko vztrajnostjo ugovarja izločanju klasičnih književnih del iz univerzitetnih učnih programov in njihovi zamenjavi z deli, ki prinasajo teme in vsebine (recimo socialna trenja in borbo med spoloma), katerih poglavitna odlika je, da so pravilno usmerjeni na trenutno veljavnem zemljevidu tako imenovane politične korektnosti.

Cepprav Bloom sam pravi, da bojuje vnaprej izgubljeno bitko, bi bila sodba, da gre za spopad med preteklostjo in sedanjostjo, prelahkotna in že kar nekoliko cinčna. Ob tem, da lahko razhajanja med Bloomom in njegovimi nasprotniki zelo poenostavljeno razumemo tudi kot novo različico spopada med etiko in estetiko (za takšno razumevanje pa, opozoriti velja, moramo biti najprej soglasni z njegovimi nasprotniki, kaj da je etično!), pred nas ta spopad zastavlja številna sprava nevidna vprašanja, ne nazadnje vprašanje o tistem, 'ki misli, da ve', in to posreduje drugim - slednje je pri besedovanju univerzitetnih profesorjev pravzaprav neizbežno. Skoda, če se tak osebek zmoti pri izbiri etičnega, je nemara mnogo večja od napačno izbranega kriterija estetskega.

Vprašanje, ki bi se ob Bloomovih stališčih utegnulo dodatno zastaviti Slovence, pa je kajpada, kako bi človek takšnih stališč učinkoval v našem kulturnem okolju. Preskocimo to, da se prodoru popularne kulture ne bi mogel upirati s podobnim zarom, saj je pri nas v primerljivem obsegu ni in zato zaenkrat pravzaprav sploh ne more kaj dosti ogroziti. Bolj zanimivo je nemara, da je v našem kulturnem prerezu, primerjanem z Ameriko, položaj čudno preobrnjen. Zdi se namreč, da bi se človek bloomovskega pristopa znašel v čudno shizofrenem položaju, saj bi se, ko bi govoril o večvrednosti avtorjeve klasične, »čiste« književnosti glede na tiste, ki imajo književnost za sredstvo za doseganje socialnih ciljev ali za tehnološko manjvredno predstopnjo vlade množične kulture, navsezadnje ne bi imel na koga sklicevati.

Za to, da bi si potrdil, kako je bila književnost v Sloveniji vselej hodeč nočes zaznamovana s takšno ali drugačno ideološko utilitarnostjo, se ni neogibno opirati le na usode velikih slovenskih klasikov in na znamenita gesla, kakršno je tisto Mati - Domovina - Bog. Dovolj je, če le nanaglomla prisluhnemo vprašanju, ki jih mediji zastavljajo novoizvoljenemu predsedniku Društva slovenskih pisateljev. Praviloma merijo na politiko, socialno vlogo književnikov (in niti ne književnosti), v najbolj milem primeru na nedoločna 'etična' vprašanja ... Že, že, stališča do vsega omenjenega so zanesljivo bolj medijska in vnovčljiva kot odgovori na vprašanja o sonetu danes, poglobljanje v sodobne pripovedne tehnike ali književna sozvočja med Slovenijo in svetom, a kljub vsemu je nekoliko nenavadno, da po takih rečeh sprašujejo prav tisti, ki so sicer pripravljeni zatrjevati, kako je skrajni čas, da se pisatelji umaknejo iz politike, naj za to navajajo literarne ali politične razloge.

V Sloveniji je pač malce drugače kot v Ameriki. Bloom pri nas ne bi mogel v imenu tistih, ki branijo integriteto literature ne glede na njen socialni domet, napadati tistih, ki zagovarjajo množično kulturo - pri nas so to, pogledano od blizu, eni in isti. Socialni domet ni domena kakih trivialnih žanrov, temveč stalna ambicija »visoke« književnosti in njenih ustvarjalcev.

Ob takem razmisleku nas začudenje, kako pisatelji, posplošeno rečeno, pravzaprav vsemu od strank prek parlamenta in vlade do države pripisujejo večji pomen kot pisanju, utegne počasi zapustiti. Zamenja pa ga lahko morda sum, da so se v nekem svojem življenjskem obdobju takšni pisci odločili za pisanje pač le zato, ker je bilo eno zelo redkih območij sorazmerne svobode za politično delovanje. Če so ob tem pisali še dobra književna besedila, je bila to prejkone srečna igra naključja.

Zadnji avtobus

Še tako racionalen človek mora sem in tja priznati, da je praznoveren. Marsikdo se potihoma sprašuje, ali je mogoče prav vse pojasniti s pomočjo razuma. Murphyjevi zakoni so več kot realni. Pa si pogledimo, kako je z avtobusom ali tramvajem, ki ga zaman cakate.

Recimo, da se želite peljati z avtobusom št. 2 ali 6 ali pa 66. Kolikokrat se pripeti, da takoj pripelje prav ta avtobus? Nikoli ali pa skoraj nikoli!

Recimo, da dežuje, da je mraz, da ste utrujeni, naveličani vsega, želite si le še na avtobus št. 66 ...

citku. Bodite prepričani, da tedaj avtobusa št. 66 ne bo! To velja seveda tudi, če se vam mudi na vlak, v službo, na koncert

več šestinsedest, vi pa ste utrujeni, mraz je ali pa se vam mudi na randi svojega življenja. Bodite trdno prepričani,

ke šestinsedest ni od nikoder!

Zagledate prometnika in ga vprašate: »Oprostite, ste mogoče ukinili progo št. 66?«

Prijazno (ali pa manj prijazno) vam odvrne: »Ne. Ravno je odpeljala, naslednja pa pride že čez nekaj minut.«

Tedaj pripelje mimo že trinajsta trinajstica, za njo Taksij za Torbuk, potem stirinajsta stirinajstica, moskovski avtobus št. 22, potem londonski avtobus št. 33 (tak tavisok, dvo-nadstropni). Medtem pripelje mimo Postna kočija Johna Forda z Johnom Waynom in Shelly Winters, pa Zadnji vlak za Dodge city, potem madridska šestinsedestica, le vaše šestinsedestice ni od nikoder. Mimo

pripelje se Tramvaj poželenje (scenarij T. Williams, režija E. Kazan z M. Brandom in V. Leigh) in trintrideseta trintridesetica.

Sedaj vam je že povsem jasno, da vašega avtobusa ne bo, da ste zamudili na sestanek v kadrovske službi, kjer vas je čakala boljša služba, ali pa na zmenek z najlepšim dekletom. Celo povratek domov, kjer naj bi si odpočili, vam je že dokončno pogorel. Vsakomur bi že postalo jasno, da so bile na delu neciste sile, torej nekaj, česar razumsko ni mogoče pojasniti. Dejstvo je le to, da avtobusa, ki ga čakate, ni od nikoder, in verjemite mi, da ga se lep čas ne bo!

Borivoj Repe

PODOBE SLOVENSkih SKLADATELJEV (11)

Izrazita dvotirnost

Skladatelj in dirigent Darian Božič (rojen 29. aprila 1933 v Slavon-skem Brodu) živi in deluje v Ljubljani.

Studij kompozicije je končal (1958) na ljubljanski Akademiji za glasbo pri Lucijanu Mariji Skejncu, dirigiranje pa (1961) pri dr. Danilu Svari. Nato (1967) se je izpopolnjeval v Parizu in Londonu. Najprej je deloval v Ljubljani kot violonist - orkestras (Opera in balet SNG, 1953-64) in Slovenska filharmonija (1964-68), nato kot dirigent Opere in baleta SNG (1968-70), kot umetniški vodja SF (1970-74); potem je D. Božič v letih 1974-80 deloval kot svobodni umetnik, od 1980 pa je pričel profesionalno pot univerzitetnega glasbenega pedagoškega delavca, najprej na Univerzi v Ljubljani (Pedagoška akademija-Pedagoška fakulteta, 1981-88 kot docent in izredni profesor), od 1989 pa je redni profesor na Oddelku za glasbeno pedagogiko na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Tu predava strogi glasbeni stavek (kontrapunkt in harmonija), je predstojnik Katedre za kompozicijsko tehniko in vodja Centra za jazz in elektroakustiko (CJEA). Od 1990 predava se na Akademiji za gledališče, radio film in televizijo (ljubljska Univerza) predmet oblikovanje zvoka.

V začetku kompozicijskega ustvarjanja se je Božič se navezoval na glasbeno tradicijo (Koncert za klavir in orkester, 1956), že kmalu pa je pričel vključevati v svoja dela dosežke jazz (koncerti za: altovski saksofon in ork., 1958; pozavno in ork., 1960, trobento in ork., 1961), pozneje je sprejel serialno tehniko

(Simfonija, 1965), ki jo je razširil s prvimi električnimi in konkretne glasbe (Requiem, 1969; Pop-art III - za godalni kvartet, 1971; Audiospectrum, 1972; Koncertantna glasba, 1983) in dodal vizualnost ter govornost in péta besedila (opera Ares - Eros; 1970-72; Slovenske pesmi za glas, recitatorja, napovedovalca in orkester, 1972; opera Lizistrata, 1975; Bela krizantema - koncertna drama za igralca, sopran, bariton in orkester, 1976; Stirinajsta - koncertna drama za solo violončelo, stiri recitatorje, zbor in orkester, 1980; glasbeno-scenski projekt - opera Kralj Lear, 1979-85). Božič se v sceničnih delih upira potrošniški miselnosti, riše usodo majhnega naroda, razmi-

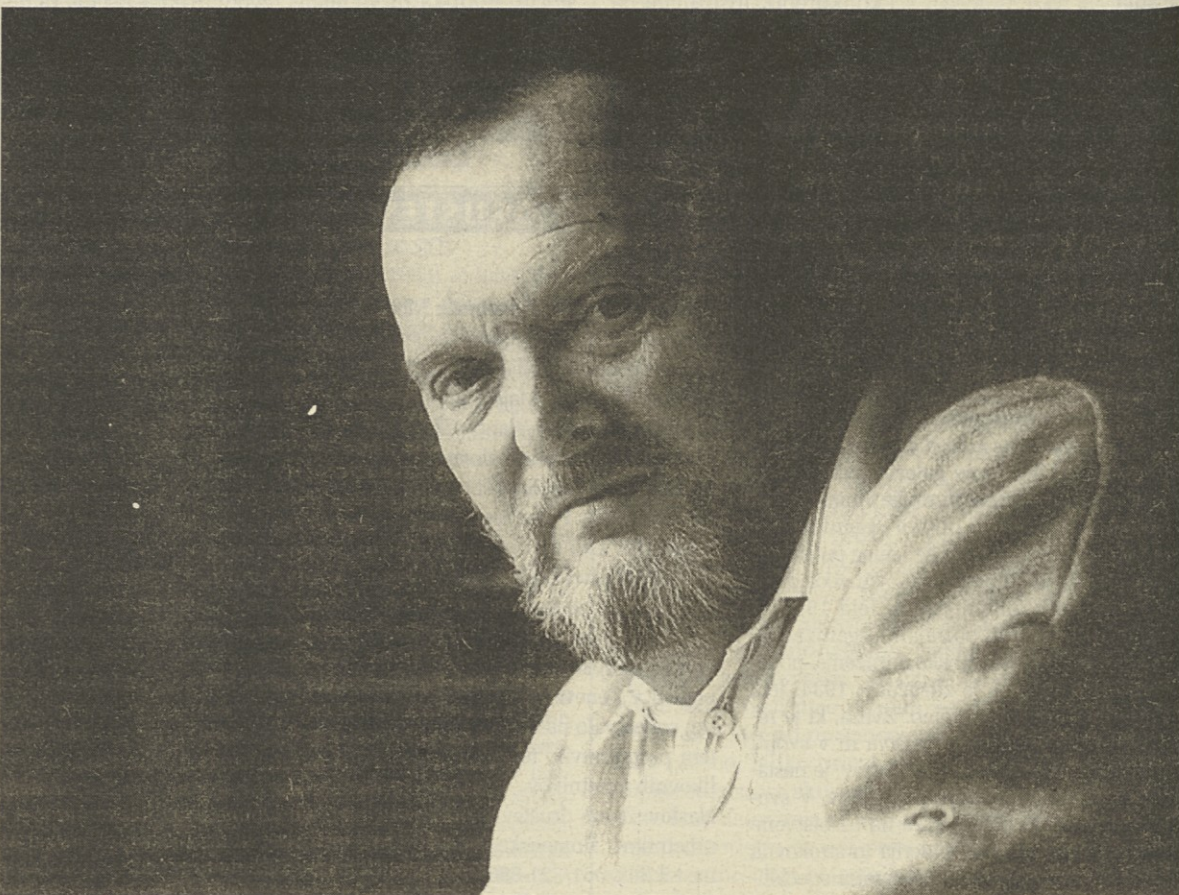
slja o mestu in vlogi umetnika, ali pa se bojuje proti neglasbenim manipulacijam. Iz navedenega in razvidnega Božičevega opusa je značilna izrazita skladateljska dvotirnost: na eni strani ustvarjanje bolj ali manj čiste instrumentalne glasbe, na drugi pa ustvarjanje, ki poleg občasne uporabe sintetičnega zvoka in vizualnega dogajanja vključuje tudi govorno ali péto besedo, s katero zunajglasbeno angažirano pripoveduje.

Kljub tradicionalnemu solanju je skladatelj stopil v svet glasbe skozi jazz, ter se je, izhajajoč iz skladateljskega združenja Pro musica viva (le-tej tudi D. Božič ni ušel), sredi šestdesetih let pridružil sodobnim zvočnim toko-

vom-glasbenemu odru postmodernizma, multidisciplinarnemu - projektnemu glasbeno-gledališkemu opusu. Morda se je to pri Božiču začelo že zdavnaj prej, pred osemdesetimi leti 20. stoletja: Jago - happening za osem izvajalcev in magnetofonski trak, 1968; Maximilien Robespierre - koncertna drama za dva igralca, mešani zbor in dva tolkalca, 1977-78; Listi iz dnevnika - kantata za mladinski zbor, dva recitatorja, klavir in kontrabas; 1978; Slovenska visoka pesem - koncertna drama za igralca, igralko, mladinski zbor, magnetofonski trak in simfončni orkester, 1980-83; Sicut laudaret Gallus - slavoslovna uvertura za igralca in simfončni orkester,

1987, da bi potem Božič v letu 1994 v enem samem zamahu v non-stop slavnostem programu 8. septembra odprl donacijo akademskega kiparja in slikarja Janeza Boljke v Kostanjevici na Krki. V več kot šesturnem nastopu so bila izvedena številna nazadnje ustvarjena Božičeva dela: Intrada 90 in 94, koncertna retrospektiva skladb, napisanih za otvoritve likovnih razstav J. Boljke (Nova Gorica 72, Kostanjevica 90, Volčji potok 92 in krstna izvedba Kostanjevica 94), Poganska hvalnica 90, »2B - 72« - 72, »Samorog« - 92, Koncert za dva saksofona - Hommage a Ati Soss in Ite, Est! (=Tako, je!).

Franc Kriznar
Foto: Tihomir Pinter

Darian Božič

Kriza je mimo?

Štirje dnevi umetnostne ponudbe na 35.000 kvadratnih metrih

Sejemska umetnost - predstavljanje komercialnih galerij, izdajateljskih hiš za grafiko in multiple ter umetnostnih založb ima v Bologni kot najstarejši prireditelji tovrstne predstavitev vsako leto tudi prvi časovni »domicil«. Stiri uradni dnevi (27. - 30. januar) z otvoritvenim predvečerom - to je letosnji prvi sejem pod nazivom Colpo d'occhio na 35.000 kvadratnih metrih s preko 250 galerijami (od teh 27 tujih), 31 umetnostnimi založbami in, kot že običajno - tokrat enajstič - s posebnim sektorjem, posvečenim keramiki (40 domačih in tri tuji galeristi). Sociološko-politični vidiki sejma: srečanje umetnikov in kritikov na temo Kam gre umetnost, posebna razstava gostov - enajstih slikarjev iz Latvije (v uvodu k priložnostnemu katalogu so navedeni zgodovinski stiki med Rigo in Bologno, tudi ta, da je Bologna izpod fasistov leta 1945 osvobodil general W. Anders, diplomant Politehnike iz Rige).

Najbolj iskana so dela historične avantgarde in realizma ter italijanska dela

In če so na eni strani udeleženci zbora Kam gre umetnost na prvo mesto postavljali umetniska etična načela, odkrivnaje »sanj«, zagovarjali svobodo mimo ideoloških opredelitev in predpostavk, dalje opozarjali na preteco nevarnost konformizma in homologizacije med najmlajšimi - pri cemer pa mora umetnostni trg ostati, počakati zadaj - pa smo se na drugi strani srečali z zanimivimi statističnimi podatki, do katerih je pršla posebna marketinska raziskava instituta CIRM med italijanskimi galeristi: dela historične avantgarde in realizma išče kar 34 odstotkov občinstva, 27 odstotkov je ogretil za abstraktizem in informel se posebej, 22, 4 odstotka za transavantgardo; dalje - absolutno prednost imajo domaća italijanska dela, med katerimi pa vrednost del, nastalih v 60., 70. letih najbolj niha. Optimistične so napovedi galeristov (skoraj 60

W. Vaccari: Igralec z usti, 1994, olje na platno

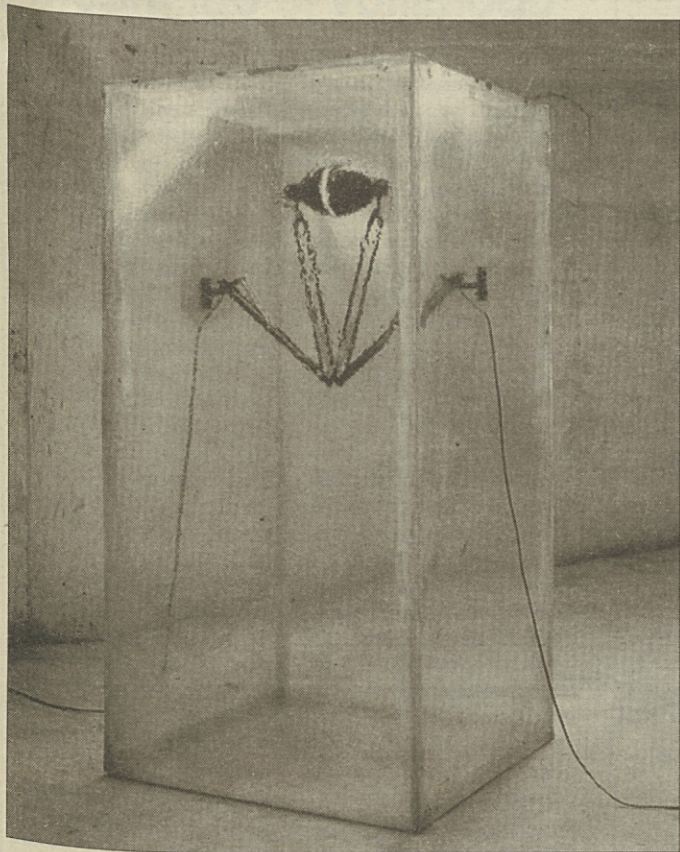
odstotkov anketirancev), da po sedanji recesiji narašča povpraševanje, tudi število kolekcionarjev, pa tudi cene delom, vsaj za 10 odstotkov letno, pri cemer pa se je treba zavedati, da je lira od leta 1992 izgubila več kot 30 odstotkov.

In če smo že pri številkah: povprasali - kajti javno jih večina galeristov tokrat ne objavlja - in zabeležili smo si galerijske brutto cene avtorjev, ki nas bi utegnile (zaradi primerjave s Slovenijo) zanimati. Za grafike pokojnega italijanskega Marinija (pravkar je bila njegova razstava barvnih litografij in jedkanic v Piranu) je treba pripraviti 6000 mark, za Mihano-viča (hrvaskega fotorealista, ki ima svoj trg predvsem v ZDA, za njegove sitotiske) 1800 mark, za Mersada Berberja (barvni sitotisk, ki povzema nekdanjo strukturo njegovega globokega tiska) 1600 mark; olja Zorana Musica iz poznih šestdesetih in sedemdesetih let se gibljejo okrog 135-140.000 mark. Videli smo na primer izvrsten ženski portret (iz leta 1935) sicer atipičen za kasnejši razvoj F. Picabia, za 50.000 mark.

Artefiera lahko zadovolji vsakega ljubitelja umetnosti

Sprehod po vseh starih paviljonih, pri cemer so trije v pritličju, četrti pa je v prvem nadstropju in najbolj prebran, kajti letos je tako nalogo opravil poseben konzultativen odbor, ki je očitno preprečil pojav največjega kica - lahko zadovolji okus vsakega kolikor toliko orientiranega obiskovalca, ljubitelja umetnosti.

Konvencija slike, skulpture, grafike (na tem slednjem področju je očitno zaradi velikih možnosti reproduciranja največja kriza v kvaliteti originalne pojavnosti!) na eni strani, objekti, ki služijo bolj v reklamiranju kot za dejanski nakup (primer Armanovega »topolina«, odlitega skupaj s preko 20 majolikami, v porcelan), ali izmislijanje trikov (voščene kopije kipov Brancusija, Giacomettija, Modriglianija, M. Rossa iz voška lahko prizges, da dobiš dimno silhueto originalov) - na drugi strani

J. Plensa: Cloudy box fleuve, 1994, poliester.

Z. Mušič: Morski sadeži, 1986, mešana tehnika.

E. Baj: Bradata maska talavai za iniciacije, 90. leta, mešana tehnika

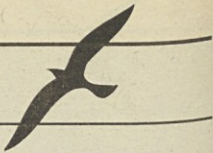
pa informativna opozorila na nove, tudi teoretične zasnove nekdanje avantgarde, konceptualistov, pa tudi predstavnikov iz najmlajših vrst: videoarta in fotografije pa skoraj nismo zabeležili. Na keramičnem oddelku velesajma je pripravil pravo presenečenje eden izmed vodilnih angleških popartistov Joe Tilson, ki je v bližnji Imoli izdelal trideset del v zgani glini in majoliki: skulpturalni objekti, ki so vezani na njegovo slikarstvo in grafiko, so izjemno zanimivi in upajmo, da jih bomo prihodnje leto videli tudi v Ljubljani.

Naslednji umetnostni sejem bo ARCO v Madridu

Med spremljajočimi dogodki izven velesajma velja še opozoriti na veliko pregledno razstavo nemškega informelista Bertranda Schultzeja v Moderni galeriji (od 26. 3. 1995).

Cez dober teden odpre vrata se eden, bistveno mlajši, toda zelo pomemben sejem - ARCO v Madridu. Po napovedi bo tam predvsem več mednarodne umetnosti - slovenske sicer ne, razen Andraža Salamuna v slovenski galeriji A+A izven sejma. Pa saj je tudi v bližnji Bologni samo ljubljanska Visconti galerija nastopila z Živkom Marusičem ob svoji sicer mednarodni izbiri. V pokrizni situaciji moramo biti zadovoljni tudi s tem - mar ne?

Aleksander Bassin

POLJSKA / VLADNA KRIZA

Pawlak naj odstopi!

Premier je po mnenju Walense nesposoben voditi vlado

VARSAVA (dpa, AFP) - Poljski predsednik Lech Walensa je v ponedeljek na srečanju z voditelji vseh parlamentarnih skupin prvič javno izjavil, da zahteva spremembe v vrhu vlade premiera Waldemarja Pawlaka ali samorazpustitev parlamenta. V nasprotnem primeru bo moral sam sprejeti ustrezne odločitve.

Ministrskemu predsedniku Pawlaku je Walensa očital, da njegova vlada nima koncepta in da je nesposobna. »Tako pač ne more iti naprej. Čakam na novega energičnega premiera,« je dejal poljski predsednik.

Ce koalicija ne bo hotela razpustiti parlamenta, mora čimprej urediti zadeve. Novi ministrski predsednik bi v primeru Pawlakovega odstopa lahko postal Aleksan-

der Kwasniewski, vodja nekdanjih komunistov, združenih v Zvezo demokratske levice (SLD).

Waldemar Pawlak je doslej zavračal vsako možnost svojega odstopa, pri tem pa ga je podpirala njegova Kmečka stranka (PSL).

Poljsko vodstvo bo o tem odločalo sele v petek. Včeraj so odgovarjali za zgodaj popoldne napovedano sejo voditeljev koalicijskih strank. Iz krogov, ki so blizu parlamentu, se je izvedelo, da voditelji koalicije razpravljajo o možnosti, da bi nekdanji komunisti ali opozicijske stranke v sejmu, poljskem parlamentu, zahtevale glasovanje o nezau- pnicni vladi Waldemarja Pawlaka. Vendar nekdanji komunisti nimajo dovolj glasov, da bi vladali.

Predsednik Walensa je

Poljski predsednik Lech Walensa (Telefoto: AP)

preteklo nedeljo zagotovil, da bi soglasal, če bi se Kwasniewski odločil, da bo kandidiral za predsednika poljske vlade. Kwasniewski je na sicer zelo burni seji voditeljev parlamentarnih strank izjavil, da je kandidaturu pripravljen sprejeti. Zdaj se je torej treba pogajati in dogovoriti o podrobnostih.

Predsednik Walensa je vehementno zavrnil novinarska poročila, ki so navajala, da namerava nekdanji vodja sindikata Solidarnost za predsednika vlade nastavi

viti generala Tadeusza Wileckega, ki je zdaj na čelu vrhovnega poveljstva.

Pred novinarji je Walensa dejal, da bo v primeru, če mu ne uspe »miroljubno in v skladu z zakoni« izpeljati spremembe, moral »suspendirati svojo predsedniško kandidaturu za drugo mandatno obdobje« in konec februarja ustanoviti novo stranko. Nejasno pa ostaja, ali to pomeni, da se bo kandidaturi za predsednika države popolnoma odpovedal, ali bo poskusil preloziti predsedniške volitve.

EVROPSKA ZVEZA / SREČANJE ZUNANJIH MINISTROV

Razvojna pomoč sprla ministre

Bonn in London zahtevata manj pomoči afriškim, karibskim in pacifiškim državam

BRUSELJ (dpa) - Včerajšnje srečanje zunanjih ministrov Evropske zveze je potekalo v napetem ozračju. Ministri namreč niso našli skupnega jezika pri vprašanju, koliko naj države petnajsterice prispevajo v sklad za pomoč nerazvitim državam. Razvojno pomoč Evropska zveza pošilja v sedemdeset držav afriško-karibsko-pacifiškega prostora (tako imenovane države AKP). Razprava je zasla v slepo ulico in ministri so se zavzeli za 30-odstotno zvišanje teh sredstev, Nemčija in Velika Britanija pa sta odločno povedali, da želita svoje dajatve bistveno zmanjšati. »Znasli smo se sredi zelo surove razprave,« je izjavil neki neimenovani diplomat. Nemčija se je zaradi neizprosnega varčevalnega programa finančnega ministra Thea Waigla in okleščene proračuna znašla v »izjemno težkem položaju«.

V države AKP, večinoma nekdanje evropske kolonije, se je v zadnjih petih letih zložilo kar 10, 8 milijarde ekujev. Nemčija, ki je prispevala največji del, je dala 2, 8 milijarde ekujev. Poslanci nemškega parlamenta so vladi naložili, naj to vsoto zniža in naj privarčevani del raje porabi za dvostransko, pomoč.

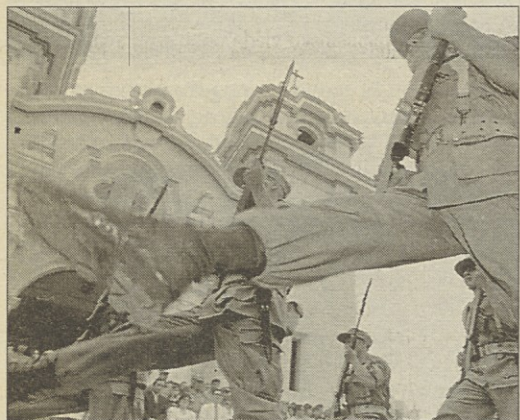
Evropska zveza se je tako pri vprašanju razvojne pomoči razdelila na dva tabora.

Francijo podpirajo skandinavske dežele, Luksemburg in Španija, Nemčiji pa ob strani stojita Nizozemska in Velika Britanija. London zeli svoj delež znižati za 28 odstotkov. Le dan po predvidenem izrednem srečanju, torej 16. in 17. februarja, se bodo predstavniki EZ sestali s predstavniki držav AKP, da bi določili novo pomoč.

Bolj srečne roke so bili zunanji ministri pri vprašanju uvedbe carinske unije s Turčijo, ki jo je doslej s svojo pravico veta blokirala Grčija. Francija, ki trenutno predseduje Evropski zvezi, je izdelala nacrt, po katerem naj bi Atene v zameno za popustitev Turčiji dobile natančen časovni rok za pogajanja, s katerimi bi si Ciper utrl pot med polnopravne članice Evropske zveze. Sklenitev carinske unije s Turčijo je bila še decembra lani videti povsem nemogoča, saj so vsa intenzivna pogajalska prizadevanja Bonna trčila ob gluhemu usesu Aten. Ciper in Malta sta leta 1990 zaprosila za polnopravno članstvo v tedaj še Evropski skupnosti. Zaradi političnih razmer na Cipru, ki je od leta 1974 razdeljen na grški in turški del, je Bruselj odločil, da odločanje o članstvu tega otoka odloži za nedoločen čas. Zdaj je Bruselj predvidel, da se bodo pogajanja s Ciprom za polnopravno članstvo v EZ začela šest mesecev po medvladni konferenci, ki je predvidena za prihodnje leto in na kateri bodo odločali o reformnih spremembah EZ. Predhodna rešitev ciprskega notranjepolitičnega konflikta med obema etničnima skupinama ni več predpogoj, s katerim je Bruselj doslej zavrčal ciprske prošnje.

NOVICE

Pogajanja med Perujem in Ekvadorjem

RIO DE JENEIRO, LIMA - Pogajanja o prekinitvi obmejnih spopadov med Perujem in Ekvadorjem so se včeraj nadaljevala v Braziliji. Ekvadorski predsednik Sixto Duran Ballen, ki je v nedeljo po neuspešnem krogu pogajanj neprispevanje prispeval v Rio de Janeiro, kjer se je sestal z brazilskim predsednikom Fernandom Henriquejem Cardosom, je včeraj zatrdil, da si bo prizadeval spor rešiti na miren način. Duran Balle je obenem ostro zavrnil možnost vojaškega posredovanja Organizacije ameriških držav (OAS). Ekvadorski predsednik je včeraj odpotoval v Buenos Aires, kjer se je sestal z argentinskim kolegom Carlosom Menenom, v Santiagu pa bo obiskal se ciljskega predsednika Eduarda Freija. Peruijski predsednik Alberto Fujimori pa je včeraj izjavil, da se bo z Ekvadorjem še naprej pogajal, vendar bodo perujske varnostne sile nadaljevale z akcijami za osvoboditev Peruja. Kot zatrjujejo v Limi, je perujskim varnostnim silam že uspelo osvoboditi večino ozemlja, ki ga je pred enajstimi dnevi zasedla ekvadorska vojska. Srditi spopadi pa se vedno potekajo na pobočjih gorske verige Tiwiza, kamor je Lima že poslala okrepiteve. (dpa, Telefoto: AP)

Poročilo ameriške vlade o razmerah v ZRJ

PRISTINA - State Department v svojem letnem poročilu o uresničevanju človekovih pravic in svobod na ozemlju ZRJ, ki so ga pred nekaj dnevi objavili v Washingtonu, poudarja, da predsednik Srbije Slobodan Milošević strogo nadzoruje srbsko policijo, ki steje več kot sto tisoč pripadnikov in je odgovorna za surovo teptanje človekovih pravic tretjine prebivalstva Srbije, ki jih sestavljajo različne narodnosti. Do povečanja nasilja je prišlo se zlasti po odhodu misije KEVS s Kosova in Sandzaka (poleti leta 1993). Poročilo izrecno poudarja, da so srbske oblasti odgovorne za etnično čiščenje v Sandzaku, kjer namesto pobeglih Muslimanov naseljujejo Srbe. Med drugim poudarjajo, da je v letu 1994 izginilo v labirintih srbske policije 17 Albancev ter da jih je več kot sto obsojenih zaradi svoje dejavnosti, več tisoč Albancev pa so pretepli med akcijami »iskanja orožja«. Srbska policija uporablja elektrošoke in tudi vse druge vrste mučenja z namenom, da bi od priprtih Albancev izsilila »priznanja«, ki jih bodo pozneje bremenila na sodišču - se poudarja poročilo State Departmenta. (Blerim Shala)

BIH / CESTE ZA CIVILNI PROMET SPET ODPRTE

Čez letališče k sorodnikom

Srbi so le dovolili odpreti ceste med Dobrinjo in Butmirom

SARAJEVO (AFP, Reuter) - V Sarajevu so Srbi včeraj predstavnikom ZN končno dovolili odpreti ceste med mestnimi občinami Dobrinja in Butmir, ki ležita ob letališču, ki ga nadzorujejo modre celade. Več sto Sarajevčanov je tako lahko prvič po sedmih mesecih obiskalo sorodnike in prijatelje, drugi pa so si pripeljali nujno potrebna drva ali živila, ki jih v mestu ni mogoče dobiti ali so predraga.

Iz bihaškega zepa pa predstavniki Unprofora poročajo o nadaljevanju srditih spopadov med bosansko vojsko in Abdičevim milico. Najhuje je v okolici Velike Kladuse, kjer so opazovalci ZN samo v noči na ponedeljek nasteli več sto eksplozij granat. Bosanska vojska naj bi po trditvah ZN skušala ponovno zavzeti mesto, iz katerega so jih pred časom pregnali Abdičevi vojaki ob pomoči Srbov s hrvaških ozemelj.

Evropska zveza je podprla francoski predlog o sklicu nove mirovne konference za nekdanjo Jugoslavijo, na katero naj bi po pisanju francoskega časopisa Le Monde, ki ga vladne službe še niso zanikale, predsednik Mitterrand

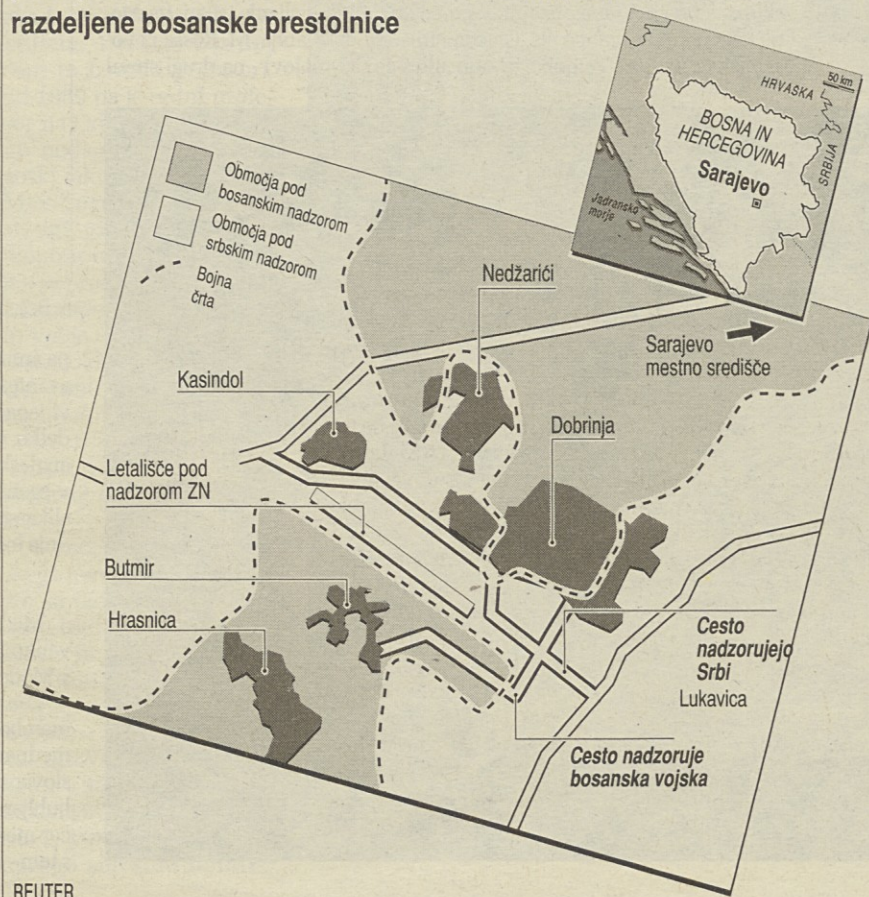
povabil predsednike Hrvaske, Srbije ter BiH, Tudmana, Miloševića in Izetbegovića v Pariz.

Kot je včeraj zapisal omenjeni list so cilji omenjene konference omejeni. Republike nekdanje Jugoslavije naj bi se medsebojno priznale in sprejele mirovni nacrt skupine za stike. Predstavniki držav članic omenjene skupine pa bi Srbom v zameno ponudili nadaljnje popuščanje sankcij mednarodne skupnosti, morda pa celo njihovo popolno ukinitve.

Strokovnjaki skupine za stike, ki so se minuli teden o nadaljevanju mirovnih prizadevanj pogovarjali v Münchnu, so zaskrbljeni, da bi po aprilskem izteku štirimesečnega premirja v BiH, znova izbruhnili spopadi, zato si intenzivno prizadevajo za medsebojno priznanje BiH, Srbije in Hrvaske, kar naj bi nekoliko umirilo strasti in zmanjšalo možnost novih spopadov. Hrvaška in muslimanska stran sta se na srečanju s predstavniki skupine za stike v Münchnu tudi sporazumeli, da bo v razdeljeni Mostar, ki ga znova ogrožajo nesporazumi, prišel mednarodni posrednik.

CESTE ČEZ SARAJEVSKO LETALIŠČE

Zemljevid prikazuje ceste preko sarajevskega letališča, ki so jih včeraj prvič po sedmih mesecih odprli tudi za civilni promet, med deli razdeljene bosanske prestolnice

REUTER

ČEČENIJA

Najmočnejše orožje upornikov je optimizem

GROZNI - Čečenski borci, ki se vztrajajo v Groznu, so kljub temu, da kljubujejo številčno močnejši in bolje oboroženi ruski vojski, odločni svoj boj nadaljevati. Mesto, ki je zaradi nenehne ruskega obstreljevanja s težkim orožjem že povsem porušeno, jim se vedno daje zavetje, ceprav le v temnih in vlažnih kletih. Ruski vojski se ni uspelo, da bi Čečene pregnala iz mesta. Njihovi nasmejani obrazi in odločnost, da vztrajajo, dokazuje, da pred močnim nasprotnikom ne bodo kmalu klonili. »Nase najmočnejše orožje je optimizem,« je izjavil 33-letni Husein Gabazanov, oborožen z nožem in kalasnikom.

»Vojaki, ki jih je v boj poslal Jelcin, so drugačni od nas. Mi se borimo za domove,« je poudaril. Gabazanov je bil pred vojno voznik tovornjaka, zdaj pa živi v vlažnih in temnih kletih porušene, nekoč večnadstropne zgradbe v južnem delu Groznega, iz katere so se izselili vsi prebivalci. Doslej je bilo med ruskim obstreljevanjem ubitih več tisoč civilistov, zato vztrajajo le še čečenski borci, ki se niso pripravljene umakniti. »Slej kot prej bodo Rusi spoznali, da vojne ne morejo dobiti. Mi nimamo kaj izgubiti,« je dodal.

Med pogovorom je v neposredni bližini padla ruska granata. Borci počivajo na starih zimmicah, ki so jih našli med ruševinami in jih razmestili na umazana tla. Čeprav so razmere neznosne, s obrazov čečenskih borcev sije nekaksen nasmeh. Med počitkom si na starem stedišču kuhajo hrano in si čas med boji krajšajo s kartanjem. Večina jih ni bila nikdar v vrstah Dudajeve vojske, pridružili so se ji sele po ruskem posredova-

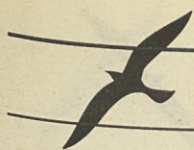
nju v Čečeniji.

»Nikdar se nisem bojeval ali nosil orožja. Sele zdaj sem postal vojak,« je povedal 36-letni Bulat Abdulmežidov, po poklicu zidar. »Ne gre za vprašanje, ali podpiram Dudajeva, preprosto nočem postati ruski suženj, zato se bojujem. Predolgo sem služil Rusom,« je dodal in iz njegovega pripovedovanja je bilo moč razbrati čečensko odločnost, ki je kljubovala že vojski carske Rusije. Čečenska odločnost ni zlomilo niti nasilno preseljevanje leta 1944, ko jih je Stalin obtožil sodelovanja z Nemci in jih več kot 800 tisoč odpeljal v daljni Kazahstan. Čečensko neodvisnost je leta 1991 razglasil sporni general Dudajev.

V neposredni bližini mestnega središča ima v kletnih prostorih svoje zaklonišče vojsko poveljstvo. Čeprav v neposredni bližini potekajo hudi boji, svoje naloge nemoteno opravlja. Na koncu podzemnega rova je generator, s katerim dobivajo elektriko za luči, v majhnem prostoru je ambulanta, v kateri skrbijo za ranjene borce. Z borci in zdravniki se posvetojuje namestnik čečenskega zunanje ministra Ruslan Cemajev, oblečen v uniformo in oborožen s kalasnikom. »Ruski vojaki se bojijo bojevati, zato raje bombardirajo. A tako nas ne bodo uničili! Le če bodo dobili močne okrepiteve, bomo prisiljeni zapustiti mesto,« smeje pove Cemajev.

Neka starka v bolnišnici prinese vrečo s kruhom. »Kako dobivate hrano?« se zanimajo tuji dopisniki. »Povejte Zahodu, da potrebujemo vse - od hrane do orožja,« odrezavo, z nasmehom na obrazu odgovori ženica.

Lawrence Sheets, Reuter

TRGOVINSKA VOJNA

Carine so morilsko orožje

Načrt trgovinskih spopadov za 26. februar je že izdelan

WASHINGTON (Reuter) - Zadnja novica tiskovnih agencij trdi, da je iz Pekinga v Belo hišo prispelo pismo, v katerem Kitajci prosijo za nadaljevanje trgovinskih pogajanj z ZDA. Bil je že zadnji čas, menijo poznavalci. Sestindvajsetega februarja bi namreč Američani s stoodstotnimi carinami kaznovali za milijardo dolarjev kitajskih izdelkov, ker Peking ne plačuje avtorskih pravic.

Spor je izbruhnil zaradi kitajskega nezakonitega presnemanja in prodajanja izdelkov ameriških proizvajalcev in avtorjev, kar pogosto počnejo kar podjetja v državni ali vojski lasti. Peking se je izgovarjal, da vseh tovarn v svoji velikanski državi ne more nadzorovati, poleg tega pa naj bi jih ZDA ponekod obtoževale povsem neupravičeno. Z morebitnimi novimi pogajanjmi bodo morda Kitajci in Američani vendarle zgladili spor, se preden bi konec meseca izbruhnila nevarna trgovinska vojna.

Odmevi na spor med Pekingom in Washingtonom so različni. Uradniki in podjetniki iz Evropske zveze zaskrbljeno opazujejo dogajanje in so kljub temu, da bi ob izvršitvi groženj najverjetneje dobili veliko naročil iz Kitajske, večinoma na ameriški strani. »Vprašanje avtorskih pravic ni le ameriško, ampak tudi evropsko,« je povedal Zygmunt Tyszkiewicz, generalni sekretar združenja evropskih podjetnikov UNICE. Predsednik Svetovne trgovinske organizacije (WTO) Donald Sutherland pa je povedal, da ta organizacija ne more posredovati v sporu, ker Kitajska ni njena članica. Kitajskemu članstvu v WTO so ogorčeno nasprotovali prav Američani, ki zahtevajo, da začne Peking najprej spoštovati pravila poštenega trgovanja med državami. Vrednost delnic na sanghajski borzi je včeraj zelo padla, prav novice o obnovitvi pogajanj pa so prečile njen razpad, ki so se ga bali borzni strokovnjaki.

Z D A

Pogajanja med državama niso rešila spora o kraji ameriških računalniških programov, filmov, glasbe in tovarniških zaščitnih znakov. ZDA menijo, da so trgovinske sankcije neizbežne, zato so ukrepale.

Datum začetka trgovinskih sankcij: 26 februar 1995
Kitajske izdelke v vrednosti 1,08 milijarde dolarjev bodo obremenili s stoodstotnimi carinami. Gre za 35 različnih izdelkov.

- **Plastični izdelki** (okvirji za slike, kartice s slikami znanih igralcev)
- **Telefonske tajnice in prenosni telefoni**
- **Športni izdelki** (ribiške palice, oprema za gimnastiko, deske za jadrnanje)
- **Leseni izdelki** (okvirji za slike, ornamenti, škatle za nakit)
- **Kolesa**

Carine ne bodo pomembno vplivale na ameriške potrošnike, saj bodo lahko kitajske izdelke, ki jih bodo podražili, brez težav kupili drugje.

Vir: raziskava AP

Trgovska vojna med Kitajsko in ZDA

ZDA in Kitajska, svetovni trgovinski velesili, sta v soboto začeli trgovinsko vojno, s katero naj bi se za večino kitajskega izvoza v ZDA podvojila cena. Če se bo to zgodilo, je tudi Kitajska že pripravila povračilne ukrepe.

Kitajska

Kitajska je že napovedala povračilne ukrepe, saj naj bi bile ameriške zahteve neupravičene, poleg tega pa naj bi se ZDA vmešavale v kitajsko zakonodajo in izvajale pritisk.

Peking ni natančno povedal, kdaj bo uvedel sankcije in v kolikšni vrednosti. Stoodstotne carine bodo določili tudi naslednjim izdelkom:

- **Igralnim napravam**
- **Magnetofonskim trakovom**
- **Kompaktnim ploščam**
- **Cigaretam**
- **Alkoholnim pljačam**
- **Kozmetiki**
- **Filmom za fotograflanje**
- **Računalniško programiranim stikalnim ploščam**

Poleg carin za te in druge izdelke bo Kitajska ustavila tudi pogajanja z ameriški proizvajalci avtomobilov o skupnih vlaganjih, umaknila dovoljenja ameriškim podjetjem ali njihovim podružnicam za ustanavljanje holdingov na Kitajskem in preprečila ustanavljanje podjetij ameriškim proizvajalcev avdio-vizualne opreme.

AP/C. Sanderson

Tudi v trgovinskih vojnah padajo žrtve

Sodniki ne poznajo milosti, ce tat trdi, da je kradel samo zato, ker glava rokam ne more dopovedati, da to ni v redu. Kljub temu nastopa Kitajska v trgovinski vojni z ZDA s podobnimi, za lase privlečenimi izgovori. Piratsko presnemanje glasbe Michaela Jacksona in Madonne ter prodajanje jutranjih jedi iz zitaric, ki so na las podobne ameriškim Kellogovim, je se posebej neupravičeno, ker so številna tatinska podjetja kar last kitajske vlade ali vojske. Kraja avtorskih pravic, patentov in druge tako imenovane intelektualne lastnine, za katero se proti Kitajcem bojuje Washington, pa je prav tako sramotno dejanje kot kraja izdelkov, ce ne še bolj, saj bo v prihodnosti večina vrednosti temeljila prav na delovanju možganov in ne rok.

Američani imajo v sporu s Kitajsko stoodstotno prav. Kljub temu bodo najbrž grozili s podvojenimi carinami za kitajski uvoz samo do polnoci petindvajsetega februarja. Na koncu bo strasti najverjetneje umiril politični realizem, zaradi katerega na kitajsko-ameriški ruski ruleti že zdaj ni izdelkov, ki so resnično pomembni za trgovino med državama, na primer kitajskega tekstilnega izvoza v ZDA ali poslov ameriškega proizvajalca letal Boeinga

na Kitajskem. Washington, tradicionalni zagovornik cim bolj svobodne trgovine, odkar je v začetku stoletja to vlogo in vlogo supersile svetovnega kapitalizma prevzel Veliki Britaniji, bi rad Peking naučil abecede kapitalizma. Tudi z japonsko se je nedavno sprl zaradi prehudih ovir za tuje izdelke v Deželi vzhajajočega sonca, Francijo in njeno prevec protekcionistično kmetijsko politiko so morali krcniti po glavi pred zaključkom pogajanj o zmanjšanju trgovinskih ovir (Gatt) in se bi lahko nastevali.

Američani nočejo, da bi njihove gospodarske grožnje pahnilo Kitajsko v prepad politične in gospodarske nestabilnosti. Aktivistična politika predsednika Clintona in ameriškega namestnika boga Merkurja, Mickeya Kantorja, je namenjena tudi domači javnosti, ne le zmanjševanju trgovinskega primanjkljaja, volilci pa so prepričani, da podcenjeni tuji izdelki spodbujajo plače ameriskemu delavcu, pa če je to zaradi različne usposobljenosti in produktivnosti res ali pa tudi ne. Tudi zato bodo ameriški trgovinski krizarji previdni v boju s Kitajci. Upajo, da bodo prav ameriški ukrepi tista kapljica čez rob, ki bo Kitajce končno spravila na pot resničnega kapitali-

zma, tistega z malo gospodarskimi ovirami in veliko pravne države.

Toda številni strokovnjaki se bojijo, da je že prepozno. Med napetim cakanjem na smrt patriarha Deng Xiaopinga - in na boj za oblast - ni najbrž danes na Kitajskem nikogar, ki bi si upal odločno zarezati v državno potrošnjo, olastniti podjetja in lasti države in vojske ter vzpostaviti večstrankarsko demokracijo. Kaos, v katerem se sredi izvrševanja teh nalog danes utaplja Rusija, na bi bil po mnenju nekaterih strokovnjakov prava malenkost v primerjavi s tistim, kar čaka Kitajsko. Se posebej zato, ker po mehiki lekciji mednarodni finančni trgi ne bodo več usmiljeni s tistimi, ki zamujajo s placevanjem dolgov. Med temi je tudi Kitajska. To je morda se en dober razlog, da se ameriška administracija ta čas tako intenzivno ukvarja s Kitajsko. Ko bodo tam nastopile resnične težave, bodo vsaj približno poznali zdravila za prvo pomoč. Nekdo bo seveda moral reševati tistih osemindvajset milijard dolarjev, kolikor so jih v zadnjih dveh letih zahodnjaki nalozili na Kitajskem. O samem trgovinskem sporu pa zadnja novica pravi, da bodo kmalu obnovili pogajanja.

Barbara Kramzar

BLIŽNJI VZHOD / JEDRSKO OROŽJE

Egipt se upira pritiskom ZDA

Izrael lahko sproži tekmo v jedrskem oboroževanju, menijo Arabci

GAZA. KAIRO (Reuter, AFP) - Se naznani napadalcu so včeraj v Gazi ubili izraelskega stražarja. Napadalcu so po poročilih izraelske vojske od blizu streljali z avtomatskim orožjem na avtomobil zasebnega varnostnega podjetja, ki je spremljal dva tovornjaka z gorivom. Enega stražarja so ubili, drugega pa hudo ranili. Napad je razjezil predvsem voditelja PLO, Jasera Arafata, ki si na vse kriplje prizadeva prepričati Izrael, da lahko ustavi islamske skrajneže.

Danes naj bi se nadaljevala pogajanja med izraelskimi in palestinskimi predstavniki o volitvah v organe palestinskih lokalnih oblasti. Za pogajanja so se najvišji predstavniki Izraela, PLO, Egipta in Jor-

dani je dogovorili na nedavnem srečanju v Kairu.

V egiptovski prestolnici so najvišji predstavniki Egipta, Sirije in šestih zalivskih držav po dvodnevnem zasedanju podpisali izjavo, s katero so se odrekli podpisu sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja, ce tega ne bo storil tudi Izrael. »Izrael mora podpisati sporazum o nesirjenju jedrskega orožja, sicer se bo na Bliznjem vzhodu začela tekma v jedrskem oboroževanju,« je posvaril sirijski zunanji minister Faruk Sara.

Američani skusajo Egipt in druge arabske države prepričati v podpis sporazuma o omejevanju sirjenje jedrskega orožja za omejen čas, se preden bi se za tako potezo odločil tudi Izrael. Temu ostro nasprotuje Egipt.

Bo zmagala zmernost ali nasilje? Jordanski kralj in izraelski poslanec Azran (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O Lionelu Jospinu

»Zaradi dinamike, ki je značilna tudi za francosko politiko, lahko napovemo, da bodo naslednje javnomnenjske raziskave pokazale izboljšanje položaja Lionela Jospina. Slednji poseblja integriteto in resnost, kar sta najpomembnejši lastnosti, ki jih cenijo volilci pri predsedniških kandidatih. Zdaj mora Jospin Francozom dokazati, da ima levica kljub notranjim razprtijam se kaj povedati in predlagati. Socializem vodi k vsemu - seveda le v primeru, ce se ga osvobodimo. Cetudi se zdi slednja trditev morda smešna, je mlajša zgodovina dokazala prav to. Po propadu komunizma in zaradi dejstva, da se delavski razred v socioloskem vidiku vse bolj zmanjšuje, je za levico nastopil čas, da razmisli o svojem nadaljnjem obstoju. Res velikanski zalogaj.« (Le Figaro, Pariz)

O Borisu Jelcinu

»V Moskvi napovedujejo, da se bo Jelcin locil od tistih, ki zagovarjajo vojno možnost rešitve čečenskega konflikta. Izkušnje z Jelcinom kažejo, da ne moremo napovedovati korakov politika, ki nas "skoraj" brez izjeme redno preseneca - in to neprijetno. Prevečkrat se je izkazalo, da so Jelcinove obljube pravzaprav prazno govoricenje. Njegove grožnje pa ponavadi doživijo uresničitev, ki je največkrat veliko bolj kruta od pričakovane. Temu primerno dolg je tudi seznam človeških in drugih žrtev, ki so povezane z neponovljivo kariero kmečkega fanta z Urala, ki se je prebil do položaja enega največjih svetovnih voditeljev. Ce iscemo pozitivne elemente v njegovi politiki, se nam pravzaprav vsili le ena slika: Jelcinovo legendarno poziranje na sovjetskem oklepniku v času avgustovskega puča leta 1991.« (Salzburger Nachrichten, Salzburg)

O prihodnosti zveze Nato

»Nato zdaj obstaja v radikalno spremenjenem svetu in ni več izpostavljen le eni nevarnosti, ki ogroža vse članice, temveč je izpostavljen skupni nevarnosti iz vzhoda. Nevarnosti torej ostajajo in Nato lahko ohrani in poveča stabilnostno ter varnostno območje le, ce ne razvedenijo vrednote, ki so njegova moč. Ce zahodne vlade ne bodo uspele prepričati svojih prebivalcev o smislu in uporabnosti Nata, bo zveza sama po sebi propadla. V primeru, da se Severnoatlantska zveza zave osnovnih vrednot svojega obstoja, ima prihodnost. Ce pa bo Nato ukrepal le zaradi dnevnopolitičnih potreb, bo doživel neuspeh.« (Frankfurter Rundschau, Frankfurt)

O vladni krizi na Poljskem

»Koalicija ukrepa po scenariju, ki ga je napisal Walensa. Zdaj so se spopadle poljske stranke. Ce bo temu sledil razpad koalicije in nastanek manjšinske vlade premiera Pawlaka, bo imel predsednik Walensa možnost, da parlament legalno razpusti. Walensa bo zadovoljen tudi, ce Kwasniewski zamenja Pawlaka na položaju predsednika vlade ... Premier bo potem postal glavni cilj vseh napadov v predvolilnem boju. Ne moremo se znebiti občutka, da je Walensa obenem scenarist in režiser poljskega političnega življenja. Seveda igra tudi glavno vlogo v tej igri. Ob koncih tedna pa je potem se gledalec.« (Zycie Warszawy, Varšava)

O ameriško-kitajskih pogajanjih

»V trenutku, ko je politična situacija v obeh državah izredno kocljiva, je potrebna učinkovita diplomacija. V Pekingu potekajo politični boji za nasledstvo Deng Xiaopiga... Obstaja nevarnost, da konservativni ameriški politiki prisilijo nemogočo ameriško administracijo, da naredi Kitajsko za grešnega kozla in na ta način se bolj razsiri spor glede trgovinskih vprašanj ... V prihodnjih treh tednih se bo pokazalo, ali sta Peking in Washington politično dovolj zrela. Ze zaradi lastnega interesa in tudi zaradi svetovnih gospodarskih tokov je nujno, da se spor čimprej reši. Obe strani se morata izogniti nacionalizmu in teznjam po masčevanju. Zdaj so potrebne trezne glave.« (Financial Times, London)

O mehiki finančni krizi

»Mehiška kriza je tri tedne zaposlovala mednarodne finančne tge. Na sobotnem vrhu G-7 v Torontu so bogate države skušale potegniti zaključke iz mehiske finančne krize. Prvi je ta, da se Mednarodni denarni sklad (MDS) znova vključuje v reševanje velikih finančnih kriz. Slednje je povzročilo kar nekaj nelagodja v Evropi, saj se je MDS z "velikimi" plačniki, kot sta Nemčija in Francija, le zelo na kratko posvetoval. Finančniki MDS so presenetili tudi ameriški kongres, ki se je trudil, da bi mu Bill Clinton finančno pomoč Mehiki cimdrazje placal. Zaradi obsega sredstev, ki jih je sprostila mednarodna skupnost, so si finančni trgi precej opomogli.« (La Tribune, Pariz)

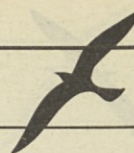
ZDA / PREDSEDNIK IN OPOZICIJA

Boj za proračun

WASHINGTON (Reuter, AFP) - Novi spopadi na ameriskem političnem odru se lahko začnejo. Ameriški predsednik Clinton je včeraj namreč predstavil svoj predlog proračuna za novo finančno leto, ki se začne oktobra. S tem je republikanska opozicija dobila v roke orožje za spopad na svojem najljubšem političnem programu, zmanjšanju državne porabe. Ze vnaprej lahko brez kakršnegakoli tveganja napovemo, da republikanci s Clintonovim predlogom proračuna, ki steje 161 bilijonov dolarjev, ne bodo zadovoljni in da bodo v kongresu, kjer predstavljajo večino, uporabili vsa sredstva proti njemu.

Predsednik predlaga zmanjšanje državnega proračuna za 144 milijard dolarjev v prihodnjih petih letih, večinoma s crtanjem najrazličnejših državnih programov, sest milijard dolarjev pa bi odbili tudi vojski. Primanjkljaj, ki zdaj hromi ameriško gospodarstvo, bi ostal blizu dvestotih milijard dolarjev na leto, pa čeprav predsednik ne bo zarezal v največje proračunske porabnike, kot je zdravstveno zavarovanje za revnejše in starejše državljane. Poleg tega Clinton načrtuje zmanjšanje davkov za srednji razred v višini 63 milijard dolarjev ter več denarja za boj proti kriminalu in nezakonitemu priseljevanju, za varovanje okolja, raziskovanje in za mlade.

Clintonovi republikanski nasprotniki so že napadli načrte za krčenje vjaskega proračuna. Verjetno pa bodo v prihodnjih dneh tudi dokazovali, da se predsednikova aritmetika zmanjševanja davkov in proračunskega primanjkljaja ne izide.

ZDA / AMERIŠKO-RUSKO VESOLJSKO SREČANJE V OKVIRU SKUPNEGA PROGRAMA

V vesolju srečanje Discovery - Mir

Ameriški znanstveniki so prepričali ruske kolege, da uhajanje goriva ne bo povzročilo škode

CAPE CANAVERAL - Zaradi goriva, ki uhaja iz enega od reaktivnih motorjev vesoljske ladje Discovery, je že vse kazalo, da bodo morali ameriški in ruski inženirji nekoliko spremeniti načrte za zgodovinski rendez-vous med Discoveryjem in rusko vesoljsko postajo Mir. Rusi so se namreč zbal, da bi gorivo, ki uhaja iz ameriškega vesoljskega trajekta, utegnilo poškodovati vesoljsko postajo Mir in ladjo Sojuz na njej. S tem v zvezi gre poudariti, da bi morali postajo Mir, ki je v vesolju od leta 1986, zamenjati s sodobnejšo že pred dvema letoma.

Vendar pa je do srečanja sinoci prišlo. Potem ko so že napovedovali, da se vesoljski plovili ne bosta približala na več kot 120 metrov, so ameriški znanstveniki prepričali ruske kolege, da uhajanje goriva iz Discoveryja v nobenem primeru ne more povzročiti škode na vesoljski postaji Mir. Rusi so tako pristali in sinoci se je Discovery približal Miru na manj kot 12 metrov.

Ameriška vesoljska agencija NASA do zadnjega ni izgubila upanja, da bi bilo odpravo mogoče uspešno izpeljati do konca. Randy Stone, ki na Zemlji vodi ameriško odpravo, je poudaril, da je prošnja za spremembo načrtov pršla z ruske strani. »Domenili smo se, da bomo obdržali razdaljo 120 metrov,« je izjavil Stone na konferenci za tisk, ob koncu dvodnevnih pogajanj z rusko vesoljsko agencijo. Dodal pa je, da bi utegnili priti do naknadnih sprememb, saj si posadka Discoveryja, stirje moški in dve ženski, neu-

trudno prizadeva popraviti okvaro. Uhajanje goriva vsekakor ne ogroža posadke Discoveryja.

Po začetnih načrtih bi se vesoljska ladja Discovery morala približati ruski vesoljski postaji na razdaljo desetih metrov, se nato nekoliko oddaljiti in leteti v loku okrog Mira. Pred poletom so se Američani in Rusi domnili, da bo vesoljski trajekt v primeru okvar ostal na razdalji 330 metrov. Do okvare na Discoveryju je prišlo v petek, nekaj minut po izstrelitvi s floridskega polotoka. V soboto pa je prišlo do druge in se hujše okvare v se enem od motorjev Discoveryja, kar je za trenutek povzročilo velik preplah. Pilotu Eileen Collins in komandantu Jimu Wetherbeeju je naposled uspelo ustaviti uhajanje goriva, ni pa jima uspelo popraviti petkove okvare. Na Zemlji so ugotovili, da uhajanje goriva navidezno upada in bi se lahko naposled ustavilo kar samo od sebe, mogoče celo pravčasno za srečanje z Mirom, kjer je izkušeni astronaut Vladimir Titov pripravil radijsko zvezo, ki jo bosta vesoljski ladji uporabljali, ko bosta dovolj blizu.

Vesoljsko srečanje trajekta in postaje je namravalo biti pomembna poskusna vožnja za srečanje, ki je predvideno junija, ko bo ameriški vesoljski trajekt moral pristati na postajo Mir. Pri Nasi pa so bili ves čas optimisti. »Ne glede na to, ali nam bo uspelo popraviti okvaro in se približati na razdaljo desetih metrov, bomo vseeno zbrali ogromno koristnih podatkov za junjski polet. Preizkusili bomo

delovanje naših naprav, komunikacij in drugega,« je izjavila Eileen Collins v intervjuju za televizijsko mrežo CNN. Collinsova je prvi ženski pilot vesoljskega trajekta v zgodovini ameriškega vesoljstva.

Posadka Discoveryja bo med letenjem okrog Mira vesoljsko postajo tudi slikala, kar bo nedvomno pomagalo junjski odpravi, ki bo na Mir pripeljala potrebno opremo in nove člane posadke. Pri Nasi načrtujejo poslati na Mir pet astronautov in sedem vesoljskih trajektov, preden bosta ZDA in Rusija leta 1997 pričeli skupen program za izgradnjo nove velike vesoljske postaje vredne 40 milijard dolarjev.

Ruska vesoljska postaja

Mir je modularna vesoljska postaja. Prvi modul so izstrelili leta 1986. Trajekta Sojuz in Progres prinašata občasno na Mir novo posadko in jo oskrbujeta.

Kristall

Tehnološki laboratorij in pristajalna točka za trajekte

Dolžina: 12 metrov
Izstrelitev: 1990

Kvant-1

Astrofizikalni modul
Dolžina: 6 metra
Izstrelitev: 1987

Progress

Tovorni trajekt

Soyuz

Potniški trajekt

Kvant-2

Znanstveni laboratorij in stanovanja za osebe

Dolžina: 12,4 metra
Izstrelitev: 1989

Mir

Prvi izstreljeni modul; prvi blok vsega kompleksa
Dolžina: 13,2 metra
Izstrelitev: 1986

Vir: NASA

Ventil za zrak

Rendezvous

Ce bo vse v redu, se bo ameriški trajekt približal do oddaljenosti 12 metrov.

Pri prihodnji misiji, predvideni za junij, bo trajekt pristal pri modulu Kristall

AP/Karl Tate

Na sliki je jasno videti oblak goriva, ki curlija iz ameriškega vesoljskega trajekta Discovery

Izgube goriva ogrožajo snidenje

Ruski vesoljski izvedenci se bojijo, da izgube goriva pri Discoveryju umažejo vesoljsko postajo Mir

Zadnje usmerjevalne šobe

Sob ni mogoče zapreti, ne da bi zaprli tudi druge, ki so potrebne pri približanju

AP/Karl Tate

NOVICE

Potres na Novi Zelandiji

WELLINGTON - Severni otok Nove Zelandije je prizadel močan potresni sunek, ki je dosegel jakost 7,3 stopnje po Richterjevi lestvici. Prizadeto je bilo se zlasti mesto Taupo, vendar so zabeležili le manjšo škodo. Sunek je bil opoldne po krajevnem času, se pravi ob 22. po našem. Seizmologi so prepričani, da novozelandski sunek ni v zvezi s potresom, ki je pred tedni prizadel in razdejal nekatera mesta na Japonskem.

Trčenje super tankerjev v Mehškem zalivu

FREEMPORT - V Mehškem zalivu sta trčila dva norveška super tankerja, pri čemer se je izlilo v morje približno 30 ton goriva. Do trčenja med ladjama je prišlo, ko so pretakali gorivo iz ene ladje v drugo. Kraj trčenja je oddaljen 90 km od navigacijskega kanala pri Houstonu. Ker je gorivo dokaj lahko, baje ni nevarnosti ekološke katastrofe.

Trčenje v Mehiki

CIUDAD DE MEXICO - V celniem trčenju med avtobusom in tovornjakom je včeraj umrlo 27 ljudi, 37 pa je bilo ranjenih. Iz poročila mehiškega Rdečega križa je razvidno, da sta vozila trčila na cesti med Los Mochisom in Juan Jose Riosom, kakih tisoč kilometrov od glavnega mesta. Obe vozili sta prevazali potnike. Reševalci se vedno niso koncali z delom. Baje je eden od obeh voznikov bil pijan.

Batine zaradi korupcije

TEHERAN - Iranskega mulaha, ki je bil istocasno tudi poslanec v parlamentu, so obsodili na 30 batin in na leto dni zapora zaradi korupcije.

ANTARKTIKA / VELIKO ODKRITJE

Odkrili na stotine fosilnih ostankov kitov in delfinov

Avstralska odprava je ugotovila, da je bila klima na celini nekoč milejša

SYDNEY - Avstralski znanstvenik Pat Quilty, ki preučuje klimatske spremembe na Antarktiki, je v ledeni grobnici našel ostanke velikega števila kitov in delfinov, ki so ziveli pred milijoni let.

Fosilni ostanki odkritih delfinov kažejo, da gre za živali, ki so danes izumrle. Eden od delfinov je bil dolg pol devet metrov, medtem ko so delfini, ki jih poznamo danes, povprečno dolgi tri metre.

Profesor Quilty trdi, da je bila Antarktika nekoč povsem drugačna. Poleg fosilnih ostankov delfinov, je odkril tudi nekaj fosil-

ziranih rastlinskih listov in kamne, ki so jih zbrusili tokovi rek, ki so nekoč tekale po celini. Quilty meni, da je bil led na Antarktiki takrat veliko tanjši, gladina morja je bila kakih 40 m višja, celino pa so prekrivali gozdovi. Fosile je odkril v dolini Marine Plains na avstralski Antarktiki. Dolina je bila nekoč zaliv. Zaradi obilice hrane je tu bilo mnogo delfinov in kitov. Občasno so z dna zaliva priplavale na površje strupene snovi, ki so pomorile živali v zalivu. Fosile bodo sedaj preučili in rezultate raziskave objavili konec leta.

NIZOZEMSKA / POPLAVE

Nevarnost popušča

Na Nizozemskem se voda postopoma umika, življenje se vrača v svoje tirnice, ljudje pa na svoje domove (dekle na sliki AP pelje stvari na dom). Medtem so se razplamtele polemike med zelenimi in vlado: zeleni trdijo, da so za naraščanje vode odgovorne industrije, ki se vrstijo ob Renu, vlada pa očita zelenim, da niso dovolili, da bi ojacili zemeljske nasipe z železobetonskimi podporami, kar bi seveda močno zmanjšalo nevarnost poplavl.

PETDESET LET PO KONFERENCI NA JALTI

Evropa bo vedno razdeljena

Železno zaveso je zamenjala tragična diagonala

PARIZ - Za jaltsko konferenco, ki je potekala na bregovih Crnega morja februarja leta 1945, je ostala »družinska fotografija« Churchilla, Roosevelta in Stalina ter seveda legenda o treh velikih zmagovalcih, ki si delijo Evropo. Po petdesetih letih, ki so minila, je mogoče reči, da ni ostalo veliko od tega znamenitega dogodka, ki je vsa leta hladne vojne simboliziral prevlado ZDA in Rusije nad Evropo, razdeljeno v dva nasprotujoča si bloka.

Zlom komunizma leta 1989 je zadal milostni udarec rodu, ki je izšel iz Jalte. Toda v nasprotju z upanji o novem sistemu kolektivne varnosti, ki naj bi izšel iz približevanja držav vzhodne Evrope, ga nič ni nadomestilo. Ko sta Winston Churchill in Franklin Roosevelt obiskala Josipa Visarjono-

vica Stalina med 4. in 11. februarjem v obmorskem letovišču na Krimu, medtem ko je vojna še zmeraj besnela v osrcju Starega kontinenta, sta bila prepričana, da bo tu prislo do rojstva svobodne in demokratične Evrope. Tako so podpisali Deklaracijo o osvobodjeni Evropi, ki je predvidevala tri-

stransko upravljanje porazenih držav in listino demokratičnih nacer, ki pa so morala počakati 45 let, da so v vzhodni Evropi končno slavila svojo zmago. Vsi trije zavezniki so tako določili tudi vlogo OZN, začrtali vzhodno mejo na Poljskem in določili usodo premagane Nemčije.

General de Gaulla niso povabili, naj se pridruži trem velikanom, ki so se sestali na Jalti, prav tako ga ni bilo nekaj mesecev pozneje, julija 1945 na konferenci v Potsdamu. Paradoksalno je, da je, kot kaže, največ od konferen- ce na Jalti pridobila Fran-

Churchill, Roosevelt in Stalin so februarja leta 1945 na Jalti sanjarili o svobodni in demokratični Evropi

cija, saj so ji dodelili sedež stalne članice OZN in tudi upravljanje, skupaj z drugimi zavezniki Zahodne Nemčije, ker je to vztrajno zahteval Churchill.

»Pomen Jalte ni v besedilu, pač pa v slogu tega srečanja, ki je na simbolni način razkrilo, da bosta svet nadaljnjih petdeset let obvladovali dve supersili - ZDA in SZ, zatrjuje Philippe Moreau Defarges, francoski izvedenec za mednarodne odnose. ZDA so bile takrat velesi-

la, ki se je vzpenjala, SZ je bila na svojem višku, Velika Britanija pa je bila kljub svoji velikosti le sibi- bak dodaten člen. Svet, razdeljen na dvoje in urejen po volji zmagovalcev druge svetovne vojne, je danes drugačen: nekdanja SZ je izginila in sedanja ZDA se ne oklepa več z isto vztrajnostjo svoje podobne supersile, meni Moreau Defarges.

Toda s koncem »Jalte« se ni bilo konec razdeljene Evrope, meni Frederic

Bozo, raziskovalec na francoskem Institutu za mednarodne odnose (IFRI). »Leta 1989 so bili vsi prepričani, da bo blokovsko razdelitev nasledil sistem evropske kolektivne varnosti, ki naj bi konkretno jamčil za varnost. A to se ni zgodilo.«

Kot meni Bozo, »Evropa ni več razdeljena na bloke, pač pa na zahod in vzhod, na del, ki je varen, svoboden in živi v blagostanju, a se cedalje bolj prelija v drugi pol nebla-

ginje in pomanjkanja svobode na vzhodu.«

Razdelitev Evrope potemtakem ni več strukturalna, pač pa dejanska, se meni Bozo. Med nedavno konferenco o baltskih državah je ta univerzitetni profesor izrazil misel, da je nekdanjo »železno zaveso« z obdobja hladne vojne nasledila »tragična diagonala«, kar pomeni območje demokratične nestabilnosti, ki se razteza od Crnega morja do Baltika. Michel Leclercq / AFP

ŠPANIJA / PRED LOKALNIMI VOLITVAMI

Pujol ostaja zvest Gonzalezu

Katalonci ne izključujejo možnosti povezovanja z Ljudsko stranko

BARCELONA - Vladajoci spanski socialisti pod vodstvom Felipeja Gonzaleza, ki bodo zaradi zadnjih korupcijskih afer po vsej verjetnosti veliki porazenci majskih občinskih volitev, pričakujejo, da jih bo vodilna katalonska politična stranka podpirala vsaj do naslednjih parlamentarnih volitev leta 1996.

Katalonski voditelj Jordi Pujol, ki se je včeraj sestal z voditeljem opozicijske Ljudske stranke (PP) Joséjem Mario Aznarjem, je po sestanku izjavil, da z Aznarjem ni našel skupnega jezika. »Zagotavljam vam, da bomo zdajšnjo socialistično vlado podpirali do novih parlamentarnih volitev, ki bodo leta 1996. O morebitni novi desničarski vladi pod Aznarjevim vodstvom se nismo pogovarjali, ne izključujem pa možnosti, da se bomo nekoc v prihodnosti povezali z Ljudsko stranko. Nadaljevali bomo dialog z najmočnejšo stranko španske desnice,« je po srečanju z Aznarjem povedal Jordi Pujol.

Socialisti, ki imajo večino v spodnjem domu španskega parlamenta po zaslugi sedemnajstih poslancev Pujolove stranke Convergencia i Unio, so tarča napadov organizacij za zaščito človekovih pravic, ki Gonzalesovi vladi očitajo, da je v boju proti baskovskim separatistom predvsem v osemdesetih letih uporabljala nekatere metode iz arzenala tako imenovane »umazane vojne«, poleg tega pa so nekateri visoki vlaadni uslužbenci prejemali podkupnine.

»Vse raziskave javnega mnenja kažejo, da bodo spanski volilci na občinskih volitvah sicer volili za Ljudsko stranko, toda desnici bodo dali svoje glasove

pretežno razočarani volilci Socialistične stranke,« je povedal direktor neke toledske agencije za raziskave javnega mnenja.

Katalonski ministrski predsednik Jordi Pujol, ki ga skušajo pripadniki frankistične skrajne desnice prikazati kot katalonskega sovinita in separatista, pravi, da se njegova stranka ne zavzema le za katalonsko avtonomijo, ampak za gospodarski napredek in demokratično stabilnost celotne države.

»Lahko sicer razpišemo predčasne volitve, toda prepričan sem, da bi se morala Gonzalesova vlada obdržati na oblasti do rednih parlamentarnih volitev, ki bodo prihodnje leto. Mislim, da bi desno usmerjena vlada v sedanjih okoliščinah se dodatno destabilizirala položaj v državi,« je izjavil Pujol, ki meni, da skušajo tuja sredstva javnega obveščanja Gonzalesovo vlado prikazati kot »skorumpirano drusino, ki se okorišča s proračunskimi sredstvi in pobija svoje državljane«. Madridsko višje sodišče je namreč decembra lani odredilo pripor za nekdanjega šefa vojske obveščevalne službe Rafaela Vera, ker naj bi v boju proti baskovski teroristični organizaciji ETA zlorabil svoje pristojnosti in prekoratil pooblastila.

Pujol je poudaril, da katalonsko vodstvo podpira gospodarski program Gonzalesove vlade, vendar je hkrati zaskrbljeno nad počasnim in nedoslednim izvajanjem omenjenega programa. »Res je, da letos ne bomo dosegli vseh ciljev, ki smo si jih zastavili, toda zaradi nakoplenih težav ne smemo vreči puske v koruzo,« je prepričan Jordi Pujol.

Keith Grant / Reuter

Katalonski voditelj Jordi Pujol

PISMO IZ ŠVICE

Cestna afera na železnici

ZVONE PETEK

ZURICH - Kaze, da me bodo vse življenje spremljale cestne afere. Ko sem se učil prvih novinarskih korakov, se je na razdalji Beograd-Ljubljana-Strunjan razvnela znamenita afeta, v kateri je igral Strunjan stransko vlogo, glavno pa sta imela Kavcic in Ribicic, ki sta tjakaj rada zahajala. Potem, v zrelih novinarskih letih, ko sem tu in tam vodil ljubljanski televizijski dnevnik, sem se opeknel na nekoliko manjši, a nič manj zgodi cestni aferici, ko je slo za to, ali bo avtocesta iz Razdrtega zavila proti Novi Gorici ali proti Koprju. Od tega je že petnajst let, dnevnika že dolgo ne vodim več, tudi zato, ker sem tedaj preveč navijal za svoj Koper, avtoceste pa doslej nista videla ne severna ne južna Primorska, ker je odsla na Gorenjsko.

Te dni sem bil spet priča cestni aferi, tokrat po švicarsko, ceprav reakcije prizadetih niso prav nič drugačne kot tedaj (in se danes) v Sloveniji. Pravzaprav gre za cestno afero v prenesenem pomenu, saj vrelo politično kri povzroča NEAT, kar je okrajsava za Novo železnisko (Eisenbahn) alpsko transverzalo. Njen namen je cestni tranzitni promet iz severne v južno Evropo in nazaj spraviti na železniske tire in tako razbremeniti okolje v tesnih alpskih dolinah pod Gotthardom in Lötschbergom, v bernskem zaledju. Pred dobrima dvema letoma smo v Republiki poročali o uspešnem referendumu in veliki zmagi tedanjega zveznega predsednika in ministra za promet Adolfa Ogija, ki je volilce prepričal o nujnosti sicer sila drage gradnje novih železniskih povezav skozi Alpe. NEAT je tudi za bogato Svico krepak zalogaj (menda utegne biti tudi 25 milijard frankov premalo), saj nameravajo zgraditi dva nova, več kot 50 kilometrov dolga tunela skozi Gotthard in Lötschberg. Z gradnjo novih transverzal želi Svica izpolniti obveznosti iz tranzitne pogodbe z Evropsko zvezo iz leta 1991, v kateri je kot nadomestilo za omejitve v cestnem tovornem prometu na največ 28-tonske tovornjake obljubila gra-

dnjo dveh novih železniskih predorov skozi Alpe.

Dotlej vse lepo in prav, dokler ni začel, sprva po tihem, nato pa cedalje glasneje godrnjati lanski švicarski predsednik, sicer pa finančni minister Otto Stich, ki je v skrbih zaradi narasčajočega primanjkljaja v državni blagajni, ki se vsako leto povečuje. Da utegne NEAT resnično povzročiti pravi finančni debakl, je postalo jasno sele tedaj, ko je zaropotal veliki gromovnik in ljudski tribun, evropski nasprotnik in Prasvicar Christoph Blocher. Največji paradoks je, da ima neugoden politik brez dlake na jeziku tokrat po vsej verjetnosti prav. NEAT naj bi po novih izračunih, ki jih pripravljajo strokovnjaki znanega podjetja Coopers & Lybrand, stal 25 in ne 15 milijard, kot je to veljalo se pred dvema letoma. Se večje tveganje od same gradnje pa predstavlja obratovanje obeh tunelov, saj utegne imeti pri poslovanju milijardne izgube.

Objektivni izračuni kažejo, da sta dve železniski povezavi skozi Alpe preveč. Tako po avstrijskih ocenah promet skozi Švicarske Alpe v naslednjih 25 letih ne bo narasel s sedanjih 18 milijonov na 70 milijonov ton, temveč kvečjemu na 40 milijonov ton tovara, za tolikšen promet pa bi zadoscala nova, 125 kilometrov dolga Gotthardska transverzala s 57 kilometrov dolgim predorom, po kateri bi lahko odpravili do 400 tovornih kompozicij dnevno. Od sprejetja NEAT se je delno spremenila tudi evropska, zlasti italijanska prometna strategija, ki zanemarija simplonsko smer (ta se nadaljuje skozi Lötschberg in Bern) in daje prednost alpskim predorom v brennerski smeri in skozi Mont Cenis proti francoskemu Chambéryju. Slednja se pojavlja v francoskem delu Švice, ki vidi v crtanju Lötschberga nov napad na »Suisse Romande« in njene interese. Z gradnjo moderne proge in priključitve na francoski TGV bi namreč skozi Mont Cenis skrajšali pot iz Zeneve v Torino na vsega 70 minut (Milano: dve uri).

Cetudi je slednja rešitev za

»Romande« dolgoročno povsem sprejemljiva, so politiki iz Zeneve, Lausanne pa tudi iz Berna zagnali silen vik in krik. »Le Nouveau Quotidien« piše, da »Blocher spet blamira švicarske pogajalce v Bruslju« in vidi v celi zadevi »politično heterogeno alinaso med Blocherjem in Stichom proti pogumnemu Adolfu Ogiju, ki vztraja na ljudski odločitvi in želi speljati skozi Alpe dve novi arteriji«. Politični pogovori imajo s pametjo ta čas malo skupnega, značilno zanje pa je, da je Lötschberg razklal parlamentarne stranke. Blocher (Švicarska ljudska stranka) minira projekt, katerega oče je njegov partijski kolega Ogi, socialist Stich ga podpira, medtem ko se njegova stranka postavlja na »francosko« stran. Politična zmeda je popolna in Blocher jo želi rešiti povsem enostavno: z novim referendumom, kajti »okoliscine so drugačne, kot so bile ped dvema letoma«.

Zanimivo je, da Blocher, ki je po pisanju Tages Anzeigerja »iz resne teme spet naredil populistično parolo«, noče niti slišati o možnosti, da bi Švicarji na referendumu vnovic volili o pristopu k Evropski zvezi. Odločitev pred dvema letoma je zanj dokončna - no ja, nacelnost ni ravno politična (se najmanj pa Blocherjeva) krepost. Kakorkoli že, obetajo se vroce in neusmiljene politične bitke. Tu in tam bo Bern skupaj z Zenevo kako bitko tudi dobil, skozi novi Lötschberg pa se verjetno ne bosta peljala ne Ogi ne Blocher, ce bosta cez nekaj let sploh se v isti stranki, seveda.

P. S. Poleg velikih tem ostajajo majhni dogodki cesto neopazni, cetudi je naslednja novica vsaj za Zürich sila pomembna. V cetrti Brunau bodo namreč kmalu odprli prvi javni in legalni bordel. Prva javna hiša, ki je dobila dovoljenje ustrezne instance kljub silovitemu nasprotovanju sosed(ov), pa je ogrožena. Erwin Herren, ki je šef novega podjetja, je pri bankah namreč naletel na odpor. Nobena od njih ni pripravljena odobriti posojila za po vsej verjetnosti zelo donosno podjetje!

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00	Videostrani
10.20	Zverinice iz Rezijske, 5/13 del lutkovne serije
10.35	Indijanske legende, 2/10 del kanadske nanizanke
11.00	Moj modri raj, pon. ameriskega filma
12.35	Izziv, poslovna oddaja, pon.
13.00	Porocila
13.05	Sedma steza, ponovitev
13.50	Video strani
14.05	Sobotna noč, pon.
16.15	Mostovi
16.45	Podarim - dobim, pon.
17.00	Tv dnevnik 1
Otroški program	
17.10	Sest ta pravih in zaroka, 5/6 del nemske nanizanke
17.35	Cudovite prigode barona Muenchhausna ali laznjivi kljukec, 6., zadnji del gledališke predstave SLG Celje
17.45	Moja enciklopedija zivali: Tjulenj
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Lingo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Podelitev Presernovih nagrad, prenos iz Cankarjevega doma
21.00	Osmi dan
22.05	Tv dnevnik 3, tema dneva, vreme, sport VPS 2210
22.20	Poslovna borza
Sova	
22.35	Z eno nogo v grobu, 9/12 del angleske nanizanke
Boj z mlino na veter	
23.15	Severna obzorja, 29/33 del ameriske nanizanke
Domotožje	

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
15.00	Video strani
15.50	Zgodbe iz Amerike: Od Indijancev do boeinga, pon. 4., zadnjega dela dokumentarne oddaje
16.25	Karaoke, razvedrilna oddaja TV koper - Capodistria, pon. Sova, ponovitev
17.25	Murphy Brown, 7. del ameriske nanizanke
Sklenjen krog	
18.00	Severna obzorja, 28/33 del angleske nanizanke
18.45	Iz življenja za življenje
Da ne bi bolelo: Mimoidoci ne vedo...	
19.10	Podarim - dobim
19.20	Videošpon
20.05	Univerzitetni razgledi
20.55	Roka rocka
21.45	B. Stevens: Dnevnik Evelyn Lau , 1/2 del kanadske drame
22.35	Svet poroča
23.05	DP v alpskem smucanju, veleslalom (M), reportaza s Pohorja
23.20	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot tedna
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luc svetlobe, ponovitev 356. dela ameriske nadaljevanke
13.15	Alica v glasbeni deželi, ponovitev kontaktne glasbene oddaje
13.55	Video igralnica, oddaja o računalniških igrich
14.25	Spot tedna
14.30	CMT
16.10	Spot tedna
16.15	Na velikem platnu
16.35	Dežurna lekarna, ponovitev 11. dela spanske humoristične nanizanke
17.05	Morilska sla, ponovitev filma
18.45	Dogodivščine male koale, risanka
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 357. del ameriske nadaljevanke
20.00	Rodeo, kontaktna glasbena oddaja
20.40	Divje palme, 4. del ameriske nanizanke
21.20	Porocila
21.25	Zadeto - kultura drugače, oddaja o aktualnih dogodkih
22.15	Upravljanje, 16. del dokumentarne nanizanke o managementu
22.45	Spot tedna
22.50	Na velikem platnu
23.10	CMT
01.00	Video strani

MTV MMTV (62. kanal)

13.30	Video strani - panorama
15.00	MMTV shop, televizijska prodaja
16.00	Vesela nedelja, glasbeno razvedrilna oddaja, pon.
19.10	Obvestila
19.15	Risanka
19.40	MMTV shop, televizijska prodaja
20.10	Avtodrom MMTV, oddaja o avto - moto sportu
21.10	Final Assignment, ameriska komedija
22.40	Koraki pokopalisca , ameriski film
Igrajo: Victoria Vetri, William Smith	
00.10	MMTV shop, televizijska prodaja
01.00	Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomatina, vmes(7.00, 8.00, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik, 7.35 Gospodarstvo
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.05	Film: Il bracconiere della foresta d'argento (dram., Nem. '57), vmes dnevnik
11.50	Oddaja koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualno: TG1 Motori
14.20	Kviz: Sala giochi
14.50	Nan.: Spazio 1999
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Fabrizio Frizzi)
19.35	Vreme in dnevnik
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.40	Variete: Numero Uno (vodi Pippo Baudo)
23.00	Dnevnik
23.05	Variete: Seconda serata (vodi Alessandra Casella)
24.00	Dnevnik in vreme
0.10	Danes v Parlamentu
0.20	Videosapere: Antiche genti italiane
0.50	Aktualno: Sottovoce
1.05	Doc Music Club

RAI 2

7.00	Variete za otroke, risanke
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Lassie
8.40	Nad.: Beautiful
10.00	Aktualno: Fra le righe, 11.00 Lo sportello del cittadino
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie ragazzi, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40	Kronika v živo (vodi A. Cecchi Paone), vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta, sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	TV film: Aquila Rossa (dram., ZDA '94, i. T. Dalton, O. Sharif, K. Bedi, P. Leroy, N. Havers)
22.20	Aktualno: Italija sprasuje
23.30	Dnevnik
24.00	Pregled tiska, vreme
0.15	Dok.: Anna Magnani
1.10	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.30	Pregled tiska
6.45	L'altra edicola
7.00	Oddaje DSE: Filozofija, anglescina, Videosapere, Zenske in glasba, Euronews
10.15	Fantastica Età
11.15	Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR Bellitalia
15.15	Sport: rokomet, plavanje
16.30	Aktualno: Alfabeto TV, 17.00 Parlato semplice
18.00	Dok.: Geo - Nosorog
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, Dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto? (vodi G. Milella)
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Aktualno: Speciale 3
23.50	Resnicne zgodbe
0.30	Dnevnik, pregled tiska
1.00	Variete: Fuori orario, vmes Eveline, Blob

RETE 4

7.00	Nan.: Tre cuori in affitto
7.30	Nad.: Diritto di nascere, 8.00 Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes 100 Grandi Magazzini, 10.55 nad. Febbre d'amore, 11.55 Rubi vmes (11.25) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.20	Nad.: Sentieri, 15.20 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.00	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Film: La più bella del reame (kom., It. '89)
22.40	Film: Le piogge di Rancipur (dram., ZDA '55, i. L. Turner, R. Burton), vmes (23.30) dnevnik
0.45	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete
17.55	TG5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: Annie tra due madri (dram., ZDA '93, i. S. Spacek, M.L. Parker)
22.45	Nan.: Casa Vianello
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio
12.30	Aktualno: Fatti e misfatti
12.40	Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il mio amico Ricky, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
19.30	Odpri studio, vreme
19.50	Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Cobra investigazioni (i. M. Dudikoff)
22.40	Fatti e misfatti
22.45	Film: Torkov priziv
0.45	Italia 1 sport
1.45	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	19.30, 22.25, 0.05 Dogodki in odmevi
20.30	Nadaljevanke

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La bambola del diavolo (fant., '36)
15.40	Tappeto volante
20.00	The Lion Trophy Show
23.00	Variete: Tappeto volante

Koper

16.00	Euronews
16.10	Ponedeljkov športni pregled, ponovitev globus
17.10	Slovenski program
18.00	Studio 2 - pogovor
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tv sola
20.00	Euronews
20.30	Vsedanes - aktualnosti
21.00	Rhythm & News - vodi Andrea F.
22.00	Tierras de Espana
22.15	Vsedanes - tv dnevnik
22.30	Sportel - oddaja o zamejskem sportu in sportnikih

ORF Avstrija 1

09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Neskončno te ljubim, pon.
11.05	Skozi pekel na zahod, pon. am. vesterna
13.00	Cas v sliki
13.10	Beg z Luciferjem
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Blagoslovljena dvojica
14.45	Pogled od strani
15.00	Otroški program
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Nas učitelj dr. Specht
19.00	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki, vreme, sport
20.15	Hunter, am. serija
21.15	Pogledi od strani
21.25	Popolni nadzor, kanadsko - izraelsko - francoski film iz leta 1990
Igrajo: Donald Sutherland, Anne Archer, Paul Freeman in drugi	
23.05	Cas v sliki
23.10	Kraljevski flash , angl. pustolovski film, 1975
Igrajo: Oliver Reed, Malcolm McDowell in drugi	
00.45	Strahotni gospod X., am. film, 1962
02.10	Video strani

ORF Avstrija 2

14.00	NLP
14.45	Speedway, am. glasbena komedija, 1968
Igrajo: Elvis Presley, Nancy Sinatra in drugi	
16.15	Moc strasti, serija
17.00	Rastline in ljudje, dokumentarni film
17.30	Orientacija
18.00	Cas v sliki
18.05	Sport
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Beli morski volk, poljudnoznanstvena oddaja
21.15	Zunanje politično poročilo
22.00	Večerni studio
22.30	Sport
22.45	Ambo terna
22.55	Klub 2
00.00	Mesto brez usmiljenja , am. - svc. film, 1961
Igrajo: Christine Kaufmann, Kirk Douglas in drugi	

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
Solski program:	
10.05	Ekologija: Zascita voda
10.30	Tramontana na otoku Cresu
11.00	Mehanično vesolje
11.30	Deklica iz prihodnosti, 11/24 del serije
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 91. del serije
12.50	Sissi, mlada cesarica , avstrijski film
Solski program	
14.30	Mladen Veza: Stopinje otroštva
15.00	Mehanično vesolje
15.30	Otroški program: Med nami, fantje
Risanka	
Iz arhiva Malega sveta	
16.05	Iskanje skritega zaklada
16.30	Porocila
16.40	Zito in zetev v Slavoniji kruh nas vsakdanji, dokumentarna oddaja
17.10	Besede, besede, besede
17.45	Hrvaška danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 928. del ameriske serije
19.30	Dnevnik, vreme, sport
20.10	Ladje, dokumentarna oddaja
20.45	Parlament
22.35	Slika na sliko
23.15	Nature By Design, 6., zadnji del dokumentarne serije
23.45	Porocila
23.50	Sanje brez meja

Hrvaška 2

15.40	Video strani
15.55	Tv-koledar
16.05	Middlemarch, pon. 1/7 dela nadaljevanke
16.55	Arena, oddaja o sportu
17.55	Rokomet: Badel 1862 Zagreb - Teka, prenos
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.10	Popolna tujca, 1/22. del ameriske humoristične serije
20.40	Middlemarch, 2/7 del nadaljevanke
Igrajo: Douglas Hedge, Juliet Aubrey, Caroline Harkey in drugi	
21.30	Zametna taca, 1/7 del dokumentarne serije
22.05	Sestre, 14/22 del serije
22.50	HR TOP 20, zabavnoglasbena oddaja
23.35	Video strani

MTV Madžarska

09.00	Mejno mesto
09.30	Dopoldne, Igra, Margaretin barska plesalka
12.00	Zvon
12.05	Posel
12.55	Borza
15.00	Sotrpini
15.15	Pomoč v duševni stiski
15.30	Fizika za solarje
16.00	Porocila
16.05	Analiza pesmi
16.25	Gospodica, serija
17.00	koledar
17.40	Za boljši jezik
17.55	Katoliška kronika
18.15	Posel
18.30	Macek v zaklju, kviz
19.00	Pravljica
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik
20.20	Zakaj ravno Aljaska
21.10	Studio '95
21.55	Dnevi obleganja Budimpeste
22.05	Ki jih spremlja skrinček, madžarski film

2/5

TV SLOVENIJA 2

21.45

DNEVNIK EVELYN LAU,
kanadska drama

Scenarij: Barry Stevens

Igrajo: Sandra Oh, Shirley Cui, Harrison Liu, Kenneth Welsh, Eugene Lipinski in drugi

Režija: Sturla Gunnarsson

Drama je nastala po romanu - uspešnici (napi-sala ga je sama Evelyn Lau) - ki je bil preveden v številne jezike, prikazuje pa življenje mladega dekleta, ki zgubi svoj življenjski cilj v prostituciji in v mamilih.

Zaradi družinskih nesoglasij pade 14-letna Evelyn v globoko depresijo in končno zbeži od doma. Spozna bivšega hipija, ki jo sprejme, nato pa zlorabi. V obupu skuša Evelyn napraviti samomor. Po zdravljenju v psihiatrični kliniki ne zdrži doma in spet pobegne ter zapade v prostitucijo, nato pa jo naključni znanec Larry popelje še v svet nevarnih mamil.

Ko je že skoraj uničena, zbere toliko moči, da prekine z Larryjem in se začne zdraviti. Počasi začenja razumevati svojo zgrešeno pot in sklone vnovič poiskati življenjski cilj v pisateljevanju.

TV SLOVENIJA 2

20.05

UNIVERZITETNI RAZGLEDI,
informativna oddaja

V začetku leta se začnejo intenzivne priprave na novo študijsko leto. Tako so četrtošolci po vsej Sloveniji pisali predmaturitetne izpite kot pripravo na pravo maturo, ki bo vstopnica na univerzo in o tem smo se pogovarjali z dr. Pavletom Zgato, državnim sekretarjem za visoko šolstvo. Med akademiki bo tokrat predstavljen dr. Valentin Logar, lanskeletni nagrajenec za vrhunske raziskovalne dosežke na področju proučevanja slovenskih jezikov. Predstavili bodo tudi nov diplomski program: analizo ekonomske socialne politike in prvega doktoranta znanosti na pedagoški fakulteti v Mariboru. V študentskem delu pa bo tokrat na vrsti reportaža s smučarskega srečanja študentov iz vse Evrope, ki je bilo konec januarja v Kranjski Gori.

KANAL A

21.25

ZADETO - KULTURA DRUGAČE,
oddaja o aktualnih dogodkih

Na predvečer slovenskega kulturnega praznika se v oddaji Zadeto sprašujejo: »Smo Slovenci sposobni narediti dober film? Kje se skriva mladinska subkultura? Se da živeti od kulture? Pravzaprav, ali kulturo sploh potrebujemo, kje in kakšno je njeno mesto?

KANAL A

20.40

DIVJE PALME,
ameriška nanizanka

Režija: Keith Gordon

Igrajo: Jamem Belushi, Dana Delany, Robert Loggia, Kim Cattral, Angie Dickinson, Ernie Hudson in drugi

Senator Tony Jreutzer se neusmiljeno približuje svojemu cilju. Elektronsko vezje, ki bo v njegovem sistemu sinteonske televizije povzročilo pravo revolucijo, se po naključju znajde v rokah njegovih političnih nasprotnikov, med katerimi je tudi nesrečni Harry Wychoff. Ženo Grace mu ubijejo, hčerko ugrabijo, njegov rejenec Caty pa stopi na čelo religioznega gibanja sinteotov. Pomoč pride nepričakovano: pojavi se Harryev pravi sin Peter.

KANAL A

22.15

UPRAVLJANJE,
serija o managementu

Kontrola je magična beseda, ki nam jo bodo nocoj razlagali ameriški strokovnjaki za management. Preventivna, vnaprejšnja in kontrola za nazaj so vrste kontrol, ki jih uporabljajo v Times Mirror, Texas Instrument in ConRac managerskih sistemih. Oglejte si jih in skušajte ugotoviti, katera manjka v vašem podjetju.

HRVAŠKA TELEVIZIJA 2

20.40

MIDDLEMARCH,
angleška nadaljevanka

Igrajo: Douglas Hedge, Juliet Aubrey, Caroline Harkey, Simon Chandler, Peter Jeffrey

Dorothea se je očitno odločila za napačnega moža, kar kmalu spozna na poročnem potovanju.

TV SLOVENIJA / STUDIO MARIBOR

Regionalni program iz Maribora

TV studio Maribor stoji pred prelomnim datumom svojega razvoja: 6. februarja letos so namreč začeli z vsakodnevnim regionalnim programom in to prek pohorskega oddajnika (11) na prvi mreži slovenske TV. To poenostavljeno pomeni, da bodo lahko ob dosedanjih ponedeljkih in četrtek, ko je mariborski Tele M mogoče videti po vsej državi, druge dni prišli na svoje vsi, ki spremljajo SLO 1 prek enajstega kanala; to so gledalci iz Maribora, Dravskega polja, s Pohorja in Kozjaka, pa vse tja do Prekmurja in celo prek meje z Avstrijo.

Odgovorni urednik TV studia Maribor, Janez Ujčić:

»Gre za novo etapo razvoja mariborskega TV studia pri komunikaciji s svojim temeljnim zaledjem, pa tudi za željo slovenske TV po krepitevi regionalnih sre-

disc, preko katerih naj bi v bodoče se izdatneje in učinkoviteje polnili svoje nacionalne programe in tako odgovarjali tistim, ki morda govorijo o centralizaciji vsega pa tako tudi slovenske TV.«

Za urednika uredništva regionalnega in informativnega programa TV studia Maribor sta bila imenovana Franček Jauk in Zoran Medved, ki sta pripravila zasnovo novih oddaj Tele M, in ki obljubljata vsakodnevno informativno oddajo z aktualnimi zapisi od vsepovsod, a tudi več neposredne, zive televizije z vrsto kontaktnih oddaj, javljanj, reportaž, portretov, raziskovalnih prispevkov z vseh področij vsakodnevnega življenja na Štajerskem. Prehod na vsakodnevni program, ki naj bi temeljil na razpoznavnem TV kriteriju prve slovenske

mreže (zlasti njenega informativnega programa), bo terjal seveda precej notranjih prerazporeditev in naslonitev na že preizkušene ljudi, pri čemer je razveseljivo zlasti bodoče sodelovanje z novinarji mariborskega radia. Svojo priljubljenost pa bodo dočakali tudi mlajši sodelavci in to tako v dnevni redakciji kot v okrepljenem tehnološkem stroju, ki ga bo vodil inž. Bogdan Treer. Ob vsakodnevem regionalnem programu bomo iz TV studia Maribor se naprej spremljali tudi njihov vsakodnevni delež v običajnih oddajah informativnega programa slovenske TV, pa tudi že znane oddaje Ljudje in zemlja, Poslovna borza, 4x4, Poglej in zadeni in še kaj, pri čemer je zadnimivo, da šteje skupina v Mariboru samo 30 redno zaposlenih.

TVS IN EBU

Na Televiziji Slovenija je bil redni letni sestanek vodstvenih delavcev in delegatov RTV Slovenija v EBU, kjer so poročali o dejavnostih v letu 1994, in začrtali nova izhodišča ter cilje za tekoče leto. Pri poročilu o dejavnostih v letu 1994 so obravnavali: dokončanje investicij za nemoteno sodelovanje z EBU; kompletiranje organigramov in zasedbe služb za sodelovanje; udeležba v projektu Igre brez meja;

aktivna udeležba v delu teles (vključno o kandidaturi za funkcije); zavzemanje za reformo EBU; sodelovanje pri uveljavljanju tehnoloških novosti; poenotenje in usklajevanje delovanja z EBU. Na sestanku so se dogovorili, da bo Televizija Slovenija, poleg tekočih aktivnosti, usmerila svoje dejavnosti tudi na: pospešitev aktivnosti v novih telesih EBU; prirejanje pomembnih srečanj teles EBU v Slo-

veniji; nadaljnje poglobljanje programskega sodelovanja prek EBU; namenjanje pozornosti programom vsakovrstnega izobraževanja; priprave na digitalizacijo in uvedbo stereo zvoka na TV; posodabljanje tehničnih in produkcijskih sklopov za sodelovanje v EBU prilagoditev in racionaliziranje službe za servisiranje in sodelovanje z EBU, v skladu z reorganizacijo RTV Slovenija.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski mix; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 CineMatic; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 00.00 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Shaka Zulu; 16.00 Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 September, 1/2 del am. mini serije

PRO 7

05.35 Serije; 11.30 Moško gospodinjstvo; 12.00 Hart; 13.00 Charlijevi angelčki; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hliska v pretili; 17.55 Kremenkovi; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.55 Poročila; 20.15 Vse razen umora; Smrtna pomota, nemški triler; 23.05 Kung Fu - v znamenju zmaja; 00.05 Vojna svetov; 01.00 Poročila; 01.05 Ponovitve

PREMIERE

14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 14.50 Ferngully; 16.05 Biancin otrok, ameriška drama; 17.40 Premiere, napoved programa; 18.10 Brez sledi, ameriški triler; 19.30 Program; 20.15 Easy Rider, am. kulturni film, 1968; 21.50 Zobotrebec Johnny, italijanska komedija; 23.40 Velika lubenica, it. - franc. drama

SAT 1

07.30 Popoldanski program; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.25 Falcon Crest; 14.25 White Fang; 14.55 Pustolovščine mladega Indiane Jonesa; 15.55 Macgyver; 17.00 Tvegaj! 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.15 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Smrtfonski denar - zakon Belmontovih, 1. del nem. drame

EUROSPORT

08.30 Evrogolf, posnetek; 11.00 EP v umetnostnem drsanju, pregled; 14.00 Evrogol; 15.00 Speedworld; 17.00 Evroski; 18.00 Evrogol; 19.30 Športna poročila; 20.00 Evrotenis; 21.00 Avtomobilske dirke na ledu; 23.00 Snooker

RTL

05.30 Jutranji program; 12.30 Springfieldova zgodba; 13.15 Kalifornijski klan; 15.00 Ilona Christen; 16.00 Hans Meiser; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nami, 51. del; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 20.15 Hart To Hart, ameriška kriminalka; 22.10 Quincy; 23.10 Gottschalk

RTL 2

05.30 - 17.25 Ponovitve; 17.30 Zorro; 17.33 Umiki; 18.25 Nasmehnite se, prosim; 19.00 21. Jump Street, 12. del; 20.00 Poročila; 20.15 Okovi ljubezni, ameriški film, 1992; 22.00 Morilski angel, francoska kriminalka

SKY MOVIES

14.45 Toys; 16.50 How To Steal A Million; 18.55 Victim Of Love; 20.30 Close Up; Charlie Sheen; 21.00 Toys; 23.05 Lush Life

MOVIE CHANNEL

13.00 Tarzan Triumphs; 15.15 The Man Who Never Was; 17.00 Dogtanian And The Three Musketeers; 19.00 T Bone 'N' Weasel; 21.00 Mandroid; 22.25 Sniper

FILMNET +

12.00 Radio Flyer; 14.00 29th Street; 16.00 K-TV; 18.00 South Central; 20.00 Bride Of Violence 2; 22.10 Sleepwalkers

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Market Wrap; 14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročila Financial Times; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Življenjski slog; 20.00 Entertainment X Press; 20.30 Dateline; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Res osebno

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 Moneyline; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport; 01.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Novakovi; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 17.00 Ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Proslava ob podelitvi Prešernovih nagrad; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Koledar prireditve; 8.45 Radio Most; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldan; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Sport; 18.15 Fiesta latina; 19.30 Štos - še v torek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.20-23.00 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 13.05 Enajsta šola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esej; 17.00 Koncert; 17.45 Izšlo je; 18.00 Koncerti na tujem; 19.30 Arje in monolog; 20.00 Proslava ob podelitvi Prešernovih nagrad; 22.05 Pretok idej; 23.00 Glasba; Utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

6.00 Otvoritev; 8.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 15-letnica studia Nova Gorica; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.45 15 let spominov; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.05 Gospodarski prepadi; 12.15 Pesem tedna; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. MV; 22.30 Torkov koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Ak-

tualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val - glasbeno popoldne; 18.00 Italijanska glasba; 18.45 Il flauto magico; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.45 Borza; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 18.15 Tema; 24.00 Hits.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 10.40 Informacija, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Na vrtiljaku z Romano; 19.30 Večerni pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleži ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

9.00 Jajčkova lestvica; 12.00 Kondicija dvojiškega sistema; 14.00 OF (24 ur in-fo); 15.00 Recenzije & Napovedi + Radio Metelkova; 17.00 Joculator; 19.00 TB: Beck; 20.00 Undergorund International, Hard'n'Heavy.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljičja; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Cigani, večni potniki; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga; Cvetje v jeseni (I. Tavčar); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 MePZ Jacobus Gallus; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Novela; Kristus se je rodil v Trstu (A. Rebula); 18.45 Soft Music; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 15.00 Rok z Vami; 18.00 Otroški vrtiljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magacin - Potopis; Bog dežja se je zjokal nad Amazonijo (M. Bogataj).

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
V petek, 10. februarja, ob 20. uri: Sinja Ozbolt - ZRCALJENJE (DP). Predstava bo se v nedeljo, 12., v četrtek, 16., in v petek, 17. februarja, ob isti uri.

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 7. februarja, ob 19.30: D. Jovanović - UGAN-KA KORAŽE, za abonma dijaški 8 večerni in izven. Predstava bo se v petek, 10. februarja, ob isti uri, za abonma petek in izven. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za izven. V sredo, 15. februarja, ob 19.30: A. P. Cehov - ČESNJEV VRT. Gostovanje TEATRA GARAGE iz Zagreba.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 7. februarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven. V četrtek, 9. februarja, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za izven. V petek, 10. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. V soboto, 11. februarja, ob 20. uri: M. A. de la Parra Calderon - PRIKRITA OPOLZKOST VSAKDANA, za izven.

OPERA, tel.: 061/331-950

Danes, 7. februarja, ob 11. uri: B. Adamić - SNEGULJICA. Predstava bo se v sredo, 8. februarja, ob isti uri, zadnjič v sezoni.

MGL, tel.: 061/210-852

V četrtek, 9. februarja, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, za abonma študentski C. Predstava bo se v petek, 10. februarja, ob isti uri. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

V soboto, 11. februarja, ob 17. uri: lutkovna predstava MUCA COPATARICA v izvedbi LG FRU FRU. V nedeljo, 12. februarja, ob 20. uri: improliga PILOTI: GILS NASA KABINET.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/25-332

Danes, 7. februarja, ob 11. uri: H. Ibsen - STRAHOVI, za abonma Sr. frizerska, tekstilna, strojna sola II Celje.

DNEVI KOMEDIJE do 26. februarja

V petek, 10. februarja, ob 19.30: A. T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: M. de Cervantes - CUDEŽNO GLEDALIŠČE. V nedeljo, 12. februarja, ob 17. uri: A. Nicolaj - NI BILA PETA, BILA JE DEVETA.

ODERPODODROM

V sredo, 8. februarja, ob 20.30: Z. Hočevar - SMEJCI, za izven. Predstava bo se v četrtek, 9. februarja, ob isti uri, za izven.

V nedeljo, 12. februarja, ob 20.30: F. Milčinski-Jezek - NE SMEJTE SE, UMRL JE KLOVN.

KAMNIK KULTURNI DOM DUPLICA

V petek, 17. februarja, ob 20. uri: I. Torkar - VSTAJENJE JOZETA SVEJKA.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

V četrtek, 9. februarja, ob 19.30: F. G. Lorca - DOM BERNARDE ALBA, za izven in konto. V petek, 10. februarja, ob 19.30: J. Mortimer/B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za izven.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/221-206

V petek, 10. februarja, ob 21. uri: CABARET UNPLUGGED - SKAKAFICI ODSTEKANO, za abonente in izven.

OPERA, tel.: 062/221-206

V sredo, 8. februarja, ob 18. uri: L. Minkus - DON KIHOT, za red terek, tam in izven.

LGM, tel.: 062/26-748

V nedeljo, 12. februarja, ob 11. uri: M. Pungartnik - VODNI MOZ IN LEPA POLONA, za izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V četrtek, 9. februarja, ob 16.30: A. Nicolaj - VESELJE DO ZIVLJENJA.

V soboto, 11. februarja, ob 11.30 in 16. uri: S. Makarović - SHOW STRAHOW, za abonma velikega polka in izven.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V petek, 10. februarja, ob 16. uri: baletna predstava K. Cipci - PIKA NOGAVICKA.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA, tel.: 067/73-255

V četrtek, 9. februarja, ob 17. uri: B. Podgoršek - KAPLJICE? - NE HVALA. Predstava bo se v petek, 10. februarja, ob 20. uri.

V torek, 14. februarja, ob 9. in 10.30: plesna pravljica TRNULJICA.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V soboto, 11. februarja, ob 10. in 16. uri: MOJCA PORACULJA, za Piki abonma (4).

V petek, 10. februarja, bo v K4 v Ljubljani ob 21. uri koncert CHRISA WOODA in ANDYJA CUTTINGA

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Danes, 7. februarja, bo ob 18. uri v Galeriji CD otvoritev razstave skulptur in risb DRAGA TRSARJA.

Razstava bo na ogled do 20. marca.

V prvem predverju je do 5. marca na ogled razstava SLOVENIJA IN DUNAJ.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA. Danes, 7. februarja, bo ob 20. uri v spodnjih prostorih Moderne galerije otvoritev razstave WILLIAM HENRYJA FOX TALBOTA. Razstava bo na ogled do 12. marca.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava del IVA PRANCA je na ogled do 26. februarja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Danes, 7. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave Portreti slovenskih pesnikov in pisateljev KIAR MEŠKA in MARIJANA KERSIC-BELACA. Razstava bo na ogled do 16. februarja.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava MARINO MARINIJA je na ogled do 15. februarja.

GALERIJA HEST, Novi trg 6

Danes, 7. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave risb RIHARDA JAKOPICA.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik MAJE POGACNIK je na ogled do 23. februarja.

GALERIJA KAPELICA SOU

Danes, 7. februarja, bo ob 21. uri otvoritev razstave del ROBERTA SIMRAKA. Razstava bo na ogled do 10. marca.

GALERIJA CZP KMECKI GLAS, Železna 14

Danes, 7. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave akvarelov in pastelov PLESTENJAK - BAHAR. Razstava bo na ogled do 7. marca.

GALERIJA TIVOLI, Pod turmom 3

Razstava grafičnih listov BOGDANA BORČICA je na ogled do 19. marca.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V četrtek, 9. februarja, bo ob 20. uri otvoritev prve samostojne razstave MIHAELA CIUHA in ALEKSANDRE FRANCE.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava akvarelov MIHE PIRNATA ml. je na ogled do 28. februarja.

KULTURNI-INFORMACIJSKI CENTER

KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Arheološka razstava AMFORA je na ogled do 26. februarja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE, Trg Celjskih knezov 11

Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCICA je na ogled do 31. marca.

STARA GROFIJA, Muzejski trg 1

Danes, 7. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave ALESA STOPARJA - okrasni cvetlični lončki.

CERKNICA

GALERIJA KRPAN

Danes, 7. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave ilustracij BOZIDARJA STRMANA-MISOTA.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

Razstava slik CENETA GRILJICA je na ogled do 21. februarja.

KOKRICA

GALERIJA DEZMAN

V sredo, 8. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave del MARIJANA BELCA.

KOSTANJEVICA NA KRKI

Galerija Božidar Jakac je za slovenski kulturni praznik odprta ves dan od 9. do 16. ure. Vodstvo za obiskovalce bo poskrbljeno. Vstopnine ne bo.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava litografij MARCA CHAGALLA je na ogled do 20. februarja.

SLOVENJ GRADEC

GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI

Razstava VORTEX Ona B je na ogled do 23. februarja.

SOLKAN

VILA BARTOLOMEI, Pod vinogradi 2

Danes, 7. februarja, bo ob 19.30 otvoritev razstave skulptur in risb ZMAGA POSEGE. Razstava bo na ogled do 26. februarja.

TRŽIČ

GALERIJA KURNIKOVA HISA

V petek, 10. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave risb Slike stare Ljubljane BORISA TROBČA. Razstava bo na ogled do 5. marca.

ŽALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON

V petek, 10. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave likovnih del LEONA KOPORCA. Razstava bo na ogled do 24. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališce Rossetti

Danes, 7. t. m., ob 20.30 (red prost) bo gledališka skupina Piccolo Teatro iz Milana predstavila L. Pirandellovo »Velikani z gore« (I giganti della montagna) (predstava 3). Režija G. Strehler.

Ponovitev jutri, 8. t. m., ob 16. uri (red sreda popoldan) in ob 20.30 (red prost).

Danes, 7. t. m., ob 16.30 »La storia del teatro in tre lezioni spettacolo« - prvi del. Režija Enrico Protti, nastopajo Livia Bonifazi, Patrizia Burul in Giovanni Carta. Vstop 5.000 lir. Pri blagajni gledališča je v teku prodaja vstopnic za predstavo »L'asino d'oro« (7A): 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

KOROŠKA

CELOVEC

V teatru ORF - SPZ bo jutri, 8. t. m., ob 19.00 - Osrednja prireditel ob slovenskem kulturnem prazniku. Slavnostni govornik Miroslav Košuta. Sodeluje ansambel Drava iz Borovelj.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

V sredo, 8. februarja, med 12. in 14. uro: tradicionalni RECITAL PRESERNOVE POEZIJE pred Prešernovim spomenikom.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V četrtek, 9. februarja, ob 19. uri: literarni večer DANETA ZAJCA, VINKA MODENDORFERJA, MAJE NOVAK, ZLATKA ZAJCA, ARTURJA STERNA in JURIIJA HUDOLINA.

GORNJA RADGONA

Danes, 7. februarja, Kulturni dom ob 19. uri: osrednja prireditel ob slovenskem kulturnem prazniku. Uvodni nagovor bo imela KAROLINA KOLMANIC. Nastopila bosta VITAL AHACIC (harmonika) in MILOŠ GENORIO (tenorist).

GRAD KHISLSTEIN

V četrtek, 9. februarja, ob 18. uri: srečanje z avtorjem prof. dr. BORISOM PATERNUJEM in prevajalcem dr. KLAUSOM D. OLOFOM ob izidu nemške monografije o Prešernu.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

V sredo, 8. februarja, ob 19. uri: literarno-glasbeni recital PEPEL IN SPOMIN v počastitev kulturnega praznika in spomin na rojaka Antona Medveda ob ponatisu njegovih Poezij.

MARIBOR

DRAMA

V četrtek, 9. februarja, Mali oder ob 17. uri: KABINET PROF. SEDMAKA. Gost: RADKO POLIČ - RAC.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA, tel.: 067/73-255

V sredo, 8. februarja, ob 20. uri: večer posvečen kulturnemu prazniku. Nastopila bosta VOLODJA BALZALORSKY (violina) in HINKO HAAS (klavir).

SLOVENSKA BISTRICA

DOM KULTURE SLOVENSKA BISTRICA

Danes, 7. februarja, ob 19. uri: svečanost ob slovenskem kulturnem prazniku.

TREBNJE

KD TREBNJE

Danes, 7. februarja, ob 19. uri: proslava v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Nastopajo: OBCINSKI PIHALNI ORKESTER TREBNJE, OKTET LIPA, recitatorka ROMANA SALEHAR in dramaturginja TATJANA ZIDAR.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V sredo, 8. februarja, ob 19. uri: SVEČANA AKADEMIJA ob kulturnem prazniku in 20-letnici delovanja Kulturnega centra Ivana Napotnika Velenje.

Grillo bo nastopil tudi v Pordenonu in sicer v petek, 17. t. m., ob 21. uri v Palasportu. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti (tel. 630063).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Sportna palaca

V soboto, 18. t. m., ob 21. uri nastop komika Beppe Grilla.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CD, tel.: 061/222-815

V soboto, 11. februarja, ob 19. uri: TURANDOT, premiera (GD). Dirigent: Andrea Licata, Turandot: Sophia Larson, Kalaf: Alberto Cupido. Prva ponovitev - premierna zasedba - bo v ponedeljek, 13. februarja, ob isti uri.

KLUB CD

V četrtek, 9. februarja, ob 21. uri: promocija glasbene skupine VAL-HALA in njihove prve kasete Pet norih palckov.

V petek, 10. februarja, JAZZ LATINO - FIESTA LATINA.

K4, Kersnikova 4

V petek, 10. februarja, ob 21. uri: koncert CHRISA WOODA in ANDYJA CUTTINGA.

JAZZ KLUB GAJO,

Beethovnova ulica

Danes, 7. februarja, ob 22. uri: koncert OTO PESTNERJA in JAZZ TRIA (Grasich-Avbelj-Gajol).

KLUB CHANNEL ZERO

NA METELKOVI

V četrtek, 9. februarja, predstavitev projekta THE SERIOUS ROAD TRIP in koncert skupine HORACE X z gostom REV HAMMERJEM.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/332-288

V sredo, 8. februarja, ob 20. uri: koncert skupine BOYE (predskupina) BABY CAN DANCE.

ČRNOMELJ

V sredo, 8. februarja, KD Črnomelj ob 19. uri: koncert KOMORNEGA ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE.

KOPER

V četrtek, 9. februarja, dvorana glasbene sole Koper ob 20. uri: koncert BAROCNEGA ANSAMBLA ILLYRICUS.

MARIBOR

V četrtek, 9. februarja, STUK ob 20. uri: koncert skupine BOYE s predskupino BABY CAN DANCE.

MURSKA SOBOTA

Danes, 7. februarja, Gimnazija ob 20. uri: koncert skupine BOYE s predskupino BABY CAN DANCE.

NOVA GORICA

V petek, 10. februarja, KD Nova Gorica ob 20.15: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA.

ŠKOFJA LOKA

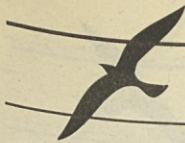
Danes, 7. februarja, dvorana Loškega odra ob 19.30: slavnostni koncert PIHALNEGA ORKESTRA ŠKOFJA LOKA.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajška sezona 1994/95 V torek, 21. t. m., ob 20.30 koncert harmonikasa Corrada Rojaca.

Gledališce Verdi - Dvorana Tripčevih

MENJALNIŠKI TEČAJI

6. februar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,00	81,00	11,30	11,50	7,54	7,78
A banka Koper	79,70	80,90	11,28	11,49	7,49	7,71
A banka Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,20	80,99	11,20	11,65	7,20	7,75
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,00	81,00	11,30	11,60	7,50	7,75
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	79,49	80,68	11,18	11,65	7,49	7,62
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	81,00	80,60	11,20	11,50	7,50	7,85
Come 2 us*	80,10	80,50	11,35	11,44	7,55	7,70
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.	80,20	81,20	11,40	11,70	7,60	8,00
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	80,40	80,60	11,35	11,42	7,55	7,65
Hida, od 7-19, sob od 7-14	80,41	80,44	11,39	11,41	7,66	7,68
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,43	80,46	11,42	11,43	7,65	7,67
Kompas Hertz Celje*	80,20	80,70	11,30	11,45	7,45	7,68
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15						
Kompas Hertz Velenje	80,20	80,70	11,30	11,45	7,45	7,68
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	80,20	80,70	11,30	11,45	7,45	7,68
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Tolmin*	80,20	80,70	11,30	11,45	7,45	7,68
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Bled*	80,20	80,70	11,30	11,45	7,45	7,68
Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16						
Kompas Hertz Nova Gorica*	80,20	80,70	11,30	11,45	7,45	7,68
Tel: 062/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19						
Kompas Hertz Maribor*	80,20	80,70	11,30	11,45	7,45	7,68
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	79,95	81,70	11,30	11,60	7,47	7,85
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	79,60	80,50	11,28	11,50	7,52	7,62
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,00	80,90	11,32	11,45	7,50	7,80
Poslana banka Slovenije*	78,90	80,70	10,85	11,43	7,20	7,71
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,40	80,45	11,40	11,42	7,62	7,63
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,20	80,50	11,35	11,45	7,55	7,60
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,20	80,65	11,30	11,47	7,40	7,72
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,35	80,65	11,41	11,45	7,40	7,80
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,80	81,60	11,20	11,60	7,35	7,80
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	79,90	80,49	11,32	11,57	7,53	7,60
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,15	80,69	11,32	11,48	7,57	7,78
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	79,80	80,70	11,35	11,50	7,20	7,70
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,20	80,70	11,33	11,50	7,30	7,70
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,10	80,75	11,33	11,46	7,50	7,78
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	80,12	80,89	11,32	11,48	7,55	7,79
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,20	80,85	11,33	11,50	7,48	7,79
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,40	80,98	11,30	11,48	7,50	7,85
SKB d.d., ***	79,89	80,89	10,90	11,65	7,50	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,00	80,70	11,30	11,44	7,55	7,75
SZKB d.d. Ljubljana	80,15	80,72	11,34	11,48	7,53	7,80
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,25	81,30	11,40	11,58	7,55	7,85
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

6. FEBRUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1588,00	1638,00
nemška marka	1044,00	1066,00
francoski frank	300,00	309,00
holandski gulden	927,00	955,00
belgijski frank	50,40	52,00
funt sterling	2475,00	2552,00
irski sterling	2450,00	2526,00
danska krona	263,50	271,50
grška dramma	6,50	6,90
kanadski dolar	1133,00	1169,00
japonski jen	15,90	16,40
švicarski frank	1225,00	1263,00
avstrijski šiling	147,75	152,25
norveška krona	237,00	244,00
švedska krona	212,25	218,75
portugalski escudo	9,90	10,35
španska pezeta	11,95	12,35
avstralski dolar	1195,00	1233,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,20
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA

3. FEBRUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1587,00	1632,00
nemška marka	1043,00	1063,00
francoski frank	299,00	308,00
holandski gulden	926,00	944,00
belgijski frank	50,50	51,70
funt sterling	2476,00	2546,00
irski sterling	2451,00	2536,00
danska krona	263,00	271,00
grška dramma	6,60	7,10
kanadski dolar	1134,00	1169,00
švicarski frank	1232,00	1259,00
avstrijski šiling	147,50	151,50
slovenski tolar	12,60	13,10

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

2. FEBRUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	-	-
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	-	-
Avstrija	Posojilnica Borovlje	-	-
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	-	-
Avstrija	Posojilnica Ločilo	-	-
Italija	Kmečka banka Gorica	12,60	13,10
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,20

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

3. FEBRUAR 1995

valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.5185	-
francoski frank	-	28.8040	-
nizozemski gulden	-	89.2220	-
belgijski frank	-	4.8566	-
španska peseta	-	1.1488	-
danska krona	-	25.3400	-
kanadski dolar	-	1.0822	-
japonski jen	-	1.5268	-
švicarski frank	-	18.3100	-
avstrijski šiling	-	14.2110	-
italijanska lira	-	0.9443	-
švedska krona	-	20.3430	-

TEČAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 7.2.1995

- Redni prodajni tečaj za DEM 82,00
 - Tečaj za terminsko-valutne pogodbe za DEM 81,07
- po pogojih iz ponudbe Abanke z dne 2.2.1995

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 025 z dne 6. 2. 1995 - Tečaji veljajo od 7. 2. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,0853	94,3684	94,6515
Avstrija	040	šiling	100	1161,7705	1165,2663	1168,7621
Belgija	056	frank	100	397,2598	398,4552	399,6506
Kanada	124	dolar	1	89,1765	89,4448	89,7131
Danska	208	krona	100	2073,3991	2079,6380	2085,8769
Finska	246	marka	100	2643,6574	2651,6122	2659,5670
Francija	250	frank	100	2358,1195	2365,2151	2372,3107
Nemčija	280	marka	100	8174,5745	8199,1720	8223,7695
Grčija	300	grd	100	—	52,4829	52,6403
Irski	372	funt	1	—	193,6808	194,2618
Italija	380	lira	100	7,7512	7,7745	7,7978
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2200,0000	—
Japonska	392	jen	100	125,7005	126,0787	126,4569
Nizozemska	528	gulden	100	7293,9276	7315,8752	7337,8228
Norveška	578	krona	100	1866,9093	1872,5269	1878,1445
Portugalska	620	escudo	100	79,1135	79,3516	79,5897
Švedska	752	krona	100	1671,5370	1676,5667	1681,5964
Švica	756	frank	100	9653,3550	9682,4022	9711,4494
Velika Britanija	826	funt sterling	1	194,8410	195,4273	196,0136
ZDA	840	dolar	1	124,9647	125,3407	125,7167
Evropska unija	955	ECU	1	154,1480	154,6118	155,0756
Španija	995	peseta	100	94,1957	94,4791	94,7625

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 7. februarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	804,201	809,184	1,613,384
94		107.2267%	107.8911%	107.5589%	150,000	80,420	80,918	161,338

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 7. februarja 1995 od 00.00 ure dalje

država	valuta	enota	ZA DEVIZE	
			nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1162,5416	1165,3840
Francija	frank	100	2359,6846	2365,4540
Nemčija	marka	100	8180,0000	8200,0000
Italija	lira	100	7,7563	7,7752
V. Britanija	funt	1	194,9703	195,4470
ZDA	dolar	1	125,0477	125,3534

Opomba: Tečaji so okroženi. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	81,50	81,90
SKB banka d.d.	DEM	81,79	82,03

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 7. februarja 1995 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Bank Austria	DEM	81,50	81,98
Banka Creditanstalt d. d.	DEM	81,90	82,00
Banka Noricum	DEM	81,55	81,85
SZKB	DEM	81,90	82,05
UBK banka	DEM	81,68	82,02

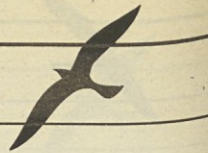
Devizni tečaj za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajni listi Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25 odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30,00 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj deviz v sporazumu.
* Banke, ki objavljajo tečaje, se zavzemajo kupovati in prodajati tuj valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tečajem, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

MILANSKI DEVIZNI TRG

6. FEBRUAR 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1612,480	—
ECU	—	1985,290	—
nemška marka	—	1052,880	—
francoski frank	—	303,780	—
funt sterling	—	2512,570	—
holandski gulden	—	939,450	—
belgijski frank	—	51,178	—
španska pezeta	—	12,137	—
danska krona	—	267,140	—
irski funt	—	2490,640	—
grška dramma	—	6,741	—
portugalski escudo	—	10,194	—
kanadski dolar	—	1152,590	—
japonski jen	—	16,194	—
švicarski frank	—	1242,570	—
avstrijski šiling	—	149,620	—
norveška krona	—	240,540	—
švedska krona	—	215,470	—
finska marka	—	340,620	—
avstralski dolar	—	1211,780	—

ZVEZA BANK CELOVEC

7. FEBRUAR 1995	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	10,5500	11,0500
kanadski dolar	7,5000	7,9000
funt sterling	16,5000	17,3000
švicarski frank	814,0000	846,0000
belgijski frank	33,5000	34,8000
francoski frank	199,0000	207,0000
holandski gulden	615,5000	639,5000
nemška marka	690,0000	716,0000
italijanska lira	0,6530	0,6870
danska krona	174,5000	182,5000
norveška krona	156,5000	163,5000
švedska krona	139,7000	146,3000
finska marka	221,5000	231,5000
portugalski escudo	6,7300	7,0700
španska peseta	7,9300	8,3700
japonski jen	10,5000	11,0000
slovenski tolar	-	-
hrvaška kuna	-	-

NOVICE

NHL: Pittsburgh ob točko

NEW YORK (STA/AP) - Pittsburgh Penguins so v severnoameriški poklicni hokejski ligi NHL igrali z New Jersey Devils neodločeno 3:3 in so tako ostali brez možnosti, da izboljšajo rekord NHL po številu zmag v začetku sezone. Bruce Driver (Devils) je z golom iz dvanajstih metrov proti koncu zadnje tretjine izenčil in Toronto Maple Leafs so z 10 zmagami na začetku lanske sezone še vedno na čelu lestvice. Penguinsi so skupaj se s petimi mostvi na drugem mestu s sedmimi zaporednimi zmagami.

Rezultati nedeljskih tekem: Quebec - Hartford 3:1, Chicago - Vancouver 9:4, Buffalo - Tampa Bay 2:1, Pittsburgh - New Jersey 3:3, Anaheim - Los Angeles 3:2.

Vrstni red: vzhodna konferenca - atlantska skupina: N.Y. Islanders 9 točk, Florida 7, N.Y. Rangers 7, Philadelphia 7, Tampa Bay 7, New Jersey 6, Washington 5; severovzhodna skupina: Pittsburgh 15, Quebec 14, Buffalo 11, Boston 10, Montreal 8, Hartford 6, Ottawa 2; zahodna konferenca - centralna skupina: St. Louis 12, Chicago 12, Detroit 12, Toronto 8, Dallas 7, Winnipeg 4; pacifiška skupina: San Jose 11, Calgary 9, Anaheim 8, Edmonton 6, Los Angeles 5, Vancouver 4.

Mochebon hitrejši od 12 let starega rekorda Sebastiana Coa

STUTTGART (STA/dpa) - Nemški tekač na srednje proge Nico Mochebon je na dvoranskem atletskem mitingu IAAF v Stuttgartu postavil nov evropski rekord v teku na 800 metrov. Progo je pretekel v času 1:44.88 in tako za tri stotinke sekunde popravil dvanajst let star rekord Britanca Sebastiana Coa.

Waldnerju Evropa Top 12

DIJON (STA/dpa) - Šved Jan Ove Waldner je v Dijonu v finalu namiznoteniškega tekmovanja Evropa Top 12 premagal rojaka Erika Lindha. Za zmago se je Waldner moral kar precej potruditi, saj se je dvoboj končal sele po petih nizih. Waldner je ob koncu slavil z izidom 3:2 (15:21, 21:14, 21:15, 18:21, 21:17).

Izid finala - moski: Jan Ove Waldner (Sve) - Erik Lindh (Sve) 3:2 (15:21, 21:14, 21:15, 18:21, 21:17); ženske: Otilia Badescu (Rom) - Emilia Ciosu (Rom) 3:2 (11:21, 16:21, 21:17, 21:5, 21:13).

Nov poraz odbojkarjev ŠK Dob

CELOVEC - Odbojkarji SK Dob so s porazom proti SVS Transver I (Dunaj) zapravili zadnjo priložnost za uvrstitev v enega od evropskih pokalov, to pa lahko popravi z morebitno osvojitvijo naslova avstrijskega pokalnega prvaka. Moštvo trenerja Goloba je v soboto zvečer na domačih tleh sicer igralo dobro, po tesnem porazu prvih dveh izredno borbениh nizih, pa je ekipa obupala. Dunajčani so tekmo dobili s 3:0 (12/12/6) in se tako povzpeli na drugo mesto. Dobljeni pa ostanejo četrti. (I.L.)

Lestvica: 1. Union Enns 19 (12:2), 2. SVS Transver Dunaj 17 (9:3), 3. WAT/ATV Wr. Neustadt 16 (11:5), 4. SK Dob 12 (4:10), 5. Hypo VBK Celovec 8 (4:6), 6. VC Gleisdorf 5 (1:12).

Zmaga šahistov SŠZ Celovec

CELOVEC - V drugem kolu play off-tekmovanja v 1. razredu je prva ekipa Slovenske šahovske zveze/Carimpex slavila prvo zmago. Premagali so prvo ekipo WAC iz Wolfsberga 4, 5:3, 5 in se uvrstili na tretje mesto na lestvici. Zmagala sta Silvo Kovac in Gorazd Živković, remizirali pa so Arnold Hattenberger, Joži Amrusch, Dunja Lukan in Rupert Reichmann. (I.L.)

NOGOMET / PRVENSTVA NA TUJEM

V Španiji gre vse v prid Realu Blackburn v precejšnjih težavah

MADRID - Gol s svoje polovice igrišča! Tak dogodek v nogometu ni pogost, včasih pa se vendarle zgodi... Podvig je uspel igralcu Real Madrida Mikelu Lasi. Beli so že vodili z 1:0 proti Sukerjevi Sevilli (gol je dosegel 18-letni Raúl), prav v zadnji minuti pa je Lasas z desetih metrov pred polovico igrišča (torej s kakih petinšestdesetih metrov) presestrelil gostujočega vratarja Unzuēja. Tudi sicer je bilo kolo ugodno za Real, saj je Deportivo La Coruña igral le neodločeno: pred svojimi gledalci ni uspel doseči gola proti čvrstemu (a nič več) Athleticu Bilbao. In dobrih novic za Real kar noče biti konec. Slaviša Jokanović, mladi srbski up, ki je last Realu, a je na posojilu pri Oviedu, je s tremi goli popeljal svoje do dragocene zmage v boju za obstanek.

Ob vsem tem se je predramila tudi Barcelona. Crujffo-

va čistka začenja učinkovati, saj so k zmagi (3:1) nad Sportingom Gijon prispevali doslej na klopi pozabljeni Hagi, Eusaich in Iván. Dalj časa vodilna Zaragoza pa je očitno podlegla prehudemu ritmu iz prvega dela, saj je v Tenerifeju doživela drugi zaporedni poraz. VRSTNI RED: Real Madrid 31, Deportivo 28, Barcelona 27, Real Betis in Zaragoza 25, Athletic Bilbao in Tenerife 22.

V Angliji se polemike vrstijo kot na tekočem traku. Po napadu Cantonaja na gledalca jo je med tednom v zaostali tekmi med vodilnim Blackburnom in Leedsom skupil sodnik. Blackburn je vodil 1:0, pet minut pred koncem pa je sodnik dosodil enajstmetrovko v korist Leedsa. Razjarjeni navijač je pritekel na igrišče in obdelal sodnika, ki je tekmo sicer nato speljal do konca. Toda zdaj Blackburnu ne grozi samo visoka

denarna kazen (kar za žepe bajno bogatega gospodarja Walkerja niti ne bi bilo posebno tragično), ampak odvzem točk. V rednem kolu je Blackburn zgubil v Londonu proti Tottenhamu, ki je povedel z 2:0 (prvi gol je dal Klin-smann) in nato brez večjih težav nadzoroval potek tekme do končnega 3:1. Blackburn ima zdaj enako število tekem kot Manchester United, ki je z 1:0 strl Aston Villu. Edini gol je v svoji tretji tekmi za »red devile« dosegel 10 milijonov dolarjev težki Andy Cole.

Spopad z legendarno zgodovino je bil tudi v Nottinghamu, kjer je domaći Forest gostil Liverpool, remi (1:1) pa obema ne ustreza. Skupaj z Newcastleom se namreč mostvi borita za mesta v pokalu UEFA. Pri dnu je slej ko prej že zapisana usoda Leicestra in Ipswicha, ki za varnimi položaji zaostajata že dvanajst oziroma deset točk. VRSTNI

TENIS / V DAVISOVEM POKALU

Nepričakovano slavje Južnoafričanov, Italija v četrtfinalu proti ZDA

Južnoafričani premagali Avstralce s 3:2

ST PETERSBURG, DURBAN - S pričakovano zmago ZDA nad Francijo in s presenetljivim slavjem južnoafriške ekipe nad Avstralijo so znani četrtfinalni pari Davisovega pokala. Italijani bodo skoraj pred nepremostljivo oviro, saj se bodo pomerili z Američani, Avstrija, ki je zanesljivo v osmini finala odpravila Spanijo, bo igrala s Švedsko, ki se je komaj izognila porazu z Dansko, Rusi so favoriti na četrtfinalni tekmi z Južnoafričani, Nemci pa z Nizozemci.

V osmini finala je bilo izredno napeto v Durbanu, kjer je domača reprezentanca odpravila favorizirane Avstralce. Na tretjem srečanju posameznikov je po vodstvu Avstralcev z 2:1 Wayne Ferreira v starih setih odpravil Patricka Rafterja in tako izid izenčil na 2:2. Na igrišče sta nato stopila domači te-

nisač Marcos Ondruska in Avstalec Mark Woodforde. Po zanesljivem vodstvu domačega tenisača v prvih dveh setih s 6:4 in 6:2 in pri vodstvu z 1:0 v tretjem nizu se je Woodforde predal. Zvezni trener avstralske reprezentance John Newcombe je časnikiarjem po srečanju dejal: »Mark ima težave s krvnim obtokom. Sredi drugega seta je postal bel kot kreda in že tedaj je dejal, da nima več moci. V tretjem setu sem ga vprašal, če je vse v redu, on pa je planil v jok. Strla ga je prevelika psihična obremenitev.«

Vesetje v južnoafriškem taboru je bilo po tej zmagi nepopisno. Kapetan reprezentance Dannie Visser je dejal, da je ta zmaga neprecenljive vrednosti za razvoj tenisa v državi. To je tudi prva zmaga Južnoafriške republike v Davisovem pokalu nad Avstralijo.

V St. Petersburgu pa do presenečenja ni prišlo. Američan Todd Martin, ki je slabo igral na odprti tvenem srečanju proti Piolinu, se je oddolžil domačim navijačem s prepričljivo zmago nad Forgetom in tako prislužil ZDA odločilno točko za uvrstitev v četrtfinale. Zadnje srečanje med Courierjem in Piolinom je bila le formalnost. Zmagal pa je Američan brez težav in po dveh setih igre.

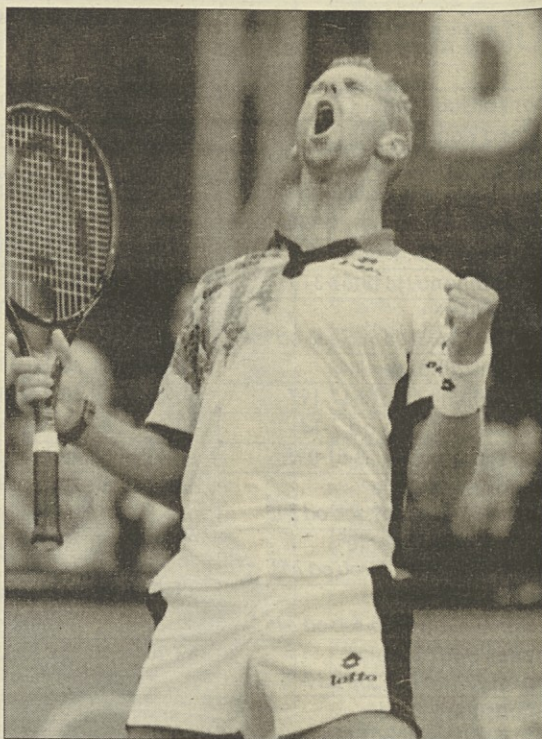
St Petersburg: ZDA - Francija 4:1

Todd Martin (ZDA) - Guy

Forget (Fra) 6:3, 7:6, 7:6; Jim Courier (ZDA) - Cedric Pioline (Fra) 6:4, 6:3.

Durban: Južnoafriška republika - Avstralija 3:2

Wayne Ferreira (JAR) - Patrick Rafter (Avs) 6:2, 3:6, 6:4, 6:2; Marcos Ondruska (JAR) - Mark Woodforde (Avs) 6:4, 6:2, 1:0 (predaja).

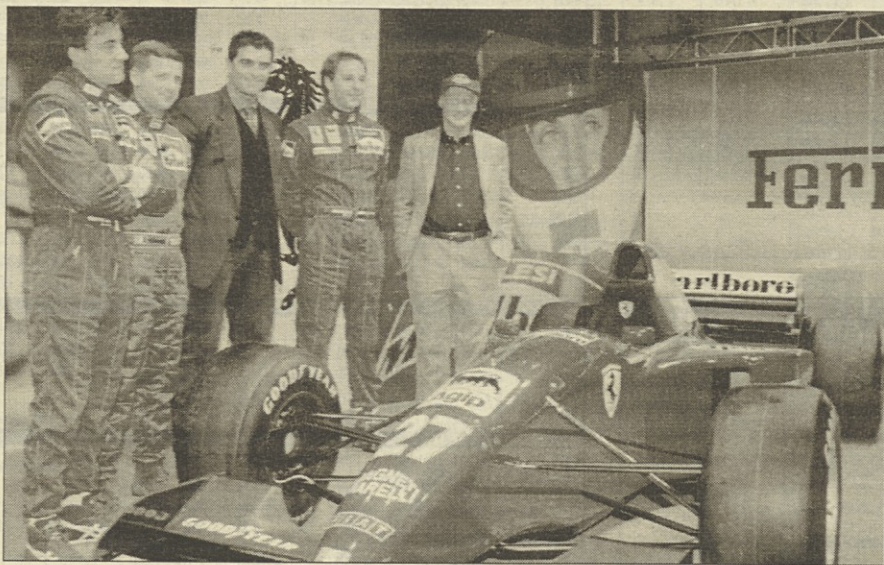

Thomas Muster je popeljal Avstrijo v četrtfinale (AP)

AVTOMOBILIZEM / PREDSTAVITEV NOVEGA FERRARIJEVEGA DIRKALNIKA

V Maranellu tudi letos ne skrivajo svojih ambicij

Dirkalnik bo poganjal dvanajstvaljni motor, a že snujejo tudi desetvaljnega - Tomba častni gost

MARANELLO - »No-vo vozilo je na pogled zelo grdo, zato lahko upravičeno upamo, da bo uspešno«, je na včerajšnji predstavitvi novega Ferrarijevega dirkalnika za prihodnjo sezono formule ena v salu dejal predsednik italijanske avtomobilistične hise Luca Cordero di Montezemolo. Pri Ferrariju letos vnovič ne skrivajo želje, da bi končno posegli v boj za naslov prvaka, ki ga pogesajo že od davnega leta 1979, ko je prvak postal južnoafriški dirkač Jody Scheckter. Prepricani so, da je druga inacija dirkalnika z oznako 412T2 boljša od avtomobila, ki je lani osrečil italijanske ljubitelje dirk z Bergerjevo zmago v Hockenheimu, prvo po starih letih popolne suse, petimi drugimi in petimi tretjimi mesti. Toda v zadnjih letih je bilo razočaranj vsekakor več kot veselih trenutkov, zato svojih ambicij pri Ferrariju ne obesaajo več na veliki zvon.

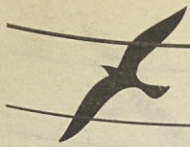
Novi Ferrarijev dirkalnik bo tudi letos poganjal dvanajstvaljni motor, čeprav lahko od letos znaša prostornina motorja največ 3000 kubnih centimetrov (lani 500 vec). Motor naj bi v začetni fazi premogel 600 konjskih moci. Pripravljajo pa tudi že rezervni desetvaljni motor, ki ga bodo v delavnici prvič preizkusili aprila meseca, kmalu nato pa tudi na dirkališču. Dirkalnik tehta 595 kg (vključno z vodo, motornim oljem in dirkačem), dolg je 4.380 cm, širok je 1995 cm, visok pa 980 cm. Je manjši od lanskega, ker je Mednarodna avtomobilistična zveza (Fia) odpravila

pravilo, da morajo bencinski rezervoarji vsebovati najmanj dvesto litrov goriva, zato pa je dirkačeva celica sirsra in udobnejša.

Pri Ferrariju so se posebej ponosni nad dejstvom, da svoj dirkalnik edini v svetu formule ena - v celoti izdelujejo v domačih delavnicah v Maranellu, kar pa je bila hkrati verjetno v zadnjih letih tudi največja ovira na poti k osvajanju zmag, vendar pa se temu nacelu se naprej nočejo odpovedati.

»Emilija Romagna je zibelka italijanskega sporta v nogometu, kosarki, odbojki in smucanju«, je poudaril Montezemolo, zato ni naključje, da so na predstavitvi povabili tudi Alberta Tombo, ki je doma iz Bologne. Smucarskega asa so povabili, naj se prvi dotakne novega dirkalnika, ki ga bosta tudi v letosnji sezoni upravljala Francoz Jean Alesi in Avstrijec Gerhard Berger, testiral pa ga bo Italijan Nicola Larini.

»Novi dirkalnik do potankosti uposteva novi pravilnik Fie. Prepricani smo, da je dvanajstvaljni motor se zmeraj aktualna resitev, toda pripravljamo tudi desetvaljni motor, uporabili pa ga bomo samo, če se bo pokazalo, da je res boljši. Koliko velja novi dirkalnik, pa bomo lahko ocenili samo po prvem uradnem treningu za veliko nagrado v Sao Paulu«, je povedal sportni vodja Jean Todt. Glavni načrtovalec John Barnard je obrazložil, da je dirkalnik bolj uravnotežen in kompakten od prejšnjega, lažje ga je tudi upravljati, glede aerodinamike pa je razvoj sele na začetni točki.

JADRANJE / SP EVROPA

Arianna Bogatec na končnem 15. mestu

Težave z opremo

S svetovnega prvenstva jadralk v razredu evropa, ki je bilo letos v Aucklandu na Novi Zelandiji, se Arianna Bogatec vrača z uvrstitvijo na 15. mestu, kar je seveda za jadralko taksnega formata kot je ona, nezadovoljiv rezultat, čeprav je na SP nastopilo kar 92 tekmovalk iz 24 držav v predstavništvu domala vseh celin. Nezadovoljivi uvrstitvi jadralke TPK Sirena je odločilno botroval zaplet v zvezi z izposojeno jadrnico, saj se je pokazalo, da je bila oprema, s katero je razpolagala Bogatecova, povsem neprimeren za tekmovalne razmere v Aucklandu, ki se je odvijalo v znamenju močnega vetra in visokih valov.

O nastopu Bogatecove na SP bomo podrobneje se poročali.

Končni vrstni red: 1. Roug (Danska), 2. Matthysse (Niz), 3. Dufresne (Spa); 4. Bowman (Irska), 5. Moberg-Parker (Kan); 15. Bogatec (Ita); 30. Dekleva (Slo); 35. Zucchinetti (Ita) 35.

NOGOMET / LESTVICA UEFA

Pri razvrstitvi po klubih Italija na prvem mestu

Pred Francijo in Nemčijo

Italija je na evropskih klubskih nogometnih lestvicah se vedno na prvem mestu in bo tako tudi v sezoni 1995/96 v pokalu UEFA imela pravico do starih predstavnikov. Za določitev vrstnega reda, ki je bil objavljen v zadnji številki glasila Uefa Flash, so upoštevali rezultate klubov v treh evropskih pokalih v zadnjih petih letih. Skupaj z Italijo, ki je z 62, 113 točke na vrhu te lestvice, bosta imeli pravico do starih predstavnikov se Francija (44, 750) in Nemčija (41, 641). Po tri predstavnike bodo imele Belgija, Španija, Portugalska, Rusija in Anglija, dve ekipi bosta zastopali Jugoslavijo,

Nizozemsko, Avstrijo, Grčijo, Turčijo, Skotsko, Svico, Dansko, Romunijo, Švedsko, Poljsko, Izrael in Bolgarijo, medtem ko bodo imeli Madžarska, Norveška, Latvija, Ukrajina, Islandija, Finska, Litva, Ciper, Wales, Albanija, Slovenija, Hrvaška, Severna Irska, Irska, Estonija, Malta in Gruzija po enega predstavnika.

Poleg tega bodo v pokalu UEFA prihodnje leto igrali tudi državni prvaki, ki ne bodo uvrščeni med najboljših 24 ekip za Champions League, po en dodatni predstavnik vsake države, ki bodo zmagale trofeje »fair play« in stiri finalisti pokala intertoto, ki se bo začel junija meseca.

SMUČANJE / V NEDELJO

V št. Janžu na Koroškem 8. pokal prijateljstva

Tudi klubi iz zamejstva

Sportno društvo St. Janž in Slovenska športna zveza na Koroškem bosta v nedeljo v št. Janžu v Rožu priredila že 8. pokal prijateljstva treh dežel, ki je namenjen smučarjem s Koroške, iz Slovenije in zamejstva. Letos bodo to tradicionalno tekmovanje prvič organizirali na Koroškem, kar je še posebej razveseljivo, če vemo, da se Korošci nekaj sezon zapovrstjo niso udeleževali pokala, lani pa so v Kranjski gori, kjer je tekmovanje priredil SK Devin, nastopili v številni zasedbi in tudi zmagali.

Nedeljsko tekmovanje (start bo ob 10. uri) je namenjeno tekmovalcem vseh starostnih kategorij in je v zadnjih letih vedno naletelo na velik odmev, če vemo, da je na primer lani nastopilo čez 300 smučarjev. Čeprav je spored smučarske sezone natrpan s tekmovanji, je upati in pričakovati, da bo tako tudi v nedeljo v št. Janžu.

NOVICE

Deset milijonov lir za vsak svetovni rekord

TRENTO - V soboto in nedeljo bo v Trentu na sporedu svetovno prvenstvo v hitrostnem drsanju za moske. Organizatorji so poleg ostalega poskrbeli tudi za denarne nagrade. Vsak, ki bo postavil nov svetovni rekord bo dobil cek za 10 milijonov lir. Na prvenstvu bodo nastopili drsalci iz 25 držav.

Illycaffè proti Jadranu z Reke

Trzaski kosarkarski prvoligas bo jutri v telovadnici v Ulici Locchi ob 17.30 igral trening tekmo proti hrvaškemu prvoligasi jadranu z reke.

Kdaj je treba odigrati odpadle tekme FIPAV

Pokrajinska odbojbarska zveza v Trstu je sporočila, da je treba najkasneje do konca meseca odigrati tekme prvenstva mladink, dečkov in deklic, ki so zaradi sklepa Conija o ustavitvi prvenstev odpadle konec minulega tedna. Za odpadle tekme 1. divizije pa velja, da jih je treba odigrati pred koncem prvega dela prvenstva. Društva se morajo za nov termin tekem med sabo dogovoriti do 20. februarja.

Obvestila

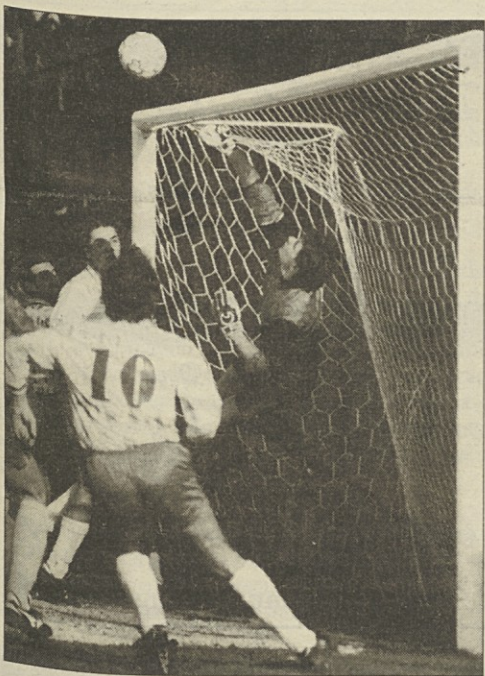
ZSSDI

sklicuje v petek, 10. februarja 1995, ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju 24. DEZELNI REDNI OBCNI ZBOR. Dnevni red: 1. otvoritev občnega zbora; 2. izvolitev organov občnega zbora; 3. sprejetje nove članice; 4. poročila; 5. pozdravi in razprava; 6. razno. Občni zbor bo v Domu Andreja Budala, Standerz, ul. Montello 9.

SZ VELOX

iz Standerza priredi danes, 7. t.m., ob 19.30, v zupnijskem domu v Standerzu, tekmovanje v namiznem tenisu. Prijave in informacije pri Marku (tel. 21090) in Davidu (tel. 21648).

NOGOMET / PRIMERJAVA LETOŠNIH REZULTATOV ZAMEJSKIH EKIP Z ENAKIM OBDOBJEM V LANSKEM PRVENSTVU

Obračun ekip s Tržaškega ni spodbuden Pod vrhom le Zarja, štirim pa grozi izpad

Primorje, Primorec, Kras in Gaja se bodo morali krepko potruditi, če nočejo doživeti selitve v nižjo ligo - Samo Vesna brez problemov v nadaljevanju - Slabi rezultati v tretji amaterski ligi

Kriska Vesna je tako kot lani tudi letos zbrala 20 točk, bila je na sedmem mestu (23 danih, 15 prejetih golov). Najboljši strellec je bil napadalec Sigur z 9 zadetki. Do takrat (18 tekem) je trener Fonda skupno poslal na igrišče 19 nogometašev.

Letos pa se je Vesna že »prerinila« do petega mesta, kljub temu da je dala le 19 in prejela 18 golov. Najboljši strellec je doslej bil Lacosejac, ki je bil osemkrat uspešen. Trener Nonis, ki je do lani se igral v vrstah Vesne, je doslej poslal na igrišče 20 nogometašev, od katerih so bili vedno prisotni Zemanek, Krisciak, Lakosejac in Jurinčič. Upoštevajoč dejstvo, da so Krizani računali na zgornji del lestvice so z uvrstitvijo lahko zadovoljni, saj imajo možnost, da do konca položaj lahko se izboljšajo.

Bazoviška Zarja lani v tej ligi skoraj ni imela tekme. Po 18. kolu je zbrala 28 točk s 33 danimi in 13 prejetimi goli. Najboljša strelca sta bila Ravalico in Gregoric, ki sta dala vsak po osem golov. Trener Bidussi pa je skupno poslal na igrišče 18 nogometašev.

Letos so Bazovci s 23 osvojenimi točkami na tretjem mestu in tudi izkupicek danih (25), oziroma prejetih golov (20) je mnogo slabši od lanskega. Najboljša strelca sta bila doslej Tognetti (9 golov) in Ravalico (7), ki sta bila skupaj z vratarjem Cocevarjem tudi vedno prisotna. Skupno je trener Bidussi doslej poslal na igrišče 19 nogometašev.

V taboru Zarje so ob začetku prvenstva napovedovali, da je ekipa letos zrela za skok v visjo ligo, vendar pa bodo morali po zadnjih dveh porazih Zarjani krepko zavhati rokave, če hočejo prehiteti Rivignano oziroma Colugno, kar gotovo ne bo lahko. Do konca sicer manjka še 12 kol in ne smemo pozabiti, da je bilo lani za zmago potrebnih kar 47 točk, kar pomeni, da bi jih morali Zarjani zbrati še enkrat toliko. Za končno zmago jih bo letos gotovo potrebnih vsaj 44, to pomeni, da morajo odslej zarjani zbrati povprečno 1, 7 točke na tekmo.

Druga amaterska liga

Padriško-gropajska Gaja je edina od naših ekip, ki ima tekmo manj. Lani so gajevci v prvih 17 tekmah zbrali 10 točk s 17 danimi in 27 prejetimi goli in bili na predzadnjem mestu. Med 21 nogometaši, ki jih je do takrat poslal na igrišče trener Privileggi, je največ golov (sedem) dosegel Subelli.

Letošnji dosežki Gaje niso mnogo boljši. Z 11 osvojenimi točkami, 15 danimi in 25 prejetimi goli, so zeleno-rumeni na predzadnjem mestu. Najboljši strellec je trenutno Vengust, ki je bil štirikrat uspešen. Trener Privileggi pa je skupno poslal na igrišče že 19 nogometašev, od katerih je le Vrše igral vse tekme.

Gajevci so letos ciljali na sredino lestvice, kar pa bodo zelo težko dosegli, če ne bodo imeli boljših rezultatov na domačih tleh. Letos Gaja na Padričah se ni zmagala.

Kras je bil lani po 18 tekmah na 10. mestu s 16 točkami (21 danih in 26 prejetih golov). Trenerja Dazzara in Manzutto sta v tem obdobju poslala na igrišče 18 nogometašev, najboljši strellec pa je bil Lacalamita (6 golov), ki je bil obenem edini, ki je igral vse tekme.

Letos gre krasovcem precej slabše, saj so z 12 točkami sele na 13. mestu s 18 danimi in 30 prejetimi goli. Da Krasu ne gre najbolje, prica tudi dejstvo, da sta trenerja, prej Adamič in nato Macor, stalno menjala postave in zato smo videli na igrišču že 23 nogometašev, od katerih pa nihče ni igral vseh 18 tekem. Najboljši strellec je kot lani Lacalamita, ki je sam dosegel več kot polovico golov (deset).

S tem, da je prišlo h Krasu precej novih igralcev, je pred prvenstvom vladal optimizem, obenem pa tudi zaskrbljenost, da te spremembe ne bodo vplivale na rezultate. Bojazen ni bila odveč, ker se Kras se ni rešil spodnjega dela lestvice in v preostalih 12 tekmah se bodo nogometaši morali posteno potruditi, če se hočejo izogniti najhujšemu, to je izpadu iz lige.

Trebenški Primorec je bil lani po tretjem povratnem kolu na osmem mestu s 19 točkami, dal je 25, prejel pa 21 golov. Najboljši strellec je bil Birs, ki je dosegel kar 10 golov. Trener Colavecchia pa je skupno poslal na igrišče 22 nogometašev, od katerih so bili trije, Frasson, Srebernich in Birs, vedno prisotni.

Letos Trebenzi prav gotovo niso zadovoljili svojih navijancev. Z 12 točkami so na 14. mestu (16 danih, 29 prejetih golov). Najbolj uspešen je bil doslej Pertan, ki je dosegel tri gole. Trener Colavecchia pa je že poslal na igrišče 21 nogometašev, od katerih je le Frasson igral vseh 18 tekem.

Trebenzi so startali s ciljem, da ponovijo lansko prvenstvo, vendar kot vidimo, so v precejšnjem zaostanku. Ob koncu so namreč lani zbrali 33 točk, kar pomeni, da bi jih morali letos v preostalih 12 tekmah zbrati še 21. To pa je sodeč po dosedanjih rezultatih in igri nemogoče.

Kot vidimo, vsem trem ekipam v tej skupini preti nevarnost izpada. Lani je bilo za obstanek v ligi potrebnih 24 točk, letos bo verjetno treba še kaj več, (25, 26 točk), to se pravi, da bi morala Gaja, Kras in Primorec, ki so doslej zbrali 0, 65 točk na tekmo, v preostalem delu prvenstva osvojiti povprečno 1, 1 točke na tekmo. To pomeni, da jih bo odslej vsak spodrsiljaj drago stal, ker se povprečje znatno zviša.

Tretja amaterska liga

Primerjava z lanskim prvenstvom za obe trzaski enajsterici (Breg, Dolina) ni mogoca, ker sta lani igrali v skupini F, kjer je bila ena ekipa več, to pomeni dve tekmi več. Zato bomo pogledali, kako sta se doslej odrezali ekipi iz dolinske občine.

Brezani so lani v 26 tekmah zbrali 36 točk in bili četrti. Letos imajo po 15 odigranih tekmah le 18 točk in so na sedmem mestu s 29 danimi in 12 prejetimi goli. Najboljši strellec od 22 nogometašev, ki jih je doslej poslal na igrišče trener Guido Tron, je Granieri, ki je bil že 14-krat uspešen. Vse tekme pa so doslej igrali le trije nogometaši, in sicer Gregori, Svab in Buzzi.

Ker je že lani Brežanom spodletel prestop v visjo ligo, je vladal v vrstah »plavih« letos velik optimizem. Po prvem delu prvenstva je bil se kar upravičen, čeprav bi se vsaj porazu s S. Vitom lahko izognili. V nadaljevanju pa je zajela Brežane kriza in po

tretjem povratnem kolu so z drugega zdrsnili na sedmo mesto, s čimer pa so praktično že odrezani od boja za napredovanje. Mislimo, da jim sedaj ne preostane nič drugega, kot da začenejo pripravljati kompetitivno ekipo za prihodnjo sezono.

Dolina je kljub temu, da je bila lani novinec, v 26 tekmah zbrala 14 točk.

Letos so Dolinci mnogo slabši. V 15 tekmah so zbrali le tri točke, dali sedem in prejeli 34 golov. S takim izkupicem je razumljivo, da so osamljeni na repu lestvice. Trener Mario Tron je letos poslal na igrišče že 24 nogometašev in to dokazuje, da stalno spreminja postavo in prav zaradi tega ni nihče igral vseh 15 tekem. Najboljša strelca s po dvema zadetkoma sta Buzzi in Maganija.

Tudi Dolinci so računali na visjo uvrstitev in to jim bo morda tudi uspelo, čeprav prav gotovo ne bodo dosegli toliko točk kot lani. Za boljše uvrstitev bodo sicer morali posteno stisniti zobe, saj imata Venus in Lelio Team le eno oziroma dve točki več, vendar je zaostanek treba nadoknaditi.

Mladost nerazveseljivo sliko naših predstavnikov v 3. amaterski ligi samo dopolnjuje. Doberdobci zasedajo namreč deveto mesto v konkurenci trinajstih ekip. V dosedanjih stitirajstih tekmah so osvojili le deset točk, sad starih zmag in dveh neodločenih izidov, medtem ko so igrišče porazeni zapustili kar osemkrat. V lanski sezoni je bil obračun glede tega vsaj za odtenek boljši, saj je lestvica kazala na dvanajst osvojenih točk. Precejšnjo razliko pa je zapaziti v doseženih in prejetih golih. Pred letom dni je bilo razmerje 24:28, letos pa samo 10:19, kar daje slutiti, da se doberdobci navijajo letos manj zabavajo. V dokaz temu tudi podatek, da sta letos najboljša strelca Sitt in Blason, ki sta zadela v polno štirikrat oziroma trikrat, tako da je lanski končni dosežek Blasona (18 golov) dejansko nedosegljiv.

Tako slej ko prej velja, da bo tudi za Mladost nadaljevanje prvenstva iz agonističnega vidika dokaj nezanimivo, lahko pa predstavlja dobro solo za igralce narasčajnske vrste, ki bodo verjetno imeli več priložnosti, da se poizkusijo tudi na članskem nivoju.

Iz tega pregleda bi lahko naredili tudi zaključni obračun, ki gotovo ne govori v korist naših ekip, saj trenutno samo Vesna nima večjih problemov.

Kar štirim ekipam - Primorju, Gaji, Krasu in Primorcu - preti nevarnost izpada in malo verjetno je, da bi si vse stiri zagotovile obstanek. Za napredovanje, o katerem sta »sanjala« Zarja in Breg, Brežani nimajo več nobene možnosti (matematično sicer se niso odpisali). Zarjani pa so si po zadnjih dveh porazih (Donatello, Rivignano) precej zakomplicirali položaj in če se računajo na napredovanje spodrsiljaji niso več dovoljeni. Zato pa se za napredovanje z dobrimi možnostmi borita boljša goriska predstavnika, Juventina in Sovodnje, eden pričakovano, drugi presenetljivo, medtem ko Mladosti ne moremo preveč pohvaliti.

Kot zadnja ostaja Dolina in to tudi trenutna lestvica potrjuje. Prav zaradi tega upamo, da se bodo naše ekipe odslej nekoliko bolj potrudile in nas večkrat kot doslej razveselile z dobrimi rezultati.

Tudi amaterska nogometna prvenstva so kot vso sportno dejavnost konec prejšnjega tedna prekinili zaradi uboja navijaca Genoe pred prvenstveno tekmo prve italijanske nogometne lige Genoa-Milan. To je prva prekinitev v povojni zgodovini, vendar upamo, da bo to tudi zadnjič. Nedeljski prisilni počitek mora biti opozorilo vsem, da nasilje nima mesta med ljubitelji sporta.

V tem obdobju vsak na svoj način premisluje, ugiba in ponuja svoje predloge za izolacijo skrajnežev na igriščih. Velika večina ne najde pravega odgovora, ker je stanje v visjih ligah postalo res alarmantno. Na srečo v amaterskih prvenstvih, kjer sicer tudi vse ni rožnato, v naši deželi v zadnjih letih hujših izgedov nismo zabeležili in upamo tudi, da jih ne bomo.

Po včerajšnji obravnavi dosežkov Juventine in Sovodnje, pogledimo se ostale naše zamejske nogometne ekipe.

Prva amaterska liga

Prosesko Primorje je bilo lani v promocijski ligi po 18 odigranih tekmah na repu lestvice s 13 točkami skupaj z Gonarsom. Glavna hiba proseske enajsterice je bila napad, saj so napadalci dosegli le 14 golov, medtem ko je obramba z 19 prejetimi goli se »držala«. Kot zanimivost bi dodali, da je bil najboljši strellec takrat Leghissa, ki je dal 4 gole. Da ekipa ni zadovoljila, dokazuje tudi podatek, da je trener Milos Tul stalno spreminjal postavo in poslal na igrišče kar 24 nogometašev.

Upoštevajoč dejstvo, da letos Primorje igra v nižji ligi, se je stanje precej poslabšalo. Po tretjem povratnem kolu ima sicer enako število točk (13), golov pa je doseglo le 11, dobilo pa jih je 18. Naziv najboljšega strelca si lasti napadalec Bragagnolo, ki je doslej dal tri gole, obenem pa je skupaj z vratarjem Babich tudi odigral vseh 18 tekem. Trener Krizman je doslej poslal na igrišče že 21 nogometašev, med katerimi je treba pozdraviti krstni nastop treh mladincev Gustina, Emilija in Pacorja.

Letos je Primorje startalo s ciljem za cim visjo uvrstitev. Tega cilja gotovo ne bo doseglo, ekipa se bo morala celo posteno potruditi, da si zagotovi obstanek v ligi. Lani je zadostovalo 23 točk, letos bo verjetno treba nekaj več.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V vaše telo se bo vrnila življenjska energija, zato boste znova začeli razmišljati, kako jo čimhitreje potratiti. Kot vi z življenjem zdaj, tako življenje z vami pozneje.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vaši vzvišeni načrti vas bodo povozili podolgem in počez. Spoznajte že enkrat, da življenje ne potrebuje vaših načrtov; potrebuje le vaše dovoljenje, da udejanji svoje.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Vaše poteze se bodo izkazale kot povsem pravilne, zato se bo vaša samozavest napihnila kot čezoceanski balon. V bermudskem trikotniku se bo razpocila v nič.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vasemu razdajanju ne bo videti konca, zato se bodo drugi začeli spraševati, kaj prikrivate. Ne prepričujte jih o svojem altruizmu, kajti prepričanci so videti se bolj sumljivi.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Danes se ne pričakujte čudežev, kajti ti ne prihajajo po naročilu in se ne odzivajo vabilu vaših želja. Čudeži prihajajo kot najbolj nepričakovano darilo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Zanimali se boste za področje, ki ste se ga nekoč že dotaknili, vendar ste ga zaradi zapletenosti opustili. Ampak doslej se je vaš um že dodobra razpletel.

TEHNICA 23. 9. - 22. 10.: Čeprav vaše razpoloženje ne bo na visku, vam bo na delovnem mestu teklo kot po maslu. Skoda, ker ne delate v tovarni masla, kajti tedaj bi vam teklo kot po olju.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Zbali se boste, da bo vaša denarnica zdaj zdaj shirala, če je ne boste nahranili. Ni treba pretiravati, kajti sestradani želedec se potesi z malim.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V vašo glavo se vrača bistrost, zato boste znova začeli brskati po mikavni literaturi. Mar ni že čas, da primete za pero in napišete nekaj, po čemer bodo brskali drugi?

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Spoznali boste človeka, ki je bogatejši in v marsičem uspešnejši od vas. V globini mu boste zavidali, na površju pa mu delili komplimente. Razlog več za zavist.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Na partnerjeve očitke se boste odzvali s trmo, ko bo začel očitati sebi, pa se boste odločno postavili v njegov bran. Ne zato, ker ni kriv, ampak zato, ker sta nedožna oba.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zamikalo vas bo, da bi svoje prihranke spremenili v Tolarske Alpe. Ker ste nestrpni, ne boste vložili v nič zanesljivega; po hiteli boste v prvi kios in kupili srečko.

Lunin prvi krajec v znamenju Bika nas bo navdajal z entuziazmom

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Venera je v znamenju Strelca v padu, zato bodo prihajale do izraza tiste bolj težavne strani tega planeta in tega znamenja. Potreba po blizini in ljubezni bo precej povečana, vendar največkrat ne bomo ubrali prave poti do sočloveka. Opaziti bo Strelcevo temnejšo stran, ki se bo kazala predvsem v brezglavem uveljavljanju svoje volje. Strpnost in razumevanje bosta možna le v primeru, ko se bomo za to dovolj potrudili. Potrebna bo previdnost, saj bodo čustva nekaterim le sredstvo za doseganje svojih ciljev. Pojavljala se bo tudi težnja po osamitvi, v glavnem kot posledica zmanjšanja sposobnosti pravega odnosa z okolico.

7. februarja bo nastopil Lunin prvi krajec. To se bo zgodilo v znamenju lika, ki predstavlja za Lu-

no eksaltacijo. V tem položaju pridejo na dan harmonične lastnosti, tako Lune kot znamenja, kar bo glede na zapletenost Venere v znamenju Strelca vsekakor v veliko pomoč. Prvi krajec nas bo kot ponavadi navdajal z velikim entuziazmom in močno vero v nove priloznosti, vlival pa nam bo tudi precejšnjo mero volje, da se svojih vizij lotimo tudi praktično. Pozitivne lastnosti znamenja Bika nam bodo pri tem pomagale, da ne bomo zasli v ideološko pretiravanje. Tudi na egoizem in brutalnost, ki sta pogost spremljevalec Luninega prvega krajca, bo prisotnost Bikove narave blagodejno delovala. Transzito Sonce se bo gibalo po drugi dekadi Vodnarja, kar je prav tako dokaj ugodno.

(A. O.)

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrezite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrežani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glas bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

	TOR	SRE	CET	PET	SOB	NED	PON
POCUTJE, ZDRAVJE							
sprostitev	✓	✓	○	○	○	○	✓
šport	✗	○	○	✓	✓	✓	✓
post, dieta	○	○	○	○	✗	✗	✗
tezja fizicna dela	✗	✗	○	○	○	✓	✓
izlet	○	✓	✓	✓	○	○	○
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	○	○	○	○	○	✓	✓
domača zabava	○	○	○	✓	✓	✓	○
družinski posvet	○	○	✓	✓	✓	○	○
družabne igre.....	○	✓	✓	○	○	○	✓
urejanje uradnih zadev	○	○	○	○	○	○	○
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	○	○	✓	✓	✓	✓	○
naložbe in nakupi	✓	✓	○	○	○	✗	✗
zamenjava službe	✗	✗	✗	○	○	✗	✗
izposoja denarja	✓	✓	○	○	○	○	✓
igre na srečo	○	○	✓	✓	✓	✓	○
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje.....	○	○	✓	✓	✓	○	○
iskren pogovor	○	○	○	○	○	○	○
zmenek	○	✓	✓	✓	○	○	✗
ljubljenje	✓	✓	○	○	✓	✓	✓
prekinitev zveze	✗	✗	○	○	○	✓	✓
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	○	✓	✓	✓	○	○	○
učenje, sirjenje obzorja ...	✗	○	○	○	✓	✓	✓
raziskovanje	✓	✓	✓	○	○	○	✗
umetniško ustvarjanje ...	○	○	○	○	✓	✓	✓
reševanje težav	✗	✗	○	○	○	✓	✓
LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, ✗ neugoden dan							

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

196	UREJENA ZBIRKA KIPARSKIH DEL	DOJETJE RAZLIKE	NAPRAVA ZA VZREJO NEDONOSNENKOV	LAHEK LES PODOBEN BAMBUSU	ZENSKO IME OTILJA (LJUBK.)	UKANJE, VRISKANJE	EDVARD RAVNIKAR	STANOVANJSKI PROSTOR	SKANDINAVSKI DROBIZ	VRISANJE	AVTOR: SIMON BIZJAK	NORV. IN ISLANDSKI DVORNI PESNIK	TONE VOGRINEC	HUDA BOLEZEN, KARCINOM	ITALJANSKO ZENSKO IME	ZNANSTVENA NAPRAVA	OLIMPIJSKE IGRE	POZELENJE, STRAST	PRIPADNIK ST. LJUDSTVA OB JZ. OBALI PALESTINE	IZMETAC NABOJEV PRI PUSKI	REKA, KI TEČE SKOZI ZENEVSKE JEZERO	MESTO V IRANU (IZ CRK RANA)
RUS. DRAMATIK (ALEKSANDER »GORJE PAMETNEMU«)											DEL ATMOSFERE											
AMERISKA IGRALKA											CETRITA POTENCA MILJONA KOBALT											
NAPOVED CEN UDELEZENCEM DRAZBE							AM. PISATELJICA JONG VISEK SPOL. UZITKA						ZEMELJSKA OZINA NA MALAKI				ČESKO ZENSKO IME PLOD					
ZNAMENJE ZA SEŠTEVANJE					KOVANJE KONRAD ADENAUER				VAŽNA ZACIMBA KRLEZEVA DRAMA				ENAKOV POTOMEK	NEZNANKA V MATEMATIKI STARKA, KI DE-LI DAROVE (IT.)				GRSKI MITOLOŠKI LETALEC				
PRODAJALNA TOBAKA (STAR.)									LEDENA, SKORJASTA PLAST SNEGA	RAZPRAVA BRODNIK V GR. MIT. HARON								SILVA TRDINA		MAJHNA RACA	SUITA RIMSKEGA KORSKA KOVA	
OČANEK, OČAK				MESTO V V. SIBIRIJI TRIMASTA ZIVAL							BIVŠI ATLET STEKIC UREJENA MOR. OBALA							PENTATEVH IT. PEVEC CUTUGNO				
NEKDANJI JUG. VODITELJ (JOSIP BROZ)					PALESTINSKI VODITELJ												RDEČE KRASKO VINO RIBISKA MREZA					
MORALNA, NRAVSTVENA STRUKTURA					SKRIVNOST-SIMON JENKO										ALUMINIJ	RAHLA MEDLA SVETLOBA				ČESEN TOMO NATASA KEJZAR		
NEKDANJI SOVJETSKI SAHIST (PAUL)						TEMEN, TRD TROPSKI LES										PREBIVALKAL. MEST GRČIJE						
ANTON VODNIK			LOJZE JANKO			MESEC LJUBEZNI				POKRAJINA V JAR						HAZARDER						

VZHODNA AZIJA

Vedno več restavracij v ameriškem stilu

Odpirajo jih zaradi množice turistov iz Evrope in ZDA

Zaradi velikega števila turistov, ki množično obiskujejo Vzhodno Azijo, vsako leto odprejo vrsto novih restavracij, zadnje case v značilnem ameriškem stilu. V nasprotju z zahodnimi McDonaldsi, kjer morajo gostje v vrsti čakati na hrano, v »ameriških« ljudje lahko sedijo za mize in uživajo v prijetnem okolju. Velike in manjše družbe načrtujejo celo odprtje trgovine v Singapuru, saj mesto obišče veliko turistov. Zato ne preseneca, da vsi zaposleni v različnih uslužnostnih dejavnostih govorijo angleško.

Michael Norris, predsednik družbe Wywy, ki ima sedež v Singapuru, je glede prihodnosti zelo optimističen, saj so raziskave pokazale, da bodo letos imeli dvajsetodstotno povečanje prometa. Družba Wywy, ki je lani v treh azijskih mestih odprla pet restavracij z imenom Chili's, namerava ta mesec odpreti že tretjo, tokrat italijansko restavracijo v ameriskem stilu. Podobni restavraciji namerava odpreti tudi v Hongkongu in Sanghaju. V takšnih resta-

vracijah pripravljajo jedi, značilne za ameriški jugozahod, kjer je doma teksaska in mehiska kuhinja, gostje pa lahko naročijo tudi standardne hamburgerje in pečena rebra.

Hard Rock Cafe je v Aziji odprla singapurska hotelska veriga Properties, ki ima že pet let tudi restavracijo v Singapuru. Hard Rock je namenjen je mlajšim gostom, saj v lokalu vrtiljo sodobno rock glasbo, v njem je tudi plesišče. Podobne restavracije so že nekaj časa odpre-

tudi v Bangkoku, Kuala Lumpurju, Džakarti, na Baliu in v Pekingu, kmalu pa se bodo ljudje okrepčali in zaplesali v hongkonskem Hard Rock Cafeju. Mark Chan, pomočnik generalnega direktorja singapurske poslovalnice, je povedal, da so vsi lokali, z izjemo tistega na Baliu, dobro obiskani: na dan povprečno postrežejo s 1200 do 1500 obroki. Chan, ki je lani delal v pekinški poslovalnici, je poudaril, da lokale obiskujejo turisti in domaćini, pa tudi izseljenci na obisku v domovini, ki poznajo te restavracije iz krajev, od koder prihajajo, in vedo, kakšno jed bodo dobili na mizo. V Pekingu je bilo med gosti sprva 80 odstotkov tujcev, zdaj jih je le še polovica. Hotel Properties so nedavno zacele odpirati nove restavracije v ameri-

skem stilu z imenom Planet Hollywood, za zdaj obratujejo le v Hongkongu in Džakarti, vendar že načrtujejo nove v Singapuru, Kuala Lumpurju in Manili.

»Hrana v Hard Rock Cafeju je podobna tisti iz Chili'sa, različni so dodatki,« je povedal Michael Norris, ki meni, da takšne restavracije uspešno obratujejo, ker ljudje za svoj denar dobijo to, kar so pričakovali. Prej v Aziji ni bilo podobnih restavracij, obratovale so le hotelske. V nasprotju s hotelskimi je cena jedi v v njih občutno nižja, največkrat so na jedilniku hamburgerji, ocvrt krompirček, pečena rebra. Nekatere restavracije so začele pripravljati tudi značilne domače jedi, v upanju, da se bo povečal obisk domaćih gostov.

Dorren Siow/Reuter

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH Winston Churchill (1874 - 1965)

»Odžebiral sem svojo lekcijo,« je kasneje o tem poročal Churchill. »Zdelo se je, da je bil (učitelj) zadovoljen in to me je opogumilo, da sem postavil vprašanje. 'Kaj pravzaprav to pomeni, sir?' 'To, kar vidis stati tamle. Mensa, miza. Mensa je samostalni prve sklanjatve. Sklanjatev je pet. Naučil si se ednino prve sklanjatve. 'Ampak, sir, ' sem ponovil, 'kaj to pomeni?' 'Mensa pomeni miza, ' se je glasil odgovor. 'Zakaj pomeni mensa tudi; o, miza?' sem nadaljeval z vpraševanjem, 'in kaj naj potem pomeni: o, miza?' 'Menza ali o, miza!, je pač vokativ. 'Ampak kako: o miza?' 'Moja prirojena radovednost mi ni dala miru. 'O, miza!' se uporablja, če naslavljam mizo ali jo kličeno. 'Zdaj je opazil, da mu ne morem slediti: 'To obliko potrebuješ, če se pogovarjaš z mizo. 'Saj prav tega nikoli ne počnem, ' sem izjavil, resnično presenečen. 'Če boš tukaj predrzen, boš kaznovan, in sicer tako, kot se spodobi, to ti lahko zagotovim, ' se je glasil njegov dokončni odgovor.«

To je bil za Churchilla usoden začetek solanja. Se ko je bil star petinšestdeset let, si ni mogel kaj, da o tem ne bi govoril z ironičnim pridihom: »To je bil moj prvi stik s starimi klasiki, od katerih so, kot so mi pripovedovali, črpali koristi in navdih naši najbolj ugledni možje.« In tako se je zgodilo, da se je Churchill v tako zelo imenitni soli le malo naučil.

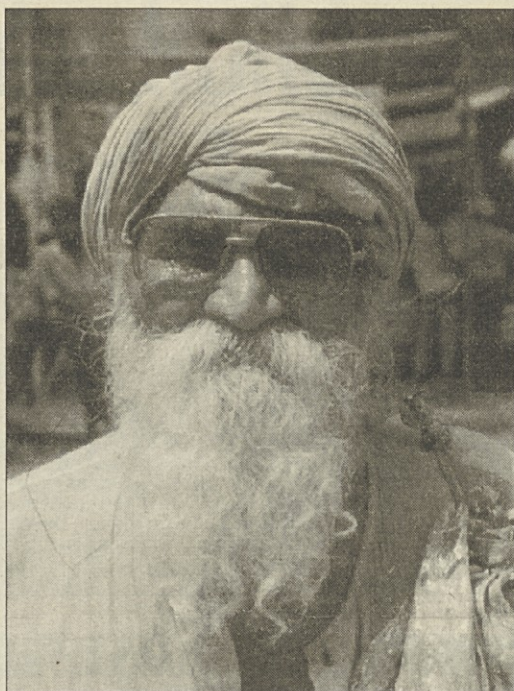
Se nadaljuje

Amritsar - središče sikhovstva (8)

Praviloma naj bi knjiga »prenočevala« v stavbi Akal Takhta, kjer je sedež parlamenta, vendar ta se spokojno čaka na rehabilitacijo po poskodbah izpred desetih let in tako je knjiga naslačasno prenočišče drugje. Podobno kot zvečer ob desetih iz hrama se zjutraj ob starih ali petih - odvisno od letnega časa - odvija obredno prenašanje knjige v hram, toda mislim, da me čez piclih šest ur nihče ne bi spravljal zopet sem. Žal Ves dopoldan prebijem s »cimro« potikajoč se po trgovinah v starem delu mesta.

Stavljeno vedro. Skušnjava je prevelika, da bi lahko v tej pekoci vročini kar odšla mimo mikavne tekočine in ko pod curek porinem pregreta zapetja in gležnje, ugotovim, da je voda celo prijetno sveža. Kakšno olajšanje! Kot smo ugotavljali že včeraj, v tem delu mesta ni restavracij pa tudi trgovin s prehrabnenimi surovinami je bolj malo, tako da naju lakota pesti vse do vhoda v »Zlati tempelj«, kjer končno naletita na pouličnega prodajalca sveže ocvrtih prigrizkov. Seveda ga takoj obogatita za par rupij ter olajšava za par grizljajev.

Zopet sva se namenili v »Zlati tempelj«, da si ga ogledava se podnevi. Tik preden stopiva v »splakovalnik stopal« naju s sabljo oboroženi čuvaj opozori, da sva si pozabili pokriti glavi. Kako sva nerodni! Iz torb privlečeva na dan vsaka svojo ručico, pod katero skriva glavo in lase - da res ne bo pripomb! Vrh stopnic zopet uzreva tempelj in prav tako kot včeraj me celotni prizor ponovno prevzame: tempelj, ki se sredi jezera zlato zrcali v bazenu, bele stave vse okoli vode, zlata kupola vrh parlamenta in ljudje, ki se v pisanih oblačilih sprehajajo v smeri urinirnih kazalcev. Med ponovnim obhodom okoli bazena ugotovim, da se v njem ljudje res kopljejo. Sprva se mi zdi čudno, da v vodi vidim same moske v kratkih hlačah ali indijskih spodnjicah ter z nepogresljivimi turbani. Kaj pa zenske, mar jim ni dovoljena osvežitev? Kmalu dobim odgovor,

Prodajalci ponujajo v glavnem robo, ki jo lahko vidis vsepovsod po Indiji; o »slavnih« volnenih odejah, o katerih sem brala v vodiču, ni »ne duha ne sluha«. Trgovina ob trgovini, hiša ob hiši: dozdeva se mi, da sem v mravljišču. Tudi mravelj - oz. ljudi - je tukaj prav toliko kot tam, toda te meščanske mravlje niso tako pridne kot pregovorne. Med trgovinami neprickovano uzreva obokani prehod v dvorišče, ki se zaključuje z modro prepletkano mošejo. Sezujeva čevlje ter po zarezih, od sonca obsijanih tleh stečeva v njeno notranjost, kjer pravzaprav ni nič, kar bi se lahko cloveku posebno vtisnilo v spomin. Veliko lepša je bila videti od zunaj! Na dvorišču pred mošejo mlajši moški z ročno črpalko črpa vodo, ki v bogatih slapovih polni na-

ko radovedno zlezem v za silo ograjeni prostor tik ob vodi: zenske se kopajo tukaj - daleč od moskih oči, ki semkaj nimajo vstopa. Opazujem zenske, moske, cele družine in mešane drusčine, pri katerih ne razumem, kdo je mati, kdo oče, kateri pa vnuki ali slučajni spremljevalci. Eni se samo sprehajajo, drugi se kopajo, tretji pa po raznih stavbah spet kuhajo, jedo, počivajo in poslušajo duhovnikovo petje. Tik pred sončnim zatonom prepusti oblačno popoldne nebo soncu: nebo pomodri in prav tako voda, zlati tempelj pa se blešči v neverjetnem zlatorumenem siju.

Nad marmornatimi stavbami se sončna kroglja približuje roznatemu oblaku, ki oznanja naslednjo noč.

Konec

MEH ZA S MEH

Judovske šale

Potujoči rabin je imel čudovito pridigo in vsi so navdušeni nad njim, ko se v zadnji vrsti dvigne vernik, odpre knjigo in reče: »Od tu ste ukradli svojo pridigo, besedo za besedo!«

»Kako ukradel?« ugovarja pridigar. »Saj je vendar se vsa v knjigi.«

V revni judovski občini, ki ni zmogla dovolj sredstev, da bi dajala rabinu spodobno plačo, je bila navada, da so rabinu sleherno storitev plačali posebej. Clan občine je tako pri rabinu naročil žalni nagovor za svojega umrlega očeta. Rabin mu naredi takšno ponudbo: »Imam posebej lep nagovor, ki stane osemdeset guldnov. Petdeset guldnov stane nagovor, ki je čisto spodoben. Potem imam se tretjega za dvajset guldnov - ampak takšnega se na svojem grobu ne bi hotel brati!«

Rabin je razkačen, ker clani občine nikakor nočejo redno plačevati verskega davka. »Davka nočete plačevati. Umirali pa bi z največjim veseljem, le da bi vas lahko pokopali na judovskem pokopališču.«

»Razsvetljeni« Kohn se v soboto s cigaro v ustih sprehaja mimo smodnišnice. Strazar ga ostro ogovori: »Kaditi se ne sme.«

Kohn nazaj: »S taksnimi predsodki sem že zdavnaj opravil.«

MOJSTRI DETEKTIVI

Agatha Christie

Nemejski lev (10)

"Ze mogoče, " je ostro rekel sir Joseph. "Saj ne bi sel njihov denar v nič! Ce kaj sovražim, je to, da me ogoljufajo. Se nikoli me ni nihče ogoljufal in se izmuznil."

"Kako ste se torej odlocili?"

Sir Joseph je s pestjo udaril po mizi.

"Denar bom vzel! Nihče ne bo rekel, da me je obral za dvesto funtov!"

Hercule Poirot je vstal, stopil k pisalni mizi, napisal cek za dvesto funtov in mu ga izročil.

Sir Joseph je s slabotnim glasom rekel:

"Naj me vrag! Kdo, za hudiča, pa je ta tip?"

Poirot je odkimal.

"Ce sprejmete denar, ne sme biti nobenih vprašanj."

Sir Joseph je zganil cek in ga spravil v zep.

"Skoda. Ampak za denar gre. In koliko sem vam dolzan, monsieur Poirot?"

"Moj honorar ne bo visok. To je bi-

la, kot sem že rekel, zelo nepomembna zadeva." Pomolcal je, potem pa dodal: "Dandanašnji raziskujem skoraj samo umore ..."

Sir Joseph se je rahlo zdrznil.

"Gotovo je zanimivo?" je rekel.

"Vcasih. Nenavadno, ampak vi me spominjate na enega mojih zgodnjih primerov v Belgiji pred mnogimi leti. Glavna oseba vam je bila zelo podobna. Bil je bogat izdelovalec mila. Zastrupil je svojo zeno, da bi se lahko poročil s svojo tajnico ... Da, podobnost je zelo izazita."

Siru Josephu se je utrgal tih stok. Njegove ustnice so čudno pomodrele. Z lic mu je izginila sveža barva. Z izbuljenimi očmi je strmel v Poirota. V naslanjaču je zdrsil navzdol.

Potem je s tresoco se roko iskal po zepu. Na dan je potegnil cek in ga raztrgal na kosce.

"Tega ni več, vidite? Naj bo to vas honorar."

"Toda, sir Joseph, moj honorar ne bi bil tako velik."

"Je ze dobro. Denar kar obdržite."

"Dal ga bom v dobrodelni namen, ki ga zasluži."

"Prekleta, dajte ga, kamor koli ga hocete!"

Poirot se je nagnil naprej. Rekel je: "Mislim, da mi skoraj ni treba poudariti, sir Joseph, da bi bilo v vašem položaju zelo pametno, če bi bili skrajno previdni."

Sir Joseph je rekel s skoraj neslišnim glasom:

"Bodite brez skrbi. Posteno previden bom."

Hercule Poirot je odsel iz hiše. Ko je sel po stopnicah navzdol, si je rekel:

"Torej sem imel prav."

IX

Lady Hoggin je rekla svojemu možu:

"Čudno, ta krepčilni napoj ima čisto drugačen okus. Ni več tako grenak. Le zakaj?"

Sir Joseph je zagodrnjal:

"Apotekarji. Malomarni tipi. Vsakic naredijo malo drugače."

Lady Hoggin je dvomeče rekla:

"Najbrz je res to."

"Seveda je. Kaj drugega pa naj bi bilo?"

"Ali je tisti kaj odkril o San Tungu?"

"Da. Dosegel je, da sem dobil denar nazaj."

"Kdo pa je bil?"

"Ni povedal. Hercule Poirot je zelo molčec. Toda bodi brez skrbi."

"Hecen možiček je, mar ne?"

Sira Josepha je rahlo streslo in pogledal je vstran in navzgor, kot bi za svojo desno ramo začutil nevidno prisotnost Hercula Poirota. Prislo mu je na misel, da ga bo vedno cutil tam.

Rekel je:

"Prekleta brihten majhen hudic je!"

In sam pri sebi je pomislil:

"Greta naj gre k vragu! Jaz svoje glave ze ne bom tvegaj za nobeno prekletu platinasto plavolasko!"

X

"Oh!"

Amy Carnaby je nejeverno gledala cek za dvesto funtov. Vzkliknila je:

"Emily! Emily! Poslušaj tole:

"Draga gospodična Carnaby!

Dovolite, da priložim prispevek v vas zelo zaslužni sklad, preden ga dokončno ukinete."

Vas vdani Hercule Poirot."

"Amy, " je rekla Emily Carnaby, "imela si neverjetno srečo. Samo pomisli, kje bi lahko bila!"

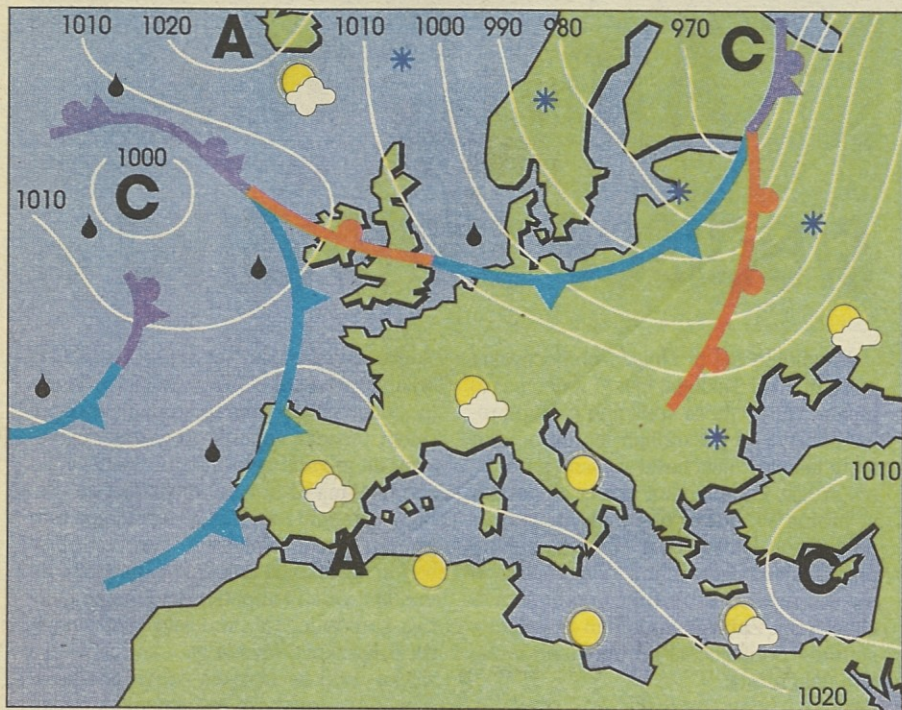
"Kje je ze ženski zapor? V Wormwood Scrubbsu ali v Hollowayu?" je zamrmrala Amy Carnaby. "Ampak tega je zdaj konec, kajne, Augustus? Nič več sprehodov po parku z mamico ali z mamičinimi prijateljicami in z ostrimi skarjami."

V očeh se ji je pokazalo koprjenje. Vzdihnila je.

"Dragi Augustus! Res se zdi škoda. Tako bister je ... Vsega ga je mogoče naučiti ..."

Konec

EVROPA / NA SEVERU DEŽ IN SNEG

Vremenska slika:

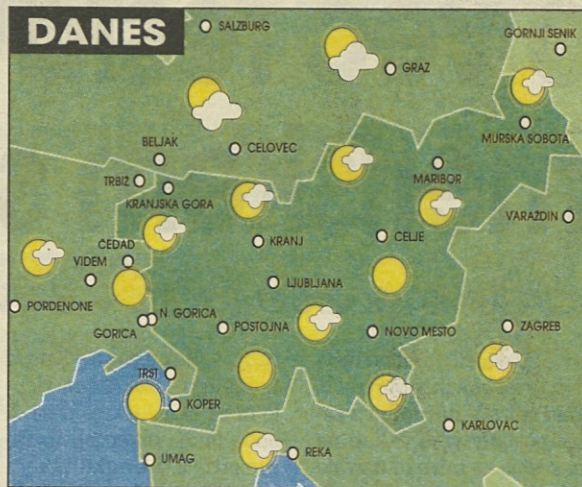
Nad Sredozemljem je sibko območje visokega zračnega pritiska, nad večjim delom severne Evrope in Atlantikom pa območje nizkega zračnega pritiska. S severozahodnimi vetrovi doteka k nam tople in suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

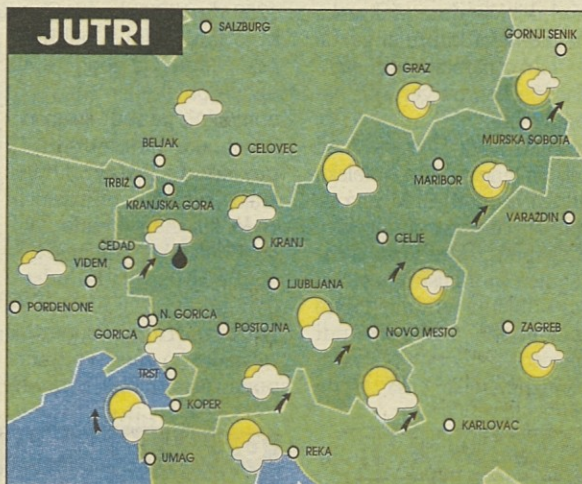
ALPE JADRAN / SONČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

Slovenija:
Danes bo precej jasno. Najvišje dnevne temperature bodo od 6 do 10, na Primorskem okoli 12 °C

Sosednje pokrajine:
V sosednjih pokrajinah bo večinoma jasno.

V Sloveniji:
V sredo se bo v zahodnih krajih zmerno pooblačilo. Začel bo pihati jugozahodni veter.

Obeti:
V četrtek bo oblačno, padavine se bodo v noči na petek razširile na vso Slovenijo.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	-2/8
TRST.....	5/8
CELOVEC.....	-5/4
BRNIK.....	-4/8
MARIBOR.....	-1/9
CELJE.....	-3/9
NOVO MESTO.....	-2/10
NOVA GORICA.....	-1/12
MUR. SOBOTA.....	-1/7
PORTOROŽ.....	2/10
POSTOJNA.....	2/10
ILIRSKA BISTRICA.....	-4/10
KOČEVJE.....	-4/1
ČRNOMELJ.....	-4/8
SLOV. GRADEC.....	-4/7
RATEČE.....	-4/9
VOGEL.....	3/6
KREDARICA.....	-5/3
VIDEM.....	2/13
GRADEC.....	-3/5
MONOSTER.....	0/9
ZAGREB.....	-2/9
REKA.....	-1/-

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	-8/1
STOCKHOLM.....	-4/4
MOSKVA.....	-2/-1
BERLIN.....	5/8
VARSAVA.....	0/5
LONDON.....	10/11
AMSTERDAM.....	8/9
BRUSELJ.....	9/9
PARIZ.....	10/11
DUNAJ.....	6/8
ZÜRICH.....	1/8
ZENEVA.....	4/6
RIM.....	1/16
MILAN.....	1/15
BEOGRAD.....	0/7
BARCELONA.....	8/16
ISTAMBUL.....	1/4
MADRID.....	0/20
LIZBONA.....	9/18
ATENE.....	6/10
BUCAREST.....	-4/1
MALTA.....	9/14
PRAGA.....	2/7

BIOPROGNOZA

Območje visokega zračnega pritiska počasi slabi. Vpliv vremena na počutje ljudi bo ugoden in spodbuden.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.18 in zšlo ob 17.15. Dan bo dolg 9 ur in 57 minut. Luna bo vzšla ob 10.42 in zšla ob 00.37.

SNEŽNE RAZMERE dne 6. 2.

Krvavec	60	Kanin	50 do 150
Kranjska Gora	15 - 35	Straža na Bledu	20
Mariborsko Pohorje	do 50	Golte	do 30
Velika planina	25	Cerkno	55
Soriska planina	50	Kope	50
Rogla	70-90	Kobla	40

Na omenjenih smuciscih, razen na Veliki Planini, kjer obratuje samo nihalka, naprave obratujejo. Na Mariborskem Pohorju in na Straži pri Bledu je možna nočna smuka. Tekaske proge so urejene na Pokljuki, Rogli, Kopah, Mariborskem Pohorju, Soriski planini in Logarski dolini. Smučarski avtobus vozi na Roglo, Mariborsko Pohorje, Vogel, Kolo in v Cerkno ter Kranjsko Goro.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.27 najvišje 27 cm, ob 9.22 najnižje -14 cm, ob 14.22 najnižje -7 cm, ob 17.37 najnižje -9 cm.

Jutri: ob 2.26 najvišje 22 cm, ob 11.55 najnižje -20 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Jedrske nesreče
v nekdanji Sovjetski zvezi

— Sedanje
— Pretekle

Černobil
(Ukrajina)

29. jan. 1995 - Zaprl reaktor zaradi problemov na cevi, ki dovažala hladilno vodo v primeru nujne. Ni bilo sevanja.

Tu se je pripetila aprila 1986. najhujša nesreča vseh časov.

St. Peterburg (Rusija)

31. I. 1995 - Avtomatski varnostni sistem zaprl reaktor, potem ko je tehnik po pomoti ugasnil generator. Ni bilo sevanja.

Moskva

Čeljabinsk-65
(Rusija)

29. IX. 1957 - V tajni sovjetski jedrski elektrarni v Uralih eksplodiral kontejner z jedrskimi odpadki. Izselili približno 11.000 oseb.

Tomsk-7 (Rusija)

6. IV. 1993 - Eksplozija podzemeljskega hranilnika, onesnaženje z uranskimi odpadki. L. 1990 je uhajanje jedrskih odpadkov onesnažilo reko Tom.

Mangistauski - jedrska centrala
(Kazahstan)

23.-24.XII. 1994 - Uhajanje iz hladilne črpalke. Uradno ni bilo sevanja.

AP/Wm. J. Castello

Čaj in spominček
za obiskovalce
Westminstra

LONDON - Turisti in drugi obiskovalci angleškega parlamenta bodo odslej imeli na razpolago skodelico čaja, lahko pa bodo tudi kupili spominčke in preko notranje televizijske mreže sledili razpravam v parlamentu. Včeraj so namreč odprli center za sprejemanje gostov, ki je namenjen več kot 100.000 obiskovalcem, ki letno obiščejo Westminster.

Svetovno
prvenstvo
v ... flipperju

NEW YORK - Vazno je predvsem zelo gibčno zapestje. Tako pravi približno 500 udeležencev prvega svetovnega prvenstva v flipperju (med njimi je tudi deset deklet), ki se v New Yorku potegujejo za prvo nagrado 30 tisoč dolarjev. V trenutku, ko so videoigre po vsem svetu spodnesle te vražje stroje, ki so v petdesetih in šestdesetih letih, pa tudi kasneje, razburjali mladino po vsem zahodnem svetu, so si v ZDA omislili prvenstvo za nostalgike. Sicer pa, pravijo prireditelji, je zgodba o videoigrah povlečena za lase, saj predstavljajo v ZDA flipperji še vedno 40 odstotkov vseh dogodkov iger na placilo.

Tudi Kitajska
priznava pravice
cesarjevi vdovi

PEKING - Nobenega strahu, gre le za razsodbo pekinskega sodišča, po kateri pripadajo avtorske pravice življenjepisa zadnjega kitajskega cesarja cesarjevi vdovi Li Suxian, ne pa Li Wendi, ki je knjigo napisal.

Zarota v haremu:
tri žene preteple moža

TEHERAN - Deset žena in 26 otrok je za teheranskega krošnjarja prestevalna družina; ker je ni mogel vzdrževati, je razburil tri od svojih desetih žena. Zenske so ga najprej preteple, nato pa se prijavile policiji, ker ni skrbel za družino. Mož je star 63 let, žene pa od 23 do 54 let. Zaroto je vodila najmlajša žena, ki je nato obrazložila podrobnosti novinarju dnevnika Iran. »Ni nam dajal dovolj denarja, da bi se lahko preživljale, in naši ugovori so vedno naleteli na gluha usesa. Zato smo ga preteple in prijavile,« je potožila mlada žena. Islamska pravila določajo, da ima vsak mož največ pet žena za nedoločen čas. Poleg tega so možne tudi poroke za določen čas (!), ki je lahko tudi zelo kratek, na primer eno uro. Novi zakon, ki ga je predlagal predsednik Rafsanzani pa omejuje žtevilo žena na »toliko, kolikor jih mož lahko vzdržuje.«

V Düsseldorfu sejem
ženskega perila

Več kot 200 podjetij z vsega sveta sodeluje na sejm ženskega perila IGEDO v Düsseldorfu (AP)